

**PROPOJENÍ ANALYTICKÝCH ZÁZNAMŮ S PLNÝMI TEXTY
A OPTIMALIZACE ZPŘÍSTUPNĚNÍ PLNÝCH TEXTŮ**

Závěrečná zpráva za rok 1999-2003

Předkládá: PhDr. Vojtěch Balík, ředitel NK

Zpracovala: PhDr. Ivana Anděrová, hlavní řešitelka

Praha, leden 2004

Technická redakce Denisa Molitorisová

OBSAH

A

Konstatační část

- A.1 Rešerše**
- A.2 Současný stav ve světě a v ČR**
- A.3 Cíl, vstupní data**

B

Analytická část

- B.1 Vlastní řešení**
 - B.1.1 Vlastní řešení v komplexním pohledu**
 - B.1.2 Plnění úkolů v jednotlivých letech**
- B.2 Přínos řešitele**
- B.3 Posun znalostí**

C

Návrhová část

C.1 Výsledky řešení

C.2 Závěr

C.3 Návrhy opatření

D

Použití finančních prostředků

E

Resumé a klíčová slova

E.1 Resumé a klíčová slova v češtině

E.2 Abstract and key words in English

F Přílohy

F.1 Příloha F 1 : Statistiky propojení na plné texty vydané v příslušných letech

F.2 Příloha F 2 : optimalizace zpřístupnění plných textů

F.3 Příloha F 3 : Smlouva konzorcium Anopress *(pouze v tištěné podobě)*

F.4 Příloha F 4 : Licence VIS (TOPIC-Portal One) *(pouze v tištěné podobě)*

A Konstatační část

A.1 Rešerše

Pozn.: v současné době je web NKČR v rekonstrukci. Uvádím adresy platné v lednu 2004, budoucí mi nejsou známy. Z toho důvodu nebudou některé odkazy ve zprávě na tento web patrně nějakou dobu funkční.

CÍGLER, I., Königová, M., Lukavec, P., Vacek, V. Hodnocení efektivnosti informačních systémů. *Systémová analýza v informatice*. ČVTS, 1974. S. 98-115.

SARACEVIC, T. The concept of relevance in information science : a historical review. *Introduction to Information Science*. New York : Academic Press, 1976. S. 79-137.

ZEMANOVÁ, I. Problematika relevance a pertinence. Vývoj a současný stav. Diplomová práce. Praha. FFUK , 1977. 164 s.

Analytický popis. Praha : Národní knihovna v Praze, 1991. 2 sv. + disketa. (MAKS)

KOUDELKOVÁ, L. NÁDVORNÍKOVÁ, M. BAJÁK, M. Návod pro tvorbu a využívání báze záznamů dokumentů. Verze 1. Praha : Národní knihovna v Praze, 1991. 71 s. (MAKS)

STOKLASOVÁ, B., ANDĚROVÁ, I., KREMEROVÁ, J. Specifikace údajů pro bázi záznamů dokumentů. Verze 1. Praha : Národní knihovna v Praze, 1991. nestr. (MAKS)

ANDĚROVÁ, I. Pravidla zápisu údajů pro analytický popis. Praha : Národní knihovna v Praze, 1992. 217 s. + příl.

ANDĚROVÁ, I. [et al.]. Národní bibliografie - analytický popis : příručka pro zpracovatele. Praha : Národní knihovna, 1993. 412 s. Revize 1, 1993; Revize 2, 1997.

BÍNOVÁ, J. Regionální bibliografická činnost v SVK - možnosti spolupráce s okresními knihovnami. *Čtenář*, roč. 46, č. 2, 1994, s. 45-48.

NÁDVORNÍKOVÁ, M. Spolupráce na úplnosti národní bibliografie z pohledu regionálních vědeckých knihoven. *Knihovny současnosti '96*. 1. vyd. Brno : Sdružení knihoven, 1996, s. 134-139.

1996 Glenda Browne. To be published in [Online Currents](#), the AusSI Newsletter 20(6):4-9, July 1996 and LASIE 27(3):58-65

Doporučení pro popis částí dokumentu na základě mezinárodního standardního bibliografického popisu (ISBD). 1. vyd. Praha: Národní knihovna ČR, 1997. 32 s.

Cobra+ : Computerised Bibliographic Record Actions [online]. Boston Spa (Velká Británie) : COBRA+, 1997. Dostupný z: <http://www.ddb.de/gabriel/cobra>.

KOCH, Traugott and BORELL, Maattias. Dublin Core Metadata Template [online]. Lund (Švédsko) : Lund universitetsbibliotek, 1997, last update 1997-08-20. Dostupný z URL: http://www.lub.lu.se/metadata/DC_creator.htm.

Nordic Countries URN-generator : provided by the Nordic Libraries [online]. Lund (Švédsko) : Lund universitetsbibliotek, 1997. Dostupný z URL: <http://www.lub.lu.se/cgi-bin/nmurn.pl>

OLSON, Nancy B. Cataloging Internet Resources [online]. Dublin (Ohio, USA) : OCLC, 1997. Dostupný z URL: <http://www.oclc.org/support/documentation/worldcat/cataloging/internetguide/>

BRATKOVÁ, Eva. Bibliografické a plnotextové báze dat americké firmy H.W.Wilson pro společenské a humanitní obory: vyhledávání informací v systému WilsonWeb. Infomedia [online], 1998. Dostupný z: URL: <http://www.inforum.cz/infomedia98/pdf/wilson.htm>.

BRATKOVÁ, Eva. K otázkám pojmu, třídění a typologie internetových a webovských informačních zdrojů. *Národní knihovna : knihovnická revue*, 1998, roč. 9, č. 5, s. 262-276. Dostupný z URL: <http://full.nkp.cz/>

JONÁK, Z. Inteligentní nástroje pro práci s texty na Internetu. *Ikaros* [online]. 1998, č. 09 [cit. 1998-09-01]. Dostupný z: <http://www.ikaros.cz/Clanek.asp?ID=200208003>. ISSN 1212-5075.

BRATKOVÁ, Eva. Metadata jako nový nástroj pro komunikaci webovských informačních zdrojů. *Národní knihovna : knihovnická revue*, 1999, roč. 10, č. 4, s. 178-195. Dostupný též z URL: <http://full.nkp.cz/nkkr/Nkkr9904/9904178.html>.

ČERVENÝ, Vlastimil. Vyhledávání v databázích plných textů. *Národní knihovna : knihovnická revue*, 1999, roč. 10, č. 1, s. 6-12. Dostupný též z URL: <http://full.nkp.cz/nkkr/Nkkr9901/9901006.html>.

BARTOŠEK, M. Vyhledávání v Internetu a DUBLIN CORE. Zpravodaj ÚVT MU. ISSN 1212-0901, 1999, roč. 9, č. 4, s. 1-4.

Záznam pro soubornou databázi : UNIMARC. Fyzicky nesamostatné části dokumentů. Tištěné monografie a seriály. Pracovní skupina pro analytické zpracování, Rada pro katalogizační politiku. 1. vyd. Praha : Národní knihovna České republiky, 1999. 45 s. (Standardizace ; č. 19). Určeno k připomínkám. Dostupný z URL: http://www.nkp.cz/pages/page.php3?page=fond_anal_unim_opr.htm

Záznam pro soubornou databázi : Výměnný formát. Fyzicky nesamostatné části dokumentů. Tištěné monografie a seriály. Pracovní skupina pro analytické zpracování, Rada pro katalogizační politiku. 1. vyd. Praha : Národní knihovna České republiky, 1999. 39 s. (Standardizace ; č. 20). Určeno k připomínkám. Dostupný z URL: http://www.nkp.cz/pages/page.php3?page=fond_ann_vf_opr.htm

JONÁK, Z. Reflektuje teorie informace a komunikace dostatečně na zvýšený zájem společenských věd o semiotické a komunikační aspekty života? *Ikaros* [online]. 1999, č. 3 [cit. 1999-03-01]. Dostupný z URL: <http://ikaros.ff.cuni.cz/1999/c03/veda2.htm>. Pozn.: nepřístupný

JONÁK, Z. Krize mezilidské komunikace v období komunikační a informační exploze. *Ikaros* [online]. 1999, č. 05 [cit. 1999-05-01]. Dostupný z: <http://www.ikaros.cz/Clanek.asp?ID=200205066>. ISSN 1212-5075.

PAPÍK, R. Trendy v rozvoji informačních služeb. *Ikaros* [online]. 1999, č. 8 [cit. 1999-09-01]. Dostupný z URL: <http://www.ikaros.cz/Clanek.asp?ID=200208571>.

SVOBODA, Martin. Elektronické publikování. *Ikaros* [online], 1999, č. 3. Dostupný z URL: <http://ikaros.ff.cuni.cz/ikaros/1999/c03/elpubl98/index.htm>. Pozn.: nepřístupný.

OPPENHEIM, Charles. SMITHSON, Daniel. What is the hybrid library? *Journal of Information Science*, 1999, vol. 25, no. 2, s. 97-112.

BURGETOVÁ, Jarmila. Právní aspekty poskytování knihovních elektronických a reprografických služeb. *Ikaros* [online], 1999, č. 6. Dostupný z URL: <http://www.ikaros.cz/Clanek.asp?ID=200205087>.

HEIJTING, Inge. Interconnectivity and the Hybrid Library. *Ikaros* [online], 1999, č. 10. Dostupný z URL: <http://www.ikaros.cz/Clanek.asp?ID=200205142>.

Projects at the Royal Library in Stockholm, Sweden [online]. Stockholm : Royal Library, updated July 1, 1999. Dostupný z URL: <http://www.kb.se/ENG/projekt.htm>.

Sborník příspěvků ze semináře CASLIN '99 - Souborné katalogy: organizace a služby. Dostupný z URL: <http://www.caslin.cz:7777/caslin99/prispevky.html>.

TKAČÍKOVÁ, Daniela. Když se řekne digitální knihovna ... *Ikaros* [online], 1999, č. 8. Dostupný z URL: <http://www.ikaros.cz/Clanek.asp?ID=200208578>.

Topic : systém pro inteligentní vyhledávání dokumentů. Praha : Tovek, 19?.

Uniform Resource Names (urn) Charter [online]. Reston (VA, USA) : IETF, last modified 03-Jun-99. Dostupný z URL: <http://www.ietf.org/html.charters/OLD/urn-charter.html>.

MOENS, M.F. Automatic indexing and abstracting of document texts. Boston : Kluwer Academic Publishers, 2000. 265 s.

PAPÍK, R. Competitive Intelligence, informační služby, Internet a informační profese. *Ikaros* [online]. 2001, č. 04 [cit. 2001-04-01]. Dostupný z: <http://www.ikaros.cz/Clanek.asp?ID=200208281>. ISSN 1212-5075.

JONÁK, Z. Intelligence systémů zpracování textů. *Ikaros* [online]. 2000, č. 1 [cit. 2000-01-05]. Dostupný z URL: <http://www.ikaros.cz/Clanek.asp?ID=200209006>.

ANDĚROVÁ, Ivana. Programový projekt MK ČR "Souborná databáze Kooperativního systému článkové bibliografie - optimalizace integrace a správy heterogenních dat". *Ikaros* [online]. 2000, č. 10 [cit. 2000-12-01]. Dostupný z URL: <http://www.ikaros.cz/Clanek.asp?ID=200301003>. ISSN 1212-5075.

Biblink [online]. Bath (Anglie) : UKOLN, last updated 12-Jul-2000 [cit. 14. 3. 2001]. Dostupné z URL: <http://hosted.ukoln.ac.uk/biblink/>.

CELBOVÁ, Ludmila. Elektronické zdroje publikované v síti Internet jako součást České národní bibliografie. *Ikaros* [online], 2000, č. 6. Dostupný z URL: <http://www.ikaros.cz/Clanek.asp?ID=200208144>.

DOI, the Digital Object Identifier System [online]. Kidlington (Oxford, Velká Británie) : International DOI Foundation, 1998, updated 4 April 2000. Dostupný z URL: <http://www.doi.org/>.

Dublin Core Metadata Initiative [online]. Dublin (Ohio, USA) : OCLC, 2000. Dostupný z URL : <http://purl.org/dc/>.

HORA, Michal a RICHTER, Vít. Veřejné informační služby knihoven - nový program pro občany a knihovny. *Ikaros* [online], 2000, č. 8. Dostupný z URL: <http://www.ikaros.cz/Clanek.asp?ID=200208582>.

Metadata [online]. Bath (Anglie) : UKOLN, last updated 16-Feb-2000. Dostupný z URL: <http://www.ukoln.ac.uk/metadata/>.

VOJTÁŠEK, Filip a CELBOVÁ, Iva. Helsinská univerzitní knihovna přivítává vůči každému. *Ikaros* [online], 2000, č. 9. Dostupný z URL: <http://www.ikaros.cz/Clanek.asp?ID=200208199>.

ŽABIČKA, Petr. Dublin Core - metadata pro popis elektronických dokumentů. Předneseno na konferenci DATASEM 2000, konané 21. až 24. října 2000 v Brně. Dostupné z URL: <http://webarchiv.nkp.cz/datasem2000.pdf>.

STOKLASOVÁ, B.: Budování a zpřístupnění fondů. Daidalos 2000. Dostupný z: http://daidalos.ff.cuni.cz/2000/prosinec/bs_ifla02.php.

Networked European Deposit Library [online]. Hague (Nizozemí) : Koninklijke Bibliotheek, last upd. 11-Mar-2001 [cit. 14. 3. 2001]. Dostupné z URL: <http://www.kb.nl/nedlib/>.

VEJLUPEK, T. SPEIS - koncept jednotného využívání a jednotné nabídky informačních zdrojů a informačních služeb od různých poskytovatelů. Praha , 2001. 18 s.

ANDĚROVÁ, I. Propojení analytických záznamů s plnými texty a optimalizace zpřístupnění plných textů. Souhrnná zpráva za rok ... [online]. Dostupný z URL: http://www.nkp.cz/pages/page.php3?page=oazp_granty.htm.

ANDĚROVÁ, I. Souborná databáze Kooperačního systému článkové bibliografie - optimalizace integrace a správy heterogenních dat. Souhrnná zpráva za rok # [online]. Dostupný z URL: http://www.nkp.cz/pages/page.php3?page=oazp_granty.htm.

ANDĚROVÁ, I. Kooperační systém článkové bibliografie a propojení analytických záznamů s plnými texty - východiska a současný stav. *Národní knihovna : knihovnická revue*. 2001, roč. 12, č. 1, s. 26-37. Dostupný též z URL: <http://full.nkp.cz/nkkr/NKKR0101/0101026.html>.

PAPÍK, R. Competitive Intelligence, informační služby, Internet a informační profese. *Ikaros* [online]. 2001, č. 04 [cit. 2001-04-01]. Dostupný z: <http://www.ikaros.cz/Clanek.asp?ID=200208281>. ISSN 1212-5075.

ANDĚROVÁ, Ivana. Metodika popisu článků ve formátu UNIMARC [online]. 2001. Dostupný z URL: http://www.nkp.cz/pages/page.php3?page=oazp_popis1.htm.

CASLIN 2001. Popis a zpřístupnění dokumentů : nová výzva. Beroun, 27.-31. května 2001 [online]. Dostupný z URL: <http://www.caslin.cz:7777/caslin01/index.htm>

CELBOVÁ, Ludmila. Informace o projektu registrace domácích internetových zdrojů nově na serveru WebArchiv. *Ikaros* [online]. 2001, č. 5 [cit. 2001-05-01]. Dostupný z URL: <http://www.ikaros.cz/Clanek.asp?ID=200208297>. ISSN 1212-5075.

CVRČKOVÁ, R. Služba GILS jako nástroj pro řízení informačních zdrojů z oblasti řízení státní správy USA. *Národní knihovna : knihovnická revue*. 2001, roč. 12, č.2, s. 99-113. Též dostupný z URL: <http://full.nkp.cz/nkkr/NKKR0102/0102099.html>.

SCHWARZ, J. (2001a). Praktické aspekty hodnocení kvality a konzistence indexace. *Ikaros* [online]. 2001, č. 2 [cit. 2001-02-01]. Dostupný z URL: <http://www.ikaros.cz/Clanek.asp?ID=200303002>

H.W. Wilson Company Selects Verity to Power the New WilsonWeb Site - the Premier Reference Resource for Librarians and Researchers [online]. Dostupný z URL: <http://www.verity.com/company/press/2001/20010108.html>.

Integration Heterogenous Resources : 25 Library Seminar, Prague 6-8 June 2001 [online]. Dostupný z URL: <http://www.stk.cz/elag2001/ELAG2001.html>

ANDĚROVÁ, I. Báze ANL FULL v systému TOPIC. Textová verze. Inforum 2002. Dostupný z URL: <http://www.aip.cz/>, <http://full.nkp.cz/> .

ANDĚROVÁ, I. Báze ANL FULL v systému TOPIC. Prezentace PPT. Inforum 2002. Dostupný z URL: <http://full.nkp.cz/> .

Knihovny současnosti 2002. Sborník z 10. konference, konané ve dnech 24.-26.září 2002 v Seči u Chrudimi. Brno : Sdružení knihoven ČR, 2002. 401 s.

Knihovny současnosti 2002, Seč 24-26.9. 2002. PPT prezentace. Dostupný z URL: <http://www.mzk.cz/aktivity/sec.php3> .

ANDĚROVÁ, I. Kooperační systém článkové bibliografie - KOSABI. (Vývoj a současný stav metodiky zpracování, zpřístupnění, organizace kooperace, perspektivy). *Knihovny současnosti 2002. Sborník z 10. konference, konané ve dnech 24.-26.září 2002 v Seči u Chrudimi. 2002, s. 223-255. Dostupný též z URL: <http://full.nkp.cz/> .*

ANDĚROVÁ, I. Kooperační systém článkové bibliografie - KOSABI. (Vývoj a současný stav metodiky zpracování, zpřístupnění, organizace kooperace, perspektivy). Prezentace PPT na konferenci Knihovny současnosti 2002, Seč 24.-26.9.2002. Dostupný z URL: <http://full.nkp.cz/> .

BÍNOVÁ, J.: Bibliografická sekce sdružení knihoven České republiky v letech 1995-2002. *Knihovny současnosti 2002*. Sborník z 10. konference, konané ve dnech 24.-26.září 2002 v Seči u Chrudimi. 2002, s. 182-183.

NÁDVORNÍKOVÁ, M. Nové formy a metody práce při poskytování regionálních bibliografických informací. *Knihovny současnosti 2002*. Sborník z 10. konference, konané ve dnech 24.-26.září 2002 v Seči u Chrudimi. 2002, s. 186-189. Dostupný též z URL: <http://www.mzk.cz/aktivty/sec.php3>

SVOBODOVÁ, E. Spolupráce paměťových institucí v rámci krajského bibliografického systému - Utopie. Nebo reálná možnost? *Knihovny současnosti 2002*. Sborník z 10. konference, konané ve dnech 24.-26.září 2002 v Seči u Chrudimi. 2002, s. 190-194.

MIKA, J. Regionální bibliografie a faktografie - příklad spojení tradičního a moderního přístupu ke knihovnické práci. *Knihovny současnosti 2002*. Sborník z 10. konference, konané ve dnech 24.-26.září 2002 v Seči u Chrudimi. 2002, s. 195-200.

KAŇKA, J. Koncepce krajského bibliografického systému. *Knihovny současnosti 2002*. Sborník z 10. konference, konané ve dnech 24.-26.září 2002 v Seči u Chrudimi. 2002, s. 195-201-205.

HRAZDILOVÁ, A. Analytické zpracování v systému T-Series v Krajské moravskoslezské knihovně v Ostravě : Výsledky řešení programového projektu Ministerstva kultury ČR. *Čtenář*, roč. 54, č. 4, 2002, s. 116-117

IFLA. Dostupný z URL: <http://www.ifla.org/>

68th IFLA Council and General Conference, August 18-24, 2002. Glasgow. Dostupný z URL: <http://www.ifla.org/>.

HADDAD, P.GATENBY, P. Providing bibliographic access to archived online resources: the National Library of Australia's approach. 68th IFLA Council and General Conference, August 18-24, 2002. Glasgow. Dostupný z URL: <http://www.ifla.org/>, <http://www.nla.gov.au/nla/staffpaper/2002/gatenby.html>.

DAGERSTEDT, S.: Cataloguing and organizing library workflow - New wals. 68th IFLA Council and General Conference, August 18-24, 2002. Glasgow. Dostupný z URL: <http://www.ifla.org/>. Pozn.: nepřístupný

SMITH, R. The European Library Project: managing bibliographic standards at the European level. 68th IFLA Council and General Conference, August 18-24, 2002. Glasgow.

CELBOVÁ, L.: Katalogizace elektronických zdrojů : příručka pro katalogizátora. Praha, Národní knihovna České republiky, 20000

EDVARDESEN, JONNY. Newspapers at the National Library of Norway. News from the IFLA Round tabel of Newspapers. 2002, No. 10. Dostupný z URL: <http://www.ifla.org/VII/s39/broch/no10.pdf>.

SCHWARZ, J: Současný stav a trendy automatické indexace dokumentů. Přehledová studie. 2002. Dostupný z URL: <http://full.nkp.cz/>

RICHTER, V. Návrh nové "Strategie rozvoje knihoven 2003-2005" *Knihovny současnosti 2002*. Sborník z 10. konference, konané ve dnech 24.-26.září 2002 v Seči u Chrudimi. 2002.

SVOBODA, M. Knihovny v elektronické záplavě. Automatizace knihovnických procesů . 9. ročník. Liberec. 2003. Dostupný z: <http://knihovny.cvut.cz/akp2003/>.

SKLENÁK, V. Sémantický web. Knihovny v elektronické záplavě. Automatizace knihovnických procesů .9. ročník. Liberec. 2003. Dostupný z: <http://knihovny.cvut.cz/akp2003/>.

ŽABIČKA, P. OAI-PMH: Protokol pro metadatovou interoperabilitu. Automatizace knihovnických procesů . 9. ročník. Liberec. 2003. Dostupný z: <http://knihovny.cvut.cz/akp2003/>.

ANDĚROVÁ, I.. Kooperační systém článkové bibliografie a báze ANL, ANL FULL. Infos 2003: zborník z 32. medzinárodného informatického sympózia, ktoré se konalo v dňoch 7.-10 apríla 2003 v Starej Lesnej. Sest. Alojz Androvič, Judita Kopáčiková. Bratislava, Centrum VTISR 2003. S. 149-161.

KOVAČKA, M. Prvé výsledky a najbližšie perspektivy národného programu retrokonverze a konverze bibliografických databáz a knižničných katalogov Slovenskej republiky. Infos 2003: zborník z 32. medzinárodného informatického sympózia, ktoré se konalo v dňoch 7.-10 apríla 2003 v Starej Lesnej. Sest. Alojz Androvič, Judita Kopáčiková. Bratislava, Centrum VTISR 2003. S. 135-140.

BARTOŠEK, M. Aktuální oblasti výzkumu digitálních knihoven Infos 2003: zborník z 32. medzinárodného informatického sympózia, ktoré se konalo v dňoch 7.-10 apríla 2003 v Starej Lesnej. Sest. Alojz Androvič, Judita Kopáčiková. Bratislava, Centrum VTISR 2003. S. 84-90.

Congress: 69th IFLA General Conference and Council. Access Point Library: Media - Information - Culture.1 - 9 August 2003, Berlin, Germany. Dostupný z: <http://www.ifla.org/IV/ifla69/index.htm>.

BARTOŠEK, M. Digitální knihovny. Dostupný z: <http://www.ics.muni.cz/mba/dl-fi03/dlfi03-1.pdf>.

ANDĚROVÁ, I. Problematika novin a World Library and Information Congress : 69th IFLA General Conference and Council. Media - Information - Culture . Ikaros [online]. 2003, č. 11 [cit. 2003-11-01]. Dostupný z: <http://www.ikaros.cz/Clanek.asp?ID=200311005>. ISSN 1212-5075.

Ikaros, redakce. Program LI znamenal průlom ve financování informačních zdrojů. Ikaros [online]. 2003, č. 08 [cit. 2003-08-01]. Dostupný z: <http://www.ikaros.cz/Clanek.asp?ID=200307009>. ISSN 1212-5075.

SCHWARZ, J. Současný stav a trendy automatické indexace dokumentů : přehledová studie. Ikaros [online]. 2003, č. 03 [cit. 2003-03-01]. Dostupný z: <http://www.ikaros.cz/Clanek.asp?ID=200303002>. ISSN 1212-5075. Pozn.: Originální verze studie je zveřejněna na adrese <http://full.nkp.cz/nkdb/docs/studie/MAIobsah.html>, zkrácená a upravená verze studie byla prezentována na konferenci Znalosti 2003 (viz Schwarz, J. Současný stav a trendy automatické indexace dokumentů. In Svátek, V. (ed.). Znalosti 2003 : 2. ročník konference, Ostrava, 19.-21. únor 2003. Sborník příspěvků. Ostrava : VŠB-Technická univerzita Ostrava, 2003, s. 212-221.

HARTMANOVÁ, D. Knihovna on-line a autorské právo. Národní knihovna : knihovnická revue, 2003, roč. 14, č. 2, s. 100-105. Dostupný též z: <http://full.nkp.cz/nkkr/NKKR0302/0302100.html>.

BROŽEK, I.; PĚNKAVOVÁ, P.; ŠTĚRBOVÁ, J.; HOREJSKOVÁ, M. Knihovny současnosti 2003. Ikaros [online]. 2003, č. 10 [cit. 2003-10-01]. Dostupný z: <http://www.ikaros.cz/Clanek.asp?ID=200309009>. ISSN 1212-5075.

SVOBODA, M. PQNext: Nová verze vyhledávacího prostředí služby ProQuest 5000. Ikaros [online]. 2003, č. 08 [cit. 2003-08-01]. Dostupný z: <http://www.ikaros.cz/Clanek.asp?ID=200308004>. ISSN 1212-5075.

CELBOVÁ, L. Automatizace knihovnických procesů podeváté. Ikaros [online]. 2003, č. 06 [cit. 2003-06-01]. Dostupný z: <http://www.ikaros.cz/Clanek.asp?ID=200305005>. ISSN 1212-5075.

SVOBODA, M. Zpráva z cesty na seminář ELAG 2003. Ikaros [online]. 2003, č. 08 [cit. 2003-08-01]. Dostupný z: <http://www.ikaros.cz/Clanek.asp?ID=200308001>. ISSN 1212-5075.

MACHONSKÁ, J. Cenová politika databázových center. Historie a současnost. Národní knihovna : knihovnická revue, 2002, roč. 13, č. 3, s. 177-195. Dostupné z: <http://full.nkp.cz/nkkr/NKKR0302/0302100.html>.

BRATKOVÁ, E. Citace odborné literatury jako nástroj rozvoje služeb a integrace digitálních knihoven. Dostupný z: <http://platan.vc.cvut.cz/akp/clanky/12.pdf> .

Van de SOMPEL, H.- HOCHSTENBACH, P. Reference Linking in a Hybrid Library Environment. Part 1-3. D-Lib Magazine [online]. 2000, vol 5, no. 4, no. 10. Dostupný z: <http://www.dlib.org/>.

BALÍKOVÁ, M.: Soubor věcných autorit. Předmětová kategorizace pro potřeby konspektu. Knihovny současnosti 2003 11. konference konaná ve dnech 16.-18.září 2003 v Seči u Chrudimi. Dostupný z: jib-info.cuni.cz/dokumenty/sec2003/sec2003_mb.ppt .

PAVLÍK, J. Linkování na relevantní přidané služby v rámci Jednotné informační brány Knihovny současnosti 2003. 11. konference konaná ve dnech 16.-18.září 2003 v Seči u Chrudimi. Dostupný z: http://jib-info.cuni.cz/dokumenty/sec2003/sec2003_sfx.doc .

SKLENÁK, V. Vyhledávací stroje v prostředí Internetu - a co bude dál? Dostupný z: http://platan.vc.cvut.cz/akp2003/sbornik/03_sklenak.pdf.

ANDĚROVÁ, I. Aktuální informace o Kooperacním systému článkové bibliografie SDRUK , 13. zasedání Sekce pro bibliografii. Hradec Králové, 5.-6.5. 2003. Dostupný z: <http://full.nkp.cz/>, Rubrika Co je nového

ANDĚROVÁ, I. Problematika novin a World Library and Information Congress : 69th IFLA General Conference and Council. Media - Information - Culture . Ikaros [online]. 2003, č. 11 [cit. 2003-11-01]. Dostupný z: <http://www.ikaros.cz/Clanek.asp?ID=200311005>. ISSN 1212-5075.

BULÍNOVÁ, E. Souborné katalogy Ruska, Běloruska, Ukrajiny a pobaltských zemí. Ikaros [online]. 2004, č. 01 [cit. 2004-01-01]. Dostupný z: [.ISSN 1212-5075">http://www.ikaros.cz/Clanek.asp?ID=200401008<.ISSN 1212-5075](http://www.ikaros.cz/Clanek.asp?ID=200401008).

JEDLIČKOVÁ, P. Tvořivé propojení technické inteligence a zájmu o humanitní disciplíny : Rozhovor s Prof. PhDr. Marií Königovou, CSc. Ikaros [on line]. 2004, č. 01 [cit. 2004-01-01]. Dostupný z: <http://www.ikaros.cz/Clanek.asp?ID=200311018>. ISSN 1212-5075.

SKOLKOVÁ, L. OCLC láká prostřednictvím Google nové uživatele do knihoven. Ikaros [online].2003,č.12[cit.2003-12-01]. Dostupný z: <http://www.ikaros.cz/Clanek.asp?ID=200312002>. ISSN 1212-5075.

Některé globální odkazy

K OpenUrl: [Linking to the Appropriate Copy: Report of a DOI-Based Prototype](#), Oren Beit-Arie et al., September 2001

[Generalizing the OpenURL Framework beyond References to Scholarly Works: The Bison-Futé Model](#), Herbert Van de Sompel and Oren Beit-Arie, July 2001

[OpenResolver: a Simple OpenURL Resolver](#), Andy Powell, June 2001

[CrossRef Turns One](#), Amy Brand, May 2001

[Open linking for libraries: the OpenURL framework](#), Jenny Walker, 2001

TOPIC

[Verity](#)

Standardizace

[http://www.nkp.cz/\(katalogizační politika\) JIB](http://www.nkp.cz/(katalogizační politika) JIB)

[Dokumenty - konspekt](#)

[Webarchiv](#)

[Statement of International Cataloguing Principles](#)

Globální pohled na problematiku

[M. Svoboda - Bibliografie](#)

Praktické výsledky projektů prezentované na www

Seriály (periodika) a analytický popis (články) v České republice, plné texty Propojení bibliografických záznamů s plnými texty [online]. Dostupný z URL: http://www.nkp.cz/pages/page.php3?page=oazp_odd_anal_zprac.htm.

Metodika popisu článků ve formátu UNIMARC [online]. Dostupný z URL:

http://www.nkp.cz/pages/page.php3?page=oazp_popis1.htm.

Server FULL.NKP.CZ . Dostupný z URL: <http://full.nkp.cz/>.

Báze ANL FULL .Dostupný z URL: <http://full.nkp.cz/>.

Management Kooperačního systému článkové bibliografie - MNG KOSABI. Dostupný z URL:

<http://full.nkp.cz/>.

Plné texty v českých novinách a časopisech - přehled. Dostupný z URL: <http://full.nkp.cz/>.

Výsledky práce společnosti ANOPRESS IT. Dostupný z URL: <http://www.anopress.cz/> .

Seznam seriálů excerpovaných v oddělení analytického zpracování. Dostupný z URL:

http://www.nkp.cz/pages/page.php3?page=oazp_Seznam_OAZ.htm.

Knihovny spolupracující v kooperačním systému článkové bibliografie a excerpční základny Dostupný z URL:

http://www.nkp.cz/pages/page.php3?page=oazp_kooper_svk.htm.

Báze ANL [online]. Dostupný z URL:

http://sigma.nkp.cz/F/5B28NFHIE6HYVM2F3QEFCRA4EG4EVJUHP5RMRRQROAC9XH94P6-01732?func=file&file_name=find-a&local_base=anl.

Národní knihovna. Knihovnická revue [online]. Dostupný z: <http://full.nkp.cz/nkkr/NKKR.html>.

JIB Caslin. Dostupný z URL: <http://www.jib.cz/>.

Zahraniční reference

General information about ANL - Articles in Czech newspapers, magazines and collections of works.Login procedures to ANL [FULL] - Articles published in Czech journals and newspapers (full texts). *Gabriel*.

Dostupný z URL: <http://portico.bl.uk/gabriel/index.html>

ANL FULL. *Dubline Core Metadata Initiative*. Dostupný z URL:

<http://dublincore.org/projects/europe.shtml#denmark>.

Tel Digital deposits state of the art review. Marco de Niet, Koninklijke Bibliothek. With contribution from Liesbeth Pskamp, Koninklijke Bibliotheek. 18 December 2001. 0.2 (Second draft version).D1.1/R/Report.

DEL/007. Hague, Koninklijke Bibliotheek 2001. 84 p. Dostupný z URL:

http://www.europeanlibrary.org/pdf/tel_results_d11_v02.pdf

IFLA-Directory of Serials Content Databases and Current-Awareness Services for Serials Content. [V přípravě]. *IFLANET*. Dostupný z URL: <http://www.ifla.org/I/whatsnew/new2002.htm>.

A.2 Současný stav ve světě a v ČR

A.2.1 Obecně

Množství sekundárních i primárních zdrojů dostupných on-line vyžaduje jejich účelné propojení, na konci informačního procesu by měl být relevantní plný text. Optimalizovat zpřístupnění plných textů předpokládá vytvoření podmínek k tomuto propojení jak po stránce standardizační, tak po stránce technické či technologické, organizační a legislativně právní.

Informace, které jsou včasné, rychlé, konkrétní přizpůsobené informačním potřebám koncových uživatelů jsou nezbytné pro vývoj moderní společnosti. Současná informační věda hovoří umění informací či znalost vyhledat a použít (vytěžování médií - media mining) a umět informaci nebo znalost organizovat tak, aby byla využitelná dále.

Záměrem předkládaného projektu je zmapování nejnovějších trendů a na jejich základě vytvoření základní koncepce pro optimalizaci zpřístupnění plných textů s ohledem na informační systém v ČR a v jeho rámci na Kooperační systém článkové bibliografie.

Současným trendem je propojování informačních zdrojů na internetu. Optimalizace zpřístupnění plných textů spočívá v aplikaci nástrojů, které toto propojení umožňují a týká se prakticky celého procesu získávání, zpracování a zpřístupnění plných textů na internetu na základě inteoprerability všech komponent, které v tomto procesu fungují. Propojují se A&I databáze s plným textem, citace v plném textu na plný text, z OPACu k časopisu a jeho obsahu a odtud k plnému textu, některé linky jsou statické pro konkrétní případy předem budované. Dynamické linky jsou budovány následně, v době potřeby, jsou pravděpodobnostní. Někdy je vhodné kombinovat tyto dva druhy propojení.

Současným trendem, je extrahování, automatizované zpracování metadat, otevřené propojování informací, pojmové vyhledávání v plnotextových databázích a interoperabilita systémů založených na různých platformách.

Kvalitní zpřístupnění informací o člancích či statích publikovaných novinách, časopisech, sbornících aj. periodicky vydávaných dokumentech je důležité pro oblast státní správy a samosprávy, pro oblast vzdělávání a výzkumu i pro praktickou realizaci výsledků vědy a výzkumu. Nutnost nových modelů zpracování a zpřístupňování bibliografických informací je evidentní.

Projekt je koncepční a částečně realizační (díleč řešení), úzce souvisí s programovým projektem týkajícím se Kooperačního systému článkové bibliografie, dále pak s JIB a projektem Webarchiv.

Koncepce zde navržená včetně jednotlivých dílčích řešení je realizovaná v projektu Souborná databáze Kooperačního systému článkové bibliografie - optimalizace integrace a správy heterogenních dat, proto jsou použity některé materiály ze zpráv k tomuto projektu. Bez projektu Souborná databáze, by koncepci nešlo realizovat.

A.2. Současný stav v zahraničí

Rozvoj Internetu, elektronického publikování (jeho výhody a nevýhody), typy elektronických dokumentů (primárně elektronické, elektronické verze tištěných dokumentů nebo jejich doplňky) a jejich vlastnosti ovlivňují tradiční metody získávání (volné elektronické dokumenty na Internetu, získání elektronické formy/verzi dokumentu v rámci předplatného od vydavatele, dodavatelské/distribuční firmy, v rámci povinného výtisku), zpracování (automatická nebo automatizovaná indexace/extrakce, metadata Dublin Core), archivaci, vyhledávání a zpřístupňování dokumentů (XHTML, XML, intuitivní vyhledávání a dialogové interaktivní systémy). Objevují se pokusy rozšířit či zkvalitnit obsah elektronické publikace pomocí prostředků, které nabízí Internet. Dochází tak ke kombinaci tradičně katalogizovaných dat s katalogizací vzdálených zdrojů, s dodáváním metadat od autora, vydavatele/nakladatele/distributora i dat získaných na základě automatizovaného sběru. Na druhé straně se mění způsoby informačního chování uživatele při vyhledávání, ve středu zájmu je komunikace člověk - počítač (human-computer interaction). Na základě zpětné vazby relevance (relevance feedback) může uživatel zpřesňovat svůj dotaz a spolupracovat se systémem. Kombinace bibliografických a plnotextových databází představuje efektivní přístup k plnému textu. Vyhledávání s přidanou hodnotou a intelektuální indexace věcná zvyšují možnost získání relevantních informací.

V současné době vznikají nové modely získávání, zpracování a zpřístupňování bibliografických informací v návaznosti na elektronické publikování na základě přehodnocení klasických knihovnických postupů s ohledem na budování digitální knihovny (interoperabilita jednotlivých komponent z hlediska technického, strukturálního, syntaktického a sémantického). **Propojují se různé informace z hlediska formy, druhu a obsahu,** strukturované a nestrukturované fulltextové báze, elektronické archívy. Propojují se katalogy knihoven, záznamy s plnými texty dokumentů, "síťové dokumenty", je podporována spolupráce s archívy apod. Zdroje se integrují do informačních bran, portálů, virtuálních, digitálních či elektronických knihoven. Hovoří se o popisu dokumentu v hierarchii jako manifestace díla (čtyřúrovňový model manifestace díla **FRBR**) - vztahy mezi dílem, jeho vyjádřením, projevem a exemplářem.

Elektronické dokumenty jsou zpřístupňovány prostřednictvím nakladatelství, distributorských firem, informačních institucí či služeb a jejich produktů, dále pak prostřednictvím digitálních knihoven a služeb vznikajících na základě projektů, konzorcií a licencí. **Při zpřístupňování elektronických informací se stále více prohlubuje spolupráce mezi státním a soukromým sektorem.**

Předpokladem plnohodnotného zpřístupnění plných textů je implementace metadat do plných textů. Tato metadata (DC, Marc) mohou být vytvářena autorem, vydavatelem, distributorem, knihovníkem a zpřístupňována na webu pomocí XML/RDF s definovanou standardní strukturou DTD. Existují iniciativy, které se zabývají konverzí mezi DC, MARC a XML. DC je určen primárně pro otevřený web, lze ho užít i pro databáze tzv. hlubokého webu. Významný je OAI-PHP (v. 2) protokol - protokol pro metadatovou interoperabilitu, umožňující automatizované získávání metadat a vzájemnou komunikaci archivů, digitálních knihoven, je založený na DC a XML. V současné době se velká pozornost věnuje protokolům pro komunikaci a sdílení dat - **Z39.50 a Bath Profile a tzv. otevřenému nebo dynamickému propojování pomocí tzv. OpenURL.**

Jednoznačná indentifikace plných textů je jednou z podmínek zpřístupnění plných textů. K identifikaci služeb, zdrojů a objektů na internetu slouží nestabilní **URL (Uniform Resource Locator), PURL (Persistent URL), Uniform Resource Name URN (Uniform Resource Name), DOI (Document Object Identifier), SICI (Serial Item and Contribution Identifier)** aj.

Informační brány a portály usnadňují přístup k heterogenním informačním zdrojům. Předpokladem plnohodnotného zpřístupnění dokumentů je standardizace a cílem je sémantický web.

Trendy, nástroje, metody a projekty týkající se integrace dat a získávání, zpracování a zpřístupnění plných textů (pro definice některých pojmů jsem použila databázi terminologická databáze knihovnictví a informační vědy -- TDKIV)

1.Trendy

Základní trend: kooperace v rámci interoperability systémů na základě spolupracujících komponent v celém procesu získávání, zpracování a zpřístupňování informací, tj. přechod od explicitní pevně svázané kooperace ke kooperaci nezávislé na použitých SW a HW za účelem zajištění pružné integrace dat a jejich zpřístupnění v rámci jednotného interface za využití moderních vyhledávacích metod umožňující interakci uživatele se systémem.

Základní předpoklad - interoperabilita: Interoperabilita je schopnost dynamické spolupráce mezi technicky různorodými a nezávislými komponentami z hlediska syntaktického, strukturálního a sémantického. Interoperabilitu kromě jiných umožňují i zde jmenované nástroje. Různé úrovně interoperability z hlediska použitých prostředků: webové vyhledávače, silné standardy - MARC, Z39.50; metada, jejich sklizení a otevřené standardy; zdroje s metadaty volně zapojené do kooperace - DC, XML, RDF; interoperabilita v oblasti propojování zdrojů např. OpenURL, ERL, dále pak propojení citlivé na kontext uživatele (open context-sensitive linking) - OpenURL a SFX. Významné jsou aktivity v oblasti ontologií (systém konceptů a vztahů mezi nimi).

Syntaktické interoperability se dosáhne vyznačením dat podobným způsobem, takže je možné sdílet data v různých systémech.

Strukturální interoperabilita vyjadřuje strukturu metadat. Strukturální interoperability se dosáhne pomocí datového modelu pro specifikaci sémantických schémat, takže se mohou aplikovat společně (např. RDF)".

Sémantická interoperabilita je "obsahové vyjádření struktury metadat, které dovoluje sémanticky kombinovat datové prvky z různých schémat, slovníků a jiných nástrojů a umožňuje tak vyhledávat informace napříč heterogenními distribuovanými databázemi, zejména v prostředí internetu zadáním jediného dotazu. Pomocí sémantické interoperability jsou řešeny např. případy, kdy jednotlivé zdroje používají různé termíny pro popis téhož pojmu (např. autor, tvůrce a skladatel) nebo naopak, používají stejné termíny pro různé pojmy. Sémantické interoperability lze dosáhnout užíváním standardů popisu obsahu zdrojů (např. AACR nebo Dublin Core, FRBR)."

Ontologie - metoda získávání znalostí. Dílčí ontologie souvisí s konceptualizací jednotlivých oblastí. Ontologie, resp. tzv. topikové mapy umožňují členit textové univerzum z hlediska sémantiky. Kategorie je třeba propojit s koncepty.

Na základě interoperability mohou vznikat snadněji elektronické archívy, souborné katalogy virtuální i reálné, brány a portály.

Cílem je propojování informací, distribuované vyhledávání, relevantní (pertinentní) informace pro uživatele a sémantický web. Tzv. **sémantický web** předpokládá postupnou transformaci současného WWW srozumitelného pro lidi na WWW srozumitelného pro počítače (znalosti označené značkovacími jazyky nebo extrahované z textu).

2. Některé nástroje, metody, projekty odpovídající současným trendům majícím vliv na při zpřístupňování plných textů s ohledem na interoperabilitu

Zpřístupnění plných textů z hlediska organizace

Hybridní knihovna

Knihovna integrující klasickou knihovnu představovanou především tištěnými dokumenty a digitální knihovnu.

Digitální knihovna je "integrovaný systém zahrnující soubor elektronických informačních zdrojů a služeb umožňující získávání, zpracovávání, vyhledávání a využívání informací v tomto systému uložených. Umožňuje jednotný přístup k digitálním nebo digitalizovaným dokumentům, případně i k sekundárním informacím o tištěných primárních zdrojích, uložených ve fondu knihovny" i mimo fond knihovny.

Elektronický archív

"Organizovaná sbírka digitálních dokumentů shromážděná za účelem jejich dlouhodobého uchování. Může se jednat o digitalizované dokumenty, tj. tištěné druhy dokumentů převedených do digitální podoby, nebo o dokumenty vytvořené již jako digitální."

Reálný souborný katalog

Souborný katalog ve formě fyzicky existující databáze, do které jsou dodávány záznamy dokumentů jednotlivých účastnických knihoven.

Virtuální souborný katalog

"Technologie propojení nezávislých knihovních katalogů pomocí jednotného uživatelského rozhraní, které umožňuje paralelní prohledávání jednotlivých katalogů a vytváří virtuální (reálně neexistující) **souborný katalog**. Základním předpokladem funkce virtuálního souborného katalogu je standardní vyhledávací protokol, jenž podporuje formulaci rešeršního dotazu a zpřístupnění záznamů (např. komunikační protokol Z39.50)."

Informační brána

"Služba v síťovém prostředí určená pro zprostředkování přístupu k vybraným online informačním zdrojům

určitého oborového nebo tematického zaměření. Zpřístupňované **informační** zdroje procházejí procesem intelektuálního nebo automatického výběru a zpracování na základě definovaných formálních a kvalitativních kritérií. Součástí předmětové brány je obvykle klasifikační systém členící **informační** zdroje podle oborů". **Informační brány** řeší přístup k různým zdrojům z jednotného prostředí. Nejpoužívanějším standardem pro tvorbu metadat je **Dublin Core (DC)**. Jejich fungování závisí na existenci pokud možno homogenního nástroje pro věcnou indexaci harmonizací řízených slovníků a tezaurů a hledají se cesty k řešení vícejazyčnosti. Jednou z řešených metod pro zpřístupnění elektronických informačních zdrojů je **metoda konspektu, předmětová kategorizace** pro popis informačních zdrojů. Spočívá hierarchickém uspořádání předmětových kategorií, na nejvyšší úrovni není propojena se systematickou klasifikací. Cílem je jednotný tematicky strukturovaný popis heterogenních informačních zdrojů pro potřeby koordinovaného budování knihovních sbírek a knihovních fondů a pro tvorbu nástroje určeného ke zpřístupnění kvalitních (zhodnocených) heterogenních informačních zdrojů v síťovém prostředí, tj. tematických bran. Slouží k tomu údaj o předmětové kategorii spolu s vybraným znakem MDT. Pro mezinárodní srozumitelnost je potřebná konkordance MDT a DDC.

Portál

Webové sídlo, které poskytuje širokou škálu služeb a informací, často s možností jejich přizpůsobení uživateli podle osobních potřeb a zájmů.

Specializovaný **portál** zpřístupňující informační zdroje zaměřené na určitou cílovou skupinu uživatelů, která může být vymezena např. geograficky nebo tematicky.

Zpřístupnění plných textů z hlediska standardů a nástrojů (včetně technologických) - předpoklady optimalizace zpřístupnění plných textů a propojování

Pravidla popisu - jejich zjednodušení a zefektivnění, formáty

Jmenný popis

Na mezinárodní úrovni se mění tradiční pojetí seriálů, které bude mít vliv i na naši **katalogizační praxi** v této oblasti. Termín **seriál je revidován**. V současné době již existuje revidovaný standard **International Standard Bibliographic Description for Serial and other Continuing Resources ISBD (CR)**. Revize je ovlivněna novou kategorií tzv. **pokračujících zdrojů** (bibliografický zdroj, který je vydáván v čase s předem neurčenou dobou ukončení, zahrnuje integrující zdroje a seriály, povaha pokračujících zdrojů je dynamická, pokračující a měnitelná.). **Integrující zdroje** jsou zdroje, které jsou aktualizovány a tyto aktualizace nemohou existovat samostatně. Dochází k harmonizaci Angloamerických pravidel AACR2R, mezinárodního bibliografického popisu ISBD a mezinárodního registračního systému mezinárodního čísla seriálových publikací ISSN. Do kategorie pokračujících zdrojů patří též ukončené pokračující zdroje - vycházejí po částech, periodicky a jsou číslovány, ale jejich trvání je ohraničeno, dále reprinty seriálů. Pro praktické potřeby je navržena **definice seriálů**: seriál je pokračující zdroj, který je vydáván po oddělených částech, obvykle je číslován, nemá předem určenou dobu ukončení. Definice zahrnuje časopisy, magazíny, elektronické časopisy, pokračující adresáře, roční zprávy, noviny a monografické edice (těmito kategoriemi se zabývá kapitola 12 AACR2R). Pro popis **elektronických zdrojů** je určen standard **ISBD (ER)** a kapitola 9 AACR2R. **Studie Functional Requirements for Bibliographic records (FRBR)** - viz dále. Studie uvádí čtyřúrovňový popis, orientuje se na obsah dokumentu, nikoli na nosič, umožňuje integrovat elektronické dokumenty mezi dokumenty tradiční. Účelem studie je definovat funkce bibliografického záznamu určeného pro různé typy dokumentů, způsoby využití, pro různé uživatelské potřeby. V současné době probíhají aktivity, které zkoumají použitelnost pravidel AACR2 i formátu MARC vzhledem k FRBR a aktivity v oblasti přípravy mezinárodních katalogizačních pravidel (viz dále).

V oblasti **věcného zpracování**: zjednodušení syntaxe LCSH za současného zachování lexiky, věcná kategorizace informací do určitého počtu skupin na několika úrovních (např. metoda konspektu), důraz na autoritu a jejich mezinárodní srozumitelnost (projekty projekt MACS a LEAF).

Metadata jsou "strukturovaná data, která nesou informace o primárních datech. Pojem metadat je používán především v souvislosti s elektronickými zdroji a vztahuje se k datům v nejširším smyslu slova (datové soubory, textové informace, obrazové informace, hudba aj.). Funkce metadat je popisná, selekční a archivační. V souvislosti s těmito funkcemi se rozlišují metadata pro účely popisu, správy, právních nároků, technické funkčnosti, užití a archivace. Údaje se obvykle vkládají přímo do zdroje (umísťují se např. v záhlaví dokumentu HTML)". Mohou existovat i odděleně.

[Dublin Core](#) (DC) je standardizované metadatové schéma pro popis informačních zdrojů zejména na internetu. Dublin Core je tvořen souborem patnácti základních prvků (jednoduchý Dublin Core), které lze specifikovat kvalifikátorem prvku a hodnoty (kvalifikovaný Dublin Core). Dublin Core nepředepisuje závaznou syntaxi (jedná se o sémantický standard), je základem dalších metadatových standardů.

Každý prvek je volitelný a opakovatelný, nezáleží na jejich pořadí. Důležitou podmínkou interoperability je používání hodnot prvku z dohodnutých souborů autorit.

Vazba mezi metadatovým záznamem a zdrojem, resp. plným textem, který popisují, může být dvojitá: metadatový záznam je uložen samostatně a odděleně od zdroje nebo metadata jsou vnořena (embedded) přímo do samotného zdroje (pomocí značek u dokumentů v jazyce SGML, HTML aj.)

Z DC vychází např. metadatový standard OAI (Open Archives Initiative) primárně vyvinutý pro vědecké a akademické komunity. Projekty, které využívají DC, je možno najít na adrese <http://dublincore.org/projects>. V budoucnu by mělo dojít k možnosti konverze mezi národními metadatovými záznamy.

(DC se v České republice zabývají pracovníci ÚVT MU, materiály týkající se DC jsou prezentovány na http://www.ics.muni.cz/dublin_core/index.html, projekt [Webarchiv](#), [JIB](#), projekty týkající se článkových informací - viz dále).

Předpokládaný vývoj Dublin Core (cit. Bartošek, 1999)

- vývoj a zpřesňování základního souboru nekvalifikovaného DC;
- rozvoj kvalifikovaného DC;
- vývoj nových nástrojů pro vytváření a správu metadat a podpora aplikačních projektů využívajících DC;
- postupná formální standardizace (od jednodušších komponent ke složitějším) nejen v rámci internetové komunity (IETF), ale i národních a mezinárodních standardizačních institucí (NISO, ISO);
- koordinace vývoje Dublinského jádra s rozvojem jiných metadatových projektů a standardů; RDF - Resource Description Framework - rozšířený konceptuální model pro vyjádření metadat na Webu umožňující kombinovat různá metadatová schémata (vyvíjen konsorciem W3C) a projekt INDECS - Interoperability of Data in E-commerce Systems - zaměřený na metadata pro potřeby správy autorských a vlastnických práv

RDF (Resource Description Framework)

"Obecný rámec pro popis jakéhokoli elektronického zdroje, resp. webové stránky a jejího obsahu, tedy pro vyjádření sémantiky a pro podporu sémantického webu. Popisná metadata mohou zahrnovat údaje o autorovi zdroje, datu vytvoření nebo aktualizace, organizaci stránek (sitemap), klíčová slova, předmětové kategorie aj. Jazyk **RDF** poskytuje robustní flexibilní architekturu pro zpracování metadat na internetu; umožňuje komukoli definovat a používat metadatové schéma, které slouží nejlépe jeho potřebám, a současně umožňuje interoperabilní výměnu metadat. **RDF** je aplikací formátu XML a je vyvíjen konsorciem W3C (World Wide Web)."

Poskytuje základ pro popis v různých aplikačních doménách. Jako modelovací jazyk používá entity, atributy, vztahy.

XML (eXtensible Markup Language) Jazyk XML je, podobně jako jazyk HTML, prostředek sloužící k zapsání **strukturovaného** textu, zvláště pak textu určeného k šíření v prostoru www. XML odděluje popis struktury dat od jejich prezentace (pomocí tzv. style sheetů). To umožňuje snadnou konverzi do jiných formátů, možnost prezentace dat různými způsoby (HTML, postscript, UNIMARC apod. textový formát). Každý dokument má definovanou svoji strukturu prostřednictvím tzv. **DTD** (Document Type Definition). Velký potenciál XML se skrývá v novém způsobu odkazování (oběma směry, na více dokumentů najednou či dokonce v rámci hierarchické struktury) pomocí speciálních jazyků XLink, XPointer a XPath. Totéž lze říci o stylovém jazyku XSL, který doplňuje a nahrazuje tzv. kaskádové styly (CSS).

V současnosti probíhají [aktivita](#) v oblasti mapování formátu DC do MARC a opačně a převodu do XML.

XML metajazyk umožňující definovat značkovací tagy podle konkrétních požadavků, definice povolených značek tvoří DTD nebo XML schéma. Nezabývá se sémantikou, ale strukturou. RDF určuje význam na základě vztahu objekt, atribut, hodnota.

RDF schéma (RDFS) je nadstavba umožňující vytvářet RDF struktury na základě definice tříd a podtříd, vlastností a podvlastností, definičního oboru. RDF a RDFS představují mechanismus reprezentace znalostí pro web zdroje. RDFS má nedostatečný potenciál pro vytváření ontologií. Ty odsraňuje např. jazyk DAM+OIL.

Vyhledávání informací a sématický web

Vyhledávací stroje a roboty vytvářejí z plných textů index, zvyšují úplnost vyhledávání na úkor přesnosti. Vyhledávací služby za asistence člověka přiřazují dokumenty k jednotlivým kategoriím - vysoká přesnost, nízká úplnost.

Ontologie a sémantický web

Zahrnutí sémantiky do vyhledávání, práce s **ontologiemi** vyžaduje nové přístupy při zpracování informací.

Na základě sémantických značek bude možné realizovat různé typy vyhledávání: IR - identifikace relevantních dokumentů, jednoduché a komplexní odpovědi na otázky (Question answering Q and A) - různé techniky odvozování a usuzování, techniky extrakce a sumarizace informací.

Sémantický web - přiřazení datům přesný význam. Ontologie - metoda získávání znalostí. Dílčí ontologie souvisí s konceptualizací jednotlivých oblastí.

Ontologie je základní technologie sémantického webu, tezaurus se nerovná ontologii. Vztahy v tezauru jsou BT, NT, UF, RT. Ontologie užívá množství strukturních a konceptuálních vztahů třída, podtřída, instance, vztahů k času, podle typu jazyka - tj. strukturní a konceptuální vztahy.

OAI-PHP (v. 2) je protokol pro metadatovou interoperabilitu, umožňuje automatizované získávání metadat a vzájemnou komunikaci archivů, digitálních knihoven - otevřené technické řešení., dostupnost SW komponent. Založen na použití jednoznačných identifikátorů, metadatový standard je nekvalifikovaný DC, komunikace přes HTTP a využití formátu XML. Protokol aplikují souborné databáze, archivy volně dostupných vědeckých prací (arXiv.org) a výzkumných institucí (CERN), knihovny (Library of Congress). Např. i služba DP9 - umožní indexaci metadat webovými roboty. funkce pro indexaci fulltextů. Další aplikací je projekt Open Citation - automatická tvorba citačních resjířků. Protokol vyvinut primárně pro potřeby akademické komunity pro zveřejnění informací. Možno využít při importech d souborných katalogů. Lze použít na bibliografické databáze i souborné katalogy díky schématu MARCXML zveřejněném Library of Congress.

Vyhledávání informací a propojování informací - propojování informačních zdrojů - standardní statické a dynamické propojovací rámce, distribuované vyhledávání

Dnešní vyhledávací stroje na www - velké množství nestrukturovaných dat, obvykle booleovský model vyhledávání - dvě možnosti: podle vztahu mezi dokumentem a dotazem (relevance se počítá podle četnosti slov, polohy, blízkosti; postavení dokumentu v síti). Dále se užívají principy katalogové (vyhledávání podle kategorií) a metavyhledávací. Do dokumentů se vládaří matatagy, nejčastěji meta content, keyword, description. Zlepšení nabízí více strukturovat data. Nové metody: shlukování do ad hoc kategorií, podle podobnosti (odkaz similar pages), služba ResearchIndex provádí analýzu citačních odkazů. Vyhledávání na www se bude vyvíjet - automatická kategorizace, sumarizace extrakce, sémantický web.

V posledních letech nastal **rozvoj technologií podporujících automatické a dynamické propojování** informačních zdrojů (Technologie "SFX" Special Effects vyvinuté na Gentské univerzitě a Národní laboratoři v Los Alamos).

Aktuální je též např. propojování na základě citací - [ISI](#) buduje SCI (Science citation Index). Projekty založené na propojování archivů na základě citací - [LANL](#) (propojování na základě přidělovaného identifikátoru a formátu HyperTeX, Los Alamos National Laboratory) a projekt [OpCit](#) (The Open Citation Project).

Iniciativa v oblasti propojování [OAI](#) (The Open Archive Initiative) navazující na [The Open Journal Project](#) a [CoRR](#).

Základ propojení by měl být uložen již v samém počátku vzniku bibliografických záznamů, jejich katalogizace jednodušší a efektivnější. - **FRBR Functional Requirements for Bibliographic Records** - relace mezi Dílem, Vyjádřením díla, Provedením díla, a Exemplářem díla (Work, Expression, Manifestation, Item - též [český překlad](#)). V současné době probíhají aktivity tímto směrem v oblasti katalogizace - [Ustanovení mezinárodních zásad katalogizace](#) (setkání IFLA, Německo 2003).

Druhy propojování (aplikované v komerčních a nekomerčních aktivitách) : propojovat je možno uzavřeně (closed linking), otevřeně (open linking) staticky (static linking), dynamicky (dynamic linking).

Propojování uzavřené - systém má pevné propojovací vazby (obsahuje nemodifikovatelné vazební informace. V systémech s uzavřeným propojováním tedy nemůže knihovna propojovací vazby měnit, je zcela závislá na producentovi databází

Propojování statické (omezené na určitou autoritu a stabilní umístění propojovaných zdrojů). Předpokládá rozsáhlý sortiment partnerských vztahů. Propojení mezi entitami dáno předem, je dáno a priori. V rámci daného rámce je spolehlivé za předpokladu existence stabilních identifikátorů, na základě kterých je spojení možné přes bázi, ve které jsou umístěny. Jde o centralizovaný koncept, tj. - linky jsou předem zpracovány a uloženy v konkrétní databázi statických linků - v centralizované databázi. Typem linku je statická URL (nestabilní - časté přesuny či úplné odstranění zdrojů na internetu, identifikuje lokaci, ne obsah), PURL (persistentní URL, umístěná na resolveru, který přesměruje požadavek na konkrétní URL na síti, nutno aktualizovat databázi při změně URL, centrální resolver <http://purl.oclc.org/>), URN (stabilní, jednoznačná, nezávislá na lokaci, založená na resolučním mechanismu automaticky generovaná, plugin na <http://urn.issn.org/>) a PURN (persistentní URN), SICI (stabilní, automaticky generované) v kontrolovaném systému. Tento typ propojení je realizován např. v projektech [IOP](#), [BioMednet](#), [Ovid](#) a mnoha dalších např. v [Los Alamos Library Without Walls](#) nebo v [Bielefeldu](#).

Statické propojování funguje na principu : výchozí zdroj, hyperextové propojení, cílový zdroj.

K identifikaci, propojení a zpřístupnění elektronických objektů, resp. plných textů na internetu tedy slouží: URL, PURL, URN a DOI, SICI a klasické identifikátory jako je ISSN, ISBN. Některé z nich mohou být součástí OpenURL.

Identifikátory

URL (Uniform System Locator) - "standardizovaný formát lokalizace zdrojů na internetu. Nejznámější a nejrozšířenější typ URI, nemá ovšem funkci trvalého identifikátoru. URL slouží pro různé typy služeb internetu (HTTP, FTP, Telnet, Gopher atd.). Specifikuje jméno a typ zdroje, hostitelský počítač, adresář, kde lze zdroj nalézt. a přenosový protokol potřebný pro použití zdroje. Tentýž zdroj může být prezentován na internetu na více adresách a přístupný pod různými protokoly."

Př. struktury `http://server/adr1/adr2/soubor`

PURL (Persistent URL) - "standardizovaný způsob lokalizace zdrojů na internetu; funkčně se jedná o URL. Identifikátor **PURL** vznikl jako mezikrok pro zajištění stálého přístupu k síťovým zdrojům do doby plné funkčnosti URN s tím, že je zajištěna kompatibilita PURL a URN. Zásadní rozdíl vůči URN spočívá v tom, že PURL odkazuje na zprostředkující službu (službu typu resolver), která zjistí aktuální adresu URL a zašle ji klientovi (místo přímého odkazu na zdroj)".

Př. struktury `http://resolver/adr1/adr2/soubor`

URN - "je složené jméno, které se skládá ze jména identifikační autority a identifikátoru objektu přiřazeného touto autoritou. Specifický obsah identifikátoru může být strukturovaný a srozumitelný i pro uživatele, pokud zná pravidla přiřazování identifikátoru v rámci dané identifikační autority". Aplikace bibliografických identifikátorů ve formě jmenných prostorů (ISSN, SICI, ISBN, NBN),

Př. struktury `urn: <NID> ":" <NSS>`

URN:NBN:cz-nkMF20030303X00003 - urn generované v lince poloautomatické indexace TTDE pro bázi ANL FULL

URN:NBN:cz-nk20031546 - urn generované generátorem v rámci projektu Webarchiv

SICI (Serial Item and Contribution Identifier) - "jednoznačný identifikátor určený pro tištěné a elektronické seriály, který je definován v americké normě ANSI/NISO Z39.56 revidované v roce 1996. Používá se hlavně pro označování článků publikovaných v časopisech a částí ze sborníků. Je založen na standardu ISSN. Identifikuje analytické části seriálů bez ohledu na nosič (papír, mikrofiš, elektronický nosič)".

Norma ANSI/NISO Z39.56 (1991, revize 1996), SICI generátor je dostupný na adrese <http://www.ep.cs.nott.ac.uk/~sgp/sicisend.html>.

Př.: 1210-1168(20030303)14:52[A/1, A/6:MF20030303X00003]3.0.CO;2-A - SICI generované v lince poloautomatické indexace TTDE pro bázi ANL FULL

DOI - " prostředek pro trvalou identifikaci a propojení dokumentů (objektů), na které se vztahuje intelektuálního vlastnictví. Identifikuje především objekt samotný, nikoliv jeho umístění na síti. Vzhledem k tomu, že se vztahuje k obsahu dokumentu, nikoliv k jeho formě, je DOI údaj shodný pro dokumenty zpřístupňované současně v různých formátech (např. PDF, HTML apod.). Liší se rovněž od dalších běžně používaných identifikátorů, jako jsou např. ISBN, ISRC apod., neboť je navázán na určité služby a sám funguje na síti jako prostředek, jehož cílem je poskytovat uživateli určitou službu (např. lokalizovat dokument). Ve spojení se zprostředkující službou (<http://dx.doi.org/10.1007/s00203-002-0481-8>) přesměruje prohlížeč na dokument nalézající se na síti"

Př.: 10.1007/s00203-002-0481-8 (článek z časopisu nakladatelství Springer)

The Digital Object Identifier (**DOI**) je systém pro výměnu intelektuálního vlastnictví na Internetu. Umožňuje kontakt uživatele s autorem, jemuž zaručuje respektování jeho autorských práv. Je s ním spojen i systém poplatků. DOI se uvádí u článku a je přidělen před publikováním. Pro účast v systému DOI je nutné obdržet DOI prefixy, vybrat číselné schéma, definovat metadata pro přípravu DOI, zaregistrovat DOI v registrační agentuře. DOI je nástroj k ošetření autorského práva na internetu.

Přesměrování na server vlastníka, který rozhoduje co a za jakých podmínek zpřístupněno

Využití: komerční poskytování informačních služeb - elektronické verze odborných časopisů (Academic Press, Blackwell Science, Elsevier Science, Institute for Scientific Information, John Wiley & Sons, Springer Verlag aj.) a elektronické knihy

Př. struktury <http://dx.doi.org/10.naklID/sufix> Př. <http://dx.doi.org/10.1007/s00203-002-0481-8>

Propojování otevřené - systém nemá pevné propojovací vazby.

Dynamické propojování - je vhodné kdy nejsou všechna data pod kontrolou autority a je nutné tvoření linků za pochodu ("on the fly") pro existující informační entitu. Dynamické propojení je možné např. prostřednictvím OpenUrl. Propojení přes OpenUrl je na principu "just in time", kdy jsou linky realizovány na základě potřeby a je pravděpodobnostní. OpenURL - propojení nezávislé na povaze zdroje propojení a poloze systému. Je to de facto **NISO** standard pro kódování metadat o zdroji do jeho URL adresy. OpenURL je tedy definovaným formátem URL. Byla vydána The OpenURL Framework for Context-Sensitive Services určená nejen pro akademické prostředí i mimo něj.

Rozšířený model pro OpenURI (Herbert Van de Sompel, Oren Beit-Arie, 2001)

Web-based scholarly information environment

referenced scholarly work
citation to a scholarly work

hook for citation to scholarly work = OpenURL

* standardized reference to a work

* *standardized reference to contextual elements*

* hook turned into link = OpenURL

service component

extended services; reference links

the referenced scholarly work; the service component which is the target of the OpenURL; the information service providing the OpenURL

Web in general

referent

citation to a referent

hook for citation to referent = ContextObject :

* *descriptor* of a referent

* **descriptors** of contextual entities

hook turned into link = OpenResolutionLink

resolver

services

entities

Table 1: A comparison between the terms used in the OpenURL framework and the Bison-Futé model.

Dynamické propojení: výchozí zdroj, servisní služba (zde je registrován uživatel), cílový zdroj.

V současné době OpenURL podporují některé informační a knihovnické systémy: Ex Libris Aleph, EOSi Tinlib/T Series, Innovative Innopac, Endavour Voyager, Sirsi Unicorn, Proquest, ISI Web Of Science, EBSCO EBSCOhost, Elsevier Science Direct, Ovid Bibliographic database, SilverPlatter ERL-WebSPIRS, HW Wilson WilsonWeb, CABI Online Abstracts, ...

OpenURL a SFX

SFX (Special Effects) je technologie založená na OpenURL. Je založena na oddělení popisu zdroje od služeb, které jsou poskytovány. Mezi popisem zdroje a službami stojí tzv. servisní služba (linking service) která propojuje metadata obsazená ve výchozím zdroji, které našel uživatel s vhodným cílovým zdrojem pro uživatele na základě jeho registrace u této servisní služby. Zaručuje tzv. propojení citlivé na kontext (context sensitive linking). Pro připojení informačního či knihovního systému k SFX je nutné, aby systém podporoval OpenURL. Umožňuje poskytovat služby s přidanou hodnotou podle kontextu uživatele (dodání plného textu, abstraktu nebo obsahu, objednávku MVS, zobrazení recenzí, odkazy na informace o jiných zdrojích aj.)

SFX koncept tedy nepracuje s pevnými linky, ale s just-in-time přístupem k dynamickému propojování. Typickými prvky propojení pro články v URL je ISSN, sv, č., rok. Nynější koncept SFX navazuje na experimenty SFX@ Ghent & SFX@ LANL v r. 1999 a je aplikován firmou Exlibris v Metalibu.

Protokol Z39.50 a Bath profil

Bath profil je mezinárodní specifikace Z39.50 pro knihovní systémy a hledání zdrojů. Aplikace tohoto profilu v ČR je Návrh českého národního profilu Z39.50, verze 2., listopad 2002. Profil byl vypracován skupinou [ZIG-CZ](#).

Z39.50 je protokol pro získávání dat z informačních systémů s použitím Z39.50 klient a Z39.50 server. Umožňuje mezinárodní, nadnárodní a národní vyhledávání a získávání dat mezi knihovnickými systémy, soubornými katalogy aj. informačními zdroji. Specifikuje 4 funkční oblasti (vyhledávání a získávání záznamů bibliografických a autoritních, exemplářů a záznamů, mezioborové vyhledávání). Mohou být specifikovány i jiné oblasti (ukládání záznamů a dodávání dokumentů aj.)

Integrace strukturovaných a nestrukturovanýchází dat, inteligentní vyhledávací systémy, management znalostí, poloautomatické zpracování textu a extrakce dat, expertní systémy, znalostní systémy

Problematika získávání, zpracování, zpřístupňování a využívání **znalostí** je velmi aktuální v oblasti výzkumu informačních technologií. Významný **zdroj znalostí** jsou relační **databáze**. Dále jsou významné techniky tvorbyází formalizovaných znalostí na základě spolupráce znalostního inženýra s **lidským expertem**. Dalším zdrojem znalostí jsou (vedle databází a expertů) **textové dokumenty**. Jejich **indexace a vyhledávání** je založeno na statistických a lingvistických charakteristikách (**extrakci informací** z volného textu). Systémy využívající formalizované znalostní báze směřují k aplikacím složeným ze samostatných komponent - **agentů** - s vlastním mechanismem řízení a založené na možnosti **sdílet a znovu používat** znalosti založené na syntaktické a sémantické standardizaci (značkovací jazyky a znalostní ontologie tj. konceptualizace určité oblasti). Hlavním cílem těchto technologií je zdokonalení **znalostního managementu** v institucích, firmách V důsledku je efektivní vazba tzv. knowledge managementu na rozhodovací a plánovací procesy.

Mezi renomované znalostní systémy patří systém TOPIC (concept based system) a jeho nová verze Portal One, resp. K2 americké firmy Verity. Informace o systému a reference jsou na adrese společnosti [TOVEK](#). Dalším z těchto systémů je systém Convera Retrieval Ware společnosti Excalibur Technologies. Informace o systému jsou na adrese společnosti [INCAD](#). Předností TOPICu je především pojmové vyhledávání a vysoké interaktivní schopnosti, předností Convera vysoká tolerance chyb při vyhledávání bez ohledu na chyby. Oba systémy umožňují fuzzy vyhledávání.

Pro dnešní dobu je charakteristický trend propojování technologií zpřístupňujících strukturovaná data (relační databáze) s fulltextovými databázemi s nástroji podporujícími zpřístupnění semistrukturovaných dat.

Vyhledávání (cit. Červený, 1999)

Pro vyhledávání je charakteristický nepoměr mezi úplností a přesností vyhledávání. Úplností vyhledávání rozumíme kvantitativní údaj udávající poměr vyhledaných relevantních a všech vyhledaných textů. Přesností vyhledávání rozumíme poměr vyhledaných relevantních a všech relevantních textů. Ideálně je hodnota koeficientu úplnosti i přesnosti rovna 1.

Intelligence informačních systémů je schopnost nalézt shodné modely i v případě textů s vysokým počtem rozdílných prvků a naopak eliminovat texty zdánlivě shodné, obsahující vysoké procento pouze formálně, nikoliv obsahově shodných prvků. Inteligentní systémy využívající poznatky z lingvistiky či kognitivní vědy.

Interaktivní pojetí vyhledávání

Uživatel systému prohlíží seznam vyhledaných záznamů (často i s plnými texty dokumentů) a jednoduše označuje relevantní záznamy. Z relevantních záznamů pak systém automaticky vybere podstatné výrazy, jimiž upraví původní dotaz. Na základě upraveného dotazu systém vyhledá více relevantních záznamů. "dotaz příkladem" (anglicky query-by-example, more like this, find similar či similar pages) fungují na stejném principu. Nový dotaz je však vytvořen pouze na základě jediného vybraného dokumentu.

Koncový uživatel nemusí znát vyhledávací metody a strategie, daný vyhledávací systém, uspořádání sbírky či strukturu záznamů. Aplikace interaktivních technik (re)formulace dotazu tak představuje poměrně jednoduchý způsob, jak nezkušeným uživatelům usnadnit vyhledávání.

Teoretický výzkum interaktivního vyhledávání se soustředí většinou na možnosti zjišťování informací o kognitivním stavu uživatele a jejich použití při konstrukci dotazu. Objevují se však pokusy přímo kognitivní stav uživatelů ovlivňovat. Oblast interaktivního vyhledávání informací je interdisciplinární povahy.

Vyhledávací systémy 3. generace

1. rozkladu pojmu na podpojmy , 2. vážení jednotlivých podpojmů (větvi pojmového stromu), 3. neostrého vyhodnocování dotazů

Dotaz v systému 3. generace reprezentuje pojem, respektive ideu vyhledávaného tématu. Jádrem dotazu je stromová hierarchická struktura, která rozkládá hledané téma na podtémata a přiřazuje jednotlivým částem váhy, které vyjadřují do jaké míry příslušné podtéma přispívá k celkovému určení tématu. Systém je pak schopen

vypočítat míru relevance (nejčastěji udávanou v % nebo hodnotou v intervalu 0,1), podle které řadí vyhledané dokumenty.

Systém TOPIC eliminuje jeden z nedostatků booleovských vyhledávacích systémů, kterým je přílišná ostrost operátoru AND, jenž nevyhledá dokument, pokud neobsahuje všechna slova tímto operátorem spojená, zavedením operátoru ACCRUE.

Je zřejmé, že je to práce pro specialistu, srovnatelná s tvorbou expertních systémů, neboť dobře nadefinovaná báze topiků představuje vlastně bázi znalostí. Existují funkční systémy na automatizované třídění přicházejících dokumentů, např. agenturního zpravodajství. Dokumenty přicházejí do systému, kde jsou automaticky podrobeny selekci pomocí dobře nadefinovaných topiků (politika, ekonomika apod.).

Klíčovým aspektem úspěšnosti podobného plnotextového systému je vlastní vyvážená definice topiků. Je zřejmé, že je to práce pro specialistu, srovnatelná s tvorbou expertních systémů, neboť dobře nadefinovaná báze topiků představuje vlastně bázi znalostí.

Z hlediska databáze plných textů je z moderní lingvistiky velice zajímavý směr, který se nazývá "textová lingvistika". Jedná se o lingvistickou disciplínu, která považuje za základní jednotku jazyka text. Na vývoji moderní lingvistiky je zajímavé, jak se postupně přenáší zájem jazykovědců ke zkoumání stále větších celků, od hlásek, přes věty až k celým textům (další pravděpodobný krok bude zřejmě od textu k hypertextu). Textová lingvistika již definuje některé pojmy sloužící k popisu textu jako celku. Některé z nich (Makrostruktura, Témata) nápadně korespondují s definicí topiku v systému TOPIC. Dalším směrem ve vývoji těchto systémů je aplikace umělé inteligence, zejména pak systému na porozumění přirozenému jazyku. Informační systém, který by byl založen na tomto principu, by nepotřeboval selekční jazyk a vyhledávání dokumentů by probíhalo dotazováním se systému v přirozeném jazyce.

Poloautomatická indexace textu (cit. J. Schwarz, 2002)

Většina současných systémů (vč. komerčních) určených pro automatickou indexaci či poloautomatickou indexaci (machine-aided indexing) (vč. komerčních) nepracuje plně automaticky, nýbrž funguje jako automatizovaná podpora intelektuální indexace.

V současnosti je výzkum a vývoj systémů automatické indexace ve fázi, kdy nelze hovořit o plně automatické indexaci. Technologie automatické indexace jsou většinou implementovány jako hybridní systémy, ve kterých se uplatňuje automatická indexace coby automatizovaná podpora intelektuální činnosti indexátora.

Automatická indexace patří do širší oblasti automatizovaného (strojového) zpracování textu (text processing), resp. obecně zpracování přirozeného jazyka (natural language processing). Přestože se podařilo vyvinout řadu funkčních systémů pro automatickou indexaci, více než čtyřicetiletá snaha zatím nevedla k vývoji systémů, které by byly plně funkční z hlediska ideálních nároků na úplnou automatizaci procesu indexace a na univerzálnost těchto systémů (většina v současnosti fungujících systémů je specificky oborově zaměřená). Intelektuální indexace přináší ve srovnání s řadou automatických procedur (vč. např. latentního sémantického indexování) ještě stále lepší výsledky. Systémy automatické indexace jsou také účinné pouze částečně proto, že doposud nebyly dostatečně prozkoumány a podrobně popsány všechny intelektuální procesy, které probíhají při indexaci.

Na druhou stranu je potřeba uvést, že řada technologií, jejichž účinnost byla v předchozích letech potvrzena výzkumem a řadou studií, je v současnosti implementována ve formě expertních systémů nebo systémů pracujících na základě umělé inteligence.

Obecně lze konstatovat, že systémy automatické indexace vyvíjejí oborově zaměřené instituce, které zpracovávají velké objemy dokumentů, které je nezbytné kvalitně a konzistentně indexovat. V řadě případů se však jedná o dokumenty, u kterých je dostupný pouze komprimovaný text (např. abstrakt), a které je tudíž žádoucí indexovat.

3. Zpřístupňování plných textů uživatelům a legislativně právní problematika, konsorcia, cenová politika

Zpřístupňované plné texty mohou mít v zásadě dvojí podobu: mohou existovat volně, nebo jsou licencované (přístup formou licenci).

Legislativa zatím ve většině zemí neumožňuje bezproblémově zpřístupňovat elektronické zdroje, které nejsou volné - zákon o povinném výtisku ve většině zemí nezahrnuje elektronické publikace on line, většinou se poskytují tyto zdroje na principu dobrovolnosti a na základě individuálních smluv.

Někde jsou zahrnuty pouze off-line zdroje (USA, Rakousko, Německo, Francie, ČR, Švédsko. V Kanadě, JAR, Dánsko, Švédsko, Norsko, jsou do zákona o povinném výtisku zahrnuty i elektronické zdroje. Příprava pozměňovacích návrhů: Austrálie, Japonsko, Rakousko, Německo, Francie, Švédsko, VB (návrh nového zákona prošel v parlamentu), ČR. Existuje dokument CENL/FEP (Conference of European National Libraries/Federation of European Publishers) - Mezinárodní deklarace k odevzdávání elektronických dokumentů do konzervačních fondů). Se zpřístupňování plných textů souvisí i problematika autorských práv. Problematikou autorských práv se zabývá EBLIDA (European Bureau of Library, Information and Documentation Associations) a WIPO.

Konzorcia a licence

Pro přístup elektronickým zdrojům zejména k plným textům článků se zakládají konzorcia a uzavírají licenční smlouvy (národní, plošné, individuální pro instituci) s agregátorem event. přímo s nakladatelem. Výhody: získání zdrojů jinak nedostupných, přístup malým institucím/pracovištím, příznivější ceny, využití centrálních finančních zdrojů, levnější provoz (administrativní a organizačně-technické výhody), spolupráce.

Cenová politika (cit článek Národní knihovna, 2003?)

Poplatky, které se váží na proces vyhledávání, jsou účtovány databázovým centrem na měsíční/roční bázi nebo časově jinak. Částky mohou být fixní nebo variabilní. Nejčastější způsoby úhrady:

- předplatné (flat-fee, fixed-fee, all-you-can-eat, subscription) - neomezené využívání databáze nebo skupiny databází za fixní periodické platby. Předplatné není obvyklé u koncových uživatelů, ale spíše u korporativních uživatelů
- platby jen za uskutečněné operace (pay-as-you-go) .

Poplatky z a výstupy se řídí dohodou mezi producentem databáze a on-line službou za:

- zobrazený záznam/dokument (display charge) - rozdílné jsou ceny pro různé databáze a různé formáty zobrazení.
- vytištěný záznam/dokument (print charge) - za záznamy vytištěné offline (v databázovém centru) nebo online (u uživatele)
- přetažený záznam/dokument (download).

Další způsoby placení: kreditní kartou , pronajmutím databáze.

Poplatky za speciální služby: průběžné rešerše (SDI či Alerts), podle předem zadaných profilů, DDS (document delivery services) klasicky nebo on-line. Různé sekundární analytické funkce, např. seřazení výsledků podle relevance, automatický přenos zvolených deskriptorů ze záznamů v rešeršní odezvě do jiné sady databází, různé frekvenční analýzy aj. Tyto sofistikované funkce jsou velmi užitečné pro zpracování informací a databázová centra proto za ně vybírají zvláštní poplatky nad rámec běžných poplatků.

Slevy pro časté uživatele, multiuživatelské licence, (vliv celekový počet uživatelů, velikost instituce, počet potenciálních uživatelů, současně vyhledávajících uživatelů, konzorcia, speciální skupiny.

Způsoby informování uživatele o cenových relacích :Faktura a výpis z účtu u databázového centra (monthly invoice) jsou zasílány uživatelům obvykle každý měsíc. Výpis běžně obsahuje detailní rozpis jednotlivých relací a poplatky za ně v chronologickém pořadí.

Současné trendy v cenové politice:

- eliminaci poplatků za connect time
- specifikaci cen a produktů pro různé tržní segmenty - ceny šité na míru pro konkrétní situace
- předplatitelské kontrakty pro korporativní zákazníky
- platby za výstupy pro koncové uživatele
- orientaci na koncového uživatele - zjednodušení cenových struktur, nabídka služeb přes portály, platby kreditní kartou
- propracovaný systém slev - množstevní slevy, slevy pro akademické instituce, pro nové uživatele, pro studenty, atd.
- poskytování některých služeb zdarma - propagační akce (hrazené z reklam), tréninkové a cvičné databáze

Využití proxy pro přístup k licencovaným zdrojům mimo rozsah IP adres.

Výhoda připojení přes proxy server je pro uživatele pracující mimo domovský rozsah IP adres, např. z domova, z internetové kavárny, ze zahraničí, obrovská. Při připojení přes proxy server uživatel může přistupovat ke všem službám a databázím s přístupem omezeným, licencovaným na použití v rámci domovské instituce - knihovny, univerzity, apod..

4. Zpřístupňování plných textů v zahraničí a aplikace některých výše uvedených standardů a nástrojů v zahraničí

Některé systémy a služby zpřístupňující informace o člancích v zahraničí jsou důkladně popsány ve zprávách programového projektu [Souborná databáze kooperačního systému článkové bibliografie - optimalizace integrace a správy heterogenních dat](#). V předkládané zprávě jsou dále v tomto směru užity některé výsledky průzkumu v rámci programového projektu.

Lze shrnout, že kooperační systémy zabývající se zpřístupňováním článkových informací a článkové bibliografie se vyvíjely a existují zejména v zemích bývalého východního bloku (souborné katalogy článků v Rusku aj.). Články jsou zpřístupňovány zejména v severských zemích (Švédsko-Libris, Dánsko - Basis, Norsko-Bibsys, Finsko - Arto). Velké článkové databáze se budují v Holandsku, Španělsku, Německu, Gruzii, Litvě, Rusku, Slovinsku, Makedonii aj.). Poměrně kompletní přístup k elektronickým časopisům nabízí OCLC First Search Electronic Collection Online. Kvalitně zpřístupňují plné texty Ingenta, ProQuest, EBSCO, Wilson Web aj. K dispozici jsou časopisecké zdroje na nakladatelských serverech, tituly vědeckých časopisů s volným přístupem k obsahům a abstraktům, někde i k plným textům, denní tisk a časopisy populární, popularizační i odborné včetně jednotlivých článků. Plné texty jsou zpřístupňovány jak soukromými společnostmi, tak knihovnami v rámci portálů, digitálních knihoven, archivů, multioborových i oborových databází. Jde o databáze konkrétních vydavatelů, agregátorů nebo servery konkrétních titulů.

Uživatelé v České republice mají dnes přístup k zahraničním informacím o člancích různého typu z hlediska formy i obsahu díky programu MŠMT "Informační zdroje pro výzkum a vývoj" (LI), který byl vyhlášen v září 1999 na čtyřleté období (2000-2003). Cílem bylo zajistit systematickou podporu financování oborových a polytematických informačních zdrojů, které si většinou jednotlivé instituce nemohou dovolit. Přehled možné najít na www stránkách [MŠMT](#), [Portálu STM](#) (projekt LI01018). Národní knihovna ČR se koncem roku 2002 zapojila do projektu Univerzitní knihovny v Regensburgu. Elektronische Zeitschriftenbibliothek (EZB). Nová online česká služba [Infozdroje.cz](#) obsahuje údaje o projektech zahrnujících nákup elektronických informačních zdrojů realizovaných v letech 2000-2003 v rámci grantového programu [LI "Informační zdroje pro výzkum a vývoj"](#). [Infozdroje.cz](#) obsahují informace o všech produktech a službách dostupných díky financování v rámci tohoto programu.

Některé aplikace OpenURL

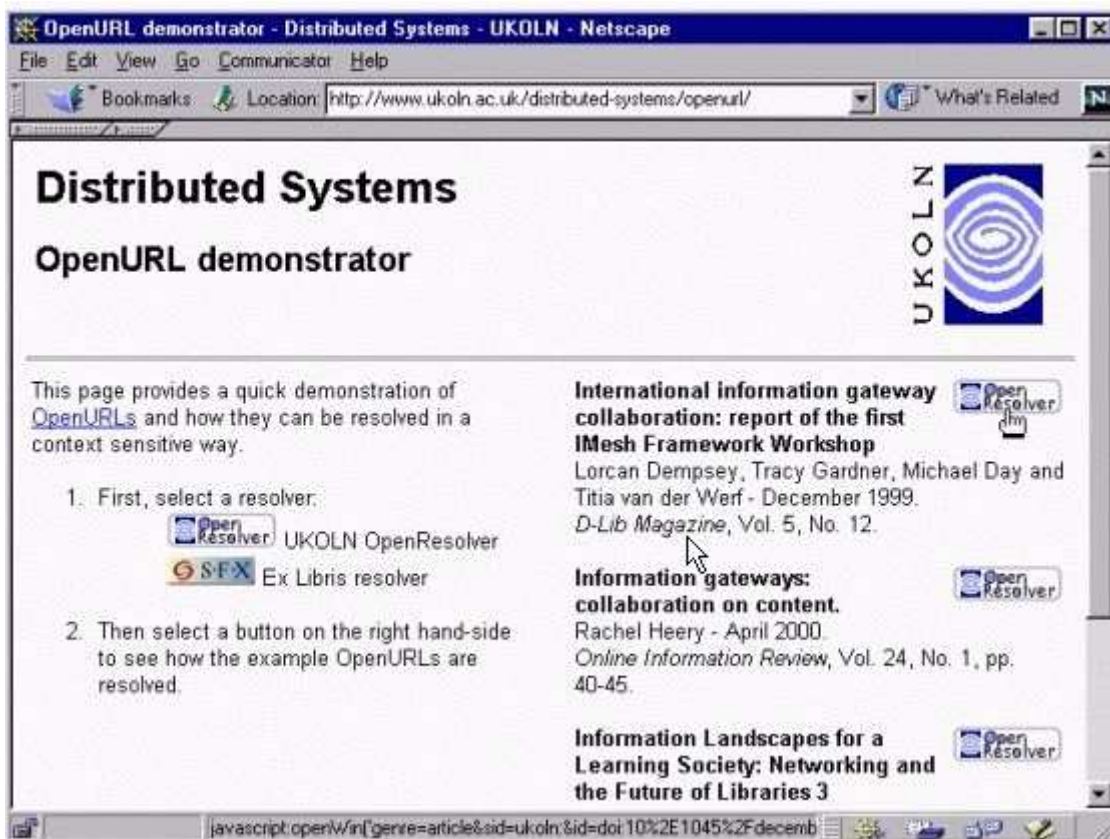
Společnost [Ovid](#) uvedla službu **Ovid OpenLinks** ("universal link resolver") - službu, která umožňuje generovat propojení mezi informačními zdroji a službami podporujícími standard OpenURL (vytváření linků na plné texty, document delivery services, library holdings a volně dostupné zdroje na Internetu. Služba Ovid Online je tak propojena na plné texty článků **více než 8500 časopisů** od mnoha vydavatelů a agregátorů.

Bibliografické záznamy přístupné v databázích od firmy [H.W.Wilson](#) jsou propojeny pomocí funkce WilsonLink (OpenURL) s plnými texty článků v elektronické knihovně JSTOR, která obsahuje více než 320 časopisů zaměřených na humanitní a společenské obory. Firma aplikovala též vyhledávací technologii **Verity**.

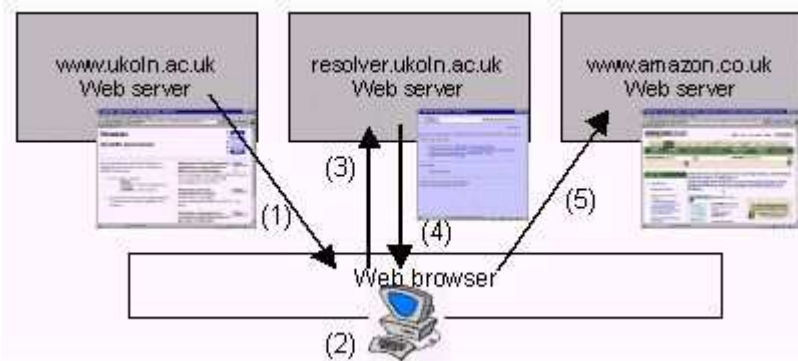
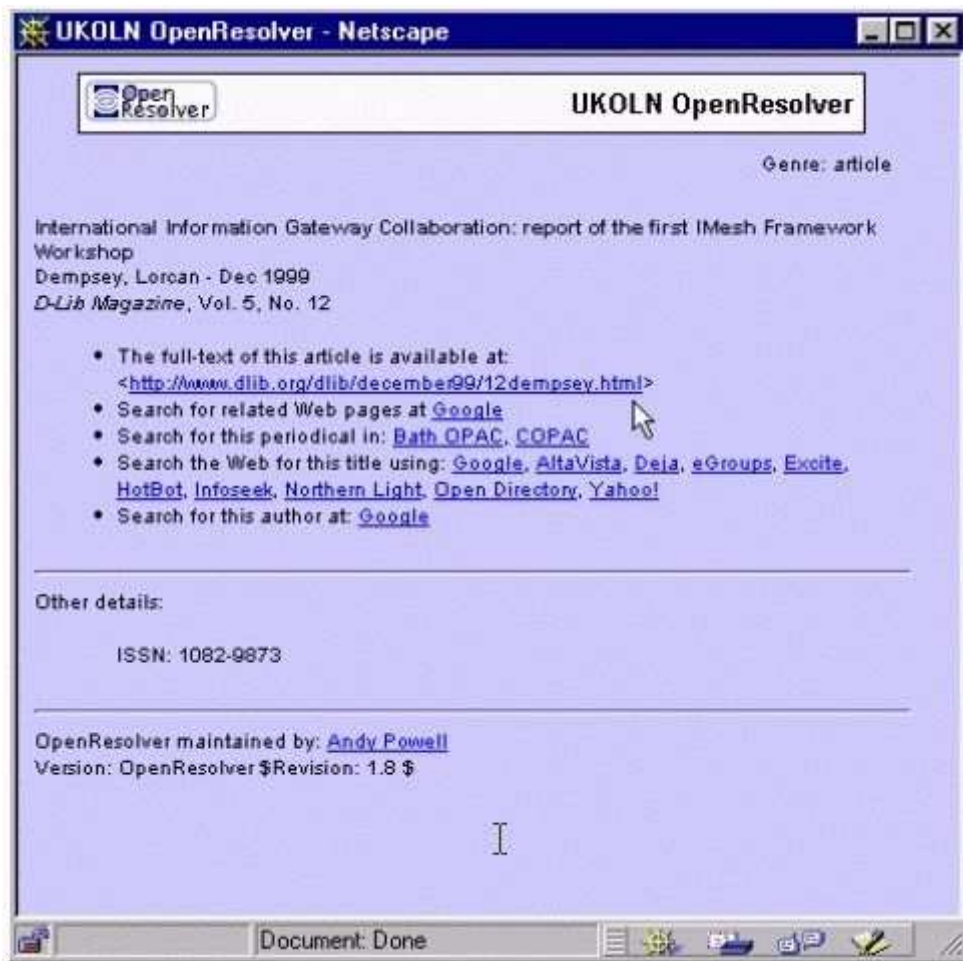
Nová verze vyhledávacího prostředí ProQuest - je zavedeno základní vyhledávání a pokročilé, též nabídky Search Tips a Browse Topics. Součástí služby Browse Topic je zároveň tezaurus s možností přímého vyhledávání. Výsledky hledání je nyní možné řadit podle aktuálnosti nebo podle relevance. Další novinkou je i členění výsledků podle typu publikaci, ze které dané záznamy pocházejí (magazines, scholarly journals, trade publications, newspaper and reports). Nová je rovněž i forma zobrazení výsledků, která byla zjednodušena a zpřehledněna.

Podpora technologie OpenURL usnadňuje odkazování jak na další elektronické zdroje vlastněné vlastní knihovnou, tak i odkazování z bibliografických databází na plné texty dostupné v rámci ProQuestu. Databáze byla do jisté míry inspirací pro koncepci báze ANL FULL.

Příklad aplikace OpenUrl v UKOLN (Andy Powel, 2001)

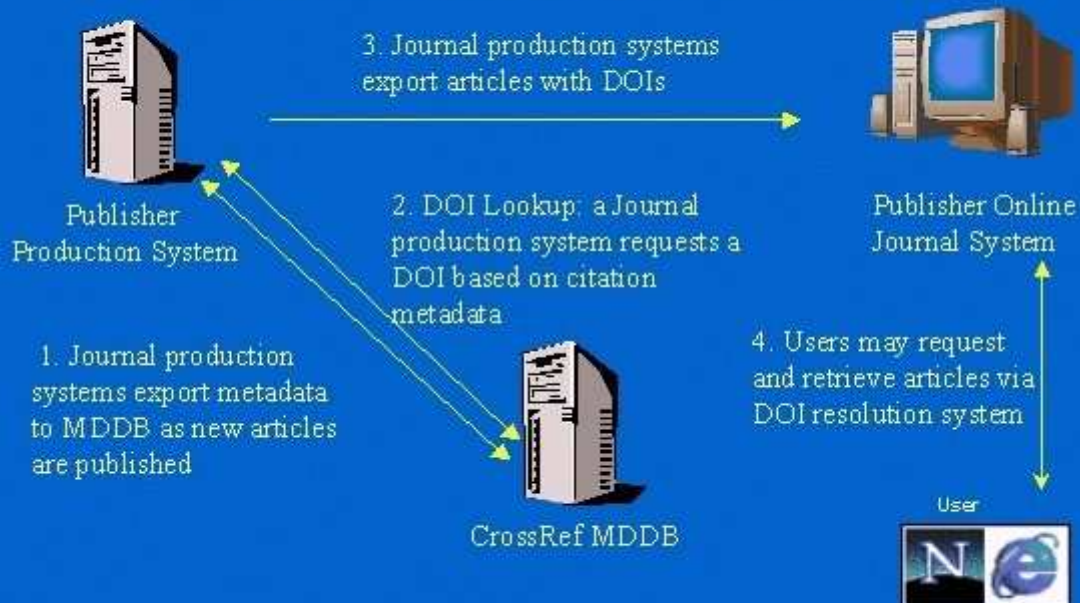

Andy Powell describes UKOLN's OpenResolver, a freely available demonstration OpenURL resolver.

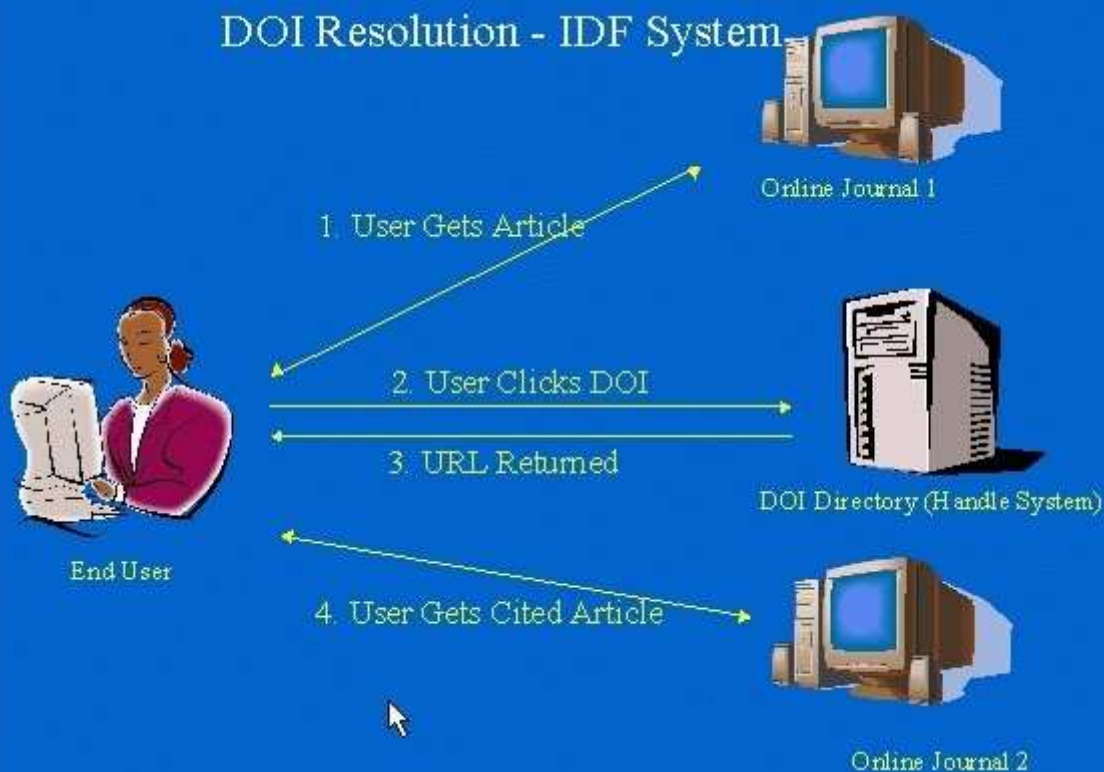

Systém CrossRef a DOI (Anny Brand, Publishers International Linking Association, 2001)

WORKFLOW FOR REFERENCE LINKING

DOI Resolution - IDF System

Některé projekty, databáze, služby, konzorcia

JSTOR - Journal Storage

Mezinárodní nevýdělečné konsorcium zaměřené na digitalizaci a zpřístupnění klíčových amerických humanitních vědeckých časopisů (v současnosti je k dispozici databáze 117 časopisů z Arts & Science)

Collection, obsahující všechny články od prvního čísla časopisu, s retrospektivou do minulého století, až po současnost).

IBZ - Internationale Bibliographie der Zeitschriftenliteratur

Mezinárodní článková bibliografie ze všech vědeckých oborů je nově nabízena i na CD-ROM. Příprava její tištěné verze byla zahájena již v roce 1840 v Lipsku a k roku 1896 se datuje její první vydání. Od té doby je pravidelně vydávána až do současnosti. Pětiletá kumulace let 1989-1993 na CD-ROM obsahuje 60 svazků tištěné verze IBZ s více než 2,7 miliónu záznamů. Od roku 1994 vycházejí samostatné ročníky IBZ na CD-ROM nabízející přes 120 000 článků z více než 6 000 titulů periodik. Jednotlivé záznamy obsahují autorské a názvové údaje o článku, klíčová slova, popis periodika, oborové zařazení obsahu článku, ISSN a ISBN. Software umožňuje práci s databází v jazyce německém i anglickém. Retrospektiva od roku 1983 (on-line verze).

EIFL-Direct, EBSCO

Zpřístupnění plnotextových databází odborných zahraničních periodik na základě programu

Open Society Institute EIFL-Direct - **plošná multilicence**. Plné texty celkem cca 3300 časopisů od r. 1990 a další inf. zdroje (abstrakty, zpravodajství, příručky) především z oblasti sociálních a humanitních věd od **EBSCO Publishing, jednoho z předních světových dodavatelů el. a tištěných časopisů**, nabízené ve 4 dílčích databázích:

- Academic Search Elite (společenské a humanitní vědy)
- Business Source Premier (ekonomie, finance, management, účetnictví, mezinárodní obchod)
- Newspaper Source Plus (přes půl miliónů článků z více jak 100 novin v angličtině)
- MasterFILE Premier (obecně zájmové tituly, obchod, zdraví, kultura)

Zahrnuje i databázi Medline z oblasti lékařství a biomedicínského výzkumu.

OCLC FirstSearch Service

Služba OCLC FirstSearch s přístupem k plným textům OCLC Base Package with Full Text od organizace OCLC. Služba FirstSearch kombinuje funkce souborných katalogů, meziknihovnických služeb, dodávání dokumentů a přístupu k elektronickým plným textům dokumentů. Kromě souborného katalogu (WorldCat) je zahrnut přístup do cca 12 dalších databází: ArticleFirst (bibliografické citace článků z cca 13.000 periodik), ContentFirst (seznamy obsahů periodik), NetFirst (bibliografické údaje o odborných zdrojích na Internetu, včetně abstraktů a klasifikace), PapersFirst (referáty ze světových konferencí, kongresů, symposií, výstav a workshopů od 1983), ProceedingsFirst (seznamy obsahů sborníků z vědeckých konferencí), UnionLists (souborný katalog periodik s uvedenými lokacemi), WilsonSelect (plné texty článků z 800 periodik), WorldAlmanac MEDLINE (medicínská informace), ERIC (bibliografie literatury z oblasti vzdělávání) a další.

Služba OCLC **CORC Cooperative Resource Catalog** poskytuje nástroj pro automatickou katalogizaci elektronických zdrojů přímo na webu (vyhledávání, vytváření a editace záznamů) ve formátech MARC a DC. Na jeho testování se podílelo více než 450 knihoven z celého světa. Databáze vznikla ze záznamů původně uložených v bázích OCLC InterCat a NetFirst.

Bude zahájena testovací fáze zpřístupnění zkrácených verzí vybraných záznamů z **WorldCatu** prostřednictvím vyhledávače Google (a dalších spolupracujících webových stránek).

GILS

V rámci služby kooperují kromě jiných institucí knihovny v jednotlivých státech USA. Tzv. lokátorové záznamy odkazují na zdroje, které uchovávají úřady státní a místní správy nebo státní instituce. Pomocí lokátoru se zjišťují, popisují a zpřístupňují informace o zdroji.

V rámci systému **GILS existuje trojí způsob tvorby záznamů: klasický způsob (ruční), konverze (převod záznamů z jiných bází dat), automatizovaný způsob (extrahování metadat). Posledně jmenovaný způsob spočívá v automatizovaném vytváření záznamů při prohledávání a indexaci zdrojů** (metadat a samotného textu). Z tohoto důvodu je nutné, aby se metadata stala součástí www dokumentů. **Dosavadní editory pro tvorbu webovských dokumentů neumožňují vytvářet a automaticky začlenit prvky metadat, je nutné**

formát pro metadata ručně vložit do zdrojového dokumentu.

Předpokládá se, že formuláře nahradí efektivnější software pro generování metadat. Tento systém by mohl být v mnoha směrech inspirativní i pro nás (je založen na kooperaci a automatizovaném zpracování dat).

Připravují se nástroje pro převod dat Dublin Core/MARC [Library of Congress: Dublin Core/MARC/GILS Crosswalk](#), které využívají prvky DC v katalogizaci.

V rámci projektu [Nordic Metadata](#) byl vytvořen konvertor dat, který je schopen generovat záznamy ve formátech MARC severovýchodních zemí a USMARC ze zdrojových údajů DC.

Projekt [Renardus](#): Akademický tematický portál konsorcia 12-ti institucí. Řešen v rámci 5 téhož rámcového programu EU "Technologie pro informační společnost". Renardus má umožňovat paralelní pohyb uživatele po tematických portálech (metadata DC, Z39.50, DDC).

Architektura pro britskou národní digitální knihovnu [UK DNER](#) (Distributed National Electronic Resource). Cíl: Národní digitální knihovna pro vyšší a další vzdělávání, distribuovaný zdroj informací pro vzdělávání a výzkum, řízený soubor zdrojů, heterogenní povahy, bibliografická data, obrázky, texty, video, dostupnost místní i dálková. Fondy jsou typicky ve formě sbírek: primárních dat, sekundárních dat (tematické portály, knihovní katalogy, databáze) (Z39.5, portály, Bath profil, XML).

Program Cobra a [CoBRA+](#) v rámci EC se zaměřují na problematiku elektronických publikací a sdílení dokumentů v sítích - protokoly, standardy, uživatelské rozhraní, elektronické publikování, dostupnost a dlouhodobé uchování elektronických zdrojů, vícejazyčné indexování. Jedním z projektů je projekt **Biblink**, který se zabývá vybudováním vazeb mezi národními bibliografickými agenturami a vydavateli elektronických zdrojů s cílem společně vytvořit informace o těchto dokumentech využitelné v obou oblastech.

Příklady systémů automatické indexace Jedná se o plně funkční systémy, které jsou provozovány rutinně nebo v testovacím provozu. U jednotlivých systémů není označeno, zda se jedná o systémy pracující na bázi automatické extrakce nebo automatického přiřazování, protože většina systémů tyto dva přístupy kombinuje.

Media On Line Project

Media On Line Projekt byl realizován v letech 1996-1999 v Belgii, jeho financování bylo zajištěno v rámci programu Vlaams Actieprogramma Informatietechnologie, řešitelem bylo ICRI-Interdisciplinary Centre for Law and Information Technology na Katolické univerzitě v Lovani (Katholieke universiteit Leuven) ve spolupráci s dalšími institucemi. **Projekt byl zaměřen na online publikaci článků z různých oborů (politika, ekonomika, finance, životní styl, umění, sport atd.), které bylo třeba z důvodu průběžného dodávání uživatelům rychle a efektivně indexovat. Vzhledem k tomu, že pro indexaci byly používány maximálně tři obecné deskriptory na každý článek, jednalo se spíše o klasifikaci. Kromě automatické indexace bylo řešeno i automatické abstrahování.** Souhrnem lze říci, že testování automatické indexace proběhlo v tomto projektu úspěšně, většina použitých metod byla ověřena jako účinná. Pro zvýšení efektivity systému by bylo ještě možné v první fázi aplikovat **lematizaci**.

[NASA MAI Tool](#)

Center for Aerospace Information (CASI) spadající pod americkou vládní organizaci NASA už od konce 70. let 20. století vyvíjí a rutinně používá MAI Tool (Machine-Aided Indexing Tool) pro automatickou indexaci technických zpráv a dalších dokumentů. Tento systém je typický příkladem jednoduchého, ale robustního a účinného nástroje, který slouží jako automatická podpora intelektuální činnosti indexátora. Systém na základě termínů z přirozeného jazyka vybírá za pomoci znalostní báze (knowledge base) deskriptory NASA tezauru (NASA thesaurus) a předkládá je k posouzení indexátorům, kteří provedou výsledný výběr a přiřazení deskriptorů k záznamům. V rámci statistické analýzy jsou jedno- a víceslovná spojení převzatá z textu dokumentu porovnávána s obsahem znalostní báze a na základě jednoduchých pravidel jsou navrhovány kandidáti na indexační termíny (deskriptory NASA tezauru).

Další některé dílčí databáze

ERIC, MEDLINE, Academic Search Premier, Regional Business News, Newspaper Source, Business Source Premier, MasterFILE Premier.

5. Mezinárodní akce a související problematika s projektem

[IFLA a informace z některých příspěvků na 68th IFLA Council and General Conference, August 18-24, 2002. Glasgow](#)

Problematika bibliografie, zpřístupnění elektronických zdrojů, informačních technologií se řeší v příslušných sekcích a skupinách. Zpřístupněním seriálových publikací se zabývá **Serial Publications Section** (standards, kooperace, dostupnost a akvizice, copyright, archivace, rozvoj a management sbírek, vztah s nakladateli a dalšími organizacemi zabývajícími se vydáváním, zpřístupňováním, distribucí seriálů, reprezentace knihoven na "technological marketplace

Jednou z aktivit IFLA je zmapovat situaci týkající se zpracování a zpřístupnění seriálových publikací pomocí IFLA-Directory of Serial Content Databases and Awareness Services for Serial Content. V rámci tohoto průzkumu byly poskytnuty informace o zpracování článků v ČR.

Austrálie

Australské zkušenosti prezentované na konferenci: [National Bibliographic Database](#), de facto australská národní bibliografie, přistupuje k novému modelu bibliografické služby, která **kombinuje tradičně produkovaná bibliografická data s dodáváním metadat od autora či vydavatele**. Koncept předpokládá získávat data z těchto zdrojů: National Bibliographic Database, National Discovery Service, národního repozitáře metadat. **National Bibliographic Database obsahuje: katalogizovaná data, katalogizační záznamy vzdálených zdrojů archivované v National Library, digitalizované dizertace, katalogizační záznamy od prodejců ("vendors", kteří mohou stát mezi producentem a kupujícím) elektronických zdrojů a služeb. The Rource Discovery Service obsahuje: metadata z elektronických archivů, metadata ze "subjekt gateways", metadata elektronických služeb - výchova a vzdělání, kultura. Uživatel se tak bude moci vybrat tištěnou i elektronickou formu dokumentů.**

Tento přístup v mnohém připomíná metody, řešené v rámci předkládaného projektu .

Švédsko

Velmi podobný model jako je v předkládaném projektu je také vyvíjen v [The Royal Library - National Library of Sweden](#). Národní bibliografie ve Švédsku je částí LIBRIS. Model je zatím aplikován u **elektronických forem knih, předpokládá se i pro periodika a noviny**. Metadata vyplňovaná do formuláře jsou posílána vydavateli do LIBRIS, konvertována do XML databáze a MARC 21 (LIBRIS). Textový soubor je dále přes FTP poslán do **Royal Library's digital archive**. V Royal Library jsou záznamy z LIBRIS doplněny předmětovým popisem. V příspěvku se konstatuje, že **efektivnější by bylo obdržet metadata přímo od distributorů** bez dlouhého vyplňování www formuláře. Údaje od vydavatelů již existují v určité podobě a vyplňování formuláře je nadbytečné.

Zpracovaná data je možno opět poslat vydavateli. Formáty dat: MARC, ONIX, Dublin Core.

Slovensko

Na Slovensku vychází [Slovenská národná bibliografia](#) podobně koncipován jako Česká národní bibliografie. Slovenské články 1978 - 1997 (cit: Rozpisový rad článkov popisuje články a state z vybratých periodík a zborníkov slovacikálneho charakteru. Databáza obsahuje záznamy od roku 1978 a jej súčasťou od roku 1981 je aj rozpis článkov zo sérií C (mapy), H (hudobniny) a J (audiovizuálne dokumenty). Databáza obsahuje takmer 685 000 záznamov). **Slovenské články od roku 1998** (cit: Naväzujú na predošlú databázu a obsahujú záznamy o článkoch zo slovenských novín, časopisov a zborníkov od roku 1998 do súčasnosti. Kolekcia predstavuje viac než 160 000 záznamov.

Súborná databáza regionálnej bibliografie Košice, Rožňava, Trebišov, Spiš obsahuje články týchto inštitúcií. Je zverejnená na stránkách [Gemerské knižnice Pavla Dobšinského](#). "V databáze sú bibliografické záznamy článkov z novín a časopisov prevažne od roku 1994, ktoré sa týkajú regiónov **Košice, Rožňava a Trebišov**".

Rusko viz dále.

TEL

The European Library Project (TEL) je zaměřen na národní knihovny a CENL (Conference of European National Libraries), na přístup k sbírkám dokumentů na základě kooperace (spolupráce s nakladateli, povinný výtisk, business modeling, metadata, Z.39.50 a XML, standardy, služby). V r. 2001 řešitelka projektu dodala údaje pro **Questionnaire for the European national libraries to determine the current status of digital deposits**. Výsledkem dotazníkové akce je publikace **TEL Digital deposits state of the art review**. Dotazník mapuje situaci kolem povinného výtisku, spolupráce s vydavateli/nakladateli, zpracování el. dokumentů, zpřístupnění a archivace.

Z dotazníku: pouze 5 národních knihoven denně aktualizuje dokumenty pro digitální knihovnu on-line (Česká republika, Dánsko, Německo, Nizozemí, Velká Británie). Pracovní linky jsou v ČR, Německu, Lotyšsku, Nizozemí, Švédsku. 3 knihovny jsou v kontaktu s IT společnostmi. 4 knihovny automaticky konvertují dodaná data (ČR, Německo, Makedonie, Nizozemí). Většina knihoven používá deskriptivní/bibliografická metadata.

Problematika Tel na [Elag 2003](#)

Řeší se problematika distribuovaného vyhledávání v různých zdrojích. Snaha najít vazbu mezi skrytým a otevřeným webem. V pro otevřený web je vhodný pro popis zdrojů DC, OPACy lze také převést na DC (možno doplnit). Lze tak dostat sourodý výsledek vyhledávání a vyřešit problém "dvou" webů. Jednotlivé sbírky by měly být popsány na této úrovni, takže vyhledávání v OPACích by probíhalo nejprve na této úrovni.

V č. 10 /2002 **News form the IFLA Round Tabel of Newspapers** jsou publikované články o některých projektech týkajících se digitalizace a zpřístupnění novin. Národní knihovna v Norsku se zúčastní integrovaného projektu **LAURIN pro digitalizaci a indexaci novinových výstřížků (Norsko, Austrálie, Itálie, Španělsko, Švédsko, Německo)**.

Projekt **TIDEN** (Norsko, Švédsko, Grónsko, Dánsko) - Newspaper Library on the Net.

[IFLA a informace z některých příspěvků na 69th IFLA Council and General Konference, August 1.-8. 2003. Berlin](#)

K těmto informacím připojuji informaci o zpřístupňování novin (**cit Anděrová, 2003**), která byla předmětem semináře **Newspapers for Libraries. Newspapers and the press in Central and Eastern Europe: access and preservation (Berlin-Brandenburgische Akademie der Wissenschaften, 9.-10. 8. 2003)**, kterého jsem se zúčastnila. V řadě zemí střední a východní Evropy existují specializovaná pracoviště zabývající se uchováváním a zpřístupněním novin (tj. deníků, týdeníků a čtrnáctideníků) v návaznosti na projekty týkající se digitalizace a zpřístupnění těchto materiálů v celé šíři problematiky (technika pro převod tištěných dokumentů na různá média včetně automatické strukturace textu a automatického zpracování metadat). Na mnoha serverech je možno najít portály, které zpřístupňují tyto dokumenty často podle regionálního hlediska ze všech konců světa. V současné době se věnuje velká pozornost samizdatové a exilové literatuře, jejímu shromažďování, uchovávání a zpřístupnění. Stále potřebnější je kooperace na národní i mezinárodní úrovni. Noviny jsou zpřístupňovány v samostatných sbírkách nebo spolu se seriály, v rámci portálů a virtuálních knihoven, jsou budovány jejich rozsáhlé archívy. V některých zemích existuje stanovená strategie budování sbírek těchto informačních zdrojů.

Informace v novinách mapují ekonomický, sociální, kulturní a politický vývoj společnosti z různých hledisek a jsou někdy podceňovány. Jejich využití je možné i pro vědeckovýzkumné účely v těchto oblastech. O nutnosti zabývat se problematikou novin svědčí i fakt, že byla v r. 2002 založena v rámci IFLY Sekce pro noviny - **Newspapers Section**. Sekce se zabývá strategií, popisem, digitalizací, novými technologiemi pro zpracování a zpřístupnění novin. Na stránkách IFLY je vystavena doporučení pro popis novin **International Guidelines for the Cataloguing of Newspapers**.

Příspěvky podrobně zmapovaly situaci z globálního pohledu s ohledem na specifika v angloamerické oblasti, ve východní Evropě a částečně střední Evropě. V **angloamerické oblasti** se věnuje velká pozornost **budování sbírek** těchto dokumentů. např. National Library of Australia vystavuje na svých stránkách **Australian Newspapers on line**. Pozornost též zaslouží australská strategie budování sbírek **Collection Development Policy**.

Podobně buduje sbírku novin [National Library of Canada](#). Strategie budování sbírek v rámci veřejných, universitních, akademických knihoven, školních, národních a státních knihovnách v rámci USA je zveřejněna pod názvem [Directory of Collection Development on the Web](#). Strategii sleduje i [British Library](#). V rámci projektu [COSEELIS](#) se zpracovává UNION list of Slavonic and East European Newspapers in British Libraries. Významné jsou i aktivity týkající se rozšíření práva povinného výtisku na elektronické publikace v rámci britského parlamentu. V Německu je budovaná [Zeitschriftendatenbank ZDB](#).

Na internetu existuje množství **portálů a serverů** zpřístupňujících noviny často doplněné aktuálním zpravodajstvím. Společnost [Worldpress.com](#) nabízí 1117 deníků publikovaných v 192 zemích. [Newspapers from around the world](#) poskytuje linky na tituly uspořádané regionálně v rámci USA, v různých oblastech světa, Kanadě. V [Actualidad.com](#) jsou noviny vyhledatelné podle kontinentů. [Online newspapers.com](#) nabízí tisíce světových novin vyhledatelných podle regionu. News and Newspapers on-line je služba na [University of North Carolina in Greenboro](#) (vstup přes individuální titul, region, zemi).

Služby ve východní Evropě. V [ABYZ News Links](#) je obsažen výběr titulů z evropských zemí aj. oblastí světa. [NewsDirectory.com](#) obsahuje evropské zdroje, [snewsherald.com](#) zahrnuje zdroje východní Evropy a pobaltských zemí, [megamallandmall.com](#) zahrnuje střední a východní Evropu. [Inkpot Newspapers Link](#) obsahuje noviny 17 východoevropských zemí a Ruska aj. regionů.

[Integrum](#) je nejrozsáhlejší databázová služba poskytující služby on-line v Rusku - obsahuje 4000 databází (přes 140 000 000 dokumentů, 15 000 nových dokumentů denně, archívy národních a regionálních novin, časopisů, TV a rozhlasových pořadů, zprávy a archívy hlavních národních a mezinárodních informačních agentur, plné texty ruských klasiků, dokumenty audiovizuální) - plnotextové vyhledávání, media monitoring service, placená služba, automatické překlady.

Zajímavé byly příspěvky z **ruských knihoven**. Konstantin M. Suchorukov (Head of National Bibliography Department in the Russian Book Chamber) and A. Dzingo (Deputy Director of the Russian Book Chamber): Work with newspapers at the Russian book Chamber: results, problems and prospects - příspěvek podrobně analyzující situaci ve vydávání novin v Rusku, problematiku povinného výtisku a **zpracování článkové bibliografie** - Letopis' gazetnykh statej - s týdenní periodicitou (cca 50 titulů novin). Dále vychází Letopis' žurnal'nykh statej a Letopis' recenzij. Bibliografie vydává Rossiskaja knižnaja palata. Elektronické bibliografické báze obsahují novinové články od r. 1988, časopisecké články od r. 1991.

Některá z další vystoupení se týkala zpřístupnění **sbírek alternativní a samizdatové literatury** a dalších novinových sbírek. Claus Gravenhorst (Chief Product Management CCS Hamburg): Automated retroconversion of newspapers into fully tagged XML. Tento zajímavý příspěvek se týkal problematiky mikrofilmování, digitalizace včetně metod strukturace textu, extrakce a generování metadat na základě metody vyvinuté [CCS - Content Conversion Specialist](#). Analyzoval technologii umožňující vytváření a archivování strukturovaných dat během procesu retrokonverze. Tato technologie je použita v projektu METAe.

Z dalších vystoupení na kongresu, která se týkala problematiky novin. Denise Rosemary Nicholson (Copyright Services Librarian, University of the Witwatersrand, Johannesburg, South Africa): [What has copyright got to do with newspapers? - A South African Perspective](#). Charles Oppenheim (Loughborough University, UK): [Newspaper copyright developments: a EU and UK perspective](#).

V obou vystoupeních byly konstatovány malé pokroky týkající se oblasti zpřístupňování novin s ohledem na copyright, platné zákonné normy komplikují zpřístupňování článků z novin, které de facto podléhají dvojnásobné kontrole z hlediska autorských práv: autorská práva vydavatele novin a autorská práva jednotlivých autorů článků. Potěšitelná je aktivita ve Velké Británii směrem k elektronickému povinnému výtisku.

Sekci pro noviny jsem poskytla informace o projektech týkajících se zpracování článků a zpřístupnění článků v rámci oddělení analytického zpracování NKČR, Kooperačního systému článkové bibliografie, báze ANL a ANL FULL V této sekci mně bylo nabídnuto členství.

V r. 2003 jsem se také zúčastnila sympózia [Infos 2003](#). Zaujal mne fakt, kolik úsilí se na Slovensku věnuje retrokonverzi článků.

A.2.3 Současný stav v ČR

Následující materiál poskytuje přehled organizace zdrojů na českém internetu, které souvisejí nebo perspektivně budou souviset se zpřístupněním plných textů. Některé z nich jsou analyzovány v analytické části zprávy.

Plnotextové zdroje zpřístupňované v rámci [Jednotné informační brány](#) - zatím většinou zahraniční provenience, článková bibliografická báze ANL s propojením na plné texty v ANL FULL a na volá www periodika

Plné texty české provenience a zdroje související se zpřístupněním českých plných textů

Pozn.: Plné texty zahraniční provenience zpřístupňované v rámci programu LI nejsou specificky označeny - viz [MŠMT](#), [Portál STM](#)

Přístup

Některé instituce na svých stránkách poskytují linky na volně dostupné zdroje **české provenience** na www, na zdroje, které vydávají nebo na plnotextové zdroje zakoupené. Jedná se zatím o dílčí záležitosti v tomto přehledu specificky neoznačené.

Plné texty v českých novinách a časopisech (báze ANL a ANL FULL - NKČR, ANOPRESS, WWW), archivy

ANL FULL, ANL [Statistika 1 - linky, graf 1](#)

ANOPRESS

WWW

ANL [Statistika 2 - linky, graf 2](#)

WWW

[Regionální periodika](#) (volně na www)

[Oborová periodika](#) (volně na www)

Informační agentury

[Newton IT](#)

[Anopress IT](#)

[ČTK](#)

Parlament, Senát

[Digitální knihovna "Český parlament"](#)

[Dokumenty Senátu](#)

Zpravodajské servery

[České noviny](#)

[IDNES](#)

[Lidové noviny](#)

[iHNED](#)

[Právo](#)

[Mojenoviny](#)

[Volný](#)

[Seznam Dnes](#)

Nakladatelství, vydavatelství, archiv webu

[Sagit](#)

[Tigis](#)

[Portál](#)

[Muzikus](#)

[Vydavatelství Economia](#)

[Akademie věd ČR](#)

[Nakladatelství Karolinum](#)

[Webarchiv](#)

Internetové vyhledávače

<http://www.seznam.cz/>

<http://kompas.seznam.cz/>

<http://www.uzdroje.cz/>

<http://www.centrum.cz/>

<http://www.redbox.cz/>

<http://www.quick.cz/>

<http://www.atlas.cz/>

<http://www.najdito.cz/>

<http://www.alenka.cz/>

Obory

[Katalog vysokých škol v ČR](#)

[Knihovnictví \(NKČR\)](#)

[Knihovnická periodika](#)

[Automatizovaný systém právních informací \(ASPI\)](#)

[Automatizovaný systém právních informací \(ASPI\)](#)

[Literární věda](#)

[Literatura](#)

[Archiv literárních časopisů \(AVČR\)](#)

[E-archiv J. Peterky](#)

[Organizační schéma AV ČR](#)

Knihovny a instituce zpracovávající a zpřístupňující informace o plných textech. Znakem * jsou označeny instituce spolupracující v Kooperačním systému článkové bibliografie - KOSABI (Báze ANL, ČNB), ** nově přistupující instituce do kooperace - perspektivně, * kooperující instituce nepřispívající do báze ANL.**

[Národní knihovna ČR*](#)

[Moravská zemská knihovna*](#)

Krajské knihovny

[Jihočeská vědecká knihovna v Českých Budějovicích*](#)

[Krajská knihovna F. Bartoše ve Zlíně**](#)

[Krajská knihovna Karlovy Vary**](#)

[Krajská vědecká knihovna v Liberci*](#)

[Krajská knihovna v Pardubicích**](#)

[Krajská knihovna Vysočiny**](#)

[Moravskoslezská knihovna v Ostravě*](#)

[Studijní a vědecká knihovna v Ústí nad Labem*](#)

[Studijní a vědecká knihovna Plzeňského kraje*](#)

[Studijní a vědecká knihovna v Hradci Králové*](#)

[Středočeská vědecká krajská knihovna v Kladně*](#)

[Vědecká knihovna v Olomouci*](#)

Specializované knihovny a instituce

[Divadelní ústav](#)

[Knihovna ČGS**](#)

[Knihovna uměleckoprůmyslového muzea](#)

[Multikulturální centrum Praha](#)
[Národní filmový archiv](#)
[Národní pedagogická knihovna Komenského - Ústav pro informace ve vzdělávání*](#)
[Národní lékařská knihovna***](#)
[Parlamentní knihovna](#)
[Státní technická knihovna*](#)
[Ústav zemědělských a potravinářských informací*](#)

Veřejné knihovny spolupracující ve Sdružení uživatelů knihovních systémů LANius

[Přehled kooperace Lanius **](#)
[Sdružení Lanius - Souborný katalog článků SKAT](#)

České vysoké školy

[Adresář vysokoškolských knihoven](#)
[Katalog vysokých škol v ČR](#)

Akademie věd ČR

[Časopisy vydávané AVČR](#)
[Organizační schéma AV ČR](#)

Církevní knihovny

[Česká biskupská konference](#)
[Centrální katolická knihovna](#)

Podnikové knihovny ?

Muzea, archivy

[Muzea](#)
[Archivy](#)

Bibliografie

[AVČR - ústavní bibliografie](#)
[Česká národní bibliografie](#)
[Bibliografia Medica Čechoslovana](#)
[Bibliografie české literární vědy](#)
[Bibliografie článků o divadle](#)
[Pedagogická bibliografie](#)
[Zemědělská bibliografie](#)

Souborné katalogy a databáze článkové (zdroje české provenience)

[Souborná databáze Kooperačního systému článkové bibliografie ANL](#)
[Báze ANL FULL](#)
[Databáze ANSKAT systému Lanius](#)

Další souborné katalogy a databáze (obsahují též zdroje zahraniční provenience)

[Centrální evidence zahraniční literatury \(CEZL\)](#)
[Souborný katalog ČR](#)
[Souborný katalog ČVUT](#)
[Souborný katalog Univerzity Karlovy](#)
[Souborný katalog Univerzity Palackého](#)
[Soupis zahraničních časopisů dostupných na území ČR](#)
[Souborný katalog odborné literatury veřejných knihoven \(SKAT\)](#)
[Vysokoškolské práce na UK](#)
[Virtuální Souborný katalog Univerzity Karlovy](#)

Databáze autorit

[Databáze Národních autorit NKČR](#)

[Databáze REGO](#)

[Databáze REOS](#)

[Databáze autorit Centrální katolické knihovny](#)

Digitální knihovny

[Digitální knihovna \(VK v Olomouci\)](#)

[Digitální knihovna \(NKČR\)](#)

[Manuscriptorium \(NKČR\)](#)

Brány a portály aj.

[Agronavigator](#)

[Česká škola](#)

[Divoch](#)

[Elektronické informační zdroje na vysokých školách ČR \(AKVŠ\)](#)

[Indoš](#)

[Infozdroje.cz](#)

[Econlib](#)

[Literární servery a jiné](#)

[Jednotná informační brána](#)

[MEDVIK](#)

[Moje škola](#)

[PEC](#)

[Portál ČGS](#)

[Portál STM](#)

[Portál veřejné správy](#)

[ŠkolaOnLine](#)

Elektronické dodávání dokumentů (není úplné)

[Virtuální polytechnická knihovna \(STK\)](#)

[Econlib \(CIKS -VŠE, CERGE-EI\)](#)

[Virtuální medicínská knihovna MEDVIK](#)

[Národní knihovna ČR\(Digitální knihovna, DoDo\)](#)

[ČVUT](#)

[UMPRUM](#)

[Národní pedagogická knihovna J.A. Komenského](#)

[Vysoká škola báňská](#)

A.3 Cíl, vstupní data

Anotace (původní zadání - r. 1999)

Cílem výzkumného záměru je optimalizace přístupu uživatelů k plným textům dokumentů domácí i zahraniční provenience. Základem je propojení analytických záznamů o článcích s plnými texty, které jsou dostupné na Internetu a/nebo CD-ROM. Okamžitě bude k dispozici účinný rešerší nástroj - analytické záznamy zpracované v Kooperačním systému české článkové bibliografie, které jsou součástí České národní bibliografie. Jejich postupné propojení s plnými texty ústředních i regionálních periodik výrazně zvýší uživatelský komfort při jejich využití. Náplní záměru je i zpřístupnění plných textů zahraničních dokumentů v elektronické podobě. Zpřístupnění zahraničních zdrojů v NK výrazně rozšíří nabídku pro uživatele a umožní integraci dosud málo využívaných elektronických zdrojů do běžných služeb českých knihoven.

Korekce zadání (r. 1999)

Záměr se bude orientovat na zpřístupnění především českých plných textů.

Vstupní data

- **Vstupními daty pro bázi ANL** jsou **bibliografické záznamy** článků z regionálních titulů vydaných v letech 1997 - 2000 zpracovávané v rámci KOSABI spolupracujícími institucemi.
- Vstupními daty pro bázi ANL jsou bibliografické záznamy zpracované v NKČR titulů vydaných v letech 1997-2003 v ALEPHu, **plné texty vydané a zpracované v lince TTDE v letech 2001 -2003.**
- **Vstupními daty pro bázi ANL FULL** jsou **plné texty s metadaty** vydané v letech 2001-2003, které vznikají v rámci linky zpracování bibliografických záznamů z plných textů při generování dynamických URL, za současného generování formátů UNIMARC, DC a jejich zpřístupnění v HTML XHTML a XML v bázi ANL FULL.
- Vstupními daty pro bázi ANL FULL jsou plné texty s metadaty vydané v letech 1997-2000 v regionálních titulech.
- Vstupními daty pro **Portál WWW** periodik jsou periodika strukturovaná oborově a regionálně

B Analytická část

B.1 Vlastní řešení

B. 1.1 Vlastní řešení v komplexním pohledu

Cíle projektu byly realizovány ve dvou základních liniích:

a) propojení analytických záznamů zpracovávaných v kooperačním systému článkové bibliografie

b) optimalizace zpřístupnění plných textů.

Cílem výzkumného záměru je především propojení analytických, resp. bibliografických záznamů zpracovávaných v Kooperačním systému článkové bibliografie s plnými texty článků v periodikách vydávaných na území České republiky. Toto propojení bude základem optimalizace přístupu k plným textům českých periodik. Základem je propojení bibliografických záznamů s plnými texty dostupnými volně a/nebo za úplaty dostupnými na webu, které budou částečně umístěny serveru Národní knihovny. **Základní typy propojení:** statické, dynamické, uzavřené, otevřené. Toto propojení bude základem **optimalizace** přístupu k plným textům českých periodik.

Součástí optimalizace zpřístupnění plných textů je též zajištění přístupu k českým plným textům v rámci konzorciální multilicence.

Základní oblasti či rámce, ve kterých se základní linie naplňovaly

1. Základní výchozí materiály- strategické materiály a zákony, některé projekty, systém knihoven v ČR jako základní východisko řešení projektu

2. Průběžné průzkumové práce týkající se hlavních trendů ve zpřístupňování elektronických zdrojů a plných textů (globální pohled s ohledem na vývoj zpřístupňování plných textů v ČR),

3. Průběžné průzkumové a rešeršní práce týkající se zdrojů a systémů zpřístupňování a propojování plných textů, jejich organizace, používaných standardů atd. - globální pohled s ohledem na předešlé body a na současný a budoucí vývoj zpřístupňování plných textů v ČR.

4. Výběr vhodného partnera k realizaci projektu a systému pro zpřístupňování plných textů článkových informací v kooperačním systému z hlediska excerpční základny a plnotextové technologie v souvislosti s projektem Souborná databáze Kooperačního systému článkové bibliografie; výběr partnera pro realizaci multilicenčního zpřístupnění českých plných textů v rámci konzorcia

5. Analýza excerpční základny kooperačního systému versus elektronické plné texty na internetu a propojení analytických záznamů s plnými texty, vytvoření základní, ale flexibilní

koncepte zpřístupnění plných textů ve vazbě na Kooperační systém článkové bibliografie z hlediska zpracovávaných titulů v kooperačním systému, standardizace a nástroje

6. Dílčí koncepční řešení a dílčí praktické aplikace a realizace, které doplňují programový projekt Souborná databáze kooperačního systému článkové bibliografie - optimalizace integrace a správy heterogenních dat

7. Zakoupení licence pro ultranet a internet pro TOPIC (Vis), technické podpory.

8. Návrhy optimalizace zpřístupnění plných textů v ČR

Tyto jednotlivé linie navzájem souvisejí a prolínají se.

Základní teze: optimalizovat zpřístupnění plných textů znamená je propojovat s ostatními zdroji a službami. Úspěch propojení závisí na standardech a nástrojích používaných ve všech fázích informačního procesu. Týká se organizace informačního systému a legislativně právních otázek zpřístupnění elektronických zdrojů.

Základním předpokladem optimalizace zpřístupnění plných textů je nutnost nových modelů získávání, zpracování a zpřístupňování bibliografických informací a nutnost změn v chování uživatele (human computer interaction) s rozvojem elektronického publikování, které se týká autorů, nakladatelů, vydavatelů a knihovníků.

1. Základní výchozí materiály- strategické materiály a zákony, některé projekty, systém knihoven v ČR jako základní východisko řešení projektu

Strategie a zákony

[Strategie knihoven v České republice 1999-2003](http://daidalos.ff.cuni.cz/docs/strategie99_03.php) (též http://daidalos.ff.cuni.cz/docs/strategie99_03.php)

Návrh nové [Strategie rozvoje knihoven 2003-2005](#)

[Informace pro knihovny a vydavatele](#) : **Knihovní zákon 53/1959 Sb. "O jednotné soustavě knihoven"** a jeho novela, **zákon o povinném výtisku, Autorský zákon 121/2000 Sb. (půjčování a poskytování kopií pro osobní potřebu), Zákon 106/1999 Sb. "O svobodném přístupu k informacím"**.

Problematika zákonů

Autorský zákon: nutnost sladění zájmu autora, vydavatele, veřejnosti (přístup k informačním zdrojům) a knihoven (úspěšnost informačních služeb). Zákon umožňuje půjčování, zhotovování rozmnoženin a poskytnutí přístupu za úplaty a v rámci licenčních smluv. V autorském zákoně je třeba kodifikovat možnost poskytovat kopie elektronickou cestou (v minulosti snahy SKIPu v rámci RISKu). Zákon nereflektuje dostatečně moderní technologie a možnost zpřístupňování elektronických zdrojů. Zákon o povinném výtisku se netýká elektronických informačních zdrojů.

Projekty

Základní související programy a projekty, v rámci kterých jsou řešeny otázky získávání, zpracování a zpřístupňování plných textů (** označeno financování projektů NKČR týkajících se zpřístupnění českých článků).

[Programy VaV - MŠMT](#)

Informační zdroje pro vědu a výzkum - **[Program LI \(MŠMT\)](#)**: týká se zejména zpřístupňování zahraničních plnotextových zdrojů a systému dodávání dokumentů (dokument delivery) - r. 2000-2003 (poměrně velké finanční prostředky na nákup zahraničních zdrojů, poměrně dost knihoven).

Informační infrastruktura výzkum - [Program 1 N \(MŠMT\)](#) : podprogramy Informační zdroje pro výzkum, Infrastruktura výzkumu a Zvýšení hospodárnosti ve využívání veřejných prostředků na informační zdroje a infrastrukturu - r. 2004-2008 - [přijaté projekty](#).

Programy VaV - MKČR (řešené v NKČR)

Záměry v NKČR

Digitální knihovna - produkce, ochrana a zpřístupnění digitálních dokumentů (1999-2003)
Propojení analytických záznamů s plnými texty a optimalizace zpřístupnění plných textů (1999-2003)

**

Rozšiřování možností rozvoje Caslin - Souborného katalogu ČR (1999-2003)

Budování vzájemně kompatibilních informačních systémů pro přístup k heterogenním informačním zdrojům a jejich zastřešení prostřednictvím Jednotné informační brány (2004-2010)

Některé programové projekty

Jednotná informační brána pro hybridní knihovny (2001-2002)

OCLC First Search Service (2000-2003)

Optimalizace archivace a zpřístupnění digitálních dat (2000-2001)

Registrace, ochrana a zpřístupnění domácích elektronických zdrojů v síti Internet (2000-2001)

Souborná databáze kooperačního systému článkové bibliografie - optimalizace integrace a správy heterogenních dat (2000-2004) **

Referenční centrum NK ČR - brána do světa informací (2000-2003)

VICODI - Visual Contextualisation of Digital Content (2002-2004)

Zpřístupnění plnotextových databází odborných zahraničních periodik na základě programu Open Society Institute EIFL Direkt (2000-2003)

Programy VISK (MKČR) - průběžný program - Téměř všechny podprogramy VISK nějakým způsobem souvisejí se zpřístupňováním plných textů. Některé dílčí cíle: umožnit přístup místních i vzdálených uživatelů k informačním zdrojům v ČR a v zahraničí, zlepšit kooperaci knihoven při získávání, zpracování a zpřístupňování zdrojů, redukovat objem primární katalogizace, pomocí digitalizace ochránit a zpřístupnit vzácné knihovní dokumenty, vybudovat digitální knihovnu a archiv pro dlouhodobé uchovávání a zpřístupňování elektronických dokumentů.

V těchto programech jde o podprogramy:

VISK 2 Vzdělávání

VISK 3 Informační centra veřejných knihoven

VISK 4 Digitální knihovna (přímo)

VISK 5 Retrokon

VISK 6 Memoriae Mundi

VISK 7 Kramerius

VISK 8 Informační zdroje

- Linie A Zajištění dostupnosti informačních zdrojů formou multilicencí (zaměřen na zpřístupnění zdrojů české proveniencí - databáze TamTam fy Anopress, databáze ČTK)

- Linie B Zpřístupňování informačních zdrojů prostřednictvím JIB (integrace informačních zdrojů v jednotném rozhraní, osobní brány, reduplikace výsledků vyhledávání, jednotný formát vstupu, sdílená katalogizace)

VISK 9 Souborný katalog - Rozvoj souborného katalogu Caslin a souboru národních autorit

Systém knihoven v ČR

- veřejné ústřední knihovny (NKČR, MZK), státní vědecké (krajské) knihovny, městské, obecní ..

- ústřední specializované (STK, NLK, ÚZPI ...)

- vysokoškolské

- podnikové aj.

- archivní a muzejní knihovny

2. Průběžné průzkumové práce týkající se hlavních trendů ve zpřístupňování elektronických zdrojů a plných textů (globální pohled s ohledem na vývoj zpřístupňování plných textů v ČR).

Během řešení projektu byly analyzovány následující oblasti a stanoveny následující trendy v získávání, zpracování a zpřístupňování plných textů:

Typy elektronických dokumentů: podle **původu** - digitalizované, současně tištěné i elektronické, doplňky k tištěným, pouze elektronické; **podle obsahu** - různá hlediska dělení; **způsob a úroveň vydávání/popisu** - monografie, pokračující zdroje (seriály, integrující zdroje - např. webovská sídla), jednotlivé části.

- **Získávání - zdroje plných textů :** **plné texty přístupné na Internetu** (elektronické časopisy, elektronická vydavatelství /nakladatelství/informační agentury - archivy a databáze), **plné texty získané** od autora/ vydavatele/nakladatele/distributora, povinný výtisk, **automatický sběr dat** (harvesting).
- **Zpracování bibliografických záznamů a plných textů - způsoby :** **tradiční** v integrovaném knihovnickém systému (ALEPH apod.); **v lince automatické indexace bibliografických záznamů z plných textů, které obsahují metadata (spíše extrakce či poloautomatická indexace doplněna ručně než zcela automatická)** za současného generování URL a metadat ve formě UNIMARC (perspektivně MARC 21), DC, XHTML, XML/RDF - vlastně on line analogie formuláře pro generování metadat z plných textů ; formulář pro generování DC, XML/RDF
- o **Metadata :** **bibliografický záznam (MARC), DC** - metadatový formát pro www zdroje s jednoduchou syntaxí a sémantikou, specifikováno 15 prvků, kvalifikované atributem či nekvalifikované.
- **Značovací jazyky:** značky určují způsob interpretace textu, značky určují význam (deskripce) a prezentaci (zobrazení) - **HTML** (kombinace obou typů, nedostatky), **XML** (pouze význam) + **XSL (zobrazení) + Xlink, XPointer, XPath** (odkazy).
- **Implementace metadat:** **MARC, DC a HTML, XHTML, XML/RDF** v kvalifikované a nekvalifikované formě.
- **XML/RDF:** popis systému značek **DTD** (Document Type Description) tvoří tzv. **RDF** (Resource Description Framework) - Rámec pro popis zdrojů v XML, definována syntax a sémantika - odkaz na definici RDF a metadatové schéma, tzv. jmenný prostor, prvek identifikován popisem (jmenným prostorem) a jeho názvem, **možnost vkládat vnořené prvky.**
- **Identifikace plných textů:** **URL , PURL** (databáze, PURL je přiřazeno danému URL), **URN , SICI** (pro tištěné i elektronické seriály, články), **DOI** (ochrana autorských práv).
- **Propojení:** ruční/automatické, on-line/off-line, statické/dynamické, uzavřené/otevřené; statická adresa, dynamicky generovaná adresa a OpenURL.
- **Vyhledání a zpřístupnění plných textů:** **internetové vyhledávače, protokol HTTP, XML, Z 39.50, SFX; brány a portály; "subjects gateways", konspekt**, předmětové kategorie, témata; **OPAC** - bibliografické záznamy (UNIMARC/MARC 21) s URL adresou nebo dynamicky, pojmové vyhledávání a **fulltextové vyhledávání** (TOPIC, Excalibur) v kombinaci s rejstříky, **interaktivní využití topiků při vyhledávání a zpětná vazba relevance (relevance feedback); metatagy DC v HTML, XHTML, XML/RDF.**
- **Uložení plných textů:** archivy, databáze - servery (nakladatelé/vydavatelé, informačních agentury, knihovny).
- **Výstupy:** **seznam článků** (řazení dle relevance, do skupin - clustering aj.), **formáty** (citace/abstrakt/plný text, UNIMARC, DC, HTML, XHTML, XML/RDF). **Stahování, export a tisk metadat a plných textů** (formát text, RTF, HTML, XML, též UNICODE).
- Uživatelé: lokální/interní, externí, registrovaní, neregistrovaní, zkušební registrace.
- **Zpřístupnění plných textů z hlediska formy:** přes **bibliografie** a soupisy, **obsahy** časopisů, **plnotextové databáze**, digitální knihovny.
- **Zpřístupnění plných textů z hlediska institucionálního (zdroje):** **autoři**, prostřednictvím **nakladatelství/vydavatelství, distributorský firem, knihoven/informačních institucí.**

- **Zpřístupnění plných textů z hlediska organizačního, ekonomického, technického:** **konzorcia, licence, zdarma, placené** (předplatné - fixed-fee, platby za uskutečněné operace - pay-as-you-go), **přes IP, login, heslo, proxy server, volně**.
- **Standardy:** Metodika popisu článků ve formátu **UNIMARC** - vychází z **AACR2R, ISBD /CP; harmonizace AACR2R a ISBD, ISBD (ER), ISBD(S) - ISBD (CR), FRBR - Funkční požadavky na bibliografické záznamy** (Functional Requirements for Bibliographic Records) - 4 úroňový model manifestace díla, nutnost existence mezinárodních katalogizačních pravidel a eventuelní participace na jejich vzniku), norma pro citování dokumentů **ČSN Bibliografické citace, věcný popis - autority, předmětová kategorizace, konspekt**.
- **Zákony:** nutná změna autorského zákona, zákona o povinném výtisku, vysokoškolského zákona

3. Průběžné průzkumové a rešeršní práce týkající se zdrojů a systémů zpřístupňování a propojování plných textů, jejich organizace, používaných standardů, legislativně právní problematika atd. - globální pohled s ohledem na předešlé body a na budoucí vývoj zpřístupňování plných textů v ČR (tento materiál je také součástí projektu Souborná databáze a je s ním komplementární).

Některé zdroje přístupné na českém Internetu, digitální knihovny, služby a projekty zabývající se zpřístupněním sekundárních informací o člancích a zpřístupněním plných textů.

Během pětiletého řešení projektu nastal poměrně rychlý vývoj ve zpřístupnění plných textů na českém internetu co do forem a organizace. Změříme se na některé instituce, zdroje a projekty, které ovlivnily, uvlivňují nebo budou mít vliv na zpřístupnění plných textů v systému článkové bibliografie.

Plné texty jsou organizovány na Internetu do tematicky, regionálně nebo jinak utříděných služeb. Jsou přístupné přes vyhledavače, jsou utříděny do kategorií, zpřístupněny na různých portálech a zpravodajských serverech, v informačních branách, digitálních a virtuálních knihovnách v rámci kooperace příslušných institucí. Některé knihovny a instituce vytvářejí soupisy volných českých zdrojů plných textů na Internetu a zdrojů, které vydávají. Jsou zpřístupněny licencované zdroje zahraničních plnotextových databází a je založeno konsorcium Anopress pro multilicenční přístup k českým plným textům. V ČR jsou přístupné i zahraniční tzv. alerting services. V řadě knihoven je funkční elektronické dodávání dokumentů.

Zdroje se propojují staticky, dynamicky, pomocí OpenURL a SFX.

Nabídka **českých novinových a časopiseckých elektronických zdrojů** je relativně velká - jsou vystaveny deníky, týdeníky a časopisy. Vystavené texty jsou zachyceny s různou hloubkou retrospektivity (aktuální číslo, poslední čísla či roky), objevují se archivy volně dostupné či pouze registrovaným uživatelům. Některé zdroje obsahují citaci, abstrakt, objevují se current contents. Někdy lze vyhledávat podle základních formálních údajů, kombinovat dotazy pomocí logických operátorů, vyhledávat plnotextově ([České noviny](#), [IDNES](#), [Lidové noviny](#), [iHNed](#), [Právo](#), [Mojenoviny](#)).

Na českém Internetu se objevují **nakladatelské elektronické zdroje**. Vztahy mezi uživateli, knihovnami a vydavateli/nakladateli a knihovnami či bibliografickými agenturami nejsou dosud jasné z hlediska právního i obchodního, v budoucnu lze předpokládat v tomto směru vznik nových iniciativ.

Např. nakladatelství [Vydavatelství Economia](#) nakladatelství ekonomické literatury vystavuje na Internetu plné texty produkce tohoto nakladatelství. Server [IHNEED](#) nabízí pokročilé vyhledávání ve zdrojích i řazení výsledku podle relevance. Pro předplatitele periodik je možný zdarma přístup do archívů. Čtenáři mají také možnost zaplatit si přístup k online archívům tištěných periodik vydavatelství [ECONOMIA](#) nebo si mohou zakoupit prostřednictvím tzv. iKreditů pouze jednotlivé články. [Sagit](#) (elektronické nakladatelství - právní texty), [Tigis](#) (časopisy pro lékařskou odbornou veřejnost a edukační časopisy pro veřejnost), [Nakladatelství Muzikus](#) - hudební tematika, [Nakladatelství Portál](#) (pedagogika, psychologie).

Informační agentury

Albertina icome

Albertina icome Praha je česká soukromá společnost zaměřená na zpřístupnění profesionálních informačních zdrojů v elektronické formě a jejich využití v praxi. AiP nabízí elektronické tituly předních světových vydavatelství. Elektronické vydavatelství spolupracuje na vydávání ČNB na CD-ROM. V tomto roce byl zpřístupněn projekt Infozdroje.cz.

Cíle projektu: zpřehlednit přístup k informačním zdrojům z jednotlivých institucí, usnadnit zveřejňování informací o konzorciálních projektech, informovat uživatele o novinkách a pomůckách k jednotlivým informačním zdrojům, usnadnit správu rozsáhlých konzorciálních licencí, sdružit informace o IP adresách, usnadnit zpětnou vazbu mezi uživateli, koordinátory na úrovni jednotlivých institucí, technickou podporou AiP a vydavateli.

ČTK

ČTK nabízí kromě vlastního zpravodajství i plné texty několika desítek nejvýznamnějších tuzemských novin, týdeníků a jiných odborných titulů. V elektronické formě dává k dispozici plné texty bez reklamních a inzertních stránek, bez fotografií a grafů. Stejně tak jsou k dispozici přepisy nejdůležitějších zpravodajských a publicistických pořadů významných domácích rozhlasových a TV stanic. Infobanka poskytuje informace vybrané informace o zemích světa včetně politických, makroekonomických, historických a geografických údajů o každém státě. Databáze přináší podrobný přehled o domácím politickém, hospodářském a kulturním životě, včetně vývojových materiálů, jež průběžně sledují všechny klíčové události ve společnosti. INFOBANKA ČTK obsahuje také biografie známých osobností z celého světa, sportovní databázi s výsledky a životopisnými údaji významných sportovců a přehledy výročí a událostí očekávaných doma i v zahraničí v příštích měsících a letech.

Newton I.T.

Agentura vytváří elektronický archiv zpráv z domácích i zahraničních tištěných médií, plných přepisů zpravodajských, publicistických i diskusních pořadů z televize a rozhlasu, agenturního zpravodajství a zpravodajských internetových serverů (až od roku 1993). Z toho archivu poskytuje monitoring podle individuálních potřeb. Nabízí jednotlivým redakcím tvorbu elektronických archivů. Elektronické archivy dostupné přes standardní webové rozhraní či na CD jsou určeny pro vnitřní potřeby samotného vydavatele, tak pro nejširší veřejnost (Právo, Mladá fronta Dnes, 100+1 zahraničních zajímavostí, Respekt (po registraci dostupné i volně).

Anopress IT, a.s.

Informační agentura, která v současnosti poskytuje následující služby: [On-line monitoring vyhledávání na Internetu](#) (on-line fulltextové prohledávání obsáhlé mediální a vědomostní databáze), [Off-line monitoring elektronická výstřižková služba](#) (pravidelná dodávka monitoringu médií podle individuálních požadavků), [Informační servis Anopress \(ISA\)](#) (vyhodnocovací software pro další práci s dodanými nebo vyhledanými daty), [Quick monitoring](#) (jednoduchá on-line služba umožňující fulltextové vyhledávání v médiích pomocí více jak 200 předdefinovaných témat, [Mediální analýzy](#), [Archívy zdrojů](#) (dodávka nebo přístup do kompletních zdrojů), [E-noviny informace na míru do vašeho mobilu](#) (vyhledávání v celostátním a regionálním denním tisku z Vašeho mobilu - realizovaná v r. 2003), [Sbírka zákonů ČR on-line](#). V roce 2003 je také zpřístupněna služba významná hlavně pro střední školy Brána vědění.

Hlavní produkty jsou: on-line databanka novin a časopisů celostátních a regionálních, monitoring na zakázku, vědomostní databáze, archívy zdrojů. Anopress IT, a.s. umožňuje on-line přístup do databanky plných textů **TamTam**, na jejíž bázi poskytuje následné služby. Společnost Anopress je výhradním zpracovatelem elektronické podoby většiny českých regionálních titulů (nakladatelství Bohemia). Pro zpřístupnění plných textů ve veřejných knihovnách bylo založeno v r. 2000 **Konzorcium Anopress**. Společnost je výhradním zástupcem slovenské firmy SLOVAKIA ONLINE v ČR, která zpracovává elektronickou podobu slovenských tištěných médií. **Kromě mediální části obsahuje databanka TAMTAM i část vědomostní**, v níž jsou k dispozici pro fulltextové vyhledávání různé encyklopedie, příručky a další knihy referenčního charakteru. Databanka v současné době obsahuje texty článků a zpráv všech celostátních deníků, dále pak regionální deníky, celostátní a regionální časopisy, dále i textové záznamy zpravodajských, publicistických a diskusních pořadů rozhlasu a televize. V roce 2002 byly zpřístupněny archívy zdrojů od r 1996.

Společnost vyvinula vlastní software ISA, který umožňuje všechna data dále analyticky zpracovávat, exportovat je v několika formátech, včetně HTML a XML, pro Internet či Intranet. Vyhledávací systém **TOPIC**, který Anopress používá k monitoringu a analýze informačních zdrojů, je v současnosti jediným interaktivním systémem na českém trhu. Anopress zpracovává zatím cca 35 titulů, které odpovídají excerpční základně Kooperativního systému článkové bibliografie. V databázi TamTam je obsaženo cca 200 informačních zdrojů.

V únoru 2002 byla agentura vydražena v dobrovolné dražbě, v dubnu 2002 zaregistrována jako nový podnikatelský subjekt s názvem Anopress IT, a.s. Zpráva o Anopressu byla dle dohody podána řešitelkou předkládaného projektu na MKČR koncem května 2002. Agentura plní své dosavadní závazky a smlouvy. Podprogram VISK8 - Informační zdroje - linie A je zaměřen na zajištění dostupnosti elektronických informačních zdrojů formou multilicencí z domácí, české provenience. V září 2002 byla schválena dotace MKČR pro multilicenční zpřístupnění databází TamTam a ČTK v rámci VISK 8 v r. 2003. Analogicky vyplývá: v budoucnu podobné zpřístupnění báze ANL FULL a licence resp. multilicence pro přístup do báze TamTam pro linku zpracování bibliografických záznamů z plných textů.

[Právní informační systém ASPI](#) (Automatizovaný systém právních informací).

[Digitální knihovna Český parlament](#) a [Dokumenty Senátu](#).

[Digitální knihovna v NKČR](#) obsahuje vzácné a ohrožené dokumenty digitalizované v národních programech Memoriae Mundi Series Bohemica (převážně rukopisy, staré tisky a perspektivně další dokumenty) a **Kramerius** (starší noviny a časopisy a další vzácné dokumenty tištěné na kyselém papíře). Pro projekt Memoriae mundi series Bohemica bylo vytvořeno DTD na základě struktury Master. V koncem roku 2003 byla zpřístupněna aplikace [Manuscriptorium](#), postupně se zpřístupňuje aplikace **Kramerius**. Sám digitální archiv nebude po internetu přístupný.

V NKČR se dále používá RetrievalWare Excalibur k indexaci zatím webových stránek distribuovaný firmou [Incad](#) (umí překonat chybovost technologie OCR). Excalibur je intuitivní vyhledávací systém společnosti Excalibur Technologies založený na technologii APRP a sémantické síti (slovní výrazy, spojení idiomy). Adaptive Pattern Recognition Processing je technologie založena na indexování na bipolární úrovni, jazykově nezávislá, má toleranci chybovosti dat na vstupu. Pomocí tohoto systému se indexují www stránky NKČR, krajské knihovny v Olomouci.

V r. 2002 byla zpřístupněna digitální knihovna rukopisů, prvotisků a starých tisků v krajské knihovně v [Olomouci](#).

Akademie věd a vysoké školy

AVČR

Katalog elektronických zdrojů [AVČR KEZ](#) obsahuje zdroje vznikající či využívané v rámci AV ČR (automatické generování deskriptorů i manuální). Je určen k dispozici on-line vědecké obci i široké odborné veřejnosti a to nejen pro vyhledávání, ale i pro pořizování záznamů. KEZ využívá systém Convera Retrieval Ware (Excalibur). Akademie věd ČR zpřístupňuje publikační činnost pracovníků v [Ústavní bibliografii ASEP](#) do r. 1993 a [Ústavní bibliografii ASEP od r. 1993](#). Některé [časopisy vydávané AVČR](#) jsou vybaveny abstraktem a plným textem, někde jsou pouze obsahy časopisů. Jednotlivé obory jsou sledovány v příslušných sekcích AV - Organizační schéma AV ČR.

Vysoké školy

V současné době jsou aktuální otázky zpřístupňování vysokoškolských prací - elektronizace a digitalizace, legislativní souvislosti a role knihoven při jejich zpřístupňování (Zákon 111/1998 Sb. - "Vysoko-školský zákon" a Zákon 121/2000 Sb. - "Autorský zákon" a jejich novela). Aktuální je též zpřístupňování dalších elektronických zdrojů a prací vznikajících v rámci vysokých škol. Je nutný konsensus týkající se publikování na vysokých školách mezi jednotlivými subjekty (fakulty, ústavy). Přehled o vysokých školách poskytuje [Adresář vysokoškolských knihoven](#) nebo [Katalog vysokých škol v ČR](#). Organizace zabývající se otázkami týkající se vysokých škol je Asociace knihoven vysokých škol. V rámci vysokých škol a univerzit existují virtuální a souborné katalogy, např. [Virtuální Souborný](#)

[katalog Univerzity Karlovy](#). Elektronické informační zdroje zpřístupňuje portál [PEC](#). [Nakladatelství Karolinum](#) - vydávání učebních textů, vědeckých monografií, sborníků vědeckých prací, slovníků a vědeckých časopisů - current contents. Na webových stránkách vysokých škol se objevují plné texty dokumentů, které tyto vydávají.

Plné texty jsou zpřístupňovány v rámci [Českého národního korpusu](#). Český národní korpus je rozsáhlá databáze textů sloužících ke zkoumání v rámci oboru počítačová lingvistika, literární věda apod. Obsahuje plné texty některých deníků, periodik aj. dokumentů. Je analyzován pracovišti FFUK, MU v Brně a ČVUT. Služby virtuální ekonomické knihovny [Econlib](#) jsou zajišťovány Centrem informačních a knihovnických služeb VŠE v Praze (CIKS) a knihovnou CERGE-EI.

[Národní lékařská knihovna](#)

Vydává BMČ a CR-CZ (viz dále), též katalogizuje elektronická periodika dostupná v rámci licencí. Některé záznamy elektronických zahraničních časopisů byly předány do STK v rámci projektu Portál STM a měly by být zahrnuty do terciální databáze. Dále by měla být zahrnuta česká elektronická periodika online. Knihovna by měla také katalogizovat internetové domácí zdroje z oblasti lékařství a zdravotnictví. NLK řeší projekt Medicínská virtuální knihovna - [MEDVIK](#), sdílení informačních zdrojů pro vědu a výzkum. V rámci Medviku je zabudováno i elektronické dodávání dokumentů.

[Státní technická knihovna](#)

Elektronické časopisy se katalogizují v terciální databázi v rámci projektu LI01018 z oblasti STM. Na stránkách knihovny je databáze on-line časopisů podle oborů a databáze českých ISSN. Provozuje [Portál STM](#). V Portálu STM (Science, Technology, Medicine) jsou zpřístupňované zdroje z oblasti STM zakoupené z veřejných prostředků v ČR a z prostředků LI ze všech oborů (Program LI MŠMT - program pro nákup licencí elektronických zdrojů v r. 2000-2003). Portál používá zejména SFX jako zvláštní databázi, která po vyhledání v JIB nebo v TB k nalezenému EIZ nabídne několik služeb k hledanému EIZ. Přístup do databáze je realizován pomocí OpenURL. Elektronické dodávání dokumentů se realizuje prostřednictvím [VPK](#).

Př.

Poskytovatel/Vydavatel: Státní technická knihovna

Název: Virtuální polytechnická knihovna

Zkrácený název: VPK

URL: <http://www.vpk.cz/>

Nosič: Služba dodávání dokumentů

Nositel: Státní technická knihovna

Řešitel: Žižková, Štěpánka

E-mail řešitele: s.zizkova@stk.cz

Označení projektu: LI00028

Charakteristika: elektronické i tradiční dodávání dokumentů ze souborného katalogu časopisů VPK

Kontaktní osoba: Hejná, Lucie <L.Hejna@stk.cz>

Poznámka: technika a související přírodní vědy

Typ: Plnotextová databáze

Věcný profil: Biologické vědy; Technika, technologie

Zdroje: [seznam](#)

[WebArchiv](#)

Je vytvářen v rámci programového projektu výzkumu a vývoje "**Registrace, ochrana a zpřístupnění domácích elektronických zdrojů v síti Internet**". Jeho cílem je připravit podmínky pro zpracování české národní bibliografie elektronických zdrojů, se zaměřením zejména na zdroje dálkově přístupné a zajistit dlouhodobé uchování domácích elektronických zdrojů. Do češtiny byla přeložena nejnovější verze standardu Dublin Core Metadata Element Set, Version 1.1 proběhla lokalizace metadatového formuláře převzatého od Helsinské univerzitní knihovny z projektu Nordic Metadata. V rámci popisu elektronických zdrojů NK se zatím popisují vybrané servery "národní produkce" (doména cz), výběr zdrojů je podle obsahu (odborné, umělecké), typu (seriály, konferenční příspěvky, výzkumné zprávy, dokumenty veřejné správy, formy (pouze elektronická forma), přístupu, formátů (všeobecně podporované) s ohledem na automatické získávání elektronických zdrojů (volně přístupné zdroje). V

ALEPHu by měly být záznamy ukládány ve formátech MARC a DC (konverze generátor DC). Uložení v digitálním archivu. Počítá se s popisem seriálových zdrojů (periodika publikovaná v elektronické formě, webové stránky) a jejich zpřístupněním v JIB. Předpokládá se spolupráce s knihovnami v JIB. V roce 2003 byla zpřístupněna báze bibliografická WEB, obsahující některé on line elektronické zdroje. Cílem je, aby ze záznamů v databázi byl současně umožňován přístup do digitálního archivu (WebArchiv). Protože platná česká legislativa neumožňuje v současné době zdroje zpřístupňovat, řeší se situace uzavíráním smluv s autory/vydavateli internetových zdrojů. Na projektu Registrace, ochrana a zpřístupnění domácích elektronických zdrojů v síti Internet spolupracuje Ústav výpočetní techniky Masarykovy univerzity v Brně. Předběžně byla dohodnuta spolupráce při testování využití metadatového schématu **Dublin Core** s několika informačními a dalšími institucemi, které působí současně jako vydavatelé elektronických zdrojů.

Dublin Core Metadata Generator je nástroj umožňující autorům webových stránek poloautomaticky nebo ručně vytvořit, editovat, konvertovat a ve zvolené syntaxi uložit metadata respektující pravidla kvalifikovaného Dublin Core. Přidělení jednoznačného identifikátoru je umožněno propojením Dublin Core generátoru s generátorem URN. Připravuje se úprava systému přidělování URN tak, aby program přidělující URN fungoval jako samostatný URN server s možností integrace této funkce do publikačních systémů vydavatelů online zdrojů. Díky tomu by se přidělování URN mělo stát zcela automatickým procesem.

V rámci projektu byl lokalizován nástroj **Harvester** z projektu NEDLIB, a kalkulátor **MD5** pro výpočet kontrolního součtu dokumentu. Sklizená data se budou ukládat pomocí páskového robota.

Zpřístupnění archivu se má realizovat pomocí technologie fulltextového indexování a automatizované extrakce autorem vytvořených metadat. Na MFF UK vypsán ročníkový týmový projekt na vytvoření indexační a vyhledávací aplikace pro Webarchiv. Tato aplikace by měla zpřístupnit stažené dokumenty v jejich kontextu, tedy s vloženou grafikou ze stejné doby a s odkazy vedoucími primárně opět do archivu. Vyhledávání v archivu by mělo být umožněno nejen na základě URL nebo kontrolního součtu dokumentu, ale i na základě z dokumentu extrahovaných metadat nebo fulltextového vyhledávání. Tato aplikace by měla být navržena tak, aby bylo možné k ní kdykoli připojit moduly pro indexování jiných, než textových typů souborů.

Jedním z dalších cílů projektu bude proto pokus o využití systému Convera Retrieval Ware pro indexování některých typů souborů obsažených v archivu.

Z dokumentů, které obsahují metadata podle DC by se mohla vybudovat menší bibliografická báze. Aplikace vyvíjená v rámci projektech týkajících se článkových informací by se eventuálně dala upravit pro přijímání dokumentů z Webarchivu. V budoucnu by šlo hypoteticky oba systémy propojit. V roce 2000 byla vypracována příručka Katalogizace elektronických zdrojů.

[Jednotná informační brána](#)

Projekty JIB:

Součástí projektu JIB je:

Portál STM

Jednotná informační brána

Česko - slovenský virtuální katalog Caslin.

JIB umožňuje základní prohledávání informačních zdrojů, jejich tematický výběr, stahování záznamů.

Zdroje jsou volně přístupné a licencované, jsou zpřístupněné v JIB k vyhledávání nebo jako odkazy.

Základním nástrojem JIB je Metalib a SFX.

Metalib je paralelní prohledávač heterogenních zdrojů (plné texty, databáze, archivy, katalogy aj.), komunikuje především prostřednictvím protokolu Z39.50 nebo HTTP. Služby jsou personifikované (autorizace a autentifikace uživatele je předpokladem pro přihlášení a nastávaní práv uživatele). Zpřístupňované **zdroje** jsou volně a licencované/placené. **Přístup:** pro registrované a neregistrované

uživatele. **Vyhledávání** je možné podle autor, názvu, předmětu, roku vydání, ISBN/ISSN. Metalib má **znalostní bázi** (informace o zdrojích a uživatelích).

Propojování - Metalib a SFX

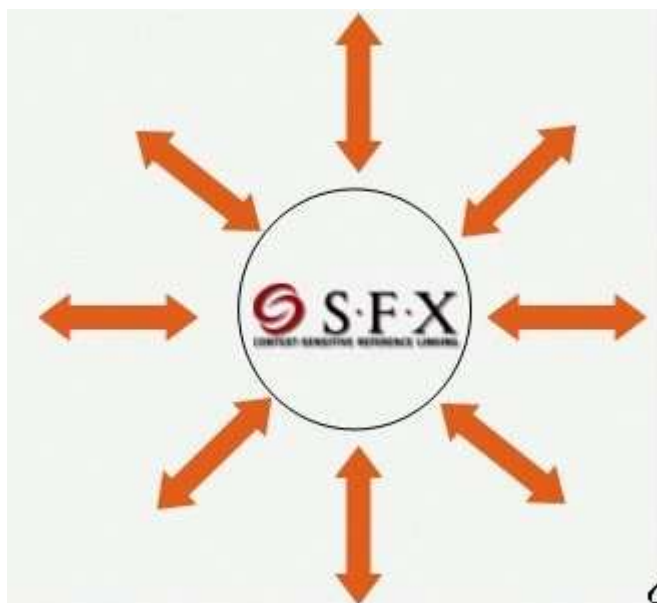
SFX je standard pro propojení dokumentů a je využíván v Metalib k vytváření vazeb. SFX je nástroj k nabízení přidaných služeb. Po vyhledání příslušného **pramene** informací tento nabídne další - přidané služby. **Cíl** je místo, kde se přidané služby realizují. SFX zajišťuje **spolupráci pramenů s cíli**. Prostřednictvím tlačítka SFX se vygeneruje zdroj požadavek v podobě OpenURL obsahující metadata záznamu, identifikaci uživatele a identifikaci zdroje. Neobsahuje informace o cílech. SFX nabídne na základě údajů v OpenURL konkrétní přidané služby. a uživatel aktivuje službu, kterou si vybere, např. služby OPAC, databáze plných textů, služby dodávání dokumentů, MVS, služby vyhledávačů na WWW. SFX je aplikace OpenURL.

OpenURL umožňuje přenášet metadata z informačního zdroje na SFX server, Musí být implementováno poskytovateli informační služby, aby informační zdroj mohl být SFX zdrojem

Př.: <http://sfx.aaa.edu/menu?genre=article&issn=1234-5678&volume=12&issue=3&spage=1&epage=8&date=1998&aulast=Smith>

SFX zdroj je databáze, v níž uživatel začíná prohledávání a slouží jako východisko ke službám, které uživatele přivedou k dalším službám. SFX zdroji mohou být A&I (abstraktové a indexové) databáze, knihovní OPAC, e-časopisy, e-print archivy. Seznam databází, které jsou pro SFX server (projektu JIB) konfigurovány jako zdrojové databáze, je uveden na stránce [SFX - Zdroje](#) (např. Metalib, TinWeb, VPK). OpenURL musí být implementováno poskytovatelem informační služby, aby informační zdroj mohl být SFX zdrojem.

SFX cíl se označuje databáze, na kterou odkazuje SFX. Cílem může být například elektronický katalog knihovny, služba dodávání dokumentů, internetové knihkupectví či webovský prohledávač. Seznam databází, které jsou pro SFX server projektu JIB konfigurovány jako cílové databáze, je uveden na stránce [SFX - Cíle](#) (např. souborné katalogy - knižnic SR, UK, knihoven T-Series, SKAT, AMU, NKC, krajských knihoven v Liberci, Ostravě, Brně, Ústí nad Labem, Plzni, Olomouci, Slovanské knihovny, KKL - knihovnická literatura NK; elektronické dodávání dokumentů - VPK, DODO NKČR; plný text - EBSCO, PCI Full Text, ProQuest, ScienceDirect na úroveň stránky v tištěné formě, abstraktu nebo plného textu; Recenze - Amazon.com (recenze vyhledaných knih); informace o autorovi a jeho pracích Encyclopedia Britannica, Coto. je obsahuje Ottův slovník naučný, Encyklopedii Universum, Malou československou encyklopedii, katalog Library of Kongress). Všechny zdroje, které jsou využívány jako SFX cíle musí mít definovanou tzv. link-to syntaxi, která umožňuje strojové generování odkazů vedoucích na konkrétní dokument.

Článkové databáze přístupné v JIB

Báze ANL a ANAL (Olomouc) zpřístupněna v JIB pro vyhledávání. Báze ANL FULL a články krajské knihovny v Liberci zpřístupněny v JIB jako odkaz. Plné texty báze ANL FULL jsou přes bázi ANL přístupné v JIB pro externí uživatele na 1 den. V řešení jsou připojeny dalších institucí a zdrojů, např. Anopress. Pro lokalizaci časopisů či článků se nabízí také EZB.

Nástroje použité v Jednotná informační bráně (JIB) nabízí další možnosti linkování na přidané služby k vyhledaným bibliografickým dokumentům. Nabídku odkazů na relevantní služby v rámci JIB zajišťuje výše uvedený SFX server. Pro snadné vyvolání SFX nabídky je k dispozici Citation linker.

Využití pole 856 pro přímé linkování na záznam v OPACu a na plný text.

V poli 856, podpoli \$u bibliografického záznamu ve formátu UNIMARC může být uvedena URL. Tuto URL pak MetaLib JIB uživateli nabízí jako aktivní odkaz na externí objekt, např. přímý odkaz na záznam v OPAC, na plný text, či na jinou službu typu přebírání záznamu. V poli 856 záznamů ze SKAT je uvedena adresa na OPAC SKAT, kde se čtenář dozví, ve kterých z městských knihoven vlastní výtisk žádaného dokumentu. Souborný katalog Univerzity Karlovy v Praze (SKUK) uvádí v tomto poli dvě adresy. První odkazuje přímo na OPAC knihovny Univerzity Karlovy, která žádaný výtisk vlastní a druhý odkazuje na službu pro přebírání záznamů. Pole 856 je využito také v záznamech článková bibliografické databáze ANL k propojení na plný text báze - ANL FULL.

Využití proxy pro přístup k licencovaným zdrojům mimo rozsah IP adres

Výhoda připojení přes proxy server je pro uživatele pracující mimo domovský rozsah IP adres. Při připojení přes proxy server uživatel může přistupovat ke všem službám a databázím s přístupem omezeným, licencovaným na použití v rámci domovské instituce - knihovny, univerzity, apod. V lednu 2004 bylo instalováno připojení přes proxy např. pro přístup do Anopressu v rámci konsorcia Anopress.

Předpoklady pro fungování JIB: **jednotné věcné zpracování** (překlad změn MDT, tvorba záznamů věcných autorit, aktualizace notací MDT v záznamech věcných autorit, příprava harmonizace věcných autorit a [Polytematický strukturovaný heslář](#), konkordance MDT s DDC. Soubor věcných autorit je nástroj nástroj standardizace a unifikace věcných selekčních prvků na národní úrovni a sdílenou katalogizaci. Soubor věcných autorit obsahuje tematické termíny, geografické a formální. Věcné termíny jsou propojeny s notacemi MDT a anglickými ekvivalenty a vazbou na [konspekt](#). Skupiny konspektu obsahují název skupiny a přidělený znak MDT plus anglický ekvivalent. Soubory autorit

jsou přístupné na adrese <http://www.nkp.cz> z nabídky [Katalogy a databáze](#) - báze AUT. Na adrese <http://aip.nkp.cz/mdt/> je publikován překlad UDC MRF.

Aplikace [metody konspektu](#) (Cit. Balíková, 2001-2003) umožní kooperaci knihoven při budování fondů. Přehled předmětových kategorií je aplikován v JIB jako základní tematické rozcestí (1. úroveň třídění), skupiny konspektu jsou obsaženy v bázi AUT. Skupiny konspektu se přidělují při popisu dokumentů v bázi NKC.

Plánuje se jejich aplikace i v **článekové bibliografii**. Zde budou používány navíc detailnější předmětové kategorie, které je třeba v bázi ANL sjednotit. Budou uváděny v jiném poli M21, než skupiny konspektu.

Pro JIB byl vypracován Návrh požadavků na metadata používaná pro provoz oborových informačních bran v České republice. [Standardy používané v JIB](#) jsou užívány nebo se aplikují postupně v ČR.

Předmětová kategorizace - konspekt (mezinárodní standard)

Č	Předmětové kategorie					Poznámka
1	Antropologie					
2	Biologické vědy					
3	Divadlo, film, tanec					
4	Ekonomické vědy. Obchod					
5	Filozofie a náboženství					
6	Fyzika a příbuzné vědy					
7	Geografie. Geologie. Vědy o zemi					
8	Historie a pomocné historické vědy					
9	Hudba					
10	Chemie. Krystalografie. Mineralogické vědy					
11	Jazyk, lingvistika a literatura					
12	Knihovnictví a informatika - všeobecné, referenční literatura					
13	Matematika					
14	Lékařství					
15	Politické vědy					
16	Právo					
17	Psychologie					
18	Sociologie					
19	Technika. Technologie. Inženýrství					
20	Tělesná výchova a sport. Rekreační					
21	Umění a architektura, muzeologie					
22	Výchova a vzdělávání					
23	Výpočetní technika					
24	Zemědělství					

Postupně by mělo dojít k aplikaci konspektu a kooperaci a koordinaci mezi českými knihovnami .

Předpokladem pro aplikaci tohoto mezinárodního standardu v ČR bylo vytvoření konkordančních tabulek DDC a MDT a zohlednění některých témat, které nebyly v původní předloze této metody obsaženy.

Pro **zápis údaje skupina Konspektu v rámci bibliografického záznamu** bylo zvoleno pole 615 UNIMARC.

615 |n klasifikační znak MDT|a verbální termín v češtině
615 |n 316.7 |a Sociologie kultury

Autoritní záznam skupiny Konspektu

FMT SK LDR -----nx 22----- 45

001 sk*****

005

100 |a 20010813aczey0103 ba

290 |n klasifikační znak MDT|a verbální termín v češtině

3309 |a Poznámka

490 0 |n klasifikační znak DDC|a verbální termín v angličtině |8 eng

590 9 |k pořadové číslo předmětové skupiny |a verbální termín označující předmětovou skupinu v češtině |5 g

801 0 |a CZ |b ABA001 |c 20010813

Autoritní záznam předmětové kategorie

Předmětová kategorie v poli 290 a skupiny konspektu v 590 (s MDT.).

FMT SK

LDR -----nx 22----- 45

001 sk133275

005 20021203122947.0

100 |a 20021129cczey0103 ba

290 |k 18 |a *Sociologie

590 1 |n 30 |a Teorie, metodologie společenských věd |5 h

590 1 |n 316 |a Sociologie |5 h

590 1 |n 308 |a Sociografie |5 h

590 1 |n 316.4/.7 |a Sociální interakce |5 h

590 1 |n 316.4 |a Sociální procesy |5 h

590 1 |n 314 |a Demografie |5 h

590 1 |n 316.3 |a Globální společnosti. Sociální struktura. Sociální skupiny |5 h

590 1 |n 316.33 |a Ekonomická sociologie. Sociologie institucí, lidských sídel a komunit |5 h

590 1 |n 326 |a Otroctví |5 h

590 1 |n 36 |a Zajištění duševních a materiálních potřeb |5 h

590 1 |n 364 |a Sociální problémy vyžadující podporu a pomoc. Sociální zabezpečení |5 h

590 1 |n 364-1/-7 |a Druhy sociální pomoci a služeb |5 h

590 1 |n 364.3 |a Sociální pojištění. Zdravotní pojištění |5 h

590 1 |n 365 |a Požadavky na bydlení a jejich uspokojování |5 h

590 1 |n 366 |a Ochrana spotřebitele. Chování spotřebitele |5 h

590 1 |n 343.97 |a Kriminologie |5 h

590 1 |n 343.8 |a Vězeňství |5 h

590 1 |n 061.23 |a Organizace se specializovaným zaměřením a činnostmi |5 h

590 1 |n 649 |a Domácí péče o děti, nemocné a hosty |5 h

801 0 |a CZ |b ABA001 |c 20021129

SYS 000133275

Aplikace metody pro popis zdrojů umožňuje paralelní vyhledávání záznamů o dokumentech i na úrovni sbírek, integrovaný přístup k heterogenním zdrojům ve vícejazyčném prostředí.

Metalib a SFX je produktem fy [Exlibris](#). V České republice bylo založeno konsorcium knihoven, které ALEPH používají. Dalšími produkty této firmy kromě ALEPHU je nástroj pro zpracování, archivaci a zpřístupnění elektronických sbírek [DigiTool](#). Umožňuje i fulltextové vyhledávání.

Souborný katalog [CASLIN](#) se v počátcích řešení vyvíjel na základě vlastní aplikace s využitím databázového systému ORACLE. Později bylo rozhodnuto o přechodu pod systém ALEPH s tím, že nadále bude fungovat jako systém CUBUS a bude zajištěna vazba mezi Souborným katalogem SK ČR pod ALEPHEM a systémem CUBUS (dávkové importy z Cubusu do ALEPHu). Toto rozhodnutí bylo učiněno vzhledem k nutnosti zpracování souborů autorit v jednotném prostředí systému ALEPH na základě kooperace.

Automatická či poloautomatická indexace (J. Schwarz, 2002)

V bývalém Československu začal rozvíjet výzkum a vývoj v oblasti automatizovaného zpracování textu až od konce 60. a začátku 70. let 20. století. Vznikla řada nejen regionálně, ale i mezinárodně jedinečných systémů, které byly určeny k automatizovanému zpracování textu především v oblasti automatické indexace, automatické tvorby tezauru a automatického překladu. Na světové úrovni, zejména zásluhou P. Sgalla, se v Česku rozvinula také matematická lingvistika, označovaná také jako počítačová lingvistika, a zejména v druhé polovině 90. let 20. století rovněž i korpusová lingvistika. Většina uvedených systémů dnes slouží k výzkumným účelům, ale některé z nich jsou částečně dostupné i komerčně (týká se to např. systému LEGSYS).

Již od začátku 70. let byly vyvíjeny i systémy SEMAN (V. Smetáček) a MOZAIKA (Z. Kirschner). 70. a 80. léta představovala také období rozvoje matematické, počítačové a korpusové lingvistiky pod vedením P. Sgalla; vzniklo specializované pracoviště (dnes Ústav formální a aplikované lingvistiky/Centrum počítačové lingvistiky na MFF UK), znalosti a zkušenosti jeho pracovníků byly záročky i v současném projektu **Pražského závislostního korpusu, resp. Českého národního korpusu**.

Automatická indexace sněmovních tisků v KPS PČR

Parlamentní knihovna jako odbor Kanceláře Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR od r. 2000 indexuje v testovacím provozu sněmovní tisky, od 4. volebního období (červen 2002) přešla indexace sněmovních tisků do rutinního provozu. V rámci indexace sněmovních tisků byla ve spolupráci s Odborem informatiky KPS PČR a diplomantem M. Urbanem (VŠE Praha) implementována automatická indexace založená na automatické extrakci slov a sousloví z textu dokumentu za podpory lematizátoru, frekvenční analýzy, rozpoznávání víceslovných výrazů, negativního slovníku a komparace slov z textu s lexikálními jednotkami tezauru EUROVOC. Výsledkem je frekvenčně uspořádaný seznam deskriptorů, který je určen pro další intelektuální zpracování. Automatická indexace je stále pouze v testovacím provozu z důvodů omezené využitelnosti jejích výsledků.

Moderní vyhledávací metody se zkoumají v rámci projektu **Inteligentní vyhledávání v dokumentografických informačních systémech**, který řeší MFF UK ve spolupráci s KPS PČR. Projekt má za cíl pomocí standardních metodik otestovat vyhledávací techniky založené na statistickém přístupu (např. vektorové vyhledávání, latentní sémantické indexování, pojmové shlukování).

Bibliografické zpracování článků v ČR

Bibliografické zpracování článků v ČR je poměrně rozsáhlé co do zdrojů, které se analyticky zpracovávají, tak co do typů institucí, které tuto činnost provozují.

Národní knihovna ČR zpracovává výběrově bibliografické záznamy článků ze všech druhů seriálů (noviny, časopisy, odborná periodika, sborníky) v rámci [Kooperačního systému článkové bibliografie \(KOSABI\)](#), ve kterém spolupracuje v současnosti 8 krajských knihoven a MZK, specializované odborné knihovny (STK, ÚZPI, SPKK-ÚIV, ČSAV, experimentálně ČGÚ). Spolupráce je navázána se 4 novými krajskými knihovnami. Na základě této spolupráce vzniká souborná databáze ANL. V systému [LANIUS, resp. Clavius](#) se zpracovávají bibliografické záznamy článků v knihovnách veřejných knihoven. V budoucnu je třeba sladit systém KOSABI a LANIUS tak, aby nedocházelo k duplicitnímu zpracování. Instituce spolupracující v rámci KOSABI přecházejí na nové SW vyšší generace. V krajských knihovnách v Kladně a Liberci se články popisují v systému RAPID, resp. ARL, v MZK v Brně v ALEPH, v Olomouci též. V Ostravě, v Českých Budějovicích a Ústí nad Labem v systému T-Series. V Hradci Králové, ÚZPI, STK, SPKK-ÚIV přetrvává ISIS. V krajské knihovně v Plzni se v r. 2003 rok instaloval ALEPH (články dříve zpracovávány v KIMS). V nově konstituovaných krajských knihovnách v Pardubicích a Zlíně se používá KP-Sys, resp. KP-Win, v Karlových Varech a Havlíčkově Brodě systém LANIUS, resp. Clavius.

Knihovny pracující v ALEPHu přešly na verzi 14.2.4. Data jsou zpracovávána ve nebo konvertována do formátu UNIMARC, respektují se pravidla popisu [AACR2](#), [ISBDs](#), [Guidelines for the application of the ISBDs to the description of Component Parts](#) s respektováním mezinárodních standardů věcného popisu - [MDT-MRF](#) pro oblast systematické indexace. V oblasti verbální věcné indexace se kombinují klíčová slova, věcné obecné kategorie a předmětová hesla a kontrolují se proti souborům autorit (v některých knihovnách). Vyváženost vazby mezi jednotlivými vrstvami popisu je klíčovým momentem. V rámci kooperačního systému byla stanovena pravidla pro výběr titulů k popisu

(na základě územní gesce - tituly regionální a celostátní provenience a dále pak na základě odborného zaměření). V rámci KOSABI jsou stanoveny zásady výběru článků co do úplnosti i co typů. V roce 2003 probíhaly v NKČR práce na konverzi [UNIMARC](#) a [MARC 21](#).

Zpracovávané typy titulů a výběr článků z hlediska úplnosti: v kooperačním systému jsou zpracovávány články a statě české novinové, časopisecké a periodické sborníkové produkce (sborníky vysokých škol, muzeí, archivů, materiály z konferencí, ročenky, odborné i polytematické časopisy, kulturně-politické časopisy a populárně-naučné časopisy). Jsou určeny kategorie A-D zdrojů z hlediska obsahu a formy vydávání a těmto kategoriím je stanovena úplnost excerptce (viz dále).

Báze ANL - obsahuje kategorie A-D, báze [ANL FULL](#) zatím kategorie C, z kategorie B periodikum Národní knihovna (též samostatná aplikace ve formátech HTML, PDF).

Typy článků: faktograficky přínosné články, články odborné, články s dokumentární a uměleckou hodnotou, oficiální dokumenty (projevy, vyhlášení, komuniké, usnesení), zprávy a informace o kulturních, sportovních, politických, vědeckých aj. akcích (konferencích, seminářích, festivalech, jednáních, zasedáních, výstavách, divadelních, rozhlasových a televizních inscenacích, besedách, sportovních soutěžích), souhrnné a hodnotící články, závažné polemiky, diskuze a komentáře. Dále jsou zachyceny reportáže, biografické články (životopisné, jubilejní, nekrology, rozhovory, profily osobností, vzpomínky), literární texty (básně, povídky aj. ještě nepublikované, nové překlady), fejetony, sloupky, úvodníky (pouze hodnotné), recenze publikací různého zaměření, gramofonových desek, kompaktních desek, filmů apod. Obě báze jsou výběrové.

- **Počet záznamů k lednu 2004:** [ANL](#) cca 820 000 bibliografických záznamů, [ANL FULL](#) cca 118 000 plných textů s metadaty
- **počet zpracovávaných titulů:** ANL - cca 212 v NKČR, 208 v regionech, 122 v odborných knihovnách, celkem cca 542 titulů; ANL FULL 30 titulů, běžně zpracovávaných zatím 17 v NKČR; cca 26 titulů propojováno na volné texty; cca 176 titulů (malé procento titulů momentálně nefunkčních) zpřístupněno v portálu [WWW periodika](#)
- **Časové pokrytí:** ANL 1990/91 -, ANL FULL 1997-.

Záznamy NKČR tvoří 79,5 procent báze ANL. Záznamy regionů tvoří 14,1 procent. Záznamy specializovaných knihoven tvoří 6,4 procent. (Podíl v procentech souhlasí zhruba s údaji z r.1999).

Statistiky využívání: poměrně hojně užívaná v regionech i na vysokých školách. Statistiky vstupů:

Období 2003	ANL	Počet vstupů z ANL na plné texty ANL FULL	ANL FULL	ANL FULL počet všech vstupů (na plné texty, včetně metadat a různých formátů)
září	3629			12713
říjen	5878			25480*
listopad	5339			2222
prosinec	4042			2074
Období 2001-2003	4042		22 500	

* velký počet dán testováním v rámci projektu

V posledních letech vzniklo několik **projektů**, zabývajících se zpřístupněním analytických záznamů v kooperaci s ostatními knihovnami, jejich prezentací na Internetu a propojením těchto záznamů s plnými texty. **Zpřístupnění výsledků analytického zpracování prostřednictvím Internetu** (r. 1998) - projekt řešil zejména konverzi článků do UNIMARCu. V rámci průzkumu Internetu se ukázalo, že postupné propojení článků s některými plnými texty již vystavovanými na Internetu na různých serverech je krajně nespolehlivé (různá retrospektiva a úplnost vystavovaných plných textů, různá strategie vystavovatelů). Výběr spolehlivých zdrojů plných textů je možné řešení.

Výzkumný záměr NK [Propojení analytických záznamů s plnými texty a optimalizace zpřístupnění plných textů](#) (VaV, r. 1999-2003) - je projekt analyticko-koncepční a připravuje půdu pro praktickou realizaci účelového projektu popisovaném v této zprávě a dalších projektech. Cílem výzkumného záměru je optimalizace přístupu uživatelů k plným textům dokumentů domácí provenience (nikoli zahraniční). Základem je propojení analytických záznamů o článcích s plnými texty. V rámci projektu v r. 1999 proběhlo v NK **výběrové řízení** a na základě výše uvedených faktů byla vypracována výzva k podání nabídky pro společnost [Anopress](#). V rámci projektu bylo vyvinuta iniciativa k vytvoření **Konzorcia Anopress**, která byla podepsána mezi SKIP a Anopresse v r. 2000. V rámci projektu bylo **periodikum Národní knihovna** v Anopressu převedeno do digitální formy a zpřístupněno na Internetu (v r. 1999 pouze technikou OCR, v r. 2000 se přistoupilo i k prezentaci obrázků). V současné době je zpřístupňováno v podobě html na serveru full.nkp.cz (do r. 2001). Zároveň je r. 1999-2003 vystavován ve formátu html a pdf ve speciální webovské aplikaci pro toto periodikum. Speciální aplikace pro Národní knihovnu se bude integrovat s bází ANL FULL pomocí jednotného interface. V rámci projektu je též částečně řešena aplikace pro management KOSABI a provádějí se analyticko-koncepční práce týkající se metod automatické indexace, zpřístupňování plných textů (topiky) a je z části saturován další vývoj aplikace v systému TOPIC a linky zpracování bibliografických záznamů z plných textů (TTDE).

[Projekt Západočeský ANAL - Kooperativní zpracování periodické produkce západních Čech](#) se zabýval odstraněním duplicit při zpracování, metodikou excerpcí titulů a zpracování záznamů v jednotlivých okresech západočeského regionu.

[Projekt Zavedení automatizovaného zpracování článkové bibliografie v systému T-Series](#) řešený v r. 2000-2001 se zabýval řešil problematikou bibliografického zpracování článků v tomto systému.

Velmi významný je z hlediska tvorby a rozvoje regionálních faktografických databází a souborů autorit je projekt **Rozvoj regionálních databází na základě retrospektivní konverze článkové bibliografie** řešený v letech 2000-2002 v SVK Kladno.

[Zpracování a zpřístupnění článků moderními metodami řeší projekt Souborná databáze Kooperačního systému článkové bibliografie - optimalizace integrace a správy heterogenních dat \(2000-2004\).](#)

Náplní projektu je optimalizace integrace a správy heterogenních dat souborné databáze Kooperačního systému článkové bibliografie (KOSABI) - bibliografické báze ANL (ALEPH) a plnotextové báze [ANL FULL](#) budované v systému TOPIC. Bibliografické záznamy článků, publikovaných v českém periodickém tisku jsou postupně propojované s elektronickou podobou článků a metadata jsou uložena ve zdrojových kódech plných textů báze ANL FULL. Současně jsou metadata přístupná v podobě bibliografického záznamu v bázi [ANL](#). Vývoj, správa a údržba plnotextové databáze probíhá ve spolupráci s firmou Anopress. Z databanky [TamTam](#) se získávají plné texty se základními metadaty, která jsou vložena v hlavičce plného textu. Ta se dále doplňují v lince zpracování bibliografických záznamů z plných text - - v lince poloautomatické indexace/extrakce (TTDE - Tamtam Data Extraktor) o údaje věcného popisu, generuje se formát UNIMARC (klasický i pro ALEPH) a Dublin Core. Tyto údaje jsou uloženy v plných textech. Zpracovaný plný text se importuje do báze ANL FULL v systému TOPIC a do bibliografické báze ANL, ze které je bibliografický záznam propojen na plný text báze ANL FULL automaticky generovaným linkem v lince poloautomatické indexace/extrakce. V bázi ANL je tento link uložen v poli 856 a má statickou podobu. V bázi ANL FULL je link na příslušné plné texty při vyhledávání generován dynamicky. Jsou v ní generována metadata DC ve formátu HTML, XHTML a XML v kvalifikované a nekvalifikované formě. Vyhledávat lze pomocí jednoduchého formuláře (klíčová slova), rozšířeného formuláře (strukturovaná část databáze - metadata) a rozšířeného formuláře se topiky (strukturovaná témata, pojmy). Přístup do databáze je přes IP.

Báze [ANL FULL](#) je koncipována v asp rozhraní, přístup uživatelů přes login a heslo. Funkční aplikace je vyvinuta pro stahování záznamů z databáze a pro zaslání e-mailem. Plné texty jsou zpřístupňovány zatím v Národní knihovně jako koncovému uživateli Anopress, mohou se prohlížet, zatím je nepovoleno kopírovat plné texty přímo z databáze. Po zkušební registraci je povolen přístup k plným textům do databáze po registraci na jeden den externím uživatelům. Snahy budou směřovat ke zpřístupnění báze ANL FULL v rámci konzorcia Anopress (přístup cca 70 knihoven do databáze TamTam). Jsou v ní generována metadata DC ve formátu HTML, XHTML a XML v kvalifikované a nekvalifikované formě. Linka TTDE je v rutinním provozu na lokálních pracovních stanicích,

momentálně probíhají práce na vývoje její internetové verze s možností napojení na autority (Z39.50 toolkit klient, fy Cosmostron) a s možností extrahovat data z plných textů obecně na Internetu z libovolné URL adresy s i bez stažení plného textu. Internetovou verzí je třeba důkladně otestovat eventuelně rozšířit mezi některé spolupracující instituce.

Analytické záznamy zpracovávané v rámci **KOSABI** jsou zpřístupňované také na CD-ROM vydávaném **AIP icome** v rámci ČNB jako řada [Články v českých novinách, časopisech a sbornících](#), od června v 2000 v UNIMARCu. CD-ROM je vydáván ve čtvrtletních aktualizacích, každý měsíc je bibliografie aktualizována na Internetu. Záznamy KOSABI jsou zpřístupňované v JIB.

V JIB jsou přístupné plné texty báze ANL FULL (propojení z ANL na ANL FULL) v NKČR, pro externí uživatele pouze na 1 den po registraci.

Projekt navázal na know how společnosti Anopress a spojil s ním know how "knihovnické". V projektu je také funkční portálek [WWW periodik](#) strukturovaný oborově a regionálně.

V projektu jde zároveň o vývoj manažerského systému pro příjem, správu a údržbu dat spolupracujících institucí v rámci kooperačního systému - [MNG KOSABI](#). Jde o příjem přes FTP či upload, jejich import do přechodné báze (ORACLE) s kontrolou na formální chyby a UNMARC a s možností oprav záznamů. Data lze přijímat v různých formátech a kódech a po uložení do příslušného adresáře budou exportovatelná do ALEPHu. Vyvíjejí se nástroje pro opravu dat (JDeveloper Oracle) a administraci báze titulů. V projektu je vyvinut program na kontrolu platnosti url adres. Aplikace navázala na některé výsledky projektu týkajícího se [Souborného katalogu Caslin](#), dnes [Souborný katalog ČR](#).

Aplikace je ve stádiu částečného vývoje a ladění, poloprovozně byla odzkoušena v NKČR.

Koncepčně je tento projekt saturován v rámci předkládaného záměru. V záměru se vyvíjejí dílčí agendy či komponenty projektu Souborná databáze.

Výsledky projektu jsou přístupné na adrese <http://full.nkp.cz> v podobě báze ANL FULL, portálu a dokumentů vzniklých v rámci řešení projektů (záměr i účelový projekt) z nabídky [Co je nového...](#)

Výsledky projektů týkajících se zpřístupnění plných textů a kooperačního systému jsou prezentované na konferencích a seminářích (Inforum, Infos, SDRUK, Knihovny současnosti. Informace o projektu ANL FULL a kooperačním systému jsou uvedeny na stránkách projektu [DC](#), na základě výsledku projektů bylo řešitelce nabídnuto členství v Sekci IFLA pro noviny ([IFLA Section for Newspapers](#)) na zasedání IFLA, Berlin 2003.

Na základě průzkumu v rámci [TEL \(CENL\)](#) zaměřeného na kooperaci institucí a na přístup ke sbírkám dokumentů bylo zjištěno, že pouze několik Národních knihoven, včetně NKČR, je schopno denně aktualizovat data v rámci on line pracovní linky.

Výsledky projektu a prezentace jsou přístupné na adrese <http://full.nkp.cz> v podobě báze ANL FULL, portálu a dokumentů vzniklých v rámci řešení projektů (záměr i účelový projekt) z nabídky [Co je nového...](#)

Dosavadní vybavení fulltextového zpřístupněn článků v NKČR - báze ANL FULL (server FULL, WIN NT, TOPIC-Portal One-VIS)

Power Edge 6300 - Pentium III Xeon, 500 Mhz/512

RAM 1 GB

SCSI disky - 5x18 GB SCSI LVD 7200 1"

Řadič pole RAID 5 - řadič PERC2/SC, 1xLVD, 16MB cache

Síťová karta Intel Pro 100+RJ45

Zálohovací zařízení DAR 12/24 GB SCSI DDS

Search Verity Information Server (TOPIC) v. 3.7 - Portal One, neomezená licence

Windows 2000, Windows NT (30 licencí)

ScanJet+OCR

VIS - internetová a intranetová licence

Pro management Kooperačního systému článkové bibliografie MNG KOSABI - báze ANL KOSABI (server ANL, Oracle, Linux)

PC Pentium III - 700 Mhz

RAM 512 MB
HDD 27 GB
VGA S3 Trio 3D 4 MB
Síťová karta 10/100
APC Smart UPS 420i NET
ORACLE 9.2, Linux SuSE 7.3, Windows 98
(5 licencí)
Jdeveloper 1 licence

V r. 2003 vypracován nový pokračující projekt týkající se zpřístupnění odborných zdrojů v kooperačním systému a zapojení báze ANL FULL do JIB v rámci programu 1N MŠMT "Informační zdroje pro vědu a výzkum" (nebyl přijat z formálních důvodů, zde zejména zpracování odborných zdrojů, implementace Z39.50 a OpenURL, implementace analyzátoru pro český jazyk, migrace na K2 aj.) a komplexní záměr v rámci NKČR (byl přijat, MKČR), který se týká zejména věcného zpracování v systému ALEPH v rámci kooperačního systému.

V NK ČR v rámci běžících projektů týkajících zpracování v rámci linky TTDE a zpřístupnění plných textů v ANL FULL bude zajištěna internetová verze linky a vazba linky na autority, použitelnost linky nejen pro vstupy z Anopressu. Linku je třeba odzkoušet.

Znalostní systémy v ČR

Znalostní systémy - v ČR distribuované společnostmi [TOVEK](#) (fulltextová technologie Verity - TOPI, Verity Portal ONE, Verity K2 katalog) a [INCAD](#) (systém Convera RetrievalWare). Problematikou znalostních systémů a vytěžování informací, vyhledáváním v plnotextových databázích aj. se zabývají projekty a renomované konference jako je [Datakon](#) a [Znalosti](#).

V knihovnické sféře se aplikací systému, který umožňuje pojmové vyhledávání (concept based retrieval), neostré (fuzzy) vyhledávání a interaktivní vyhledávání s ohledem na relevanci (recall) pertinenci (precision) vyhledaných dokumentů a který kombinuje plnotextové vyhledávání s vyhledáváním pomocí řízených slovníků zabývají výše popsané projekty. Jde o aplikaci systému TOPIC ([Báze ANL FULL v systému TOPIC](#)).

Systém TOPIC je distribuován firmou [TOVEK](#). Jedním z projektů je projekt tzv. konkurenčního zpravodajství. Konkurenční zpravodajství je důležitý faktor konkurenceschopnosti firem a ozdravění nejen podnikatelského prostředí.

Plnotextová báze ANL FULL. Systém TOPIC - principy

Produkt americké firmy Verity, v současné verzi Portal One. V ČR TOPIC a další produkty založené na stejné technologii dodává firma TOVEK, s.r.o.

- **Fulltextový pojmově orientovaný vyhledávací systém, pojmové vyhledávání (concept retrieval) pomocí strukturovaných dotazů (topiků), využívá poznatků z oboru sémiotiky.**
- **Hodnocení důležitosti, relevance vyhledaných dokumentů vzhledem k dotazu (relevance ranking), váhy.**
- **Kvantifikace obsahu dokumentů.**
- **Shlukování dokumentů podle společného kontextu (clustering) a vytváření automatické anotace - sumarizace (summarization).**
- **Interaktivní vyhledávací systém - hledání dokumentů s podobným obsahem - volný dotaz (Free Text Query), dotaz příkladem (Query By Example).**

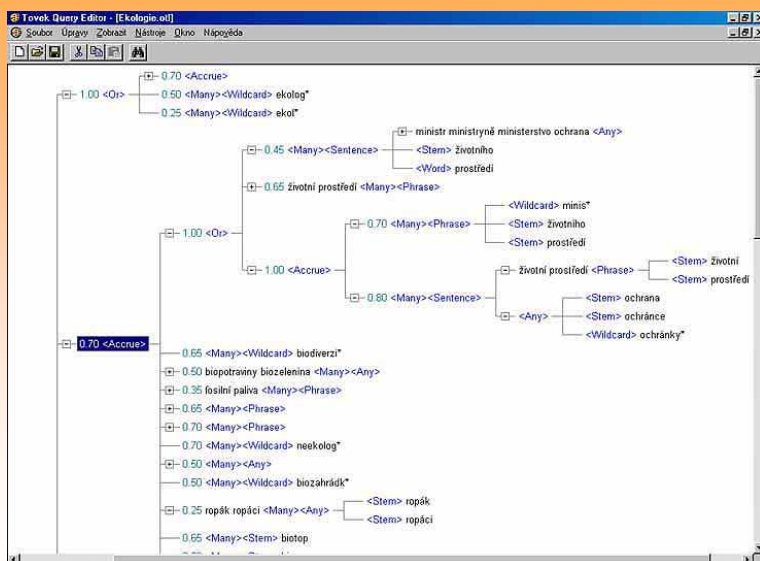

Topik=dotaz

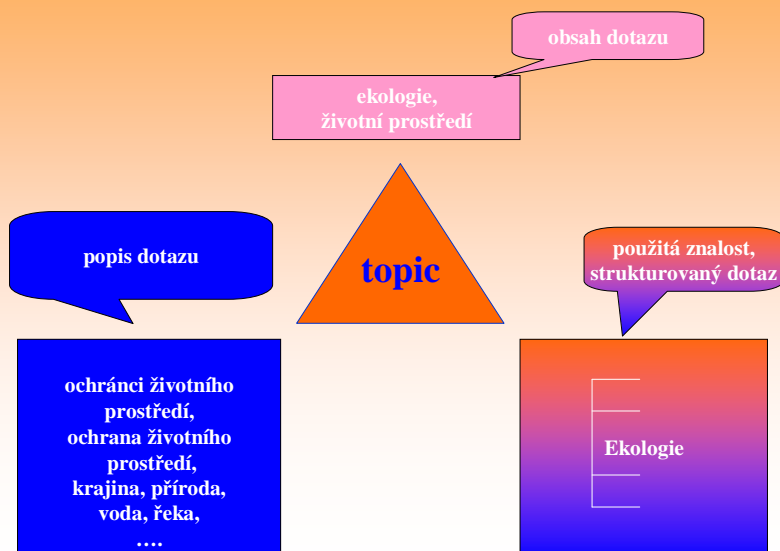
- **Dotaz** - výraz složený ze slov a frází, který hledáme v dané databázi.
- **Topik** - je předem definovaný uložený **strukturovaný dotaz**, resp. téma, které je tvořeno slovy, frázemi, operátory a modifikátory; obsahuje informace o předmětu hledání.
- Topik má podobu **pojmového stromu**, na jeho nižších úrovních (větších) jsou množiny dalších pojmů, resp. témat, která jsou tvořena dále nedělitelnými klíčovými slovy (listy).
- Pojmový strom tvoří vyhledávací podmínku pro dokumenty týkající se určitého tématu.
- Topik je konceptuální popis znalosti o dané problematice ve formě znalostního stromu.
- **Definice topiků tvoří tzv. znalostní bázi.**

Detail topiku ekologie, životní prostředí

Topik - znaková situace

Projekt by pomohl přiblížit sféru knihoven, vědeckovýzkumnou sféru jak na vysokých školách tak v Akademii věd se sférou knihoven a umožnit koloběh informací mezi těmito oblastmi. Budoucí projekt by se měl týkat též zpracování odborných informačních zdrojů informačních zdrojů a spolupráce odborných knihoven. Týká se i spolupráce s NLK, která je součástí širšího kooperačního systému.

V [ČR NLK](#) se zpracovává databáze BMČ. Je třeba optimalizovat dosavadní způsob zpracování zdrojové báze Bibliografia Medica Československa (BMČ) a Českého citačního rejstříku (CR-CZ) základě technologické linky s využitím formátu XML, zprovoznit databázi BMČ a CZ-CR v systému WEB Tornado, zapojit obě databáze přes Z39.50 do JIB, zajistit propojení na plné texty.

V [ÚZPI](#) se zpracovává Zemědělská a potravinářská bibliografie. V budoucnu je třeba převést také zde zpracování článků do formátu UNIMARC/M21. Má být umožněno propojení záznamů na plný text v

rámci technologické linky zpracování bibliografických záznamů z plných textů přes formát XML v návaznosti na existující redakční systém za účelem importu do bibliografické báze. [Agronavigator](#) je moderní technologie zpřístupnění zemědělských informací aplikovaná na webu UZPI.

V [ČGS](#) jsou záznamy zpracovávány v systému Win ISIS ve struktuře MAKS, vystavovány jako Česká geologická bibliografie. Zpracování článků je třeba převést na strukturu dle aktuální specifikace pro analytický popis z r. 1993 (aktual. 1997) s respektováním standardů a autorit.

V [ÚIV - SPKK](#) jsou články zpracovávány v systému CDS ISIS. Zpracování článků je třeba převést na zpracování v systému KP Win (UNIMARC, event MARC 21). Na internetu je vystavována Pedagogická bibliografická databáze.

Ve [STK](#) jsou články zpracovávány v systému CDS ISIS. Zpracování článků je třeba převést na zpracování v systému KP Win (UNIMARC, event MARC 21).

Autorskoprávní a legislativní problematika - viz dále.

4. Výběr vhodného partnera k realizaci projektu a systému pro zpřístupňování plných textů článkových informací v kooperačním systému z hlediska excerpční základny a plnotextové technologie v souvislosti s projektem Souborná databáze Kooperačního systému článkové bibliografie; výběr partnera pro realizaci multilicenčního zpřístupnění českých plných textů v rámci konzorcia

Po analýze dostupných zdrojů na internetu bylo jednáno se společností Anopress a společností Newton. Společnost Anopress nabídla přístup do své databáze a on-line přebírání plných textů s poměrně podrobnými metadaty v nich vnořenými. Profil databáze TamTam z hlediska zdrojů odpovídal kategorii C a částečně B excerpční základny kooperačního systému. Databanka obsahuje i část vědomostní. Firma byla ochotna dát částečně své knot how dispozici. Dále byly firma ochotna zpřístupnit plné texty v rámci konzorcia.

Společnost Newton nebyla ochotna zpřístupnit svůj archiv a nabídla zasílání svých záznamů. Tento způsob spolupráce byl pro rutinní chod zpracování článků nepřijatelný. Rovněž cenové podmínky mluvily pro Anopress. Profil databanky z hlediska kooperačního systému je obdobný. Jednat s jednotlivými vydavateli deníků a periodik by bylo neefektivní z časového důvodu, navíc zdroje obsahují z metadata většinou jen název článku a autora. Jednání proběhla zatím s nakladatelstvím Economia On Line. Myslím, že spolupráce s tímto nakladatelstvím by byla v zásadě za určitých podmínek možná.

Z možných dostupných plnotextových systémů by vybrán systém TOPIC jednak proto, že NKČR mohla při jeho zprovoznění navázat na zkušenosti z rutinního chodu tohoto systému v Anopressu, jednak pro jeho interaktivní vlastnosti a schopnost pojmově vyhledávat na základě topiků. Ve svých vlastnostech se může ideálně doplňovat se systémem Convera Retrieval Ware vhodný zejména pro texty snímané OCR technikou.

V r. 1999. před zahájením projektu Souborná databáze bylo vyspáno výběrové řízení pro na základě výzvy k podání nabídky pro poskytnutí přístupu do mediální a vědomostní databanky a na vývoj aplikace pro vyhledávání v plných textech a správu plných textů.

5. Analýza excerpční základny kooperačního systému versus elektronické plné texty na internetu a propojení analytických záznamů s plnými texty, vytvoření základní, ale flexibilní koncepce zpřístupnění plných textů ve vazbě na Kooperační systém článkové bibliografie z hlediska zpracovávaných titulů v kooperačním systému, standardizace a nástroje

Analýza excerpční základny a plné texty na českém webu

Zpracovávané typy titulů a výběr článků z hlediska úplnosti: v kooperačním systému jsou zpracovávány články a statě české novinové, časopisecké a periodické sborníkové produkce (sborníky vysokých škol, muzeí, archivů, materiály z konferencí, ročenky, odborné i polytematické časopisy, kulturně-politické časopisy a populárně-naučné časopisy).

A: Seriály vydávané AVČR a vysokými školami v ČR (časopisy, sborníky, ročenky)

B: Seriály (časopisy, sborníky, ročenky) vydávané ostatními institucemi v ČR

C: Noviny (ústřední i regionální) a kulturně-polické časopisy
D: Populárně-naučné časopisy

1=excerpce je prováděna v úplnosti (100-80% počtu článků)

2=excerpce je prováděna částečně (80-25% počtu článků)

3=excerpce je prováděna výběrově (25%- počtu článků)

A: 1

B: 1 (sborníky ročenky), 1-2 (odborné časopisy)

C: 2,3

D: 3

Typy článků: faktograficky přínosné články, články odborné, články s dokumentární a uměleckou hodnotou, oficiální dokumenty (projevy, vyhlášení, komuniké, usnesení), zprávy a informace o kulturních, sportovních, politických, vědeckých aj. akcích (konferencích, seminářích, festivalech, jednáních, zasedáních, výstavách, divadelních, rozhlasových a televizních inscenacích, besedách, sportovních soutěžích), souhrnné a hodnotící články, závažné polemiky, diskuze a komentáře. Dále jsou zachyceny reportáže, biografické články (životopisné, jubilejní, nekrology, rozhovory, profily osobností, vzpomínky), literární texty (básně, povídky aj. ještě nepublikované, nové překlady), fejetony, sloupky, úvodníky (pouze hodnotné), recenze publikací různého zaměření, gramofonových desek, kompaktních desek, filmů apod. Obě báze jsou výběrové.

Analýza excerpční základny kooperačního systému:

Národní knihovna České republiky (ALEPH) - Oddělení analytického zpracování: celkem 195 seriálů z toho 6 deníků, cca 11 týdeníků, 6 čtrnáctideníků, 31 dvouměsíčníků, 4 čtvrtletníky, ostatní periodika s menší periodicitou ; dále nepravá periodika - ročenky, nepravidelně vycházející periodika, sborníky - počet pohyblivý (5 titulů převzala STK).

NKČR - Odbor knihovnictví: 17 titulů.

Moravská zemská knihovna v Brně (ALEPH): celkem cca 49 titulů, 1 deník, vlastivědné časopisy, zpravodaje, sborníky a nepravá periodika, část excerptce převzala Krajská knihovna Vysočiny (cca 4 tituly postupně přebere krajská knihovna Vysočiny, Brno přestalo excerptovat).

Jihočeská vědecká knihovna v Českých Budějovicích (Tinlib): celkem 23 titulů, 3 deníky z toho 2 přílohy regionální deníků, periodika s menší periodicitou a nepravá periodika.

Studijní a vědecká knihovna v Hradci Králové (ISIS) : celkem cca 17 titulů, z toho 7 deníků, postupně delimitace titulů po dohodě s Krajskou knihovnou v Pardubicích, Krajskou knihovnou Vysočiny, **Krajskou knihovnou v Liberci** (4 tituly přešly na Krajskou knihovnu Vysočiny).

Středočeská vědecká knihovna v Kladně (Rapid): celkem 37 titulů, z toho 12 deníků.

Krajská vědecká knihovna v Liberci (Rapid, resp. Arev): celkem 11 titulů, z toho 2 deníky.

Vědecká knihovna v Olomouci (ALEPH): celkem 17 seriálů: 2 deníky - pouze regionální přílohy, 6 týdeníků, nepravá periodika. Delimitace titulů s MVKOS.

Moravskoslezská vědecká knihovna v Ostravě (Tinlib, resp. T-Series): celkem 16 titulů, z toho 1 deník, 1 týdeník, 4 čtvrtletníky, ostatní nepravá periodika a sborníky.

Studijní a vědecká knihovna v Plzni (ALEPH): celkem 22 titulů, z toho 5 deníků, 5 týdeníků, 6 měsíčníků a další periodika (zatím neposílá).

Severočeská vědecká knihovna v Ústí nad Labem (Tinlib): celkem 16 titulů, z toho 7 deníků.

Nově konstituované krajské knihovny - příprava kooperace

Krajská knihovna Františka Josefa Bartoše ve Zlíně (KP-sys): pro ANL cca 15 titulů, jinak cca 67 periodik, duplicita s celostátními deníky a časopisy, do její báze přispívají městské knihovny okresu Zlín, nutná delimitace s titulů s MZK, VKOL, MVKOS . Stanovena excerptční základna s ohledem na nové státoprávní uspořádání: cca 2 deníky, 1 týdeník, 2 měsíčníky, 2 ročenky, 7 dalších seriálů.

Krajská knihovna Karlovy Vary (LANius): celkem cca 16 titulů, 5 deníků, 3 týdeníky, další seriály, zpracovává články pro LANius.

Krajská knihovna v Pardubicích (KP-sys): celkem cca 9 titulů, výběrově vlastivědné a místní zpravodaje.

Krajská knihovna Vysočiny (Havlíčkův v Brod, Clavius): celkem cca 15 titulů, 4 deníky, doporučeno nejdříve zpracovávat tituly týkající se Havlíčkovobrodská, postupně přibrat další, nutná delimitace s MZK , krajskou knihovnou v Budějovicích a Hradci Králové, nedostatečné personální obsazení.

Kooperující specializované knihovny

Státní technická knihovna (ISIS): celkem 47 odborných titulů (některé tituly převzala od NKČR, která po redukcích nemůže zpracovávat)

Ústav zemědělských a potravinářských informací (ISIS) : celkem 25 odborných titulů

Ústav pro informace ve vzdělávání - Státní vědecká knihovna Komenského (ISIS) : celkem cca 50 titulů

Česká geologická služba (ISIS): odborná periodika v rámci experimentu

Excerptní základna reálně kooperujících institucí je vystavena na adrese <http://www.nkp.cz> (Odborné činnosti, Odbor zpracování fondů).

V rámci řešení projektu byla vyvinuta aplikace pro aktualizaci excerptní základny v dialogovém režimu s názvem Báze titulů v rámci [Managementu KOSABI](#). aplikace se ještě musí testovat.

Po analýze základny a zdroji na WWW bylo rozhodnuto:

- deníky a některé odborné časopisy zpracovávat v lince TTDE
- odborná voně dostupná periodika propojovat zatím staticky na WWW z báze ANL
- vytvořit portál WWW periodik ve struktuře regionální a odborné

Globální počty:

- počet zpracovávaných titulů: [ANL](#) - cca 212 v NKČR, 208 v regionech, 122 v odborných knihovnách, celkem cca 542 titulů; ANL FULL 30 titulů, běžně zpracovávaných zatím 17 v lince poloautomatické indexace/extrakce TTDE v NKČR; cca 26 titulů propojováno na volné texty v NK; cca 176 titulů (malé procento titulů momentálně nefunkčních) zpřístupněno v portálu [WWW periodika](#) v NK.
- Časové pokrytí: ANL 1990/91 -, ANL FULL 1997- .

V době zahájení projektu i v současné době jsou poměrně dobře zpřístupňovány plné texty z deníků a časopisů. Většinou však neobsahují důležitá detailnější metadata nutná pro popis článků a k propojení bibliografických záznamů s plnými texty.

Obsah databáze TamTam obsahuje regionální a celostátní deníky a časopisy zpracované v jednotné struktuře a odpovídá převážně kategorii C. Deníky a časopisy zpřístupňované Anopressem v sobě obsahují metadata, která jsou do plných textů vkládána na základě speciálních postupů vypracovaných v Anopressu. Obsah databáze TamTam obsahuje regionální a celostátní deníky a časopisy zpracované v jednotné struktuře a odpovídá kategorii C. Databáze Anopressu obsahuje cca 30 titulů regionálních, které by bylo možno eventuelně zpracovávat v lince.

Excerptní základna Národní knihovny obsahuje cca 40 titulů zpracovávaných vydaných v AV a cca 10 titulů vydávaných UK - tj. kategorie A.. Obsahuje 162 titulů ostatních, z toho 5 deníků (celostátní vydání, regiony popisují mutace a regionální přílohy k těmto deníkům) - kategorie C, 156 titulů vydaných převážně odbornými nakladatelstvími a vydavatelstvími - převážně kategorie B.

V lince TTDE zpracováváno 17 titulů - převážně kategorie C a méně B, statické propojení z báze ANL - 26 titulů převážně kategorie B a A, Portál WWW periodik - cca ,176 titulů převážně kategorie C a B.

V současné době se objevují ve větší míře **odborné tituly**. Dá se předpokládat **rozvoj a nárůst elektronického publikování na vysokých školách a v jiných odborných institucích, tituly vydávané AV jsou již poměrně dobře vystaveny v plnotextové formě. V budoucnu lze předpokládat poměrně velkou možnost propojení s těmito tituly pomocí [SFX](#).**

Přehled propojovaných titulů:

Linka TTDE Bankovníctví, Ekonom, Haló noviny, Hospodářské noviny, Kapitál, Lidové noviny, Magazín Práva, Mladá fronta Dnes, Pátek magazín LN, Právo, Profit, Reflex, Respekt, Týden, Kapitál, Večerník Praha, Euro - celkem 17.

Statické linky z báze ANL odborná knihovnická periodika - Ikaros, U nás, Bulletin SKIP, Národní knihovna - celkem 4; další odborná periodika - Veřejná správa, Vesmír, Lesnická práce, Literární noviny, Psychologie Dnes, Harmonie, Psychiatrie, Jezuité, Collection of Czechoslovak Chemical Communications, Kriministika, Bulletin advokacie, Souvislosti, Moderní řízení, Československý časopis pro fyziku, Chemické listy, HOST, Odpady, Tvar, Země Světa, Revue církevního práva, Obec a finance, Právní rádce - u tohoto časopisu připojené plné texty některých zákonů, Národní knihovna, U nás, Ikaros, Bulletin SKIP - celkem počet 22.

Portál www periodik

Regionální periodika

BudNEWS, Jihočeské týdeníky, Jindřichohradecký zpravodaj, Kaplické listy, Písecký servis , E-metro, Hodonín, Kult, Naše noviny, Region , Slavkovský zpravodaj aj. celkem 98 titulů.

Oborová periodika

Čas videa, Harmonie, Hudební rozhledy, Opus Musicum, Divadelní noviny aj. celemek 76 titulů.

Koncepce propojování

1. Deníky a některé tituly zpracovávat v lince poloautomatické indexace/extrakce TTDE za - extrakce dat z plných textů a doplnění věcným popisem, později propojení na autority nejdříve ručně a dále v internetové verzi pomocí interface.

2. Odborné časopisy propojovat staticky z báze ANL, později, podle vývoje SFX, pomocí SFX se zabudovaným systémem DOI (ne v tomto projektu), resp. Gross Ref.

3. Regionální tituly a některé odborná periodika zpřístupnit ve strukturovaném portálu.

Metody propojování

1. V době neexistence linky TTDE vkládat částečnou adresu do bibliografických záznamů a následně propojovat s plnými texty neimportovanými do ANL FULL.

2. Zpětný import plných textů do báze ANL FULL (vytvořen program pro vyhledání plných textů v bázi TamTam na základě údajů uložených v bázi ANL).

3. Od poloviny r. 2000 zpracovávat vybrané tituly v lince TTDE.

4. Odborné tituly staticky propojovat z báze ANL.

Některé tituly propojované staticky z báze ANL (kromě titulů zpracovávaných v lince TTDE v současné době i v budoucnu) mohou být zpřístupněny pomocí OpenUrl a SFX služeb. Závisí na dalším vývoji..

Standardizace

Výběr prvků DC pro záznam článku, definice pracovního listu, konverze do UNIMARcu, XHTML, XML. Do linky zabudovat generátor SICI a URN, též pole LKR pro propojení se zdrojovým dokumentem.

Později propojení přes SFX.

Definice topiků - podkud možno na základě lexiky MDT. Koncepce věcného popisu: analytické předmětové kategorie, předmětová hesla, omezeně klíčová slova, MDT. Později (ne v tomto projektu) konspekt, anglické ekvivalenty). Konverze UNIMARC M21 a její průběžné ladění.

Linka TTDE

Vytvořit nástroj pro extrakci metadat z plných textů generovaným UNIMARCEm a DC. Export bibliografických záznamů v URF-8 do báze ANL a plných textů s metadaty do ANL FULL. Znamená zvláštní přístup do báze TamTam pro stahování záznamů, vytvoření aplikace pro

zpracování ve formuláři na lokálních pracovních stanicích, program pro odeslání do báze ANL a ANL FULL. Později kompletní internetová verze linky s napojením na autority a možností oprav metadat.

Plnotextové zpřístupnění v bázi ANL FULL v NKČR - server FULL

Instalace funkčního plnotextového systému s možností pojmového vyhledávání, definice vyhledávání a zpřístupnění, její správa a údržba.

Generování DC v HTML, XHTML, definice tří formulářů pro vyhledávání (základní, rozšířený pro strukturovaná data), rozšířený formulář pro s topiky. Vyhledávání podle 17 rejstříků.

Zobrazení výsledku dotazu s automaticky generovaným souhrnem článku, řazení podle relevance plus různé způsoby zobrazení výsledků dotazu.

Formáty zobrazení: uživatelské - jen metadata se souhrnem a s hypertextem odkazů, metadat s odkazy a s plným textem, metadata DC; pracovní - DC/HTML, UNIMARC, XHTML a XML + a -.

Aplikace pro autorizaci a autentifikaci uživatelů, přístup přes login, heslo, později.(ne v tomto projektu) přes proxy server.

Administrace báze (statistiky uživatelů a přístupů), prozatímní opravy, administrace portálu www periodik. Zálohování báze ANL FULL (páska, zrcadlo, DVD).

Báze ANL a ANL FULL, JIB

Jsou v komplementárním vztahu, ANL propojena na ANL FULL, zpřístupnění v JIB (ANL pro vyhledávání, ANL FULL prozatím jako odkaz (později, ne v tomto projektu, připojit přes Z39.50 a Open URL, resp. SFX; propojení eventuálně dotáhnout až do plných textů; sblížení předměťových kategorií s topiky, vztah předměťových kategorií konspektu, skupin konspektu a analytických předměťových kategorií - nutnost sjednocení v bázi ANL).

Zaměřit se na opravy báze ANL, zejména autoritní tvary a zdrojový dokument (sjednotit názvy a ISSN event. ISBN) vzhledem k propojování přes Open URL a SFX (propojení na zdrojový dokument přes ISSN/ISBN/název, ID; propojení věcných údajů; propojení s ostatními bázemi a zdroji).

Periodikum Národní knihovna

Digitalizace periodika v Anopressu (do r. vydání 2001), od r. 1999 samostatná aplikace ve formátu html, pdf, rejstříky, current content, příprava předměťových hesel pro toto periodikum.

Zpřístupnění části digitalizované v Anopressu d bázi ANL FULL.

V budoucnu (ne v tomto projektu) plnotextové vyhledávání všech ročníků a metadata DC.

Spolupráce

Vytvořit aplikaci pro Management kooperačního systému na základě vyvinutých aplikaci CASLIN (upload záznamů, import do báze SKA, resp. ANL KOSABI (různé kódy a formáty), kontrola na formální chyby a UNIMARC, export do ALEPHu nebo k dalším opravám, možnost exportu s kritickými chybami a/nebo jen chybami UNIMARC, možnost editace záznamů, aplikace pro titulovou základnu a on line dialog). V budoucnu eventuálně sdílená katalogizace (ne v tomto projektu).

Spolupráce s institucemi v rámci KOSABI: zapojení nových krajských knihoven do systému, průběžné ladění výstupu v UNIMARCu.

Spolupráce s distributore/agregátorem plných textů v tomto projektu, s vydavateli/nakladateli ne v tomto projektu, vydavateli/nakladateli.

V budoucnu přichází v úvahu spolupráce s odd. elektronických zdrojů NK, odd. věcných autorit, jinými institucemi, virtuálními knihovnami a digitálními knihovnami, branami.

Mezinárodní spolupráce

Ne v tomto projektu - hledání možného partnera.

Návaznosti

Na referenční služby a dokument delivery, odd. zpracování elektronických zdrojů, oddělení autorit, oddělení věcného popisu Národní knihovny (v referenčním oddělení zprovoznit elektronické dodávání dokumentů a stanovit ekonomické relace), pravidla pro katalogizaci elektronických zdrojů, DC pro JIB, předmětová kategorizace popisu zdrojů a fondů, autority). Odbor vydavatelský.

V budoucnu propojení s Digitální knihovnou (ne v tomto projektu).

Zpřístupnění a autorskoprávní problematika

Zpřístupnit plné texty pouze NK a to pouze prohlížet a omezeně kopírovat, externí uživatele omezeně

(v současnosti 1 den se stejnými možnostmi) v tomto projektu vzhledem k absenci legislativy v této oblasti. Eventuelní návrh zpřístupnění báze ANL FULL v rámci konsorcia knihoven, v rámci projektu Souborná databáze v r. 2004, externím uživatelům ne v tomto projektu. Založení konsorcia po multilicenční zpřístupnění plných textů.

6. Dílčí koncepční řešení a dílčí praktické aplikace a realizace, které doplňují programový projekt Souborná databáze kooperačního systému článkové bibliografie - optimalizace integrace a správy heterogenních dat a jiné projekty.

Dílčí koncepční práce se týkaly několika základních oblastí:

- koncepce spolupráce s producenty elektronických zdrojů na internetu (Anopress, Newton, Economia on line, AV ČR, potenciálně UK)
- autorská práva, posouzení možností získat plné texty přímo od nakladatele/vydavatele a práva s nimi disponovat nebo zhotovovat elektronické kopie a práva s nimi disponovat
- stanovení titulů, jejichž plné texty budou umístěné na interním serveru NK - v bázi ANL FULL; stanovení volně dostupných titulů, na které se budou bibliografické záznamy odkazovat z báze ANL; doplnění obého ve strukturovaném portálu dle oborů a regionů
- propojování bibliografických záznamů s plnými texty on-line, off line, staticky a dynamicky, SFX, propojení na volně přístupné zdroje z CD-ROM ČNB (vývoj plnotextového CD ROM během projektu nepřicházel v úvahu vzhledem ke komplikovanému řešení zejména z hlediska autorskoprávního a ekonomického)
- propojení na zdrojový dokument v bázi NKC event. Souborný katalog seriálů
- rychlé získání metadat z plných textů a propojení bibliografických záznamů z plnými texty - koncepce řešení linky poloautomatické indexace/extrakce bibliografických záznamů z plných textů a propojení metadat s plnými texty uloženými přímo v plných textech
- báze ANL FULL a kvalitní plnotextové zpřístupnění a kombinace pojmového vyhledávání s řízeným vyhledáváním v plných textech dle rejstříků, autorizace a autentifikace uživatelů, zpřístupnění plných textů interním a externím uživatelům
- portálek Periodika na WWW, resp. plné texty na www se strukturou regionální a oborovou
- aplikace pro plnotextové zpřístupnění periodika Národní knihovna na internetu
- konsorcium
- koncepce věcného popisu (klíčová slova, předmětová hesla, MDT, kategorie, konspekt, topiky)
- management a aplikace pro management Kooperačního systému článkové bibliografie, perspektivy kooperačního systému
- indexace vybraného titulu vydaného před r. 1945
- úpravy struktury i obsahu bibliografické báze ANL vzhledem k propojování s plnými texty a zdrojovým dokumentem v bázi seriálů (NKČR event. SKČR)
- zálohování, jistění a archivace dat ANL FULL
- zahraničními plnotextovými databázemi se projekt nezabýval, vzhledem k zahájenému programu LI MŠMT, někde se jimi inspiroval
- návaznost problematiky propojení analytických záznamů s plnými texty a optimalizaci zpřístupnění na činnosti v NK a Kooperační systém článkové bibliografie
- zakoupení autorských práv, zakoupení autorských práv pro plné texty vydávána na CD-ROM, zhotovování plných textů z tištěných předloh a autorské právo, výhody a nevýhody zhotovování elektronických kopií z tištěných předloh, možnosti získat texty přímo od nakladatelů a práva s nimi disponovat
- služební cesty

Popis jednotlivých oblastí

- **koncepce spolupráce s producenty elektronických zdrojů na internetu (Anopress, Newton, Economia on line, AV ČR, potenciálně UK**

Jak již bylo předesláno, ochota firmy **Anopress** spolupracovat a dát své know how částečně k dispozici a hlavně existence metadat v plných textech vedla k výběru databáze TamTam jako vhodného zdroje pro zamýšlenou linku zpracování plných textů a bázi ANL FULL prakticky vyvíjenou především v projektu Souborná databáze odstartovaného v r. 2000. Možnosti spolupráce se společností **Newton a Economia On Line** v byly nastíněny výše. Na UK nebyly v době zahájení projektu plné texty akademické provenience přístupné ani nebyla naděje, že brzké době dojde ke konsensu mezi akademickými subjekty plné texty zpřístupňovat. **ÚVT UK byl poskytnut základní souvis metadat DC pro plné texty vhodný pro vkládání autory do svých plných textů a základní metoda.**

1. Název (title)
2. Tvůrce (creator) , ve formě Příjmení, Jméno
3. Předmět (subject) ve formě klíčových slov
4. Popis(description) ve formě abstraktu
5. Nakladatel (publisher)
6. Práva (rights)

```
<meta name="DC.Creator.corporateName" content="Příjmení, Jméno" />
<meta name="DC.Subject" content="klíčové slovo" />
<meta name="DC.Subject" content="klíčové slovo" />
<meta name="DC.Subject" content="klíčové slovo" />
<meta name="DC.Description.abstract" content="abstrakt/anotace" />
<meta name="DC.Publisher" content="Nakladatel" />
<meta name="DC.Rights" content="Vlastník autorských práv" />
```

Pro konverzi údajů obsažených v hlavičce textu dokumentu je možno použít schéma definované na základě pokynů pro přispěvatele do časopisů:

Např. ve Wordu Nz: Název nebo Nz#Název (jakýkoli jiný znak určující následující řetězec, jehož znaky budou předmětem konverze do metadat Dublin Coru) Podobně u ostatních údajů. V rámci linky zpracování se potom údaje mohou dále editovat a následně konvertovat do html podoby nebo konvertovat do html podoby a následně editovat. Postupem doby byly stanoveny **tituly vydávané AV ČR** ke statickému propojení s bází ANL.

- **autorská práva, posouzení možností získat plné texty přímo od nakladatele/vydavatele a práva s nimi disponovat nebo zhotovovat elektronické kopie a práva s nimi disponovat, zakoupení autorských práv na plné texty, zakoupení autorských práv pro plné texty vydávána na CD-ROM, zhotovování plných textů z tištěných předloh a autorské právo, výhody a nevýhody zhotovování elektronických kopií z tištěných předloh**

Autorskopravní a legislativně právní problematika zpřístupňování elektronických dokumentů velmi nepokročila. V ČR je třeba aktualizovat zákon č. 37/1995 Sb. O neperiodických publikacích, zákon č. 46/2000 Sb. Tiskový zákon, zákon č. 121/2000 Sb. Autorský zákon. První lze aplikovat pro elektronické publikace. Tiskový zákon se elektronických publikací netýká. Autorský zákon umožňuje knihovně vytvořit rozmnoženinu díla pro konzervační a archivní účely, neumožňuje veřejné zpřístupnění. Elektronické dodávání dokumentů je řešeno v některých systémech příslušných knihoven. Je třeba ho zákonně legalizovat.

Zpřístupnění díla on line spadá pod taková užití, ke kterým je nutný souhlas autora, tj. uzavření licenční smlouvy. Licenční smlouvu lze uzavřít i bezúplatně. Ve smlouvě je třeba vymezit účel smlouvy popř. způsoby užití. Smlouvy jsou hromadné a kolektivní. V hromadné smlouvě poskytuje kolektivní správce nabyvateli oprávnění k užití nikoli individuálních děl, ale děl vymezených hromadně. Kolektivní smlouvy uzavírá kolektivní správce se sdružením (např. SKIP). U nás oprávnění k výkonu kolektivní správy pro zpřístupňování lit. děl uměleckých a vědeckých přes internet má DILIA. Otázkou je, zda kolektivní správu pro díla on line bude vykonávat. Pokud by došlo ke změně autorského zákona, že by se princip hromadných smluv vztahoval i na on-line služby knihoven, mohla by tak vzniknout platforma pro poskytování těchto služeb.

Povinný výtisk elektronických publikací je předpokladem jejich uchování a zpřístupnění. Prozatím je třeba v budoucnu uzavírat dohody mezi knihovnami a příslušnými nakladateli a vydavateli, které se týkají jednak zpřístupnění elektronických dokumentů, jednak spolupráce. Některé dohody byly uzavřeny v rámci projektu Webarchiv (viz výše). Pro projekt Souborná databáze a pro tento záměr bylo schůdnější jít cestou přes Anopress a být v pozici koncového uživatele (i když ne bez problémů). V projektu Souborná databáze v rámci Smlouvy o dílo je třeba v r. 2004 doplnit dodatek přesně specifikující podmínky poskytování plných textů z báze ANL FULL interním uživatelům a externím uživatelům v závislosti na účelu a formě (nebo alespoň návrh, pokud se vyskytnou komplikace). V rámci uvedené smlouvy jsme plné texty zakoupily v rámci speciálního přístupu do databanky TamTam nebo zakoupily v rámci off line doplňování.

Problematikou poskytování tištěných kopií a dodáváním dokumentů se zabývá oddělení referenčních služeb NK, zde jsou stanoveny cenové relace. Elektronická kopie levnější než tištěná, i když se objevují opačné názory. Zcela jistě je operativnější.

V rámci projektu jsme zhotovovali elektronické kopie pro current kontent Periodika Národní knihovna zatím v malé míře. Právo na zhotovování elektronických kopií spolu s právem disponovat s nimi má autor svého díla, patrně by ho měl mít i vydavatel, pokud má uzavřenou smlouvu s autorem v tomto smyslu.

Na problematiku zhotovování elektronických kopií z tištěných (just-in-time) narazily projekty elektronického dodávání dokumentů, např. VPK aj.

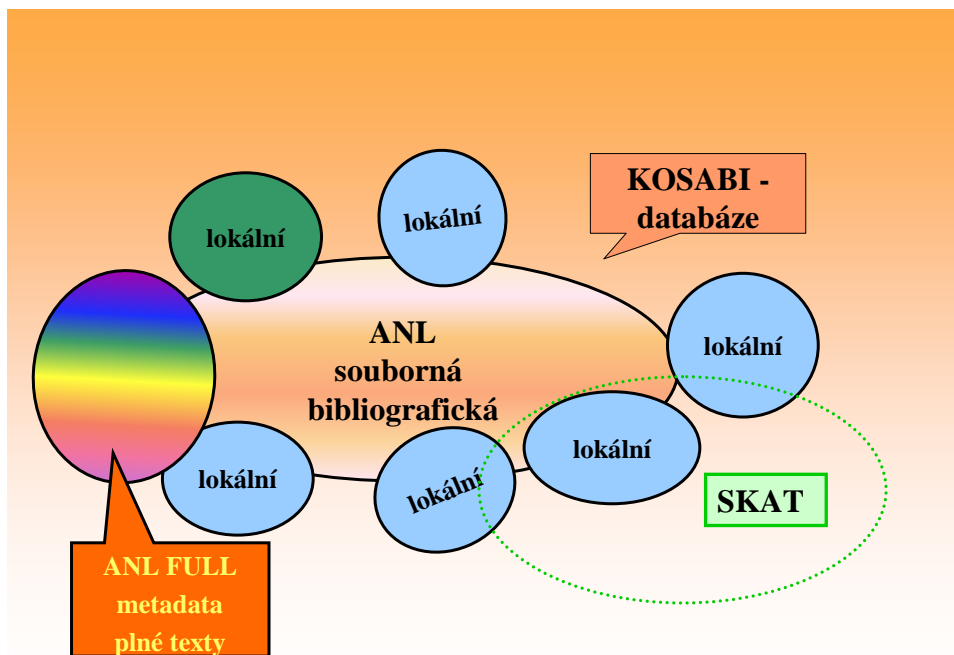
Na zakoupení autorských práv pro vydávání plnotextového CD-ROM nedošlo - je to otázka dohody mezi vydavatelem, distributorem/agregátorem, knihovnou a tím, kdo vydává CD-ROM a je komplikovaná. Navíc se není o co opřít z hlediska zákonů. Alespoň byla implementována funkce hypertextových odkazů z CD-ROM na volná www periodika. K dohodě k propojení z CD-ROM na texty báze ANL FULL, resp. Anopress nedošlo, jednání však proběhla.

Na problematiku autorského práva nejsem odborník, výše uvedený komentář je jistě nezasvěcený. Jedno je jisté, bez právní kodifikaci on-line elektronických služeb a záležitostí týkajících se zhotovování elektronických kopií z tištěných, se budeme vždy pohybovat na tenkém ledě.

V roce 2000 bylo uzavřeno konsorcium Anopress pro přístup do databanky TamTam. V roce 2003 mělo kolem 60-70 členů.

- **stanovení titulů, jejichž plné texty budou umístěné na interním serveru NK - v bázi ANL FULL; stanovení volně dostupných titulů, na které se budou bibliografické záznamy odkazovat z báze ANL; doplnění obého ve strukturovaném portálu dle oborů a regionů; vztah báze ANL ANL FULL a ostatních databází v kooperačním systému s výhledem**

Vztah bází v kooperačním systému s výhledem na spolupráci

V JIB jsou zatím připojeny pro vyhledávání báze ANL NKČR a ANAL Olomouc, báze ANL FULL a článková databáze Liberec jako odkaz.

Důvody pro budování báze ANL FULL přímo v NK.

Texty je třeba zpracovávat co nejrychleji, deníky v den vydání - aktuální texty jsou v Anopressu po zhruba po 14 dnech přesouvány na jiné místo databáze.

Napojovat bibliografické záznamy na index databáze není možné z důvodu autorských práv - vzhledem ke smlouvám Anopressu s vydavateli.

Důvod pro budování databáze jsou samotné typy dokumentů - deníky a některé časopisy. Excerpce článků z deníků je velmi výběrová vzhledem k efemérnosti některých článků publikovaných v těchto dokumentech. V databázi Anopress je velké množství plných textů, v databázi ANL FULL je články s trvalou hodnotou.

Vyhledávání v plnotextové databázi Anopress je efektivní, zná-li uživatel název a autora. Hledá-li podle klíčového slova v plných textech, je nepřesné. Řešením je integrace řízených slovníků do pojmového vyhledávání.

Stanovení titulů (viz dříve)

Během doby bylo určeno 26 titulů ke statickému propojení s volně přístupnými texty na internetu. Jedná se o odborné tituly, některé vydávané AV a odbornými nakladatelstvími. V současné době je propojeno přes cca 6 500 plných textů (během řešení některé linky přestaly být funkční). Tyto tituly lze zařadit především do kategorie C, některé z nich do kategorie A.

Zpřístupňované plné texty prostřednictvím propojení bibliografický záznamů s plnými texty doplňuje portál volných www periodik na serveru <http://full.nkp.cz> ve struktuře regionální a oborové (98 regionálních periodik, 76 oborových periodik. V současné době je rutinně zpracováváno z databáze TamTam 17 titulů v lince poloautomatické indexace TTDE a báze ANL FULL obsahuje cca 118 000 plných textů s metadaty.

- **propojování bibliografických záznamů s plnými texty on-line, off line, staticky a dynamicky, SFX, propojení na volně přístupné zdroje z CD-ROM ČNB (vývoj plnotextového CD ROM během projektu nepřicházel v úvahu vzhledem ke komplikovanému řešení zejména z hlediska autorskoprávního a ekonomického)**

Propojení metadat s plnými texty je v zásadě dvojitým způsobem: uložení metadat v plných textech nebo propojení metadat s plným textem, který existuje separátně.

V lince poloautomatické indexace je **generován link**, který je v podobě **statického linku** ukládán do metadat a takto veden v databázi ANL. Pokud uživatel přistupuje k plným textům z databáze **ANL FULL**, tvoří se **dynamická URL adresa na plné texty**.

Důvody pro budování databáze ANL FULL jsou uvedeny výše. ANL FULL tvoří velmi malou část databáze ANOPRESS.

Lze předpokládat integraci databází Anopress do JIB. Možností, jak zpřístupnit TamTam v JIB je několik. Jistě i přes SFX a metadata v plných textech Anopressu. To však nebude jednoduchá cesta vzhledem k autorskoprávním otázkám. V budoucnu lze předpokládat zapojení báze **TamTam do JIB** pro vyhledávání v plných textech na základě dotazu vyjádřeného v **Open URL**, pravděpodobně též báze ANL FULL (předpoklad: další projekt). Pro bázi **ANL FULL** též aplikace protokolu Z39.50.

Vyhledávání a propojování přes SFX by zkvalitnila aplikace lematizátoru v těchto bázích.

Předpokládá to však jednání s Anopresseem a s vydavateli. Dá se předpokládat, že propojování na bázi Anopress bude efektivní, zná-li uživatel název a autora, propojení na hledání v plných textech přes klíčová slova je nepřesné. Propojení by zpřesnil již zmíněný lematizátor a aplikace topiků ve větší míře.

Lze hypoteticky předpokládat i propojení na topiky.

Dosud statické linkování na volně přístupné texty na internetu (ne těch zpracovávaných v lince TTDE) lze postupně nahradit linkováním přes SFX. Rovněž tak lze jednat s nakladateli/vydavateli o přístupu do archívu a napojovat plné texty na bibliografické záznamy přes SFX. Jednání však vyžaduje poměrně velké časové kapacity.

- **propojení na zdrojový dokument v bázi NKC event. Souborný katalog seriálů**

Propojení na zdrojový dokument bylo v době neexistence propojení přes SFX řešeno přes propojovací pole **LKR** v ALEPHu. Toto pole je automaticky generované u některých titulů zpracovávaných v lince. Propojení na zdrojový dokument v příslušných bázích, katalozích aj. zdrojích na www umožňuje **SFX**. Propojení lze realizovat přes číslo záznamu nebo přes ISSN/ISBN, eventuelně název.

- **rychlé získání metadat z plných textů a propojení bibliografických záznamů z plnými texty - koncepce řešení linky poloautomatické indexace/extrakce bibliografických záznamů z plných textů a propojení metadat s plnými texty uloženými přímo v plných textech**

Vzhledem k tomu, že bylo potřeba rutinně rychle poloautomaticky editovat bibliografické záznamy vzniklé přebíráním metadat z příslušných plných textů ve velmi krátké době, bylo rozhodnuto vytvořit on line aplikaci pro stahování a editování bibliografických záznamů z plných textů s následným generováním příslušných metadat a formátů, s importem metadat do báze ANL a plných textů s metadaty do báze ANL FULL. V bázi ANL FULL je třeba plné texty indexovat pro plnotextové vyhledávání, pro vyhledávání v metadatech a vyhledávání podle topiků.

Po stažení plných textů z báze TamTam a extrahování metadat do pracovního formuláře se tato doplňují o věcný popis. Umožnilo to mimo jiné zpřístupňovat dále deníky a některé časopisy v článkové bibliografii v době velkých redukcí v oddělení (během projektu oddělení redukováno o 5 pracovních míst).

Zpracování bibliografických záznamů z plných textů v lince poloautomatické indexace TTDE (TamTam Data Extractor) ve svých počátcích urychlilo zpracování bibliografických záznamů - přetahují se de facto údaje pro minimální záznamu článku. Z těchto údajů se generuje DC a UNIMARC. Plné texty s metadaty se importují do ANL FULL a bibliografické záznamy s vygenerovaným linkem v poli 856 se importují do ANL. Rutinně je v provozu aplikace na lokálních pracovních stanicích.

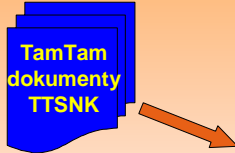
Příklad článku z oboru literatury, stažení článku, extrakce dat do formuláře pro editaci , import do ANL a zobrazení plného textu

Báze TamTam - Anopress

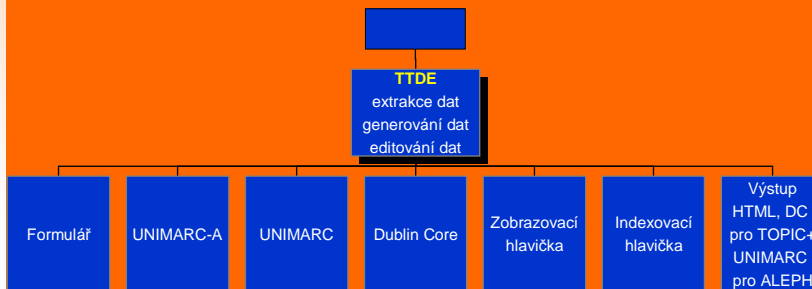
Označení článků a jejich stáhnutí

Číslo	Datum	Titulek	Stránky	Velikost
71	20.03.2002	Lidové noviny	str. 7	[993 B]
72	07. 20.03.2002	Lidové noviny	str. 7	[1117 B]
73	07. 20.03.2002	Lidové noviny	str. 7	[3546 B]
74	07. 20.03.2002	Lidové noviny	str. 6	[1593 B]
75	07. 20.03.2002	Lidové noviny	str. 6	[5210 B]
76	07. 20.03.2002	Lidové noviny	str. 6	[872 B]
77	07. 20.03.2002	Lidové noviny	str. 6	[1082 B]
78	07. 20.03.2002	Lidové noviny	str. 6	[3925 B]
79	07. 20.03.2002	Lidové noviny	str. 5	[1830 B]
80	07. 20.03.2002	Lidové noviny	str. 5	[3438 B]

Linka zpracování bibliografických záznamů z plných textů - lokální stanice

TamTam Data Extractor

Doplnění dat do formuláře – 1. strana ze 3. Po doplnění

dat odeslání dat do ANL a ANL FULL

Form.1	Form.2	Form.3	Text	Unim.-A	Unim.	Dublin	Hlav.1	Hlav.2	Běžné
1. Datum uložení	20020417	[100a,801c]	ID záznamu	an2002ab	00000792	[001]	Periodika	i	[100a]
2. Datum vydání	20020320	[100a,461v,ZAZa]	105	a	[0]	z	[4]	y	[11]
3. Název článku	Básník, jenž se národu nezavděčil								
3a. Číslo části	[2001h]	3b. Název části							
4. Podnázev									
5. Hlavní autoři	Jaromír Slomek								
6. Další autoři									
7. Rubrika	Domov								
8. Souhrn	Před šedesáti lety, jen pár týdnů předtím, než si stateční parašutisté dokázali počíhat na Reinharda Heydricha, zemřel v Praze básník Josef Svatopluk Machar								
9. Název zdroje	Lidové noviny	[461a,ZAZg]	9a. Nov. Čas. Ost. 9d. LKR						
9b. Číslo části zdr.	[461h]	9c. Název části zdr.							
10. Název přílohy	[461a,ZAZg]	11. ISSN	0862-5921						
12. Místo vydání	Praha	[461v,ZAZm]	13. Vydavatel	Lidové noviny					
14. Ročník	15	[461v,ZAZs]	15. Číslo	67	[461v,ZAZh]	16. Strana	6	[461v,ZAZZ]	
18. Klíčová slova	Čeští básníci								
17. Předmět klg.	literatura: Česká literatura(82)								
19. MDT	821.162.3-051, [437.3]								
21. Geograf. kód	e-xr--								
22. URL zdroje	http://tull.nkp.cz /nkdby/mkdoc.php?n1= [id]								
23. Dokument	CP 1250	HTM	[z][9]	24. Typ dokumentu	portréty				
25. STZ	sa20020417	26. ID zdroj. - NBN			LN2002032000002700				
27. SICl	0862-5921(20020320)15:67[6:LN2002032000002700]3.0.CO:2-Y 28. Il. 1 il. [215c]								

Počet: 4 ZPRACOVAT ZÁZNAM Zrušit záznam Odeslat data Vyprázdnit Novinky ?? Nepřefázet do hlaviček Nenačítat články

Bibliografická báze ANL. Zobrazení plného textu přes bibliografický záznam ANL

Vyhledání článků z ekonomických oborů v JIB a bázi ANL a NKC (příklad zpracovaných článků v lince s propojením na plný text a SFX služby **předmět**, tj. heslo burzy, **předmět** tj. **předmětové kategorie ANL kapitálový trh**)

ANL - Úplné zobrazení záznamu

Zvolte formát: [Standardní](#) - [Katalogizační záznam](#) - [Citace](#) - [UNIMAR](#)

Záznam 7 z 156

Název: [Arabské země výrazně zaostávají / Petr Němec](#)
 Autor: [Němec, Petr](#)
 Zdroj, dokument: Hospodářské noviny. -- [Praha] -- ISSN 0862-9587
 Plný text: <http://full.nkp.cz/nkdb/view/mkdoc.asp?p1=hn20030408000016>

Poznámka: Rubrika: Válka v Iráku.
 Forma: [analýzy](#)
 Předmět, kat.: [Ekonomika -- národní hospodářství](#)
 Předmět, hesla: [arabské země -- hospodářské poměry -- r. 2003](#)
 MDT: [333.1](#)
[5-15](#)
 Jazyk: [cze](#)

Anotace: Odečteme-li vývoz ropy, vyváží všechny arabské

Vazba nahoru: [vazba na zdrojový dokument](#)
 Č.záz. v bází: 600770768

NKC - Úplné zobrazení záznamu

Zvolte formát: [Standardní](#) - [Katalogizační záznam](#) - [Citace](#) - [UNIMAR](#) - [S největšími poli](#)

Záznam 3 z 3

Název: [Hospodářské noviny \[mikrodokument\]](#)
 Nakl. údaje: Praha : Economia, 1990-
 Rozsah: sv.
 Rok/Sv. 2002-
 EXEMPLÁRE: 2002
 ISSN: 0862-9587
 Periodicita: Denně

V r. 2003 byla upřesněna **koncepte internetové verze linky**: možnost stahovat data z plných textů z libovolných plných textů ve formátu HTML. Byla vypracován koncepte napojení linky na bázi autorit pomocí Z39.50 toolkit klienta.

The screenshot shows the ITIDE (1.0.27) - 01.1.2004 interface. The main window displays search results for 'A. J. Novák'. The interface includes a menu bar with options like 'Form.1', 'Form.2', 'Form.3', 'Form.4', 'Text', 'Unim.-A', 'Unim.', 'Marc.21', 'Dublin', 'Hlav.1', 'Hlav.2', and 'Opravy...'. Below the menu bar, there are input fields for 'Hlavní autoři' (A. J. Novák) and 'Odkazuje'. The main content area shows a table of search results with columns for 'Přijmení [a]', 'Jméno [b]', 'Doplněk [c]', 'PJM', 'Římské č. [d]', 'Data [f]', '[g]', '[p]', and 'Čís. aut. [9] [4]'. The table contains several rows of data, including 'Novák, A. Jiří' and 'Novák, A. Jiří'. A sidebar on the left contains a list of articles, and a sidebar on the right contains a list of folders and files. The bottom of the screen shows a status bar with the page number 'Počet: 71'.

- činnosti v oblasti jmenného a věcného zpracování (koncepce věcného popisu, klíčová slova předmětová hesla, kategorie, konspekt, topiky

Byly definovány prvky pro DC s příslušnými kvalifikátory hodnoty i prvku, převod UNIMARC DC. Údaje pro DC vychází z minimálního záznamu pro soubornou databázi pro nesamostatné části dokumentů (článků) a z nutné přítomnosti prvků věcného popisu v záznamech. Pro články bylo využito zatím 14 prvků z 15 a 14 prvků ANL CORE definovaných pro vyhledávání a užívaných v popisu článku. Bylo nedefinováno 17 rejstříků.

Konverze UNIMARC, DC, M21

UNI

M označuje minimální záznam. W - pole používaná v lince poloautomatické indexace - lokální stanice, WI - internetová verze linky.

Tučně pole užívaná v současnosti v analytickém popisu. Zahrnuta též pole s ohledem na elektronické zdroje.

Opakovatelnost:

Opakovatelný O

Neopakovatelný NO

Povinnost:

Povinný P

Doporučený D

Volitelný V

DC - elementy. W - DC generované v lince poloautomatické indexace - lokální stanice, WI- internetová verze linky

XML a XHTML kvalifikovaný a nekvalifikovaný

M21 (OCLC)

DC - elementy

Poznámka

Návěští

P, NO

Type W,WI
ano
návěští
Type

001 M,W,WI
P, NO

001

005 M,W, WI
P, NO
Date
ano
005

010 v 461/463 M,W,WI
P, O
Source W,WI
ano

011 v 461/463 M,W,WI
P, O
Source W,WI
ano

014 M,W,WI
D, NO
Identifier W,WI
ano
024
Identifier
V lince generováno SICI

020

010/015

Zatím se nežívá

? W,WI

D
Identifíer W,WI
ano

V lince generované URN, zatím nepřeváděno do UNIMARCu

100 M,W,WI
P, NO
Date
ano
008 a 044
Date

101 M,W,WI
P, NO
Language W,WI
ano
008 a 041

102 M,W,WI
P, NO

008 a 044
Language
Těž M21 546

105 W,WI
D, NO

008

106

008

Zatím se nežívá

110

008

Zatím se nežívá

135

008

Zatím se neužívá

200 též v 461/463, M,W,WI; též 470 viz dále

P,NO

Title též Source W,WI;

ano

245

Title

205 též v 461/463M; též 470 viz dále

V, NO/p>

210 v 461/463, M,W,WI; 470 viz dále

V, NO

Source W,WI;

215 M; též 470 viz dále

Uvádí se u analytické jednotky, pokud není již uveden v poli 461/463 v podpoli 1200v

V, NO

300

Format

Též M21 533, 340

225 M

Uvádí se u analytické jednotky, pokud není již uveden v poli 200

V, NO

440/490

Relation

230

256

300 M
V, O

500
Description

500
Description

302
V, O

500
Description

304
V, O

500
Description

305
V, O

500
Description

307
V, O

500
Description

311
V, O

580
Description

312
V, O

500
Description

313
V, O

500
Description

314
V, O

500
Description

320
V, O

504
Description

321
V, O

510

Relation
?

327
V, NO

505
Description

330 W,WI
V, NO/O
Description W,WI
ano
520
Description

336

516
Description
Zatím se neužívá

337

538
Description
Zatím se neužívá

423

700, 710, 711, 730, 777
Creator
Title

451

V, O

775

452
V, O

776

453
V, O

767

454
V, O

765

461 vzestupné propojení na seriál dle doporučení UNIMARC 1994 Component Parts

M,W,WI

P, O

Source

Date

Identifier

M,W,WI

ano

773 /787 Nonspecific Relation Entry (OCLC)

Relation/?

Rozdíly v převodu

462 vzestupně na podsoubor vyšší úrovně(též sestupně ze souboru na podsoubor)

787

Neužívá se

463 vzestupné propojení na monografii dle doporučení UNIMARC 1994 Component Parts

M,W,WI

P, O

Source

Date

Identifier

M,W,WI

ano

773/787 Nonspecific Relation Entry (OCLC)

Relation/?

Rozdíly v převodu

464 sestupné propojení z jednotky na analytickou jednotku

773 Host term entry

Rozdíly v převodu, neužívá se

?

772 Parent record entry

Neužívá se

470 V, O

787

Relation

?

786

Source

488

V, O

787
Relation

500
D, O

130/240/630/730
Title
Subject
DC Alternativní název

501
V, O

243

503
V, O

886

512
V, O

246
Title
DC Alternativní název

513
V, O

346
Title

DC Alternativní název

514 V, O

246

Title

DC Alternativní název

515

V, O

246

Title

DC Alternativní název

517

V, O

246

Title

DC Alternativní název

540

V, O

246

Title

541

V, O

242

Title

DC Alternativní název

545 W,WI
V, O

246
Title
DC Alternativní název

600 W,WI
V, O

Subject
ano
600
Subject

601 W,WI
V, O

Subject
ano
610/611
Subject

602

V, O
Subject

600
Subject

604 WI
V, O

Subject
Zatím ne
600,610/611
Subject

605 W,WI
V, O

Subject
ano
630
Subject

606 W,WI

V, O

Subject

ano

650

Subject

607 W,WI

V, O

Subject, Coverage

ano

651

Coverage

Těž M21 522,255,044,752

608 W,WI

V, O

Subject /Type

ano

655

Type

?

610 W,WI

V, O

Subject

ano

653

615 /615 9 W,WI kategorie

D, O

Subject

ano

654/696

Subject

?

615 WI konspekt

D, O

Subject

695

Subject

?Zatím se neužívá

6159 WI konspekt ekvivalent

D, O

Subject

695

Subject

?Zatím se neužívá

620

V

752

?

660 W,WI

V, O

Coverage

ano

043

Coverage

Těž M21 513, 033

661 W,WI

V, O

Coverage

045

Coverage

675 M,W,WI

P, O

Subject

ano

080

676 WI
D, O
Subject

082

680
V, O
Subject

050

686
V, O
Subject

060,070/084

700 M,W,WI
P, NO
Creator
ano
100
Creator

701 M,W,WI
P, O
Creator
ano
700
Creator

702 M,W,WI
P, O
Contributor
ano
700
Creator

710 M,W,WI
P, NO
Creator
ano
110/111
Creator

711 M,W,WI
P, O
Creator
ano
710/711
Creator

712 M,W,WI
P, O
Contributor
ano
710/711
Creator

720
P,NO
Creator

100
Creator

721
P, O
Creator

100
Creator

722
P, O
Contributor

700

Creator

801 M,W,WI

P, O

Date, Country?

ano

040

Zatím ne v DC

856 W,WI

D, O

Identifier W,WI

Format WI

ano

Identifier, Format

Do UNIMARCu doplnit 856q pro Format

910 M,W,WI

P, NO

911

V, O

Používané pouze v konverzi z ISIS

912

V, O

Používané pouze v konverzi z ISIS

930 D, O Rights W,WI

506, 540

Doplnit do UNIMARCu a WI 930

940
V, O
WI

Do UNIMARCu a WI doplnit 940

942
V, O
WI

Do UNIMARCu a WI doplnit 940

975
V, O

975

976
V, O

976

ZAZ M,W,WI
P, O

ZAZ

ZAR
V, O

ZAR

STZ D, O

STZ

LKR W,WI

V

LKR

PJM W,WI

PJM

Pro napojení linky na autority přes Z39.50 toolkit klient byly stanoveny atributy dle instrukce pro Z39.50 pro bázi AUT zveřejněné na <http://www.nkp.cz>. Dále byly doplněny údaje pro analytický popis v rámci mapování atributů **Bib-1 USE na pole UNIMARC pro BATH. Byl zprovozněn Z39.50 toolkit klient a rozhraní pro napojení linky zpracování na autority je realizováno, třeba ladit.**

V projektu bylo částečně vypracování zadání pro konverzi UNIMARC M21, práce na aplikaci řešící konverzi budou probíhat i v r. 2004.

Byla stanovena koncepce věcného popisu: klíčová slova (velmi omezeně), předmětová hesla (konkrétní téma), předmětové kategorie (zařazení tematiky obecněji), skupina konspektu (ještě se nepoužívá), topiky. V budoucích letech je třeba definovat poměr mezi skupinami konspektu a analytickými předmětovými kategoriemi.

Při věcném popisu báze ANL se užívají analytické předmětové kategorie) určené pro zařazení článků do hrubých oborů či témat pro zpřehlednění báze. Tyto kategorie vyžadují důkladnou redakci. Jsou jsou podrobnější než skupiny konspektu. V M21 budou převedeny do jiného pole.

Přehled věcných polí UNIMARC v ANL

Pole 600 - osobní jméno použité jako předmět

Pole 601 - jméno korporace použité jako předmět

Pole 602 - jméno rodiny (rodu) použité jako předmět

Pole 604 - jméno/název použité jako předmět

Pole 605 - název použitý jako předmět

Pole 606 - věcné téma použité jako předmět

Pole 607 - geografické jméno použité jako předmět

Pole 608 - forma, žánr či fyzické vlastnosti dokumentu použité jako předmět

Pole 610 - volně tvořené předmětové termíny

Pole 615 - předmětová kategorie analytické (nikoli skupiny konspektu)

Pole 660 - geografický kód

Pole 675 - MDT

Perspektivně konspekt, DDC, anglické ekvivalenty.

Pojmové vyhledávání

Pro pojmové vyhledávání byly definovány topiky na základě lexiky MDT, nedodržují ale příslušnou statickou strukturu MDT.

Byly nadefinovány tři úrovně topiků: základní tematické oblasti (8), skupiny témat (28), detailní témata (197). Hypoteticky se mohou sblížovat s předmětovými kategoriemi konspektu (24), skupinami konspektu (500) a jednotlivými tématy (4000).

V rámci projektu byly prováděny rozsáhle komparativní analýzy vyhledávání pomocí topiků ve srovnání s předmětovými hesly cekem ve dvou etapách. Byla zjištěna zhruba 80% úplnost vyhledávání podle topiků, což je celkem přijatelný a očekávaný výsledek. Topik lze ještě více upřesňovat. Zatím byly definovány oborově, jsou všech primárně určeny na hledání podle konkrétních témat. Dále je třeba postupovat tímto směrem.

1. úroveň	2. úroveň	3. úroveň	
Tematická oblast	Skupiny témat	Detailní témata	Poznámka
Ekonomika, obchod, finance	Ekonomika, ekonomie →→→→→	→→→ > Ekonomika, ekonomie > Makroekonomika > Pozemky, nemovitosti, byt > Regionální hospodářství	
	Finance →→→→→	> Bankovníctví	
		> Daně	
		> Finance	
		> Investice	
		> Kapitálový trh	
		> Měna	
		> Obchod	
		> Práce	
	Geografie	Ostatní země světa	Filipíny
		Malajsie	
		Srí Lanka	
		USA	
Evropa		Albánie	
		Andora	
		Arménie	
		Azerbajdžán	
		Belgie	
		další země (celkem 49)	
	→→→Geografie		
Hospodářství, výroba	Doprava, spoje →→→	→→→> Doprava →→→> Letecká doprava →→→> MHD Pošta, filatelie Silniční doprava Taxislužba Telekomunikace Vodní doprava Železniční doprava	
	Energetika →→→	→→→> Energetika →→→> Hornictví, těžební průmysl →→→> Jaderná energetika →→→> Plynárenství	
	> Metrologie, normy, standardy		
	> Průmysl →→→	→→→> Automobilový →→→> Dřevozpracující →→→> Elektrotechnika →→→> Farmaceutický →→→> Hutnictví →→→> Chemický →→→> Papírenství →→→> Petrochemie →→→> Polygrafie, tiskařský →→→> Stavebnictví →→→> Strojírenství	

		→→→> Textilní →→→> Zbrojní	
	> Výpočetní technika		
	Zemědělství →→→	→→→> Lesnictví, myšlivectví →→→> Mlékárenství →→→> Pivovarnictví →→→> Potravinářství →→→> Zemědělství	
Kultura, umění	Kultura		
	Literatura, písemnictví →→→	→→→> Písmo →→→> Literatura →→→> Tisk →→→> Vzácné tisky	
	Umění →→→	→→→> Architektura →→→> Divadlo →→→> Film, kinematografie →→→> Fotografie →→→> Hudba →→→> Urbanismus →→→> Výtvarné umění	
Přírodní a matematické obory	Matematika, fyzika →→→	→→→> Astronomie, astrofyzika →→→> Fyzika →→→> Kybernetika, robotika →→→> Matematika →→→> Statistika →→→? Umělá inteligence	
	Přírodověda →→→	→→→> Biologie →→→> Botanika →→→> Ekologie, životní prostředí →→→> Genetika →→→> Geodézie, kartografie →→→> Geografie →→→> Geologie →→→> Chemie →→→> Mykologie →→→> Příroda obecně →→→> Veterinářství →→→> Zoologie	
Společenské a humanitní obory	Humanitní obory →→→	→→→> Archeologie →→→> Demografie →→→> Etika →→→> Etnografie →→→> Filozofie →→→> Historie →→→> Jazykověda, lingvistika →→→> Psychologie →→→> Sociologie, společnost →→→> Společ. vědy obecně	
	Knihovnictví a informační	→→→> Autority	Tyto topiky jsou provizorní. Pro

	věda →→→	<ul style="list-style-type: none"> →→→> Bibliografie →→→> Databáze →→→> Dokumentace →→→> Knihovnictví →→→> Knihovny →→→> Informační služby →→→> Jmenný popis →→→> Písmo →→→> Příručky →→→> Seriály →→→> Standardizace →→→> Věcný popis →→→> Zpracování dokumentů 	periodikum Národní knihovna se počítá s tvorbou tezauru/řízeného hesláře, který bude podkladem topiku pro periodikum Národní knihovna
	Společnost →→→	<ul style="list-style-type: none"> →→→> Feminismus →→→> Náboženství →→→> Politika →→→> Právo →→→> Sociální zabezpečení →→→> Školství →→→> Věda a technika →→→> Veřejná správa →→→> Vojenství, vojenská technika 	
Sport, volný čas	> Společenské a lidové zábavy		
	Sport →→→	<ul style="list-style-type: none"> →→→> Atletika →→→> Basketbal →→→> Cyklistika →→→> Fotbal →→→> Gymnastika →→→> Lední hokej →→→> Motorismus →→→> Tenis →→→> Volejbal 	
	> Volný čas		
Zdravotnictví, lékařství (bude lépe specifikováno a rozpracováno)	Zdravotnictví	<ul style="list-style-type: none"> Červený kříž Léčitelství Terapie Toxikologie Úrazy Vitamíny Zdravotnická zařízení Zdravotnictví 	Bude rozpracováno
	Farmacie, farmakologie	Totéž	
	Lékařské obory	<ul style="list-style-type: none"> Cestovní medicína Gynekologie, porodnictví Kardiologie Neurologie Oční Ortopedie Stomatologie Urologie Ušní, nosní, krční 	
	Nemoci a onemocnění	<ul style="list-style-type: none"> AIDS Alergie 	

	Cukrovka Encefalitida Epilepsie Hepatitida Chřipka Mozková mrtvice Pohlavní choroby Rakovina Salmonelóza Vzteklina	
--	---	--

- **báze ANL FULL a kvalitní plnotextové zpřístupnění a kombinace pojmového vyhledávání s řízeným vyhledáváním v plných textech dle rejstříků, autorizace a autentifikace uživatelů, zpřístupnění plných textů interním a externím uživatelům, tisk stahování a export metadat a plných textů, administrace báze**

Byla stanovena základní koncepce vyhledávání v bázi ANL FULL: vyhledávání pomocí klíčových slov v základním formuláři, pro rozšířený formát byly nadefinovány základní položky dle strukturovaných dat, byla stanovena koncepce rozšířeného formuláře s tématy.

Byly stanoveny tři formáty zobrazení pro uživatele: pouze citace článku, citace článku s hypertextovým propojením údajů jmenného a věcného popisu a s plným textem, zobrazení v DC. V bázi ANL FULL se generuje též formát DC/HTML, XML a XHTML v kvalifikované a nekvalifikované formě.

K vyhledávání pomocí strukturovaných dat bylo definováno 17 rejstříků.

Přístup uživatelů je definován podle login hesla, registrovaný i neregistrovaný. Interní uživatelé NK mohou plné texty prohlížet, z databáze není možno přímo povoleno kopírovat, stahovat a exportovat. Externí uživatelé mají přístup do báze povolen po registraci a přihlášení na jeden den.

Národní knihovna je vzhledem k Anopressu v pozici koncového uživatele, od kterého koupila plné texty a může je tedy zpřístupňovat ve své instituci (smlouva mezi Anopress a NKČR v rámci řešení projektu Souborná databáze, smlouvy Anopressu s příslušnými vydavateli). Přesto jsme narazili v době řešení na určité nejasnosti. V následujícím roce a dále se budeme snažit navrhnout ošetření přístup uživatelů do databáze z hlediska formy (prohlížení textů, kopírování a stahování textů, export textů) i z hlediska ekonomického. Budeme usilovat o zpřístupnění báze ANL FULL v rámci konsorcia Anopress.

V administraci báze lze sledovat statistiky, uživatelů a přístupů, provádět úpravy záznamů a údržbu portálu WWW periodika.

Základní informace

Charakteristika DB

Další databáze NK

Periodika na WWW

Vstup do databáze

Jak se zaregistrovat

Registrační formulář

Přihlášení

Vyhledávání

Jak vyhledávat

Formuláře

Rejstříky

ANL FULL

Vítejte na serveru

FULL.NKP.CZ

Topic system (poloprovoz)

ANL FULL - Články v českých novinách a časopisech (plné texty)
 Plnotextové vyhledávání ve vybraných článcích z českých novin a časopisů. Interní uživatelé NK ČR: k dispozici plné texty článků a metadata. Externí uživatelé NK ČR: běžně k dispozici pouze metadata, zkušební registrace pro přístup k plným textům na 1 den. Portál volných www periodik.

ANL FULL - Articles in Czech newspapers and magazines (full texts)
 Full text retrieval in selected articles from the Czech newspapers and journals. Internal users of NK ČR: full texts and metadata available. External users of NK ČR: only metadata available, 1 day registration for full text access. Portal of free www periodicals.

Management KOSABI - charakteristika

Formáty

- DC/HTML

Celkem nalezeno 233 článků [Tisk seznamu]					[Tisk detailu]
Následující					
1	0.89	18.04.2002	Bankovníctví	str. 29-31	[34027 B]
Labuť píseň pražské burzy					DC/HTML Title Labuť píseň pražské burzy Creator.personalName Čurda, Pavel Subject, scheme=ANL-KATEGORIE ekonomika: kapitálový trh Subject, scheme=ANL-KATEGORIE ekonomika: národní hospodářství Subject, scheme=IDT 336.76 Subject, scheme=IDT 338.1 Subject, scheme=IDT 339.5 Subject, scheme=IDT (437.3) Subject, scheme=PROK burzy-Praha (Česko)-r. 2002 Coverage.spatial Praha (Česko) Coverage.temporal r. 2002 Subject, scheme=PROK hrubý domácí produkt-Česko-r. 2002 Coverage.spatial Česko Coverage.temporal r. 2002 Subject, scheme=PROK zahraniční obchod-Česko-r. 2002 Coverage.spatial Česko Coverage.temporal r. 2002
2	0.85	14.12.2009	Ekonom	str. 01	[201427 B]
Studie Světové banky - Česká republika, Dokončení transformace bank a podniků					
3	0.84	06.09.2001	Ekonom	str. 1-11	[82668 B]
Rozpočty obcí a krajů					
4	0.84	04.04.2001	Hospodářské noviny	str. 1: Peníze a...	[9757 B]
Rude se historie na kapitálovém trhu opakovat?					
5	0.83	04.04.2001	Hospodářské noviny	str. 3: Peníze a...	[12434 B]
Milionářem je možné se stát nejen v soutěžích					
6	0.83	14.09.2000	Ekonom	str. 01	[15172 B]
I drobní investoři si přišli na dobré peníze					
7	0.82	20.05.2001	Právo	str. 09: speciál	[56614 B]
Optimalizace finanční struktury podniku se zaměřením na malé a střední podniky					
8	0.82	06.03.2001	Hospodářské noviny	str. 4: Podniky...	[10384 B]
Na pražskou burzu denních papírů se dostavilo důvěří					
9	0.82	01.04.2003	Právo	str. 17	[16079 B]
Potenciál úvěrových klientů není zatím zcela vyčerpan					
10	0.82	01.09.2002	Kapitál	str. 12-13	[15515 B]
Dočasná ztráta důvěry					
Následující					

T - Text článku s odkazy

Celkem nalezeno 233 článků				[Tisk seznamu]
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24				[Tisk článku]
Následující				
1	0.89	18.04.2002	Bankovníctví str. 29-31	[34027 B]
Labutí píseň pražské burzy				
2	0.85	14.12.2000	Ekonom str. 01	[231427 B]
Studie Světové banky - Česká republika: Dokončení transformace bank a podniků				
3	0.84	05.09.2001	Ekonom str. 1-11	[85668 B]
Rozpočty obcí a krajů				
4	0.84	04.04.2001	Hospodářské noviny str. 1: Perleze a.	[8757 B]
Bude se historie na kapitálovém trhu opakovat?				
5	0.83	04.04.2001	Hospodářské noviny str. 3: Perleze a.	[12454 B]
Milionářem je možné se stát nejen v soutěžích				
6	0.83	14.09.2000	Ekonom str. 01	[15172 B]
U dobrých investic si přehli na dobré peníze				
7	0.82	28.05.2001	Právo str. 09: special	[56614 B]
Optimalizace finanční struktury podniku se zaměřením na malé a střední podniky				
8	0.82	08.03.2001	Hospodářské noviny str. 4: Podniky ..	[10354 B]
Na pražskou burzu cenných papírů se dostalo oživení				
9	0.82	01.04.2003	Právo str. 17	[15379 B]
Potenciál úvěrových klientů není zdánlivě vyčerpán				
100.82	01.08.2002	Kapitál str. 12-13	[15515 B]	
Dočasná ztráta důvěry				
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24				
Následující				

TEXT ČLÁNKU S ODKAZY

Název: Labutí píseň pražské burzy
Hlavní autor: Pavel Čurda
Zdroj: Bankovníctví
ISSN: 1212-4273
Roč.: 10, č. 4 (18.4.2002), s. 29-31
Rubrika: Měnová politika
Předmět. klg.: ekonomika: kapitálový trh, ekonomika: národní hospodářství
MDI: 339.78, 338.1, 339.5 (437.3)

Téma jako předmět: [burzy-Praha \(Česko\)-r. 2002](#)
[huby domáci produkt-Cesko-r. 2002](#)
[zahranicni obchod-Cesko-r. 2002](#)

Geograf. kód: a-31---

1. Pražskou burzu opouštějí už i blue chips (Česká spořitelna, České radiokomunikace). Má burza v naší zemi smyslu? Za jakých podmínek přežije?
 2. Česká ekonomika loni vzrostla o 3,6 %. Růstu HDP nejvíce pomohly investice a utrácení domácností. Část opoždě se domnívá, že růstu HDP dojde letos dech. Co si myslíte vy?
 3. Obchodní bilance dosáhla v únoru překvapivého přebytku 1,8 mld. Kč. Šlo o první přebytek za 29 měsíců. Jak se bude zahraniční obchod vyvíjet ve zbytku letošního roku a v roce 2003?

Helena Horská, Libor Vinklář, Česká spořitelna
 1. Burza nemůže nikoho nutit, aby své akcie na burze káloval. Pokud nechce majitelé akcionář akcie kálovat, má k tomu svůj důvod a je potřeba ho respektovat. Hlavní smysl burzy je v tom, že by na ni měly chodit firmy se svými investičními záměry a měly by se zde pokládat s investory, ochotnými tyto investice spolufinancovat. To se skutečně v Praze nejděje. Akcie jsou na burze jen díky kupónové privatizaci. Za osm let existence burzy jsme neviděli přímými akcionáři smysl. Burza však má i jiné důležité vlastnosti - null firmy k tomu, aby se s akcionáři dělily o informace a výsledky hospodaření. Tih tudíž okamžitě oceňuje každou relevantní informaci a poskytuje tak do určité míry přesné vodítko o stavu těchto veřejně obchodovatelných firm. To je možná i důvod, proč se mnoha firmám na burzu nechce - byly by totiž pod velkým tlakem mnoha analytiků a akcionářů. Burza samozřejmě přežije. V USA a Německu je mnoho regionálních burz. Navíc nete vyloučit spolupráci (či spojení) středoevropských burz po vstupu do Evropské unie.
 2. Očekáváme, že v roce 2002 by se měl růst mírně zpomalit na 3,2 %. Hospodářská aktivita bude v letošním roce lažena hrubou horbou kapitálu a naopak zpomalována čistými exporty. Zatímco meziroční růst HDP se v prvním čtvrtletí 2002 díky přetrvávajícím nepříznivým globálním ekonomickým podmínkám zřejmě sníží pod 3,0 %, ekonomický růst by měl během několika následujících čtvrtletí tuto úroveň překonat. Poptávka domácností

http://full.nkp.cz/nkdb/media/dolaz2b.asp?typfm=2 - Microsoft Internet Explorer

Celkem nalezeno 233 článků				[Tisk seznamu]
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24				[Tisk článku]
Následující				
1	0.89	18.04.2002	Bankovníctví str. 29-31	[34027 B]
Labutí píseň pražské burzy				
2	0.85	14.12.2000	Ekonom str. 01	[231427 B]
Studie Světové banky - Česká republika: Dokončení transformace bank a podniků				
3	0.84	05.09.2001	Ekonom str. 1-11	[85668 B]
Rozpočty obcí a krajů				
4	0.84	04.04.2001	Hospodářské noviny str. 1: Perleze a.	[8757 B]
Bude se historie na kapitálovém trhu opakovat?				
5	0.83	04.04.2001	Hospodářské noviny str. 3: Perleze a.	[12454 B]
Milionářem je možné se stát nejen v soutěžích				
6	0.83	14.09.2000	Ekonom str. 01	[15172 B]
U dobrých investic si přehli na dobré peníze				
7	0.82	28.05.2001	Právo str. 09: special	[56614 B]
Optimalizace finanční struktury podniku se zaměřením na malé a střední podniky				
8	0.82	08.03.2001	Hospodářské noviny str. 4: Podniky ..	[10354 B]
Na pražskou burzu cenných papírů se dostalo oživení				
9	0.82	01.04.2003	Právo str. 17	[15379 B]
Potenciál úvěrových klientů není zdánlivě vyčerpán				
100.82	01.08.2002	Kapitál str. 12-13	[15515 B]	
Dočasná ztráta důvěry				
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24				
Následující				

UNIMARC

LAD -----nao##22-----###430#
 001 an2002abor0001620
 100##a20020517420020410u##y0rney0103###b#
 1010#arce
 102##arcc
 105##ay##c##000yy
 014##a1212-4273(20020418)10:4:29-31:ba2002041800005500>3.0.CO:2-242aici9ba20020418000
 2001#alabuti piseň pražské burzy#Pavel Čurda
 304##arubrika: Měnová politika
 350##a2. Česká ekonomika loni vzrostla o 3,6 20020517atu HDP nejvíce pomohly investice
 461#121011##a1212-4273#12001##aBankovníctví#Roč. 10, č. 4 (20020418), s. 29-31#1210##
 5451#al#měnová politika
 6060#aburzy#Praha (Česko)#cz. 2002
 6060#ahubry domáci produkt#Česko#cz. 2002
 6060#azahranicni obchod#Česko#cz. 2002
 615##aekonomika#kapitálový trh#na33
 615##aekonomika#národní hospodářství#na33
 660##a#-xr---
 675##a#336.76
 675##a#338.1
 675##a#339.5
 675##a#(437.3)
 700#1#a#Curda#Pavel
 801#1#a#26b#ANOFRES#4#c20020517
 001#2#a#26b#ANAO#1#c20020517#GAACE#2
 0564#afull.nkp.cz#d/nkdb/mkdoc.php?pl=4#ba2002041800005500#cp.125049172#
 310##a#ANAO#1#trd
 VAI# 16

http://full.nkp.cz/nkdb/media/dokaz2b.asp?typirm=2 - Microsoft Internet Explorer

Soubor Úpravy Zobrazit Ovládnuté Historie Nápověda

Celkem nalezeno 233 článků (Link seznam)

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24

Následující

1	0.89	18.04.2002	Bankovníctví	str. 29-31	[34027 B]
2	0.85	14.12.2000	Ekonom	str. 01	[231427 B]
3	0.84	05.09.2001	Ekonom	str. 1-11	[85668 B]
4	0.84	04.04.2001	Hospodářské noviny	str. 1. Peníze a...	[9757 B]
5	0.83	04.04.2001	Hospodářské noviny	str. 3. Peníze a...	[12434 B]
6	0.83	14.09.2000	Ekonom	str. 01	[15172 B]
7	0.82	28.05.2001	Právo	str. 09. speciál	[56614 B]
8	0.82	05.03.2001	Hospodářské noviny	str. 4. Podniky	[10364 B]
9	0.82	01.04.2003	Právo	str. 17	[15379 B]
100	0.82	01.09.2002	Kapál	str. 12-13	[15515 B]

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24

Následující

UNIMARC

LAD -----baa##22-----###450#

001 --an2002abor0001620

100##\$a20020517c20020418u##y0rzey0103###bba

1010##\$acce

102##\$accz

105##\$ay###c###000yy

014##\$a1212-4273(20020418)10:4c29-31:ba2002041800005500>3.0.C0:2-242ic1a9ba200204180000

2001##\$alabuti píseň pražské burzy#Pavel Čurda

304##\$aRubrika: Měnová politika

330##\$a2. Česká ekonomika loni vzrostla o 3,6 20020517sta HDP nejvíce poanhly investice

461#121011##\$a1212-4273(20020418)10, č. 4 (20020418), s. 29-31#1210##

541##\$aMěnová politika

606##\$aburzuyf#aha (Česko)cz. 2002

606##\$aburzuyf#ahy (Česko)cz. 2002

606##\$aburzuyf#ahy (Česko)cz. 2002

615##\$aekonomika#kapitálový trh#z33

615##\$aekonomika#národní hospodářství#z33

650##\$a--x---

675##\$a336.76

675##\$a338.1-

675##\$a339.5

675##\$a(437.3)

700#1\$aČurda#Pavel

801#1\$aC26bAN0FRE984c20020517

001#2\$aC26bAN0014c20020517#GAACR2

006#4\$aFull.nkp.cz#d/nkdb/mkdoc.php?pl=4#ba2002041800005500#cP_125049HTH

310##\$aAN0014trd

YAM 16

Celkem nalezeno 233 článků (Link seznam)

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24

Následující

1	0.89	18.04.2002	Bankovníctví	str. 29-31	[24027 B]
2	0.85	14.12.2000	Ekonom	str. 01	[231427 B]
3	0.84	05.09.2001	Ekonom	str. 1-11	[85668 B]
4	0.84	04.04.2001	Hospodářské noviny	str. 1. Peníze a...	[9757 B]
5	0.83	04.04.2001	Hospodářské noviny	str. 3. Peníze a...	[12434 B]
6	0.83	14.09.2000	Ekonom	str. 01	[15172 B]
7	0.82	28.05.2001	Právo	str. 09. speciál	[56614 B]
8	0.82	05.03.2001	Hospodářské noviny	str. 4. Podniky	[10364 B]
9	0.82	01.04.2003	Právo	str. 17	[15379 B]
100	0.82	01.09.2002	Kapál	str. 12-13	[15515 B]

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24

Následující

DC/XHTML - KVALIFIKOVANÝ

```
<link rel="schema:DC" href="http://purl.org/dc/elements/1.1/" standalone="yes"/>
<meta name="DC.Title" content="Labuci píseň pražské burzy"/>
<meta name="DC.Creator.personalName" content="Čurda, Pavel"/>
<meta name="DC.Subject" scheme="AML-KATEGORIE" content="ekonomika: kapitálový trh"/>
<meta name="DC.Subject" scheme="AML-KATEGORIE" content="ekonomika: národní hospodářství"/>
<meta name="DC.Subject" scheme="NBT" content="336.76"/>
<meta name="DC.Subject" scheme="NBT" content="338.1"/>
<meta name="DC.Subject" scheme="NBT" content="339.5"/>
<meta name="DC.Subject" scheme="NBT" content="(437.3)"/>
<meta name="DC.Subject" scheme="FBR" content="burzy-Praha (Česko)-r. 2002"/>
<meta name="DC.Coverage.spatial" content="Praha (Česko)"/>
<meta name="DC.Coverage.temporal" content="r. 2002"/>
<meta name="DC.Subject" scheme="FBR" content="hružby domací produkt-Česko-r. 2002"/>
<meta name="DC.Coverage.spatial" content="Česko"/>
<meta name="DC.Coverage.temporal" content="r. 2002"/>
<meta name="DC.Subject" scheme="FBR" content="zahraníční obchod-Česko-r. 2002"/>
<meta name="DC.Coverage.spatial" content="Česko"/>
<meta name="DC.Coverage.temporal" content="r. 2002"/>
<meta name="DC.Description.abstract" content="2. Česká ekonomika loni vzrostla o 3,6 20020517sta HDP nejvíce poanhly investice"/>
<meta name="DC.Publisher" content="Ekonómia"/>
<meta name="DC.Date.issued" scheme="W3C-DTF" content="2002-04-18"/>
<meta name="DC.Type" scheme="DCMI" content="text"/>
<meta name="DC.Type" content="article"/>
<meta name="DC.Type" content="článek"/>
<meta name="DC.Format" scheme="INT" content="text/html"/>
<meta name="DC.Identifier" content="http://full.nkp.cz/nkdb/mkdoc.php?pl=ba2002041800005500#>
<meta name="DC.Identifier" scheme="SICI" content="1212-4273(20020418)10:4c29-31:ba2002041800005500#>
<meta name="DC.Identifier" scheme="URN" content="URN:NBN:cz-nkba2002041800005500#>
<meta name="DC.Source" content="Bankovníctví roč. 10, č. 4 (2002-04-18), s. 29-31"/>
<meta name="DC.Source" scheme="ISSN" content="1212-4273"/>
<meta name="DC.Language" scheme="RFC1766" content="cs"/>
<meta name="DC.Coverage.spatial" scheme="GAL" content="e-xy---"/>
<meta name="DC.Rights" content="Ekonómia"/>
<meta name="DC.Rights" content="Anopress"/>
<meta name="DC.Date.modified" scheme="W3C-DTF" content="2002-05-17"/>
```

Článek vyhledaný na základě topiku s vyznačením indexů v plném textu

Celkem nalezeno 21 článků				[Tisk seznamu]	
Předchozí 1 2 3 Následující					
110.92	25.09.2003	Mladá fronta Dnes	str. B1, B1S E	[12023 B]	
[O] [P] [M] [K] [V] [Z] [S] [D] [N] [E] [R] [I] [J] [F] [G] [H] [C] [B] [A]					
Pražská burza žádá stát o pomoc					
120.91	19.04.2002	Bankovníctví	str. 29-31	[34027 B]	
[O] [P] [M] [K] [V] [Z] [S] [D] [N] [E] [R] [I] [J] [F] [G] [H] [C] [B] [A]					
Labutí píseň pražské burzy					
130.90	07.12.2001	Mladá fronta Dnes	str. B10	[11077 B]	
[O] [P] [M] [K] [V] [Z] [S] [D] [N] [E] [R] [I] [J] [F] [G] [H] [C] [B] [A]					
Americké burzy znovu odvaž					
140.90	19.09.2003	Hospodářské noviny	str. 15	[11785 B]	
[O] [P] [M] [K] [V] [Z] [S] [D] [N] [E] [R] [I] [J] [F] [G] [H] [C] [B] [A]					
Změna na Wall Street by nechtěla					
150.90	12.11.2001	Respekt	str. 09	[15779 B]	
[O] [P] [M] [K] [V] [Z] [S] [D] [N] [E] [R] [I] [J] [F] [G] [H] [C] [B] [A]					
Důl na sociálně straně					
160.89	27.10.2003	Respekt	str. 08	[13331 B]	
[O] [P] [M] [K] [V] [Z] [S] [D] [N] [E] [R] [I] [J] [F] [G] [H] [C] [B] [A]					
Zachraňte burzu					
170.83	25.09.2001	Pražská Slovo	str. 06	[9253 B]	
[O] [P] [M] [K] [V] [Z] [S] [D] [N] [E] [R] [I] [J] [F] [G] [H] [C] [B] [A]					
Násada se na třech laodí					
180.83	25.09.2003	Kapital	str. 47-49	[10893 B]	
[O] [P] [M] [K] [V] [Z] [S] [D] [N] [E] [R] [I] [J] [F] [G] [H] [C] [B] [A]					
Koneckou zvládně velké					
190.80	18.12.2003	Kapital	str. 30-31	[15750 B]	
[O] [P] [M] [K] [V] [Z] [S] [D] [N] [E] [R] [I] [J] [F] [G] [H] [C] [B] [A]					
Když Dick Grasso odešel					
200.74	04.04.2003	Hospodářské noviny	str. 10	[10670 B]	
[O] [P] [M] [K] [V] [Z] [S] [D] [N] [E] [R] [I] [J] [F] [G] [H] [C] [B] [A]					
Burzy ve válečné mlze					
Předchozí 1 2 3 Následující					

TEXT ČLÁNKU S ODKAZY

Název: Labutí píseň pražské burzy
Hlavní autor: Pavel Cunda
Zdroj: Bankovníctví
ISSN: 1212-4273
Roč.: 10, č. 4 (18.4.2002), s. 29-31
Rubrika: Měnová politika
Předmět. klč.: ekonomika kapitálový trh ekonomika národní hospodářství
MDI: 336.76, 338.1, 338.5 (437.3)

Téma jako předmět: burzy-Praha (Česko)-r. 2002
hrubý domácí produkt-Česko-r. 2002
zahraniční obchod-Česko-r. 2002

Geograf. kód: e-yr---

1. Pražskou burzu opouštějí už i blue chips (Česká spojitelná, České radiokomunikace). Má burza v naší zemi smysl? Za jakých podmínek přežije?
2. Česká ekonomika loni vzrostla o 3,6 %. Růstu HDP nejvíce pomohly investice a utrácení domácností. Část opozice se domnívá, že růstu HDP dojde letos dech. Co si myslíte vy?
3. Obchodní bilance dosáhla v únoru překvapivého přebytku 1,8 mld. Kč. Šlo o první přebytek za 29 měsíců. Jak se bude zahraniční obchod vyvíjet ve zbytku letošního roku a v roce 2003?

Helena Horská, Libor Vinklár, Česká spojitelná

1. Burza nemůže nikoho nutit, aby své akcie na burze kótoval. Pokud nechce majitel akcie kótovat, má k tomu svůj důvod a je potřeba ho respektovat. Hlavní smysl burzy je v tom, že by na ni měly chodit firmy se svými investičními záměry a měly by se zde pokládat s investory, ochotnými tyto investice spolufinancovat. To se skutečně v Praze neděje. Akcie jsou na burze jen díky kupónové privalizaci. Za osm let existence burzy jsme neviděli přimární akciovou emisi. Burza však má i jiné důležité vlastnosti - nutí firmy k tomu, aby se s akcionáři dělily o informace a výsledky hospodaření. Tím tudíž okamžitě oceňuje každou relevantní informaci a poskytuje tak do určité míry přesné vodítko o stavu těchto veřejně obchodovatelných firem. To je možná i důvod, proč se mnohá firmám na burzu nechce - byly by totiž pod velkým tlakem mnoha analytiků a akcionářů. Burza samozřejmě přežije. I v USA a Německu je mnoho regionálních burz. Navíc nete vyloučit spolupráci (či

- portálek Periodika na WWW, resp. plné texty na www se strukturou regionální a oborovou

Portál je koncipován do oborové a regionální struktury dle počtu krajů. Obory byly stanoveny na základě průzkumu na internetu: Kultura a umění (film, televize, hudba, divadlo, literatura), odborná periodika (12 oborů), společnost (náboženství, životní styl, politika), zahraniční zajímavosti a cestování, ostatní. Byly nadefinovány údaje pro popis zdrojů v tomto portálu.

Adresa <http://ful.nkp.cz/> Přehled

	<i>Základní informace</i>	<i>Vstup do databáze</i>	<i>Vyhledávání</i>
	Charakteristika DB	Jak se zaregistrovat	Jak vyhledávat
	Další databáze NK	Registrační formulář	Formuláře
	Periodika na WWW	Přihlášení	Rejstříky

ANL FULL

PERIODIKA NA WWW:

[I. Regionální periodika](#)
[II. Oborová periodika](#)
[III. Další zdroje](#)
[IV. Další informace](#)
[V. Popis nabídky](#)

VYBERTE REGION (KRAJ) [\[Tisk detailu\]](#)

Praha	Středočeský	Jihočeský
Plzeňský	Karlovarský	Ústecký
Liberecký	Královéhradecký	Pardubický
Moravskoslezský	Zlínský	Olomoucký
Vysočina	Jihomoravský	

1. [kv36001.cz \(pozn.: nepřístupné\)](#)
 Popis: týdeník sledující dění v Karlových Varech, zpravodajství, politika, kultura, lidé
 Vydavatel: Ivana Kalinová
 www: <http://www.kv36001.cz>

2. [Mariánskolázeňské listy](#)
 Popis: týdeník o dění v Mariánských Lázních
 Vydavatel: Art Gallery Nataly
 www: <http://www.ml-listy.cz>

CELKEM: 2

Název	Mariánskolázeňské listy
WWW	http://www.ml-listy.cz
Popis	týdeník o dění v Mariánských Lázních
Vydavatel	Art Gallery Nataly
Telefon	0165/5636
Fax	0165/3528
E-mail	
Adresa	Ruská 216/48, 353 01 Mariánské Lázně
ISSN	

- aplikace pro plnotextové zpřístupnění periodika Národní knihovna na internetu

Zpřístupnění periodika Národní knihovna na webu. Postupně vytvořen archiv textů, do r. vydání 2001 digitalizováno Anopressem a následně převedeno do báze ANL FULL. Od r. vydání 1999 je zpřístupňován s samostatné aplikací ve formátu pdf a html, doplněn autorským a předmětovým rejstříkem, current content s abstrakty od roku 1999. Pro vyhledávání v TOPICu vypracován soubor předmětových hesel. Hodnocení je na adrese <http://www.cuni.cz/brt/dk/dkcasz.htm>.

• Národní knihovna
ISSN 1214-0678
reg. číslo MK ČR E 6128

Tyto stránky vznikly za laskavé podpory
Ministerstva kultury ČR

Národní knihovna. Knihovnická revue

je odborným knihovnickým periodikem sborníkového typu,
vydáváným Národní knihovnou ČR od roku 1990.

Vydává: **Národní knihovna ČR**

Vychází 4x ročně

Redakce:

Odbor vydavatelský NK ČR

Centrální depozitář Hostivař

Sedomkova 2/1146

102 00 Praha 10

tel.: 2 810 13 316

e-mail: redakce@cdk.nkp.cz

[Další informace](#)

Rok 2003 - aktuální

Vyberte číslo

Rejstříky 1999-2003

Current contents with abstracts

Národní knihovna knihovnická revue

ISSN 1214-0678
© Národní knihovna ČR, 2003

[Domů](#) [Rejstříky](#) [Vyhledávání](#)

Rok 2003, roč. 14, č. 2

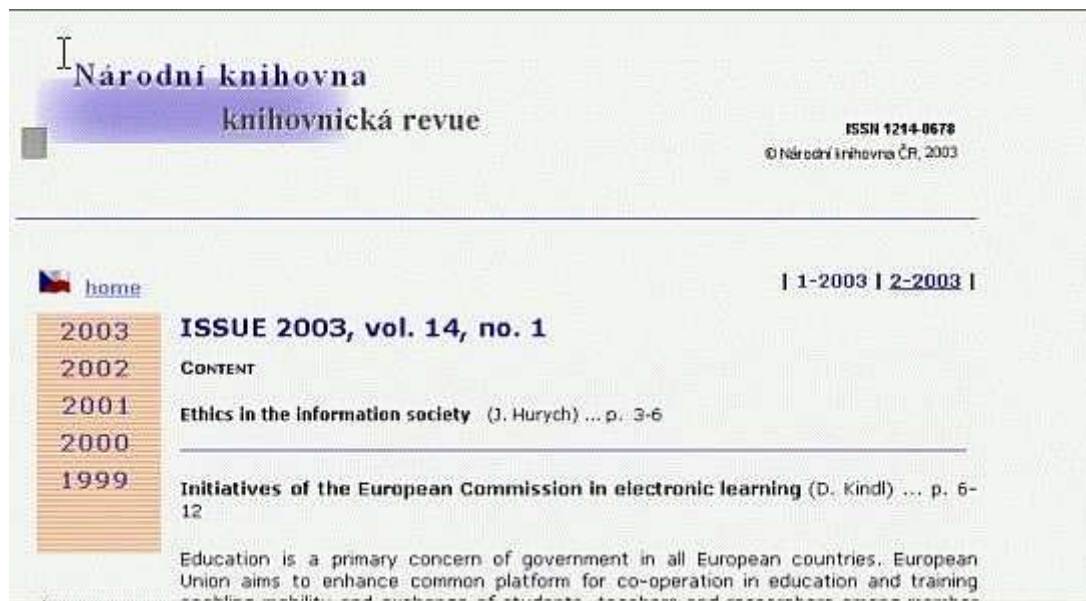
Půjčování zvukových dokumentů v knihovnách

Richter, Vít

Vyjednávání o smlouvě o podmínkách půjčování zvukových dokumentů v knihovnách ČR ... s. 87

[\[html formát\]](#) [\[pdf formát\]](#) [\[resumé\]](#)

Půjčování zvukových a zvukově obrazových dokumentů v knihovnách České republiky ...s. 89

- **Konsorcium Anopress**

V roce 2000 byla podepsána smlouva týkající se **Konzorcia Anopress** mezi SKIPem. a Anopressem. Konsorcium má v současné době asi 70 knihoven. Přístup do databanky je typu Standard.

- **aplikace pro management Kooperačního systému článkové bibliografie, perspektivy kooperačního systému**

V projektu byly koncipována některá dílčí řešení pro aplikaci pro management kooperačního systému (MNG KOSABI) a navržen částečně interface pro tento systém. Hlavní vývoj této aplikace probíhal v rámci projektu souborná databáze. V tomto projektu byla vyvinuta aplikace pro evidenci a aktualizaci titulů v systému Oracle. Údaje do báze seriálů nebyly zapisovány vzhledem k větší operativnosti zatím evidovat excerpční základnu odděleně. Kromě toho je pravidelně aktualizovaná excerpční základna na stránkách <http://www.nkp.cz>.

KOSABI a jeho hypotetické subsystémy z hlediska typů a formy titulů

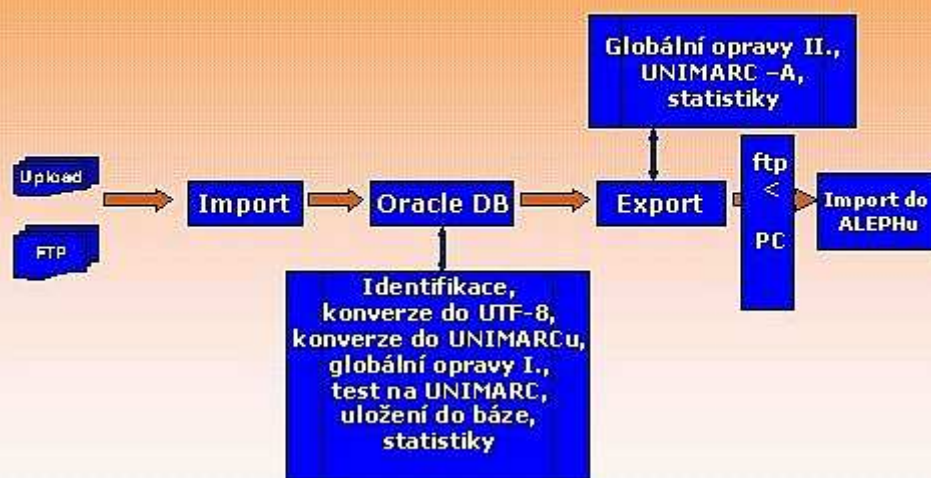
- I. Zpracování **sborníků a nepravých periodik** (zatím nedostupných v elektronické formě) **ručně v tradičních systémech**
- II. Zpracování **deníků a časopisů a dalších seriálů** (v elektronické formě, na www) **v rámci linky** zpracování bibliografických záznamů z plných textů se spolehlivým napojením na plné texty, nutná intelektuální indexace věcná, v budoucnu hypoteticky možná automatizovaná tvorba kategorií **automaticky či poloautomaticky**
- III. Zpracování **plných textů volně přístupných na www** na základě **automatického sběru dat** - pouze vytypované spolehlivé seriálové zdroje - za spolupráce s Webarchivem?
- Předpoklad: dodržování zásad výběru článků a titulů
- **Cíl (II.+III.): automatické či poloautomatické zpracování bibliografických záznamů z plných textů - pouze výběr titulů ke zpracování a korekce dat**

Jednotné rozhraní na serveru full.nkp.cz pro přístup do aplikace pro MNG KOSABI na serveru ANL

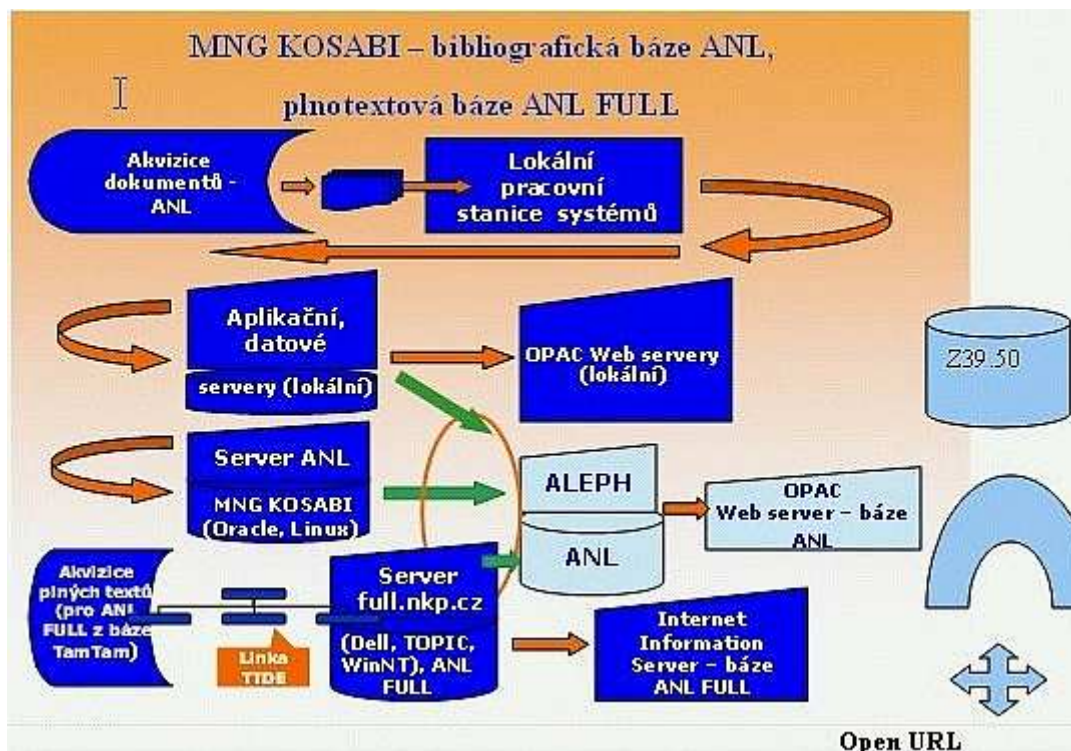
Management KOSABI (správa a údržba systému)

- Správa a údržba KOSABI. Vstup
(Báze titulů. Upload předávání dat od kooperujících institucí do KOSABI.
Import dat na server ANL, export dat do báze ANL – ALEPH)
- Management KOSABI - charakteristika. Vstup
- Management KOSABI - architektura. Vstup
- TamTam Data Extraktor - TTDE. Vstup
(Linka zpracování bibliografických záznamů
z plných textů)

Server ANL

MNG KOSABI a perspektivy

Vstup do aplikace MNG KOSABI

KOSABI - souborná databáze ANL

- [Báze Titulů](#) Volně přístupná
- [Upload předávání dat do kooperačního systému](#) Registrace
- [Import - statistiky](#) Registrace
- [Klíče](#) Registrace
- [Kosabi Admin](#) Registrace

Báze titulů

KOSABI - souborná databáze ANL

Báze Titulů
Třídění: kategorie titulů

[Třídít dle názvu](#)

[Třídít dle zpracovávající instituce](#)

[Pouze tituly s plným textem](#)

- [2](#) Acta technica CSAV. ABA001. A
- [3](#) Acta universitatis Carolinae. Biologica. ABA001. A
- [7](#) Archeologické rozhlídky. ABA001. A
- [9](#) Archiv orientální. ABA001. A
- [14](#) Biologia plantarum. ABA001. A
- [15](#) Biologické listy. ABA001. A
- [19](#) Collection of Czechoslovak Chemical Communication. ABA001. Báze ANL. A
- [20](#) Czechoslovak Journal of Physics. ABA001. A
- [22](#) Časopis pro moderní filologii. ABA001. A
- [23](#) Časopis pro právní vědu a praxi. ABA001. A
- [25](#) Česká literatura. ABA001. A

Zobrazení konkrétního titulu

KOSABI - souborná databáze ANL

Báze Titulů
Záznam RecId: 38

Název: **Ekonom**

Vydání: 1

Údaje o excerpce:

Excerpce pro ANL: ABA001

Excerpce pro vlastní potřebu: ABA001

Kategorie titulu: B

Upload záznamů

KOSABI - souborná databáze ANL

Upload předávání dat do kooperačního systému

Uživatel: aba001_user

Štíla: ABA001

Data format:

exportní soubor ALEPH 500 [DTT]

Data kod:

ANSEL [AN]

Data:

ISO 646 nebo ISO 5426 [UM]
veškerá diakritika pomocí GIZMO [GI]
PC Latin2 + GIZMO [LG]
kód Kamenických + GIZMO [KG]
UNICODE UTF8 [UC]
ISO 8859-2 + GIZMO [SG]
kód Kamenických [KA]

ANSEL [AN]

Export dat do ALEPHu nebo k dalším opravám

KOSABI - souborná databáze ANL
EXPORT

BATCH 6

Kritické chyby ne ▼

Unimarc chyby ano ▼

Adresar Export-ANL ▼

Export-ANL
 Export-Alpha
 Export-ANL

Test URL adres

KOSABI - souborná databáze ANL
Admin Kosabi

[Test URL adres](#)

[Statistika testu](#)

[Start testu](#)

[Přehled aktualizace URL adres](#)

- **indexace vybraného titulu vydaného před r. 1945**

Analyticky byl popsán titul Red., ročník 1, výtisk 7-16 v rámci projektu Digitalizace Mikronésií ve formátu DOMB za účelem posouzení dosavadní metody popisu a navržení struktury dle UNIMARCU a AACR2 ((M. Balíková, I. Anděrová). Popis prováděli pracovníci oddělení.

- **úpravy struktury i obsahu bibliografické báze ANL vzhledem k propojování s plnými texty**

Během řešení projektu byly průběžně určovány údaje, které je třeba opravit v bázi ANL vzhledem k napojování přes OpenURL (zejména zdrojový dokument, ISSN). V článkové databázi je mnoho chyb a nejednotností. Problematika napojování přes název zdrojového dokumentu je složitá zejména u nepravých periodik. V bázích, se kterými se má článková báze propojovat, nejsou jednotné názvy, rovněž tak panují neshody v ISSN mezi příslušnými bázemi (báze ISSN, ISSN v bázi NKC a Souborného katalogu).

- **zálohování, jištění a archivace dat ANL FULL**

Byly stanoveny de facto tři druhy jištění a archivace dat. Zrcadlení báze, magnetická páska, DVD. Aktualizace zálohy se provádí každý týden. Archivace na DVD zatím 2 krát ročně (nemáme mechaniku, je třeba řešit složitě). Záloha na magnetickou pásku jednou měsíčně.

- **zahraničními plnotextovými databázemi se projekt nezabýval, vzhledem k zahájenému programu LI MŠMT, někde se jimi inspiroval**

- **- návaznost problematiky propojení analytických záznamů s plnými texty a optimalizaci zpřístupnění na činnosti v NK a Kooperační systém článkové bibliografie**

Zpřístupňováním plných textů se také zabývali částečně pracovníci referenčního centra NK - informace o zdrojích plných textů na www a spuštění aplikace document delivery v NK, napojování analytických záznamů na soubory autorit zejména věcných autorit znamenalo vypracování těchto souborů v příslušných odděleních - aplikace metody konspektu zvýší přesnost propojování záznamů s plnými texty (zde návaznost na oddělení věcného zpracování).

Poměrně rozsáhlé globální opravy databáze v oddělení automatizace zvýší šanci lépe propojovat přes OpenURL a poskytovat služby SFX. Při doplnění údajů pro popis článků je návaznost na Katalogizační pravidla elektronických zdrojů. Problematika Dublin Core byla dobře teoreticky rozpracována v rámci Webarchivu.

Hlavní řešitelka vykonávala poměrně detailní činnosti týkající se ladění výstupu v UNIMARCu v rámci systému institucí spolupracujících v kooperaci (Tinlib a nově přistupující instituce s Laníem a KPSystemem resp. KPWinem). Tyto činnosti přispějí k rychlejšímu a kvalitnějšímu zapojení článkových databází do JIB a k propojení bibliografických záznamů s plnými texty přes OpenUrl a SFX.

Práce oddělení článkové bibliografie musela být reorganizována vzhledem k řešení projektu a redukcím v oddělení. Poměrně velké pracovní kapacity byly věnovány na opravy databáze ANL (ještě nutno opravovat, poměrně stále chybovost bázi - dána přechodem na ALEPH až v r. 2000, do té doby byly články ukládány v ISISu. Popis deníků je redukován na menší počet úvazků aj.

Při řešení www aplikace Národní knihovna byla úzká spolupráce s Odborem vydavatelským NKČR. Agenda kolem konsorcia Anopress je vykonávána od podpisu smlouvy v oddělení periodik.

- **služební cesty**

V roce 2003 byla realizována služební cesta na Infos 2003 (Slovensko) a IFLu 2003, Berlín.

Článek o IFLE: Problematika novin a World Library and Information Congress : 69th IFLA General Conference and Council. Media - Information - Culture . Ikaros [online]. 2003, č. 11 [cit. 2003-11-01]. Dostupný z: <http://www.ikaros.cz/Clanek.asp?ID=200311005> . ISSN 1212-5075.

Zpráva Infos 2003

Pořadatel:

Spolok slovenských knihovníkov
Ústředná knižnica Slovenskej akadémie věd
Ministersvto kultúry SR

Garanti:

SUWECO CZ, s.r.o. - SEFIRA CZ - British Council
Zpráva ze služební cesty

PhDr. Ivana Anděrová, PhDr. Z. Bartl,
Mgr. Ludmila Celbová, Karolína Košťálová, PhDr.
Hana Nová,

Účastníci cesty:

Mgr. Petra Pěnkavová, Jindřiška Pospíšilová, PhDr.
Vít Richter,

PhDr. Zdeněk Uhlíř

Za zúčastněné předkládá:

Ivana Anděrová, vedoucí Oddělení analytického
zpracování
(Odobor zpracování fondů NKČR)

Účel cesty

Přednesení referátů v jednotlivých sekcích

sympózia

Plnění cesty

Symposium se konalo v situaci, kdy na Slovensku je žhavá problematika elektronizace slovenských knihoven (viz " Stratégia rozvoja slovenského knihovníctva do roku 2006" a - "[Program elektronizácia](#)

[knižnic v SR schválený vládou SR"\)](#) a výběr jednotného knihovního systému. Hlavním favoritem je tzv. finský model vzhledem k analogickému počtu obyvatel Slovenska a Finska. Informační technologie a vybavení knihoven ve Finsku je však ne vyšší úrovní než na Slovensku. Kolem programu, výběru systému a digitalizace obecně proběhla poměrně živá a otevřená diskuze zejména mezi slovenskými kolegy. Do diskuze přispěli i někteří kolegové z České republiky. O problematice výběru systému též články:

1. Celbová, Ludmila. Sympozium INFOS 2003. Ikaros [online]. 2003, č. 05 [cit. 2003-05-01]. Dostupný na World Wide Web: <http://www.ikaros.cz/Clanek.asp?ID=200305001>. ISSN 1212-5075.).
2. Jauhianen, Annu. A new library system for Finnish research libraries chosen. In: Helsinki University Library Bulletin. Roč. 2000, s. 12-19. ISSN 1456-1034.
3. Bartošek, M.: Systémový pohled na výběr knihovního systému nové generace a "finský model". Automatizace knihovnických procesů 8. Praha : ČVUT, 2001. S. 39-46.

Většina materiálů přednesených na sympoziu je obsažena ve sborníku: Infos 2003. Sborník z 32. mezinárodního informatického sympózia, které se konalo v dnech 7.-10. apríla 2003 s Starej Lesnej. Centrum VTI SR : Bratislava, 2003. 246 s.

Referáty přednesené v rámci jednotlivých sekcí pracovníky Národní knihovny ČR

Plenární sekce "Knižničné zabezpečenie rozvoja informačnej spoločnosti" - 7.4.2003 Uhlíř, Zdeněk: Informační technologie, paměťové instituce a otázky kontextualizace kulturního dědictví

Příspěvek se soustředí na novou roli paměťových institucí a jejich pracovníků v oblasti přípravy, zpracování a zpřístupňování dat s důrazem na znalostní složku informační práce a interdisciplinární přístup, na uživatelskou integraci a obsahovou kontextualizaci informačních zdrojů.

Richter, Vít: Knihovny a veřejně dostupný internet

Příspěvek se soustředí na problematiku veřejně přístupného internetu a knihoven a stavem nabídky v České republice. Příspěvek je zpracován na základě průzkumu veřejného mínění fy DEMA a informačních zdrojů Koordinačního centra VISK v NKČR.

Plenární sekce "Knižničné a informačné technológie pro informačnú spoločnosť" - 8.4.2003

Celbová, Ludmila - Žabička, Petr: WebArchiv - digitální knihovna českého webu

Příspěvek informuje o projektu WebArchiv. Zmiňuje se o problematice výběru zdrojů k archivaci, jejich zpracování, zpřístupnění. Reálné fungování WebArchivu závisí kromě jiného též na vyřešení autorskoprávní problematiky související s tvorbou a provozem archivu.

Pospíšilová, Jindřiška - Košťálová, Karolína: Jednotná informační brána

Příspěvek informuje o projektu Jednotná informační brána s praktickými ukázkami. JIB umožňuje jednotný přístup k fondům klasickým i elektronickým. Projekt je svým charakterem národním (zapojena i oblast STM) i mezinárodním (zapojena Slovenská národní knihovna a Univerzitní knihovna v Bratislavě).

Plenární sekce "Knižničné prameny a služby pro informačnú spoločnosť" - 9.4.2003

Nová, Hana: Elektronické informačné zdroje v knihovnách ČR letech 2000-2002

Příspěvek se zabývá zkušenosti při využívání zahraničních odborných databází získaných v rámci programu Informační zdroje pro výzkum a vývoj (specializované i multioborové databáze). Popisuje metody hodnocení těchto zdrojů, zdůrazňuje význam národních licencí a konzorcií. Projekt je propojen s českými i mezinárodními projekty.

Košťálová, Karolína - Pěnkavová, Petra: Zapojení Národní knihovny ČR do projektu Elektronické knihovny časopisů (EZB)

Elektronische Zeitschriftbibliothek (projekt Regensburgské univerzitní knihovny) umožňuje z jednotného rozhraní přístup k elektronickým odborným časopisům, které má daná knihovna dostupné

v rámci individuálního předplatného nebo přes plnotextové databáze vydavatelů (agregátorů). NKČR se do projektu zapojila koncem r. 2002.

Plenární sekce "Bibliografická podpora rozvoja informačnej spoločnosti - 9.4.2003

Bartl, Zdeněk: Český projekt kooperativní tvorby národních autorit on-line aneb Jak to funguje v praxi

Příspěvek informuje o projektu "Kooperativní tvorba a využívání souborů autorit". Charakterizuje mechanismus fungování spolupráce knihoven v rámci systému na celostátní úrovni a zdůrazňuje význam národních autorit pro běžnou katalogizaci.

Anděrová, Ivana: Kooperační systém článkové bibliografie a báze ANL, ANL FULL

Příspěvek sumarizuje vývoj a současný stav zpřístupnění informací o člancích zejména v rámci Kooperačního systému článkové bibliografie. Charakterizuje mechanismus vzniku báze ANL (bibliografická databáze) a báze ANL FULL (plnotextová databáze, DC, XML).

Příspěvky pracovníků přehledně informovaly o dosažených výsledcích týkajících se zejména zpracování a zpřístupňování informací na jedné straně, na straně druhé naznačily některé možné trendy a nová paradigmatata týkající se těchto oblastí. V každém případě byly příspěvky pracovníků NKČR pro slovenské kolegy zajímavé a možná i inspirativní. Na druhé straně otevřenost slovenských kolegů při diskuzi na větším fóru působila velmi "demokraticky".

B.1.2. Plnění úkolů v jednotlivých letech

Plnění úkolů se váže na poskytnuté finanční prostředky, které se během záměru měnily. V počátcích byly plánovány velké finanční prostředky, již během roku 1999 sníženy, opět v r. 2001 navýšeny.

Všechny úkoly, kromě některých výjimek byly splněny, harmonogram řešení se prolínal, takže něco bylo řešeno dříve, něco později něco průběžně. V problematice pojmového vyhledávání v plných textech a v lince TTDE byl vytyčený limit několikanásobně překročen zejména díky možné realizaci projektu Souborná databáze. Některé původně plánované činnosti musely být sladěny časově i obsahově s projektem Souborná databáze kooperačního systému článkové bibliografie - optimalizace integrace a správy heterogenních dat.

Vždy původní zadání v jednotlivých letech a komentář zda dodrženo ano, ne a proč a výsledky řešení publikované v jednotlivých letech.

Zadání záměru

Ve všech obdobích půjde o nákup licencí a služeb, dále o úpravy báze po stránce obsahové i strukturální. Dodrženo, ano.

Rok 1999

Specifikace v záměru

V roce 1999 půjde především o analyticko-koncepční práce, nákup licencí na plné texty a obsahové a strukturální úpravy báze. Dodrženo ano, průběžně.

Bude navržen program, realizováno a experimentálně odzkoušeno propojení záznamů s plnými texty, navržena a experimentálně odzkoušena technologie spolupráce mezi NKČR a ostatními institucemi. Dodrženo ano (Anopress, UK)

Půjde o stanovení výchozí koncepce a o analýzu plných textů na Internetu zejména české provenience a o porovnání existujících titulů plných textů na Internetu a titulové základny článkové bibliografie s se seznamem titulů zpřístupňovaných na externích serverech (ANOPRESS, Newton). Dodrženo ano, průběžně. Bude navržen mechanismus programového propojení záznamů o člancích s plnými texty na základě URL (Uniform Resource Locator) adres doplňovaných programem dávkově či

na základě dialog-programu. Dodrženo ano.

V oblasti standardizace bude odzkoušena katalogizace elektronické a tištěné verze periodika Národní knihovna. Dodržena katalogizace tištěné verze, propojení na elektronickou později.

Celá etapa prací by měla vyústit v experimentální zpřístupnění a prezentaci plných textů ve spojení s bibliografickými záznamy článků na WWW. Dodrženo ano.

Bližší specifikace v záměru

Analýza plných textů na Internetu - české elektronické zdroje. Dodrženo ano, průběžně. Porovnání titulové základny kooperačního systému a s dostupnými periodiky na Internetu. Dodrženo ano, průběžně.

Seznam titulů zpracovávaných v NKČR, které se budou propojovat s plnými texty na Internetu a seznam titulů vytypované jedné státní vědecké knihovny k plnotextovému připojení. Dodrženo ano, průběžně.

Seznam titulů, které budou pouze propojené s externím serverem a které budou uloženy na interním disku v NK. Dodrženo ano, průběžně

Navržení programu, realizace a experimentální odzkoušení propojení záznamů s plnými texty a technologie spolupráce mezi NKČR a ostatními institucemi. Dodrženo ano, průběžně

Stanovení optimální proporce při získávání plných textů mezi ANOPRESsem, Newtonem, AVČR a ostatními institucemi. Dodrženo ano, průběžně

Zpřístupnění periodika Národní knihovna na WWW. Dodrženo ano, průběžně

Katalogizace elektronické verze periodika Národní knihovna. Dodržena katalogizace tištěné verze, propojení na elektronickou později

Návrh a experimentální zpřístupnění a prezentace plných textů na WWW. Dodrženo ano.

Výsledky řešení publikované v r. 1999

- V roce 1999 šlo o analyticko-koncepční práce a o výběr vhodného **partnera k realizaci projektu. Po analýze zdrojů a producentů plných textů byla zvolena informační agentura Anopress, s. r. o.** (výběrové řízení proběhlo v červnu až srpnu 1999).
- Od této agentury bylo **zakoupeno cca 20 075 plných textů** článků publikovaných převážně celostátních denících, které byly bibliograficky zpracované v oddělení analytického zpracování. První dávka těchto textů (zhruba polovina) je umístěna na NT serveru Národní knihovny.
- Bylo navrženo, realizováno a **experimentálně odzkoušeno programové propojení bibliografických záznamů uložených v Alephu s těmito plnými texty** (záznamy jsou dosud zpracovávány v systému ISIS a konvertovány do [ALEPHu](#)).
- **Propojení** je realizováno na základě **URL adres, které jsou dávkově doplňovány** do příslušného pole bibliografického záznamu. Programové řešení propojení se bude dále zkvalitňovat v r. 2000.
- Od května 1999 jsou **propojovány bibliografické záznamy článků** zpracované v Odboru knihovnictví NK s **plnými texty článků**, které jsou vydávány v elektronickém periodiku IKAROS.
- Analyticky byl popsán titul Red., ročník 1, výtisk 7-16 v rámci projektu Digitalizace mikromédií ve formátu DOMB za účelem posouzení dosavadní metody popisu a navržení struktury dle UNIMARCu a AACR2 ((M. Balíková, I. Anděrová). Popis prováděli pracovníci oddělení.
- V r. 1999 byly převedeny agenturou [Anopress](#) do **elektronické formy všechny ročníky periodika Národní knihovna**. Zpřístupnění tohoto periodika se bude dále optimalizovat.
- NK ČR zakoupila z vlastních finančních prostředků **5 licencí** pro přístup do databanky **TAMTAM**.
- **Monitoring článků** na téma "informatika, Internet, knihovnictví, knihy, Národní knihovna" jsou v různém rozsahu poskytovány Oddělení analytického zpracování, Odboru knihovnictví, Oddělení public relations.

- Pro zpřístupnění všech informací z databanky TAMTAM v síti knihoven **iniciovala v r. 1999 agentura Anopress za spolupráce s Odborem knihovnictví NK ČR vznik konzorcia.**
- **Doporučení pro UVT UK týkající se metadat v publikacích UK a základní metodika**

Rok 2000

V roce 2000 proběhne odzkoušení mechanismu propojování na větším počtu článků a odzkoušení technologické spolupráce mezi NKČR a ostatními institucemi, bude realizována skutečná prezentace plných textů na Internetu. Dodrženo, ano.

Dále proběhne experimentální katalogizace externích elektronických zdrojů existujících pouze v elektronické formě (Ikaros). Dodrženo. Ano

Bude vyzkoušeno experimentální propojení na plné texty zpřístupňované v rámci Akademie věd, popřípadě v rámci Univerzity Karlovy. V případě AV dodrženo ano, V případě UK nebylo možné.

Budou zkoumány možnosti propojení analytických záznamů s plnými texty uloženými na CD-ROM.

Dodrženo, ne v případě uložených textů na CD Rom - viz výše. Implementovány linky na volné texty v r. 2000.

V této etapě se uskuteční nákup počítačů, které podmiňují přechod oddělení na novou verzi ALEPhu. Dodrženo, ne. Zakoupena část internetové licence.

Bude provedena analýza možností zpřístupnění plných textů zahraniční provenience. Dodrženo, ne - řešeno v rámci LI.

Bude vypracován a realizován návrh programové aplikace na provoz, správu a údržbu databáze článkové bibliografie. Dodrženo, ano.

Bude vyvinut CD-ROM s českou článkovou bibliografií v unimarcové podobě. Dodrženo, ano.

Bude provedena experimentální indexace mikroformy titulu vydaného před r. 1994 určeného k digitalizaci a zpřístupnění. Dodrženo, provedeno v r. 1999.

Návrh řešení smluvních otázek spolupráce. Dodrženo v rámci smlouvy o dílo s Anopressem v rámci projektu Souborná databáze.

Bližší specifikace v záměru

Odzkoušení mechanismu propojování na větším vzorku záznamů, odzkoušení technologické spolupráce mezi NKČR a ostatními institucemi. Dodrženo, ano- Anopress.

Experimentální katalogizace elektronického časopisu Ikaros. Dodrženo, ano.

Experimentální napojení na vytypované elektronické verze periodik AVČR, UK. Dodrženo v případě AV, v případě UK není možné - viz výše.

Průzkum možností provázání záznamů s plnými texty uloženými na CD-ROM. Dodrženo ano, jednáno s Respektem. V zásadě možné.

Nákup HW a SW (6 počítačů). Dodrženo, ne, ale nákup části internetové licence VIS.

Přechod na ALEPH 500. Dodrženo, ano.

Analýza možností provázání záznamů s plnými texty na CD-ROM. Dodrženo, ne v případě uložených textů na CD Rom - viz výše. Implementovány linky na volné texty.

Zápis excerpční základny v bázi seriálů. Dodrženo, ne. Excerptní základna vedena separátně. Viz výše. Návrh propojení báze seriálů s bázi článkové bibliografie. Dodrženo, ano, viz výše.

Návrh a realizace programové aplikace na provoz, správu a údržbu databáze článkové bibliografie. Dodrženo, ano, průběžně.

CD-ROM s českou článkovou bibliografií v unimarcové podobě. Dodrženo, ano.

Experimentální indexace dokumentu v mikroformě určeného k digitalizaci. Dodrženo, ano, v r. 1999.

Návrh řešení smluvních otázek spolupráce. Dodrženo v rámci smlouvy o dílo s Anopressem v rámci projektu Souborná databáze.

Skutečná prezentace a zpřístupnění plných textů na WWW. Dodrženo, ano.

Průzkum zdrojů plných textů zahraniční provenience. Dodrženo, ano.

Výsledky řešení publikované v r. 2000

- V roce 2000 byla ujasněna základní koncepce, strategie, metody a částečně realizováno zpřístupňování plných textů umístěných na serveru FULL.NKP.CZ v bázi [ANL FULL](#) ve vazbě na bibliografickými záznamy obsažené v bázi [ANL](#), vznikající v rámci Kooperčního systému článkové bibliografie (KOSABI).

- **Zpracování bibliografických záznamů** a plných textů **probíhá v rámci integrovaného knihovnického systému respektujícího UNIMARC (ALEPH aj.) i v rámci linky automatické indexace bibliografických záznamů z plných textů za současné tvorby URL a metadat DC.**
- **Metody propojování bibliografických záznamů** s plnými texty na základě URL adresy: ručně - on-line, off-line a automaticky - on-line, off-line.
- **Statické propojení bibliografických záznamů** s relativně stálými prezentacemi plných textů na Internetu (odborná knihovnická periodika - připojeno cca **614 plných textů, ostatní obory - připojeno cca 600 plných textů**) - [báze ANL](#).
- **Dynamické propojení záznamů** z deníků a některých odborných časopisů za současného uložení plných textů na server FULL.NKP.CZ (**cca 1800 záznamů**) - báze [ANL FULL](#).
- Od agentury Anopress s.r.o. **zakoupeno cca 9350 plných textů** (vydaných v 1. čtvrtletí 2000) určených k propojení off-line.
- V rámci projektu byl pravidelně poskytován **monitoring médií pro oddělení PR a ředitele NK** dle zadaného profilu a hrazeny licence (4 měsíce) na plné texty v rámci [konzorcia Anopress](#).
- Byl optimalizován **program** pro propojení bibliografických záznamů s plnými texty metodou **off-line**.
- Na **CD-ROM Česká národní bibliografie** - řada Články v českých novinách, časopisech a sbornících byla implementována funkce pro aktivní hypertextové odkazy, které umožňují propojení záznamů o článcích s plnými texty na Internetu.

Rok 2001

Specifikace v záměru

V roce 2001 proběhne experimentální poloprovoz systému. Proběhne odzkoušení popřípadě další analýzy nutné k optimálnímu fungování mechanismu propojování záznamů s plnými texty a zpřístupňování plných textů na WWW. Dodrženo, ano.

Proběhne nákup příslušného HW a SW (kopírky, skeneru, OCR, vypalovačky na CD-ROM, upgrade serveru). Dodrženo nákup kopírky, ostatní až v r. 2002.

V této etapě půjde o zakoupení autorských práv na plné texty tak, aby mohly být publikovány na CD-ROMu. Dodrženo, ne - viz výše.

Otázky autorských práv bude také nutno řešit v případě zhotovování plných textů či obrázků přímo z tištěných kopií v NKČR. Dodrženo, ne.

Bude nutno a posoudit výhody a nevýhody obou způsobů zpřístupnění textů. Dodrženo, ano, viz výše.. Budou zkoumány možnosti získat plné texty přímo od nakladatelů a práva s nimi disponovat nebo zhotovovat kopie obrázkové či fulltextové. Dodrženo, ano v případě distributora. V případě přímého nakladatele/vydavatele ne - důvod viz výše.

Proběhne experiment s přebíráním metadat do národní bibliografie od dodavatele plných textů či, nakladatele. Dodrženo, ano - Anopress-

Bude analyzován vztah různých forem věcného popisu - vztah mezi MDT, předmětovým heslem, předmětovou kategorií a cizojazyčnými ekvivalenty, abstraktem. Dodrženo, ano.

Realizace a odzkoušení programové aplikace na správu a údržbu databáze analytických záznamů. Dodrženo, ano, průběžně.

Bude realizován návrh propojení báze článkové bibliografie s bází seriálů. Dodrženo, ano, viz výše. Uzavření smluv o spolupráci. Dodrženo, ano v rámci projektu Souborná databáze.

Bližší specifikace v záměru

Experimentální poloprovoz. Dodrženo, ano

Nákup kopírky, skeneru, OCR, vypalovačky na CD ROM pro archivaci, upgrade serveru (disková paměť aj.). Dodrženo nákup kopírky, ostatní až v r. 2002.

Další zakoupení autorských práv na plné texty a licencí. Dodrženo částečně. Plné texty zakoupeny, zakoupena další část internetové licence VIS (TOPIC).

Odzkoušení mechanismu přebírání metadat od vytypované instituce. Dodrženo, ano.

Úpravy obsahu a struktury databáze. Dodrženo, ano, průběžně.

Optimalizace vazeb mezi předmětovým heslem MDT, anotací /abstraktem, plným textem. Dodrženo,

ano, průběžně.

Experimentální CD-ROM s plnými texty. Dodrženo, ne - viz výše.

Odzkoušení programové aplikace na správu a údržbu databáze analytických záznamů. Dodrženo, ano, průběžně.

Realizace propojení báze článkové bibliografie s bází seriálů. Dodrženo, ano, viz výše

Realizace smluv. Dodrženo, ano v rámci projektu Souborná databáze.

Návrh zpřístupnění plných textů zahraniční provenience. Dodrženo, ne. Realizováno v rámci LI.

Výsledky řešení publikované v r. 2001

- V roce 2001 byla dále doplněna základní koncepce, strategie a metody zpřístupňování plných textů české provenience - báze [ANL FULL](#) a jejich propojení s bibliografickými záznamy - báze [ANL](#) vznikajícími v rámci Kooperačního systému článkové bibliografie (KOSABI).
- Vystavení periodika [Národní knihovna](#) - r. 1999-2001 ve formátu pdf, html.
- **Upřesnění a definice nových topiků.**
- Aplikace pro generování formátu XML.
- Zakoupení **roční internetové licence pro TOPIC a technické podpory.**
- **Automatická indexace článků (cca 4120 textů).**
- Uvedená koncepce je realizována v programovém projektu **Souborná databáze kooperačního systému článkové bibliografie - optimalizace integrace a správy heterogenních dat**, jehož výsledkem je zpřístupnění databáze [ANL FULL](#) a propojení bibliografických záznamů báze ANL s plnými texty.
- **Monitoring médií pro NKČR.**
- Pro správu Kooperačního systému článkové bibliografie v systému ORACLE bylo upřesněno zadání.

Rok 2002

Specifikace v záměru

V roce 2002 půjde ověřovací poloprovoz a doladění celého systému získávání, zpracování, údržby a prezentování (zpřístupňování) plných textů na WWW. Dodrženo, ano.

Plnotextové CD-ROMy se budou postupně vydávat za předpokladu vyřešení problému autorských práv. Dodrženo, ne - viz výše.

Budou řešeny otázky archivace plných textů a konečná prezentace báze na WWW. Dodrženo, ano, průběžně.

Je plánována služební cesta do vytypované instituce. Dodrženo, ne, realizováno v r. 2003.

Bude řešena otázka optimalizace spolupráce s kooperujícími subjekty. Dodrženo, ano, průběžně.

Bližší specifikace v záměru

Ověřovací poloprovoz celého systému. Dodrženo, ano.

Vydávání plnotextových CD ROMů ve spolupráci s Albertinou icome - ověřovací provoz. Dodrženo, ne - viz výše.

Nákup autorských práv. Dodrženo částečně, nákup plných textů v rámci přístupu do TamTam..

Úpravy obsahu a struktury databáze. Dodrženo, ano, průběžně.

Řešení archivace plných textů. Dodrženo, ano, průběžně.

Služební cesta. Dodrženo, ne, realizováno v r. 2003.

Optimalizace organizace práce v oddělení článkové bibliografie a spolupráce s kooperujícími subjekty. Dodrženo, ano, průběžně.

Výsledky řešení publikované v r. 2002

- V roce 2002 byly řešeny koncepční otázky týkající se zejména procesu zpracování a zpřístupnění plných textů v Kooperačním systému článkové bibliografie (KOSABI) s ohledem na současné trendy v oblasti automatické indexace dokumentů. Z analýzy vyplývá orientace spíše na automatickou extrakci dat s využitím možností inteligentního

vyhledávání systému TOPIC (ve kterém je provozována báze ANL FULL) a jeho interaktivních vlastností. Intelektuální indexace věcná dosahuje lepších výsledků než automatizované přiřazování věcných termínů. V budoucnu není vyloučena její částečná automatizovaná podpora. Linku zpracování bibliografických záznamů z plných textů, resp. linku automatické indexace/extrakce (TTDE - TamTam Data Extractor), ve které se zpracovávají záznamy pro bibliografickou bázi ANL a metadata a plné texty pro plnotextovou databázi ANL FULL, je třeba napojit na soubory národních autorit. Byly zahájeny práce na vývoji internetové verze linky TTDE.

- Vystavení periodika [Národní knihovna](#) - r. 2002 ve formátu pdf, html. Rejstříky. Navržení hesláře pro periodikum.
- Upřesnění a definice nových topiků (geografie, historie, literatura, umění, oblast zdravotnictví - též v rámci projektu Souborná databáze Kooperačního systému článkové bibliografie ...).
- Zakoupení roční internetové licence pro TOPIC a technické podpory, upgrade PC.
- Korektury báze ANL a kontroly záznamů zpracovaných v lince poloautomatické indexace (TTDE TamTam Data Extractor).
- Propojení bibliografických záznamů báze ANL s volně dostupnými plnými texty na WWW (1060 záznamů).
- Uvedená koncepce je realizována v programovém projektu Souborná databáze kooperačního systému článkové bibliografie - optimalizace integrace a správy heterogenních dat, jehož výsledkem je zpřístupnění databáze ANL FULL, portálu Periodika na WWW a propojení bibliografických záznamů báze ANL s plnými texty.
- Pro správu Kooperačního systému článkové bibliografie bylo upřesněno zadání pro export záznamů z báze SKK (systém Oracle).
- Byla vypracována studie [Současný stav a trendy automatické indexace dokumentů](#)
- Prezenace výsledků projektu na konferenci Inforum 2002 a Knihovny současnosti 2002 (též v rámci projektu Souborná databáze Kooperačního systému článkové bibliografie ...).

Rok 2003

Specifikace v záměru

V r. 2003 bude realizován plný provoz celého systému zpřístupňování plných textů a jejich prezentace na WWW. Vydávání plnotextových CD-ROMů by se mělo za předpokladu vyřešení autorskoprávních otázek stát rutinní záležitostí.

Bližší specifikace v záměru

Plný provoz, plnotextová CD ROM, konečná prezentace celého systému zpřístupnění plných textů na WWW.

Výsledky řešení publikované v r. 2003

- Na analýzu selekční úplnosti topiků při vyhledávání provedenou v r. 2002 navázala další analýza s doporučením pro zvýšení úplnosti vyhledávání topiků.
- Zprovoznění Z 39.50 toolkit klienta pro aplikaci v v asp skriptech a částečná realizace interface pro propojení linky se soubory autorit.
- Vystavení periodika [Národní knihovna](#) - č. 4/2002, 1,2/2003, rejstříky, current content 1/99 - 1/2003.
- Upřesnění a definice nových topiků (geografie, doprava aj.).
- Zakoupení roční internetové licence pro TOPIC a technické podpory.
- Korektury báze ANL a kontroly záznamů zpracovaných v lince poloautomatické indexace (TTDE TamTam Data Extractor).
- Propojení bibliografických záznamů báze ANL s volně dostupnými plnými texty na WWW (cca 2200 záznamů).

- Koncepce zpřístupnění plných textů je realizována v programovém projektu Souborná databáze operačního systému článkové bibliografie - optimalizace integrace a správy heterogenních dat, jehož výsledkem je zpřístupnění databáze ANL FULL, portálu Periodika na WWW a propojení bibliografických záznamů báze ANL s plnými texty.
- Prezenace výsledků projektu na Infos 2003, zasedání SDRUK, účast na zasedání IFLA 2003.
- Započaly práce na konverzi UNIMARC M21

Některé globální ukazatele Ikaros

Rok	Rok vydání - počet záznamů v bázi ANL	Rok zpracování - počet záznamů v bázi ANL	Propojeno postupně
1999	89	45	
2000	122	166	
2001	115	86	
2002	188	168	
2003	575	575	575

Národní knihovna (digitalizována Anopressem - r. 1990-2001, převedena do báze ANL FULL, z ANL linky do ANL FULL, od r. 1999 samostatná aplikace - na ni linky z ANL). Záznamy jsou v současné době zpracovávány v oddělení analytického zpracování (dříve Odbor knihovnictví) vzhledem k součinnosti s prezentací periodika na WWW.

Rok	Rok vydání - počet záznamů v bázi ANL	Rok zpracování - počet záznamů v bázi ANL	Typ linku statický z báze ANL, postupné propojování na samostatnou aplikaci; rok 1995,1996 propojen na ANL FULL	Počet plných textů v bázi ANL FULL- suma	Typ linku dynamicky generovaný, metadata extrahována, generována, přístup z báze ANL FULL	Samostatná aplikace, link z báze ANL na samostatnou aplikaci
1990					ano	
1991					ano	
1992					ano	
1993					ano	
1994					ano	
1995	149		120	131	ano, link z ANL	
1996	156		128		ano, link z ANL	
1997	75		45		ano	
1998	63		63		ano	
1999	113	348	68		ano	ano
2000	93	55	56		ano	ano
2001	79	74	65		ano	ano
2002	63	60	14			ano
2003	31	31	30			ano
Suma	822	568	550	1303		ano

Celkový počet plných textů v bázi ANL FULL (převážně výsledek práce v projektu Souborná databáze - cca 85% a výzkumného záměru Propojení analytických záznamů s plnými texty - cca 5 %). Převážná část plných textů byla doplněna a následně propojena s analytickými záznamy během r. 1999-2001 - k propojení nutná programová i ruční příprava. Od pololetí 2000 zpracovávány plné texty v lince TTDE). Báze ANL FULL - **118 500 plných textů** (k počátku ledna 2004), z toho 1303 plných textů periodika Národní knihovna. V **lince** zpracováno od poloviny r. 2001 celkem **38 250 plných textů s metadaty**. Staticky bylo propojeno z báze ANL na volné texty přes **6 500 záznamů** (některé linky během řešení spadly a číslo je pohyblivé) - cca 85 % statických linků v rámci tohoto projektu. Počty jsou přibližné, protože nelze přesně od sebe oddělit přípravu propojení, samotné propojení, kontroly a korektury propojení. Protože v r. 2003 šlo již o rutinní chod propojování, které bylo prováděno v pracovní době, nebyla tato činnost odměňována z projektu. **Celkový počet linků na**

plné texty z báze ANL je cca 125 000. Články vydané v letech 1997 - polovina r. 2001 byly zakoupené pro off line propojování.

Báze	Počet odkazů	Počet plných textů v ANL FULL	Počet plných textů NKKR	Statické odkazy z bibliografických záznamů ANL na volné plné texty	Statické odkazy z báze ANL do ANL FULL	V lince TTDE zpracováno plných textů s metadaty DC a UNIMARC pro bázi	Bibliografické záznamy ANL připraveny k propojení, plné texty nainportovány do ANL FULL a následně propojeny s bibliografickými záznamy
ANL	125 000			6 500	118 500	38 250	78 947
ANL FULL		118 500	1303			38 250	78 947

Rok	Počet plných textů v ANL FULL
1990	36
1991	96
1992	36
1993	101
1994	110
1995	131
1996	128
1997	21332
1998	18434
1999	17759
2000	14358
2001	14963
2002	15549
2003	14756
Suma	117789*

* Rozdíl vyhledávání po letech oproti globálnímu vyhledávání (118 500) dán patrně nezaindexováním 711 plných textů podle čísla jednotlivých let

7. Zakoupení licence pro ultranet a internet pro TOPIC (VIS), technické podpory.

Během projektu byla postupně zakoupena internetová a ultranetová licence VIS (TOPIC, resp. Portal One).

8. Optimalizace zpřístupnění plných textů vyplývá z výše uvedeného - viz Příloha F2.

B. 2 Přínos řešitele

- Projekt zmapoval nové trendy a zdroje, které souvisejí se zpřístupněním plných textů v zahraničí i v ČR.
- Vytvořil předpoklady pro integraci bází článkových informací vznikajících ve spolupracujících knihovnách kooperačního systému a souborné databáze ANL do JIB.
- Vytvořil předpoklady pro vývoj aplikace linky pro poloautomatickou indexaci/extrakci bibliografických záznamů z plných textů - TTDE (TamTam Data Extraktor) a částečně prakticky aplikoval některé komponenty této linky.
- Vytvořil předpoklady a částečně aplikoval moderní standardy a nástroje pro zpřístupňování plných textů na internetu (Dublin Core, XML, topiky).

- Vytvořil předpoklady pro implementaci interaktivního systému založeném na pojmového vyhledávání - TOPICu a částečně prakticky aplikoval některé komponenty a nástroje propojování a zpřístupňování plných textů v systému TOPIC.
- Linka TTDE zrychlila v počátcích zpracování a propojení bibliografických záznamů na plné texty, v současné době je její verze pro lokální pracovní stanice v rutinním provozu, připravuje se její internetová verze s napojením na soubory autorit.
- Systém TOPIC je v současné době ve stádiu provozu.
- Kooperační systém funguje již přes 10 let.
- Projekt vytvořil předpoklady pro integraci systému pojmového vyhledávání do JIB.
- Vytvořil předpoklady pro propojení analytických záznamů s plnými texty na základě zabudování metadat do plných textů i na základě metadat existujících mimo plné texty
- Vytvořil předpoklady pro propojování analytických záznamů, resp. metadat s plnými texty přes Open URL a SFX.
- Vytvořil předpoklady pro služby SFX související s články v rámci JIB.
- Byla navázána spolupráce s moderní informační společností a vytvořeny předpoklady pro založení konsorcia pro přístup do databanky TamTam v r. 2000.

B. 2 Posun znalostí

Řešení v rámci projektu přispěly k výraznému posunu znalostí zejména v těchto oblastech:

- Důkladné zmapování trendů a zdrojů souvisejících s propojením analytických záznamů s plnými texty a optimalizací zpřístupnění.
- Koncepce propojení a částečná implementace nástrojů a standardů pro propojení analytických záznamů s plnými texty.
- Vytvoření předpokladů pro propojení analytických záznamů s plnými texty v JIB a optimalizace zpřístupnění plných textů pomocí SFX.
- Integrace systému pojmového vyhledávání do služeb knihovny.

C Navrhovaná část

C.1 Výsledky řešení

Výsledky řešení jsou v souladu se zadáním a cíli, které byly stanoveny v projektu:

Základním cílem výzkumného záměru je především propojení analytických, resp. bibliografických záznamů s plnými texty článků zpracovávaných v Kooperačním systému článkové bibliografie a optimalizace zpřístupnění plných textů.

Jsou podrobně popsány v analytické části. Základní podmínkou splnění cíle byl přechod na zpracování článků v ALEPHu a formátu UNIMARC v r. 2000 a vydávání CD-ROM s článkovou bibliografií v UNIMARCu.

Při řešení projektu nedošlo ke splnění následujícího dílčího úkolu: vydání plnotextové CD, nebyly blíže zkoumány možnosti propojení bibliografických záznamů s plnými texty uloženými na CD-ROM a zakoupení autorských práv.

C.2 Závěr

Domnívám se, že propojování přes OpenURL a SFX je dobře funkční v případě, zná-li uživatel jméno autora a název článku a časopisu aj. formální údaje. Jediné, i když podstatné riziko "nepropojení" je v případě, jsou-li údaje zapsány nejednotně nebo nepřesně. **Z hlediska věcné problematiky je otázka propojení složitější.**

K dispozici je selekční (autoritní termín použitý katalogizátorem při indexaci), ať už je na úrovni skupiny konspektu, předmětové kategorie nebo předmětového hesla (používaný v hierarchii) nebo klíčového slova.

"Podle stupně dokonalosti těchto rešeršních prostředků se systémy dělí do tří kategorií, tzv. generací (1. generace: jednoduché vyhledávání slov, jednoduché maskování, pravostranné rozšíření, 2. generace: booleovské a proximitní operátory, maskování, pravo-levostranné rozšiřování slov, vyhledávání podle pole, ostré vyhodnocování dotazů, 3. generace: pojmově orientované vyhledávání, rozklad pojmu na podpojmy, vážení pojmů, neostře vyhodnocování dotazů) . Tyto systémové rešeršní nástroje, tedy prostředky informační technologie, ovlivňovaly rešeršní strategie, které měly zásadní vliv na vývoj věcných selekčních jazyků (viz dramatický odklon od jazyků prekoordinovaného typu v souvislosti s nástupem systémů druhé generace). Dá se předpokládat, že plný rozvoj systémů třetí generace (pojmově orientovaných) a nástup systémů umělé inteligence, případně systémů založených na porozumění přirozenému jazyku, vyvolá neméně dramatickou, ne-li ještě dramatičtější proměnu této oblasti." (Cit. Balíková, 20002)

Propojení může jít až na úroveň fulltextu. Indexace a vyhledávání v klíčových slovech plných textů je velmi nepřesné a zavádějící. U běžných plnotextových systémů nepostihuje pojmy, koncepty.

Možná, že řešením je integrace řízených slovníků do pojmového vyhledávání podpořená lematizátorem a automatickou kategorizací textu a tvorba ontologií. Tedy kombinace všech výše zmíněných nástrojů pro věcné zpřístupnění.

V našem případě to konkrétně znamená připojit server <http://full.nkp.cz> a bázi ANL FULL do Metalibu pro vyhledávání přes Z39.50. Především však připojit ANL FULL a server full.nkp.cz do SFX a naopak - zdroj a cíl SFX může být i fulltext.

Extrahováním metadat z plných textů se zrychlí zpracování článkových informací a jejich zpřístupnění v podobě metadat DC , XML/RDF aj. tyto nástroje budou hrát důležitou roli při zpřístupnění informací na webu, při propojení otevřeného a uzavřeného webu a v mezinárodní spolupráci.

Budoucnost ukáže, jde-li a jak propojit projekt Webarchiv, virtuální a digitální knihovny, oborové brány se zpracováním článků v kooperačním systému článkové bibliografie. Je to dlouhodobá záležitost. Je však mít na zřeteli, že je nejdříve nutné implementovat, otestovat a vyvinout nové spolehlivé v poměru vzájemné interoperability. Je důležité zachovat konzistenci a návaznost zpracování.

Optimalizovat zpřístupnění plných textů znamená též **legalizovat** jejich pravidla zpřístupňování v příslušných zákonech (autorský zákon, zákon o povinném výtisku, vysokoškolský zákon aj.).

V budoucnu je třeba se soustředit především na zpřístupnění textů odborné povahy.

V budoucnu lze očekávat spolupráci v rámci některých agent NKČR, které se zabývají zpřístupněním elektronických dokumentů a oddělení článkové bibliografie, resp. Kooperačním systémem, stejně tak spolupráci mezi dalšími institucemi na základě otevřených standardů.

Propojovat bibliografické záznamy lze staticky i dynamicky, jasná tendence je k otevřenému propojení a k interaktivním pružným službám.

V návrhu nové "**Strategie rozvoje knihoven 2003-2005**" je formulován hlavní cíl rozvoje knihoven: "Prostřednictvím národního knihovního systému umožnit občanům rovný přístup k publikovaným dokumentům a informačním zdrojům v jakékoli formě, vytvářet informační zázemí pro výchovu a celoživotní vzdělávání, pro uspokojování kulturních zájmů občanů, pro výzkumnou a vývojovou činnost, pro ekonomické aktivity a pro nezávislé rozhodování jedince."

Z dílčích cílů: vytvořit integrovaný národní systém knihoven a informačních institucí, který s využitím informačních technologií umožní jejich propojení, kooperaci a zapojení do mezinárodní spolupráce; zajistit realizaci regionálních funkcí knihoven a formovat krajské systémy knihoven; podporovat oborovou organizaci systému knihoven; dosáhnout maximální kompatibility a unifikace knihovnických činností a systémů v národním a mezinárodním měřítku s cílem zlepšit kvalitu služeb, zvýšit efektivitu činnosti knihoven, odstranit duplicitu činností.

Základní teze projektu

Optimalizovat zpřístupnění plných textů znamená je propojovat s ostatními zdroji a službami. Úspěch propojení závisí na standardech, nástrojích a technologiích používaných ve všech fázích informačního procesu. Závisí i na organizaci informačního systému a legislativně právních otázkách zpřístupnění elektronických zdrojů.

Základním předpokladem optimalizace zpřístupnění plných textů je nutnost nových modelů získávání, zpracování a zpřístupňování bibliografických informací a nutnost změn v chování

uživatelé (human computer interaction) s rozvojem elektronického publikování , které se týká autorů, nakladatelů, vydavatelů, knihovníků a uživatelů.

Optimalizovat zpřístupnění plných textů také znamená jejich zpřístupnění ve všech složkách struktury společnosti, ve všech druzích knihoven a informačních systémů, které jsou vzájemně interoperabilní.

C.3 Návrhy opatření

Je třeba zajistit **financování** činností, nástrojů a používaných technologií i po skončení toho výzkumného záměru a programového projektu přímo souvisejícího se záměrem - Souborná databáze Kooperativního systému článkové bibliografie - optimalizace integrace a správy heterogenních dat" (2000-2004).

D Použití finančních prostředků - institucionální podpory (tabulky, komentář)

Finanční prostředky byly během řešení projektu a zejména v jeho počátcích silně redukovány vzhledem ke zpřístupnění zahraničních plných textů v programu LI MŠMT. V r. 2001 byly jasněji specifikovány a s ohledem na nákup internetové licence dimenzovány částečně do investic. Činnosti v jednotlivých letech částečně přizpůsobeny projektu Souborná databáze, se kterým je záměr komplementární.

Rok 1999

Tabulka

	A	B	C	D	E
1	Neinvest.		Propojení analytických záznamů s plnými texty 1999	limit	244 000,00 Kč
2			1999		
3	Datum	Čís. fakt	Popis	Částka	Zůstatek
4	1.7.1999	99-075	I. Mattern - aplikace a vyhledání článků v databázi TAMTAM I.	8 000,00 Kč	236 000,00 Kč
5	2.7.1999	303/99	Anopress - nákup plných textů článků I. (dodávka)	19 871,25 Kč	216 128,75 Kč
6	2.7.1999	304/99	Anopress - nákup plných textů článků II. (dodávka)	19 950,00 Kč	196 178,75 Kč
7	7.7.1999	305/99	Anopress - digitalizace časopisu Národní knihovna	10 000,00 Kč	186 178,75 Kč
8	4.8.1999	99018	J. Koktan - aplik. na propoj. analyt. záz. s plnými texty (konverze)	12 900,00 Kč	173 278,75 Kč
9	3.9.1999	412/1999	Anopress - nákup licencí na plné texty (srpen 99)	15 750,00 Kč	157 528,75 Kč
10	6.10.1999	496/999	Anopress - monitoring médií	7 140,00 Kč	150 388,75 Kč
11	9.11.1999	99-079	I. Mattern - vytvoření aplikace pro vyhledávání v periodiku NK	25 400,00 Kč	124 988,75 Kč
12	22.11.1999	623/1999	Anopress - nákup plných textů článků III. (dodávka)	15 204,00 Kč	109 784,75 Kč
13	23.11.1999	624/1999	Anopress - nákup plných textů článků IV. (dodávka)	15 204,00 Kč	94 580,75 Kč
14	23.11.1999	99-080	I. Mattern - aplikace a vyhledání článků v databázi TAMTAM II.	8 000,00 Kč	86 580,75 Kč
15	24.11.1999	625/1999	Anopress - nákup plných textů článků IV. (dodávka)	15 209,25 Kč	71 371,50 Kč
16	24.11.1999	99025	J. Koktan - vývoj aplik. na propoj. analyt. záz. s plnými texty I.	18 000,00 Kč	53 371,50 Kč
17	25.11.1999	99026	J. Koktan - vývoj aplik. na propoj. analyt. záz. s plnými texty II.	18 000,00 Kč	35 371,50 Kč
18	26.11.1999	99027	J. Koktan - vývoj aplik. na propoj. analyt. záz. s plnými texty III.	14 000,00 Kč	21 371,50 Kč
19	3.12.1999	316/1299	F. Chlubna - konfigurace počítače, výměna disku, zálohování	2 500,00 Kč	18 871,50 Kč
20	3.12.1999	99/1	I. Anděřová - vedení projektu	14 000,00 Kč	4 871,50 Kč
21	6.12.1999	99/006	H. Dvořáková - příprava k propojení analytických záznamů	3 500,00 Kč	1 371,50 Kč
22	6.12.1999	99/1	D. Mráková - příprava k propojení analytických záznamů	1 371,50 Kč	0,00 Kč
23					
24					0,00 Kč
25	utraceno			244 000,00 Kč	

Komentář

Neinvestice 244 000,-

Služby

V r. 1999 byly nakoupeny tyto služby: plné texty od Anopressu, digitalizace periodika Národní knihovna v Anopressu, nákup licencí pro přístup do databanky TamTam, monitoring médií Anopress pro NKČR, vývoj aplikace pro vyhledání v periodiku Národní knihovna v Anopressu, aplikace pro vyhledávání adekvátních plných textů v databázi TamTam vhodných k propojení s bibliografickými záznamy ANL, vývoj aplikace k off-line propojení těchto záznamů s plnými texty, přípravné práce k propojení.

Rok 2000

Tabulka

	A	B	C	D	E		
1	Neinvestice		Propojení analytických záznamů s plnými texty 2000	limit	229 000,00 Kč		
2							
3	Datum	Čís. fakt.	Popis	Částka	Zůstatek		
4			Služby (98 520 Kč)				
5	7.11.2000	0506/2000	Anopress - nákup plných textů článků I. (dodávka)	16 364,30 Kč	212 635,70 Kč		
6	7.11.2000	0659/2000	Anopress - nákup plných textů článků II. (dodávka)	16 359,00 Kč	196 276,70 Kč		
7	7.11.2000	0660/2000	Anopress - nákup plných textů článků III. (dodávka)	16 364,30 Kč	179 912,40 Kč		
8	7.11.2000	0911/2000	Anopress - monitoring médií pro NK	5 040,00 Kč	174 872,40 Kč		
9	7.11.2000	1323/2000	Anopress - monitoring médií pro NK	5 040,00 Kč	169 832,40 Kč		
10	7.11.2000	0823/2000	Anopress - monitoring médií pro NK	5 040,00 Kč	164 792,40 Kč		
11	7.11.2000	1135/2000	Anopress - monitoring médií pro NK	5 040,00 Kč	159 752,40 Kč		
12	7.11.2000	0656/2000	Anopress - monitoring médií pro NK	5 040,00 Kč	154 712,40 Kč		
13	23.11.2000	1491/2000	Anopress - monitoring médií pro NK	5 040,00 Kč	149 672,40 Kč		
14	4.12.2000	2000/1	I. Anděrová - vedení projektu	10 500,00 Kč	139 172,40 Kč		
15	11.12.2000	0001/2000	J. Kučera-tvorba témat	4 192,40 Kč	134 980,00 Kč		
16	11.12.2000	00/1	D. Mráková - globální opravy	1 500,00 Kč	133 480,00 Kč		
17	11.12.2000	0008/2000	H. Dvořáková - propojení záznamů	1 500,00 Kč	131 980,00 Kč		
18	11.12.2000	327/2000	F. Chlubna - instalace počítače	1 500,00 Kč	130 480,00 Kč		
19							
20			Mzdy (70 000 Kč)				
21	1.11./31.12.2000		E. Holá, A. Rumlenová, P. Kopp, L. Příbylová,	70 000,00 Kč	60 480,00 Kč		
22			D. Brejniková, M. Pašník, H. Stochlová, D. Kindl,				
23			M. Střítecká				
24							
25			Licence (60 480 Kč)				
26	27.11.2000	1504/2000	Konzorcium Anopress - listopad 2000/únor 2001	60 480,00 Kč	0,00 Kč		
27					0,00 Kč		
28	utraceno			229 000,00 Kč			
	A	B	C	D	E	F	G
1	Mzdy		Propojení analytických záznamů s plnými texty			limit	70 000
2	Datum	Jméno	Popis činnosti	Hodiny	Kusy	Částka	Zůstatek
3	k 31.12.2000	Střítecká M.	Příprava k propojení	25	250	2 650	67 350
4	k 31.12.2000	Holá E.	Příprava k propojení	44	440	6 600	60 750
5	k 31.12.2000	Rumlenová A.	Příprava k propojení	74	740	11 100	49 650
6	k 31.12.2000	Kopp P.	Příprava k propojení	43	430	6 450	43 200
7	k 31.12.2000	Stochlová H.	Korektury	18	360	2 700	40 500
8	k 31.12.2000	Příbylová L. x	Korektury	100	836	15 000	25 500
9	k 31.12.2000	Brejniková D.	Záznamy	40	120	6 000	19 500
10	k 31.12.2000	Kindl D.	Propojení	60	600	9 000	10 500
11	k 31.12.2000	Pašník M.	Korektury	70	1400	10 500	0
12	Suma			474	5176	70 000	
13							
14							
15	z toho:		korektury	188	2596	28 200	
16			propojení	246	2460	35 800	
17			záznamy	40	120	6 000	
18	Suma			474	5176	70 000	
19							
20	Komentář:	Pracovní normy korektury					
21			cca: korektury	20 korektur/hod.			
22			příprava propojení, propojení	10 propojení/hod.			
23			záznamy	3 záznamy/hod.			
24			Částka za hodinu:	150 Kč/hod.			
25							
26		x U této pracovní normy:					
27			korektury (autority)	8 korektur/hod.			
28							
29							
30	Detailní čerpání u jednotlivých pracovníků:						

31	Datum vystavení	Jméno	Popis činnosti	Hodiny	Kusy	Částka
32	27.11.2000	Střítecká M.	Příprava k propojení	25		2 650
33	6.11.2000	Holá	Příprava k propojení	22		3 300
34	27.11.2000			22		3 300
35	6.11.2000	Rumílenová A.	Příprava k propojení	37		5 500
36	27.11.2000			37		5 600
37	27.11.2000	Kopp P.	Příprava k propojení	23		3 450
38	6.11.2000			20		3 000
39	6.11.2000	Štochllová H. x	Příprava k propojení	18		2 700
40	6.11.2000	Příbylová L.	Korektury	50		7 500
41	27.11.2000			50		7 500
42	6.11.2000	Brejniková D.	Záznamy	20		3 000
43	30.9.2000			20		3 000
44	6.11.2000	Kindl D.	Propojení	30		4 500
45	27.11.2000			30		4 500
46	7.11.2000	Pašník M.	Korektury	50		7 500
47	27.11.2000			20		3 000
48	Suma			474		70 000

Komentář

Neinvestice 229 000,-

Služby 99 000,-

Licence 60 000,-

Mzdy (OON) 70 000,-

Neinvestice

Služby

Pravidelný monitoring médií pro oddělení Public Relation a ředitele NKČR dle zadaného profilu. Nákup plných textů odpovídajících profilu zpracovávaných článků za účelem propojení analytických bibliografických záznamů s těmito texty- cca 9350 plných textů.

Vedení projektu a koncepční práce, které jsou východiskem pro další projekt VaV Souborná databáze Kooperativního systému článkové bibliografie - optimalizace integrace a správy heterogenních dat.

Experimentální tvorba témat - topiků v rámci systému TOPIC, který je založen na pojmovém vyhledávání. Globální opravy - doplnění údajů do elektronických adres v bibliografických záznamech připravených k propojení s plnými texty a činnosti týkající se propojení.

Instalace počítače v oddělení analytického zpracování.

Nedošlo k nákupu 6 PC z důvodu krácení prostředků. Naopak došlo k zakoupení licence pro přístup do báze TamTam.

Mzdy

Pracovníci oddělení analytického zpracování uváděli částečné adresy plných textů do bibliografických záznamů a zároveň tyto texty stahovali v rámci Konzorcia Anopress (příprava k propojení s plným textem). Dále byly propojovány bibliografické záznamy zpracované v rámci oddělení s plnými texty vystavenými na Internetu. Byly prováděny nejnnutnější opravy bibliografických záznamů. Podrobné čerpání těchto prostředků je uvedeno v tabulce Mzdy 2000.

Licence

Licence na plné texty pro přístup do mediální databanky Anopress - TAMTAM v rámci konzorcia Anopress.

Rok 2001

Tabulka

	A	B	C	D	E
1	Neinvestice		Propojení analytických záznamů 2001	limit	757 000,00 Kč
2					
3	Datum	Čís. fakt.	Popis	Částka	Zůstatek
4			Služby (647 000 Kč)		
5	2.7.2001	2001015	Tovek, s.r.o. - techn. podp. k internet. licenci VIS	300 000,00 Kč	457 000,00 Kč
6	2.7.2001	2001016	Tovek, s.r.o. - techn. podp. k intranet. licenci VIS	83 000,00 Kč	374 000,00 Kč
7	25.7.2001	0008/2001	D. Kindl - www stránky NKKR, č. 1/2001.2000	12 000,00 Kč	362 000,00 Kč
8	9.8.2001	2001-115	I. Mattem - linka aut. index., konverze UNIMARC/DC	45 000,00 Kč	317 000,00 Kč
9	9.8.2001	1839/2000	Anopress - monitoring médií pro NK (prosinec 2000)	5 040,00 Kč	311 960,00 Kč
10	9.8.2001	0102/2001	Anopress - monitoring médií pro NK (leden 2001)	5 040,00 Kč	306 920,00 Kč
11	9.8.2001	01/10343	Anopress - monitoring médií pro NK (únor)	5 040,00 Kč	301 880,00 Kč
12	9.8.2001	01/10494	Anopress - monitoring médií pro NK (březen)	5 040,00 Kč	296 840,00 Kč
13	9.8.2001	01/10665	Anopress - monitoring médií pro NK (1. pol. dubna)	1 848,00 Kč	294 992,00 Kč
14	9.8.2001	01/10134	Anopress - monitoring médií pro NK (2. pol. dubna)	3 192,00 Kč	291 800,00 Kč
15	9.8.2001	01/10344	Anopress - monitoring médií pro NK (květen)	5 040,00 Kč	286 760,00 Kč
16	9.8.2001	01/10508	Anopress - monitoring médií pro NK (červen)	5 040,00 Kč	281 720,00 Kč
17	9.8.2001	01/10674	Anopress - monitoring médií pro NK (červenec)	5 040,00 Kč	276 680,00 Kč
18	17.9.2001	2001-121	I. Mattem -TTDE - konv. výstupu do UNICODE, úpravy TTDE	22 500,00 Kč	254 180,00 Kč
19	17.9.2001	2001-122	I. Mattem- úprava vyhled. Formuláře a www pro plné texty	37 500,00 Kč	216 680,00 Kč
20	18.9.2001	01/10840	Anopress - monitoring médií pro NK (srpen)	5 040,00 Kč	211 640,00 Kč
21	16.10.2001	4127010917	Office XP pro WIN	4 705,80 Kč	206 934,20 Kč
22	23.10.2001	01/2001	J. Kučera - tvorba topiků	22 500,00 Kč	184 434,20 Kč
23	8.11.2001	2001-125	I. Mattem - XML, aplikace www periodika	27 600,00 Kč	156 834,20 Kč
24	8.11.2001	2001-128	I. Mattem - rejstříky, www periodika	26 834,10 Kč	130 000,10 Kč
25			Opravy, údržba		
26	11.12.2001	20120138	Sítové karty SMC 9432 PCI	20 000,00 Kč	110 000,10 Kč
27					
28			Mzdy (70 000 Kč)		
29	1.6./31.12.2001		D. Brejníková, J. Magúthová, E. Holá, J. Levá, J. Chocholová, P. Kopp, D. Molitorisová, P. Kotrba, D. Kindl	70 000,00 Kč	40 000,10 Kč
30					
31					
32			Materiál (40 000 Kč)		
33	1.10.2001	20120091	Sítová tiskárna	39 894,00 Kč	106,10 Kč
34	23.10.2001	1717/2001	Diskety	106,10 Kč	0,00 Kč
35	zůstatek				0,00 Kč
36	černáno			757 000,00 Kč	

	A	B	C	D	E	F
1	Detailní čerpání u jednotlivých pracovníků:					
2	2001					
3			Propojení analytických záznamů			70 000
4	Datum vystavení	Jméno	Popis činnosti	Hodiny	Kusy	Částka
5	31.8.2001	Brejniková D.	Záznamy	100	300	15 000
6	30.9.2001	Magúthová J.	příprava, kontr. propoj. linka	34	680	5 100
7	23.11.2001		příprava, kontr. propoj. linka	4	80	600
8	30.9.2001	Holá E.	příprava, kontr. propoj. linka	31	620	4 650
9	26.11.2001		příprava, kontr. propoj. linka	20	400	3 000
10	30.9.2001	Levá J.	příprava, kontr. propoj. linka	32	640	4 800
11	26.11.2001		příprava, kontr. propoj. linka	13	260	1 950
12	30.9.2001	Chocholová J.	příprava, kontr. propoj. linka	31	620	4 650
13	23.11.2001		příprava, kontr. propoj. linka	1	20	150
14	30.9.2001	Kopp P.	příprava, kontr. propoj. linka	31	620	4 650
15	23.11.2001		příprava, kontr. propoj. linka	9	180	1 350
16	30.9.2001	Molitorisová, D.	html stránky, překlad	14		2 100
17	31.10.2001	Kotrba	propojení (program) - odd. knih. syst.	30		9 000
18	23.11.2001	Kindl	NKKR - www. html, pdf (1,2,3/1999,	65		13 000
19	Suma		2-6/2000, 2/2001)	415		70 000
20						
21						
22	z toho		propojení	206	4120	30 900
23			záznamy	100	300	15 000
24			program	30		9 000
25			NKKR	65		13 000
26			html stránky, překlad	14		2 100
27	Komentář			415		70 000
28		Pracovní normy	propojení	20 prop./hod.		150 Kč/hod.
29			záznamy	3 záz./hod.		150 Kč/hod.
30			program(pracovník z odd. knih. syst.)			300 Kč/hod.
31			NKKR			200 Kč/hod.
32			html stránky, překlad			150 Kč/hod.
33						

Komentář

Neinvestiční prostředky 757 000,-

Služby 627 000,-

Opravy a údržba 20 000,-

Materiál 40 000,-

Mzdové prostředky 70 000,-

Investiční prostředky 200 000,-

Neinvestice

Služby

Technická podpora pro intranetovou a internetovou licenci - Tovek, s.r.o. WWW stránky periodika Národní knihovna: knihovnická revue - pdf a html formát, rejstříky. Pravidelný monitoring médií pro oddělení Public Relation a ředitele NKČR dle zadaného profilu. Úpravy technologie linky automatické indexace, konverze výstupu z linky do UNICODE, konverze metadat do XML, layout www stránek a aplikace pro vyhledávání v plných textech - formuláře, rejstříky, portál pro www periodika volně přístupná. Tvorba topiků.

Zakoupení XP pro WIN (Access). Koncepční práce, které jsou východiskem pro další (související) projekt VaV Souborná databáze kooperačního systému článkové bibliografie - optimalizace integrace a správy heterogenních dat.

Opravy - údržba

Nákup síťových karet.

Mzdové prostředky

Pracovníci oddělení analytického zpracovávali od poloviny května záznamy z celostátních deníků a některých časopisů (Reflex, Respekt, Ekonom, Týden) v lince automatické indexace. Šlo o postupné ladění linky, testování a kontrolu záznamů, které se importují zároveň do bibliografické báze ANL a fulltextové databáze s metadaty v plných textech v podobě DC, XHTML XML. V rámci mezd byly dále činnosti související s tvorbou www stránek pro oddělení článkové bibliografie a Kooperační systém článkové bibliografie (např. Metodika popisu článků ve formátu UNIMARC a AACR2R).

Materiál

V rámci materiálu byly zakoupena síťová laserová tiskárna 2200 DN a diskety.

Investice

Z investičních prostředků byla zakoupena roční internetová licence pro prezentaci metadat a plných textů na internetu.

V tomto roce nebyl zakoupen scanner, OCR a vypalovačka (až v následujícím roce), ale byla zakoupena část internetové licence pro VIS (TOPIC). Upgrade serveru byl proveden až v následujícím roce.

Rok 2002

Tabulka

	A	B	C	D	E
1	Neinvestice		Propojení analytických záznamů 2002	limit	457 000,00 Kč
2					
3	Datum	Čís. fakt.	Popis	Částka	Zůstatek
4			Služby (337 000,00 Kč)		
5	17.5.2002	1/2002	J. Kučera - tvorba topiků	7 500,00 Kč	449 500,00 Kč
6	17.5.2002	2002-139	I. Mattern - www stránky, rejstříky	24 600,00 Kč	424 900,00 Kč
7	17.5.2002	2002-142	I. Mattern - interface administrace pro opravy dat I.	18 600,00 Kč	406 300,00 Kč
8	17.5.2002	22010012	R. Libal - ppt prezentace pro Inforum 2002	5 250,00 Kč	401 050,00 Kč
9	17.5.2002	5/2002	D. Kindl - NKKR 4,5,6,9/1999, 3,4/2001, 1/2002	6 000,00 Kč	395 050,00 Kč
10	10.6.2002	účet	Copy general-fólie, prezentace Inforum	8 153,00 Kč	386 897,00 Kč
11	11.7.2002	202-153	I. Mattern - update, upgrade serveru	25 650,00 Kč	361 247,00 Kč
12	30.9.2002	účet	Copy general-fólie, prezentace Seč	2 770,00 Kč	358 477,00 Kč
13	30.9.2002	2002-160	I. Mattern - stahování článků; interface, administrace	17 000,00 Kč	341 477,00 Kč
14			pro opravy metadat II.		
15	4.11.2002	2002-163	I. Mattern - TTDE pro www prostředí 1/3	33 000,00 Kč	308 477,00 Kč
16	8.11.2002	6/2002	J. Schwarz - studie o automatické indexaci	15 000,00 Kč	293 477,00 Kč
17	18.11.2002	16/2002	D. Kindl - NKKR 2/2002 na www, rejstříky, heslář	9 000,00 Kč	284 477,00 Kč
18	18.11.2002	2/2002	J. Kučera - tvorba topiků (literatura, archeologie	25 000,00 Kč	259 477,00 Kč
19			historie, umění, geografie) a šablony		
20	18.11.2002	3/2002	J. Kučera - tvorba topiků (zdravotnictví), údržba	25 000,00 Kč	234 477,00 Kč
21	18.11.2002	2002-165	I. Mattern - TTDE pro www prostředí 2/3	35 000,00 Kč	199 477,00 Kč
22	18.11.2002	2002-167	I. Mattern - TTDE pro www prostředí 3/3	36 000,00 Kč	163 477,00 Kč
23	25.11.2002	17/2002	D. Kindl - kombinované a hromadné opravy ANL	20 000,00 Kč	143 477,00 Kč
24	28.11.2002	200225	J. Koktan - interface dialog pro Bázi titulů ANL	10 000,00 Kč	133 477,00 Kč
25	28.11.2002	1/2002	I. Anděrová - management projektu	13 477,00 Kč	120 000,00 Kč
26					
27			Opravy, údržba (20 000,00 Kč)		
28	8.11.2002	20220065	Upgrade PC Duron	20 000,00 Kč	100 000,00 Kč
29					
30			Mzdové prostředky (70 000,00 Kč)		
31	8.6.2002		H. Dvořáková, D. Kindl, A. Kozáková,	70 000,00 Kč	30 000,00 Kč
32			P. Kopp, J. Kučera, J. Levá,		
33			J. Měgúthová, D. Molitorisová,		
34			V. Ptáčková, H. J. Schwarz, Štochllová,		
35			L. Vrbičanová		
36					
37					
38			Materiál (30 000,00 Kč)		
39	6.6.2002	20220035	CDRW	4 514,00 Kč	25 486,00 Kč
40	30.9.2002	1547/2002	Náplně do tiskárny, diskety	9 998,70 Kč	15 487,30 Kč
41	4.11.2002	20220062	ScanJet+OCR	9 552,60 Kč	5 934,70 Kč
42	26.11.2002	1922/2002	Náplně do tiskárny, diskety	5 944,10 Kč	-9,40 Kč
43	Čerpáno			457 009,40 Kč	
44	Zůstatek				-9,40 Kč
45					

	A	B	C	D	E
1	Investice		Propojení analytických záznamů 2002	limit	500 000,00 Kč
2	Datum	Čís. fakt.	Popis	Částka	Zůstatek
3					
4	14.6.2002	2002020	Tovek, s.r.o. - internetová licence - VIS -upgrade,	500 000,00 Kč	0,00 Kč
5	zůstatek		technická podpora		0,00 Kč
6	čerpáno			500 000,00 Kč	

	A	B	C	D	E	F
1						
2	Detailní čerpání u jednotlivých pracovníků					
3	Datum vystavení	Jméno	Popis činnosti	Hodiny	Kusy	Částka
4	1.6.2002	Kindl D.	Propojení záznamů s plnými texty (volnými)	33	660	3 300
5	1.6.2002	Vrbičanová L.	Korektury jmenné, věcné,hromadné (ANL)	15	450	3 000
6	22.11.2002	Kindl D.	Propojení záznamů s plnými texty (volnými)	27	405	5 400
7			a kontrola propojení			
8	22.11.2002	Kindl D.	Korektury jmenné, věcné,hromadné (ANL)	20	617	4 000
9	22.11.2002	Kozáková A.	Korektury hromadné (ANL)	10		2 000
10	22.11.2002	Kopp P.	Korektury hromadné (ANL)	10		2 000
11	22.11.2002	Levá J.	Korektury hromadné (ANL)	15		3 000
12	22.11.2002	Magúthová J.	Korektury hromadné (ANL)	10		2 000
13	22.11.2002	Molitorisová D.	Korektury jmenné, věcné,hromadné (ANL)	20	600	4 000
14	22.11.2002	Molitorisová D.	www stránky - nové	17		5 100
15	22.11.2002	Štochllová H.	Korektury jmenné, věcné,hromadné (ANL)	10	300	
16			Autoriy (sjednocování, podklady)	6		3 200
17	22.11.2002	Vrbičanová L.	Korektury jmenné, věcné,hromadné (ANL)	50	1500	10 000
18	27.11.2002	Dvořáková H.	Program pro import do ANL-aktualizace	10		2 000
19	27.11.2002	Kučera J.	Tvorba topiků (geografie) a podklady	31		6 200
20	27.11.2002	Molitorisová D.	www stránky - údržba	20		4 000
21	27.11.2002	Ptáčková V.	Globální opravy ANL pro CD	10		2 000
22	27.11.2002	Schwarz J.	Analýza selekční úplnosti topiků	32		8 000
23	27.11.2002	Štochllová H.	Korektury hromadné (ANL)	4		800
24	Suma			350		70 000
25						
26	Komentář	Pracovní normy				
27			Korektury jmenné (ANL)	20 korektur/hod.		100 Kč/hod.
28			Korektury jmenné, věcné,hromadné (ANL)	30 korektur/hod.		200 Kč/hod.
29			Korektury hromadné (ANL)			200 Kč/hod.
30			Korektury globální (ANL)			100 Kč/hod.
31			www stránky - aktualizace			200 Kč/hod.
32			Autority (sjednocování, podklady)			200 Kč/hod.
33			www stránky - nové			300 Kč/hod.
34			Propojení záznamů s plnými texty (volnými)	20/hod.		100 Kč/hod.
35			Program pro import do ANL - aktualizace			200 Kč/hod.
36						
37			Propojení záznamů s plnými texty (volnými)	15/hod.		200 Kč/hod.
38			a kontrola propojení			
39			Tvorba topiků a podklady			200 Kč/hod.
40			Analýza selekční úplnosti topiků			250 Kč/hod.

Komentář

Neinvestiční prostředky: 457 000,-

Služby 337 000,-

Opravy a údržba 20 000,-

Materiál 30 000,-

Mzdové prostředky (OON) 70 000,-

Investiční prostředky: 500 000,-

Neinvestice

Služby

Tvorba topiků, interface pro administraci báze ANL FULL a strukturovaného portálu pro volná www periodika (aktualizace dat, statistiky), částečný převod linky automatické indexace/extrakce (TTDE) do www prostředí (hrazeno též z projektu Souborná databáze Kooperačního systému článkové bibliografie - optimalizace integrace a správy heterogenních dat). Údržba serveru full.nkp.cz a báze ANL.FULL - realizován upgrade a update serveru full.nkp.cz (instalace WIN 2000, nové verze TOPIC - verze 3.7 Portal One, zvýšení kapacity disku na 68 GB, RAM na 1 GB - částečně též hrazeno z projektu Souborná databáze Kooperačního systému článkové bibliografie - optimalizace integrace a správy heterogenních dat).

Technické provedení prezentace pro konferenci Inforum 2002. Vystavení periodika Národní knihovna č. 4, 5,6,9/1999 + 3,4/1999 + 1,2/2002 v příslušných formátech na WWW, tvorba hesláře, opravy báze

ANL vzhledem k bázi autorit (opravy kombinované a hromadné). Interface pro přístup do Báže titulů v rámci managementu Kooperačního systému článkové bibliografie. Studie Současný stav a trendy automatické indexace dokumentů. Koncepční práce, které jsou východiskem pro další (související) projekt VaV Souborná databáze kooperačního systému článkové bibliografie - optimalizace integrace a správy heterogenních dat.

Opravy a údržba

Upgrade počítače.

Mzdy (OON)

Pracovníci oddělení analytického zpracování vykonávali tyto činnosti: propojení bibliografických záznamů s volně přístupnými plnými texty na www, opravy údajů jmenného a věcného popisu v rámci báze ANL (i záznamů kooperujících institucí) - překlady, sjednocování popisu, kontrola oproti souborům autorit aj., příprava nových a aktualizace starých www stránek týkajících se projektu. Další pracovníci: aktualizace podkladů pro program pro import záznamů do ALEPHu, tvorba topiků (které nebyly hrazeny ve službách), analýza selekční úplnosti topiků jako podklad pro jejich další vyhledávání v systému TOPIC.

Materiál

Z finančních prostředků pro materiál v rámci neinvestičních prostředků byla zakoupena "vypalovačka" pro CD ROM, náplně do tiskárny a diskety. ScanJet+OCR - zařízení bylo zakoupeno pro skenování předloh. Finance na materiál byly přečerpány o 9.40 Kč. Tato částka je hrazena z rozpočtu NKČR.

Plánovaná služební cesta byla realizována až v r. 2003.

Investice

Upgrade roční internetové licence pro VIS (TOPIC - verze Portal One) a technická podpora internetové a intranetové licence.

Rok 2003

Tabulka

J	A	B	C	D	E
1	Neinvestice		Propojení analytických záznamů 2003	limit	523 000,00 Kč
2					
3	Datum	Čís. fakt.	Popis	Částka	Zůstatek
4			Služby (395 000 Kč)		
5	12.5.2003	2003017	Tovek - ultranet VIS - technická podpora	80 000,00 Kč	443 000,00 Kč
6	1.7.2003	2003-179	I. Mattem - WWWTTDE design, přístupy- kontr.skrípt	7 200,00 Kč	435 800,00 Kč
7	31.7.2003	2003-180	I. Mattem - vstupy WWWTTDE, rejstříky, úpravy formuláře	57 000,00 Kč	378 800,00 Kč
8	15.10.2003	2003-184	I. Mattem - úpravy WWWTTDE, doplnění údajů, hlavičky	40 200,00 Kč	338 600,00 Kč
9	15.10.2003	01/2003	J. Kučera - tvorba topiků (geografie, doprava), údržba	40 000,00 Kč	298 600,00 Kč
10	25.11.2003	2003-185	I. Mattem - úpravy WWWTTDE, authority, rejstříky	59 000,00 Kč	239 600,00 Kč
11	27.11.2003	11/2003	J. Schwarz- analýza topiků a úplnost vyhledávání v ANL FULL	44 286,60 Kč	195 313,40 Kč
12	2.12.2003	2003-186	I. Mattem - konverze UNIMARC M21	7 684,72 Kč	187 628,68 Kč
13	3.12.2003	20031116	Cosmostron - Z39.50 toolkit klient - (linka a authority)	60 000,00 Kč	127 628,68 Kč
14					
15					
16			Mzdové prostředky (70 000 Kč)		
17	8.6.2002		Anděrová,Kindl, Maqúthová, Molitorisová, Rumlenová, Vrbičanová,Schwarz	70 000,00 Kč	57 628,68 Kč
18					
19					
20			Cestovné (58 000 Kč)		
21	6.10.2003		IFLA-Berlin	57 628,68 Kč	
22			Materiál (10 000,00 Kč - převedeno do služeb)		
23					
24					
25					
26					
27	Čerpáno			523 000,00 Kč	
28	Zůstatek				0,00 Kč
29					

	A	B	C	D	E
1	Investice		Propojení analytických záznamů 2003	limit	530 000,00 Kč
2	Datum	Čís. fakt.	Popis	Částka	Zůstatek
3					
4	12.5.2003	2003016	Tovek,s.r.o. - internetová licence - VIS -upgrade,	530 000,00 Kč	
5	zůstatek		technická podpora		0,00 Kč
6	čerpáno			530 000,00 Kč	

	A	B	C	D	E	F
1	Detailní čerpání u jednotlivých pracovníků					
2	Datum	Jméno	Popis činnosti	Hodiny	Kusy	Částka
3						
4	30.6.2003	Kindl D.	Periodikum Národní knihovna, rejstřík (4/02, 1/03)	27	4/02, 1/03	5 400
5			Propojení záznamů s plnými texty (volnými)	20	800	4 000
6			a kontrola propojení			
7			Korektury jmenné, věcné hromadně (ANL)	20	800	4 000
8	24.11.2003	Kindl D.	Národní knihovna (2/03), current content (1/99-1/2003)	20		8 000
9			Propojení záznamů s plnými texty (volnými)	6	1381	2 400
10			a oprava propojení			
11			Korektury jmenné, věcné hromadně, zdroj dok., autority	7		2 800
12	24.11.2003	Maquithová J.	Korektury jmenné, věcné hromadně (ANL)	10	300	2 000
13			Kontrola záznamů ALEPH/TOPIC (systém)	20		4 000
14	24.11.2003	Molitorisová D.	www stránky - údržba (kontrola)	25		5 000
15	24.11.2003	Rumlenová A.	Korektury jmenné, věcné hromadně (ANL)	20	600	4 000
16			Kontrola záznamů ALEPH/TOPIC (systém)	12		2 400
17	24.11.2003	Vrbičanová L.	Korektury jmenné, věcné hromadně (ANL)	35	1050	7 000
18	24.11.2003	Schwarz J.	Analýza selekční úplnosti topiků	52		13 000
19	24.11.2003	Anděrová I.	Koncepce, administrace, metodika	20		6 000
20	Suma			294		70 000
21						
22						
23	Komentář	Pracovní normy				
24			Kontrola záznamů ALEPH/TOPIC (systém)			200 Kč/hod.
25			Korektury jmenné, věcné hromadně (ANL)*	30 korektur/hod.		200 Kč/hod.
26			www stránky - údržba (kontrola)			100 Kč/hod.
27			Korektury jmenné, věcné hromadně, autority,	variabilní		400 Kč/hod.
28			zdrojový dokument			
29			Propojení záznamů s plnými texty (volnými)	40/hod.		200 Kč/hod.
30			Propojení záznamů s plnými texty a oprava URL	variabilní		400 Kč/hod.
31			Analýza selekční úplnosti topiků			250 Kč/hod.
32			Koncepce, organizace, metodika aj. projektu			300 Kč/hod.
33			Vytavení periodika Národní knihovna, rejstříky			200 Kč/hod.
34			Vytavení periodika Národní knihovna, rejstříky,	variabilní		400 Kč/hod.
35			current content, OCR, katalogizace			

Neinvestiční prostředky 523 000,-

Služby 395 000,-

Cestovné 58 000,-

Mzdové prostředky 70 000,-

Investiční prostředky 530 000,-

Neinvestice

Služby

Tovek, s.r.o. - ultranet VIS - technická podpora.

Tvorba topiků. Design a funkční aplikace internetové verze linky s propojením na rejstříky ANL FULL a národní autority s možností oprav metadat (automatické získávání plných textů, indexace bibliografických záznamů a plných textů, propojování záznamů s plnými texty on-line a zpřístupňování plných textů - úpravy pracovního formuláře, úprava hlaviček, vyhledání - formuláře, rejstříky, zpřístupnění - uživatelské formáty, pracovní formáty - DC, XHTML, XML - hrazeno též z projektu Souborná databáze Kooperačního systému článkové bibliografie - optimalizace integrace a správy heterogenních dat). Částečná konverze UNIMARC M21 (hrazeno též z projektu Souborná databáze Kooperačního systému článkové bibliografie - optimalizace integrace a správy heterogenních dat). Analýza topiků a úplnosti vyhledávání v bázi ANL FULL. Z39.50 toolkit klient pro napojení internetové verze linky na autority. **Cestovné**

Účast na zasedání IFLA 2003 (69th IFLA Council and General Conference, August 1.-8. 2003, Berlin).

Mzdy (OON)

Pracovníci oddělení analytického zpracování vykonávali tyto činnosti: propojení bibliografických záznamů s volně přístupnými plnými texty na www, korektury údajů jmenného a věcného popisu v rámci báze ANL (i záznamů kooperujících institucí) - překlady, sjednocování popisu, kontrola oproti souborům autorit aj., kontrola záznamů produkovaných v lince automatické indexace v Alephu a

Topicu, vystavení periodika Národní knihovna na www (4/02, 1-2/03, rejstříky, current kontent 1/99-1/2003). J. Schwarz - analýza selekční úplnosti topiků jako podklad pro optimalizaci vyhledávání v systému TOPIC. Koncepce, administrace a metodika projektu.

Investice

Roční internetová licence pro VIS (TOPIC - verze Portal One), technická podpora internetové a intranetové licence

Sumarizace finančních nákladů r. 1999-2003

Rok	Suma	Investice	Neinvestice (z toho licence, mzdy, materiál, údržba)
2003	1 053 000	530 000	523 000 (z toho cestovné 58 000, mzdy 70 000)
2002	957 000	500 000	457 000 (z toho materiál 30 000, údržba 20 000, mzdy 70 000)
2001	957 000	200 000	757 000 (z toho licence 60 000, mzdy 70 000)
2000	244 000	0	244 000
1999	229 000	0	229 000
Suma	3 440 000	1 230 000	2 210 000

E Resumé a klíčová slova

E.1 Resumé a klíčová slova v češtině

Resumé:

Náplní projektu je propojení analytických záznamů zpracovávaných v Kooperačním systému článkové bibliografie s plnými texty a optimalizace zpřístupnění plných textů. Byla stanovena optimální kombinace plných textů k propojování: plné texty (deníky, některé časopisy) získávat z databáze TamTam a následně extrahovat a editovat metadata, generovat (Dublin Core, UNIMARC, URL, SICI) - importovat bibliografický záznam do báze ANL, plný text s metadaty do báze ANL FULL (zde generovat HTML, XHTML, XML; z báze ANL staticky propojovat volné plné texty na WWW z odborných časopisů. Báze ANL a ANL FULL jsou propojeny přes statické URL, dynamická URL je generovaná při vyhledávání v ANL FULL. V JIB je možné statické linkování i linkování přes OpenUrl, resp. SFX. Propojení na zdrojový dokument se realizuje pomocí SFX. Tendence je otevřené propojování s plnými texty vystavenými na webu i organizovanými v databázích pomocí OpenURL a SFX. Úspěch propojování předpokládá jednotnou formu ukládaných metadat a minimální chybovost (rozsáhlé korektury báze ANL). Portál Periodika na WWW zpřístupňuje plné texty ve struktuře oborové a regionální. Optimalizace zpřístupnění plných textů z věcného hlediska předpokládá integraci pojmového vyhledávání s vyhledáváním pomocí řízených termínů. Propojení přes OpenURL může jít hypoteticky až na úroveň plnotextového vyhledávání. Systém TOPIC, ve kterém je budovaná báze ANL FULL, je založen na pojmovém vyhledávání a na interakci s uživatelem. Uvedené nástroje umožní v budoucnu optimalizovat zpřístupnění i českých odborných textů. Pro přístup do databanky českých plných textů TamTam bylo založeno konsorcium Anopress.

Klíčová slova:

Plné texty; propojování; zpřístupnění; optimalizace; OpenUrl; SFX; Jednotná informační brána; pojmové vyhledávání; TOPIC; topiky; Dublin Core; XML; XHTML; MARC; metadata; otevřené propojování; uzavřené propojování; statické propojování; dynamické propojování; ANL; ANL FULL; Kooperační systém článkové bibliografie; konsorcium Anopress; analytické zpracování; automatická indexace; extrahování; seskupování

E.2 ABSTRACT AND KEY WORDS IN ENGLISH

Abstract

The content of this project is linking if Analytical records born in Co-operative system of Article bibliography and optimization full text access.

Optimal combination of linking has been stated: to acquire full texts (daylies, journals) from TamTam database, extract and edit metadata in workflow of automated extraction indexing with generation of Dublin Core, UNIMARC, URL, SICI, import of bibliographic data to ANL database, full texts with metadata fo ANL FULL database (generation of HTML, XHTML, XML in the same time); static linking from ANL database to free www branch periodicals has been stated , too. Dynamic URLs are generated in ANL FULL database. In UIG statics links and OpenUrls are possible, linking to source document by means of SFX as well. Open linking is a trend now by means of OpenURL and SFX. An unified form of proper metadata is suspected for success in linking. An application of www periodicals portal was realized (regional and banch structure), too.

Integration of full texts retrieval with controlled vocabularies is trend in retrieval optimization. OpenUrl linking can go to full texts, too. System TOPIC (ANL FULL database) is concept based one, interraction is possible. A consortium for database TamTam (Anopress) has been established.

Key words:

Full texts; linking; access; optimization; OpenUrl; SFX; UIG; concept based retrieval; TOPIC; topics; Dublin Core; XML; XHTML; MARC; metadata; open linking; closed linking; static linking; dynamic linking; ANL; ABL FULL; Co-operative system of Article Bibliography analytical indexing; consortium Anopress; analytical indexing; machine-aided indexing; automatic extraction indexing; abstracting; clustering

29. ledna 2004

PhDr. Vojtěch Balík, ředitel NKČR

PhDr. Ivana Anděrová, hlavní řešitelka

Příloha F 1

Statistiky propojení na plné texty vydané v příslušných letech

Statistika zpřístupněných plných textů v jednotlivých letech vydání v bázi ANL FULL, ANL, s vazbou na Anopress a volné zdroje http://full.nkp.cz/nkdb/docs/stat_1.htm

	2003	2002	2001	2000	1999	1998	1997	1996-1990	Suma			
STATISTIKA 1 - Noviny a časopisy zpřístupňované v NKČR - ANL FULL, ANL. Interní uživatelé NKČR mohou plné texty prohlížet. Kopírovat lze pouze formát XML. Pro externí uživatelé jsou plné texty přístupné po registraci a přihlášení stejným způsobem zatím pouze na 1 den. Stahovat a exportovat plné texty mohou jen vybraní uživatelé v rámci ověření provozu. Plnohodnotné zpřístupnění textů souvisí s autorskoprávními otázkami, které jsou ve stádiu řešení. ANOPRESS - registrace, konzorcium.												
Titul, počet článků v bázi ANL FULL, vydáních v příslušných letech	>>											
a zpracovaných 1990-31.10.2003 (metadata + plný text), tučně tituly zpracovávají výběrově v lince poloautomatické indexace v současnosti.	>>											
Z báze ANL jsou přístupné tytéž tituly/články jako v ANL FULL, a to přes bibliografický záznam a link do ANL FULL.	>>											
U titulů je odkaz na Anopress, kde je archiv titulů.												
Tituly přístupné na www přímo.												
Bankovníčví	>>	>>	>>	>>	101	117	33	72	343			
Berounský deník	>>	>>	>>	>>		96	154	189	439			
České slovo	>>	>>	>>	>>			310		310			
Deník Jablonecka	>>	>>	>>	>>		199	94	444	737			
Euro	>>	>>	>>	>>	30	163			193			
Ekonom	>>	>>	>>	>>	451	475	1002	1071	46	14	385	3444

pokračování

Haló noviny	∞∞	∞∞	∞∞	∞∞	1216	1293	1074	997	1340	1327	780		8027
Hanácký a středomoravský den	∞∞	∞∞	∞∞					182					182
Hospodářské noviny	∞∞	∞∞	∞∞	∞∞	1660	1906	1652	2227	3086	2631	2782		15954
Hradecké noviny	∞∞	∞∞	∞∞	∞∞				23	148	260	389		820
Chebický deník	∞∞	∞∞	∞∞	∞∞					32	148	156		336
Kapitál	∞∞	∞∞	∞∞	∞∞	100	77	3	97	178				455
Kladenský deník	∞∞	∞∞	∞∞	∞∞					256	19			275
Liberecký den	∞∞	∞∞	∞∞	∞∞					1		73		74
Lidové noviny	∞∞	∞∞	∞∞	∞∞	1662	2810	2265	1841	3576	4789	4110		21153
Magazín LN	∞∞	∞∞	∞∞				22	56					78
Magazín Práva	∞∞	∞∞	∞∞		171	168	169	47					555
Mladá fronta Dnes	∞∞	∞∞	∞∞	∞∞	2361	3261	3140	2401	2489	2998	4104		20754
Moravskoslezský den	∞∞	∞∞	∞∞					132	202		44		378
Národní knihovna*	∞∞	∞∞	∞∞	∞∞			37	132	151	164	138	681	1303
Nedělní noviny	∞∞	∞∞	∞∞					123					123
Pátek magazín LN	∞∞	∞∞	∞∞			200							200
Pižetický deník	∞∞	∞∞	∞∞	∞∞				21	267	227	343		858
Právo	∞∞	∞∞	∞∞	∞∞	1898	1858	1833	1212	1431	1936	1671		11838
Pražské Slovo	∞∞	∞∞	∞∞				414						414
Profil	∞∞	∞∞	∞∞		200	314	162						676
Příbramský deník	∞∞	∞∞	∞∞	∞∞					95	126	120		341
Reflex	∞∞	∞∞	∞∞	∞∞	449	495	551	356	100				1951
Respekt	∞∞	∞∞	∞∞	∞∞	447	508	505	527	527	563	365		3442
Rovnost	∞∞	∞∞	∞∞						3		181		184
Slovo	∞∞	∞∞	∞∞					564	1077	2005	2688		6334
Strategie	∞∞	∞∞	∞∞				91	178			142		411
Týden	∞∞	∞∞	∞∞	∞∞	607	583	958	725	833	309	345		4360
Ústecký deník	∞∞	∞∞	∞∞	∞∞				3	76	22	36		137
Večerník Praha	∞∞	∞∞	∞∞	∞∞	1013	1204	78						2295
ZN Zemské noviny	∞∞	∞∞	∞∞				66	1279	1555	958	1824		5682
Celkem					12366	15532	14365	14268	17774	18744	21329	681	115057

Propojení na volné zdroje z báze ANL v jednotlivých letech vydání a na portál WWW periodika http://full.nkp.cz/nkdb/docs/stat_2.htm

STATISTIKA 2 - Volná www periodika.					2003	2002	2001	2000	1999	1998	1997		Suma
Bázi ANL FULL doplňuje portál - Periodika na WWW (struktura oborové a regionálně).				>>									
Báze ANL - počty propojení bibliografických záznamů na volná periodika na WWW vydaná v příslušných letech.				>>									
Tituly přístupné na www přímo.				>>									
Collect. of Czechosl. Chemic. Comm.	>>	>>						105		35			140
Bulletin advokacie	>>	>>											579
Bulletin SKIP	>>	>>			20	118	56	31					225
Československý časopis pro fyziku	>>	>>											18
Harmonie	>>	>>			1	461	4	29	63	59			617
HOST	>>	>>											99
Chemické listy	>>	>>											101
Ikaros	>>	>>			61	188	115	122	89				575
Inforum	>>	>>						54	40				94
Jezuité	>>	>>						12	26				38
Knihovní obzor	>>	>>			23	5	29	1	25	27			110
Kriminalistika	>>	>>			15	28	28	34					105
Lesnická práce	>>	>>			55	81	54	91	70	1			352
Moderní řízení	>>	>>											24
Národní knihovna	>>	>>		>>*	30	244	65	56	69	63	22		549
Obec a finance	>>	>>											128
Odpady	>>	>>											9
Psychiatrie	>>	>>						9	15				24
Psychologie dnes	>>	>>			28	120	119	76	29				372
Revue církevního práva	>>	>>											63
Souvislosti	>>	>>											29
Učiteléské noviny	>>	>>											0
U nás	>>	>>				69	16	67	24				176
Verejná správa	>>	>>			168	318	397	324	249	35			1491
Vesmír	>>	>>			85	145	101	73	86	69			559
Věstník (příl. Obec a finance)	>>	>>											128
Země světa	>>	>>											111
Celkem					486	1777	984	1084	785	289			6716

Příloha F2

Optimalizace zpřístupnění plných textů

Služby SFX. Propojování na zdrojové dokumenty přes SFX a LKR, permutované vyhledávání. Ukázka hypotetické vazby předmětových kategorií konspektu přes hesla a analytické předmětové kategorie na topik. Výhody vyhledávání podle řízených slovníků a pojmů. Ukázka topiku v textu. Naznačena optimalizace zpřístupnění plných textů.

Předmětová kategorie (konspekt)

Pozn: v tomto textu používány předmětové kategorie - konspekt v poli 615 UNIMARC pro bázi NKC. Analytické předmětové kategorie jsou používány v kooperačním systému článkové bibliografie také v poli 615 UNIMAEC, mají však jiný charakter. V člancích se zatím konspekt nepoužívá.

V budoucnu budou oba typy převedeny do oddělených polí M21.

4. Ekonomické vědy, obchod - Business and economics

Autoritní záznam skupiny konspektu

FMT	SK
LDR	-----nx 22----- 45
001	sk135942
005	20021129152628.0
100	1a 20010815aczey0103 ba
290	1n 336.7 1a Finance
33091	1a Bankovníctví. Peníze. Finanční trhy
490 0	1n 332 1a Financial economics 18 eng
5909	1k 4 1a *Ekonomické vědy, obchod 15 g
801 0	1a CZ 1b ABA001 1c 20010813
CAT	1c 20030728 11 AUT10
CAT	1c 20040119 11 AUT10 1h 0836
SYS	000135942

Záznam se skupinou konspektu z báze NKC

Zvolte formát: [Standardní](#) -- [Katalogizační záznam](#) -- [Citace](#) -- [UNIMARC](#) -- [S.návěští](#)

Záznam 2 z 3

Název	● Cenné papíry a burzy
Autor	● Sojka, Zdeněk
Autor	● Mandelík, Petr, 1974-
Vydání	Vyd. 2.
Nakl. údaje	Brno : Zdeněk Novotný, 2003
Rozsah	184 s. : il. ; 30 cm
EXEMPLÁŘE	
ISBN	80-214-2478-8 brož.
Poznámka	Celoživotní vzdělávání
Poznámka	40 výt. Nad názvem: Vysoké učení technické v Brně. Fakulta podnikatel
Předmět. heslo	● kapitálové trhy ● kapitálové trhy -- Česko ● cenné papíry ● burzy cenných papírů
Forma a žánr	učebnice vysokých škol
Skupina Konspektu	336.7 - Finance 37.016 - Učební osnovy, Vyučovací předměty, Učebnice
MDT	● 336.76 ● 336.763 ● 336.761 ● (437.3) ● (075.8)

Záznam s analytickou předmětovou kategorií v bázi ANL

ANL - Úplné zobrazení záznamu

Vyberte formát: [Standardní](#) -- [Katalogizační záznam](#) -- [Citace](#) -- [UNIMARC](#) -- [S návěstími polí](#)

Záznam 23 z 35

[◀ Předchozí záznam](#)

Název	● Labutí píseň pražské burzy / Pavel Čurda
Autor	● Čurda, Pavel
Zdroj. dokument	Bankovníctví. -- [Praha]. -- ISSN 1212-4273. -- Roč. 10, č. 4 (20020418), s. 29-31
Plný text	● http://full.nko.cz/nkdb/view/mkdoc.asp?p1=ba2002041800005500
Poznámka	Rubrika: Měnová politika
Předmět. kat.	● ekonomika -- kapitálový trh ● ekonomika -- národní hospodářství
Předmět. hesla	● burzy -- Praha (Česko) -- r. 2002 ● hrubý domácí produkt -- Česko -- r. 2002 ● zahraniční obchod -- Česko -- r. 2002
MDT	● 336.76 ● 338.1 ● 339.5 ● (437.3)
Jazyk	cze
Anotace	2. Česká ekonomika loni vzrostla o 3,6 20020517stu HDP nejvíce pomohly investice a utrácení domácností
Vazba nahoru	vazba na zdrojový dokument
Č.zázn. v bázi	000713785

Zpřístupnění plného textu v bázi ANL, resp. JIB přes link generovaný dynamicky v lince TamTam Data Extraktor a staticky umístěný do pole 856 (dříve pole EXT) v bázi ANL

The screenshot shows a web browser window with the URL http://service.doc_number=000713785&line_number=0027&service_type=TAG. The page content is identical to the one above, but it includes a prominent copyright notice and a warning for internet users.

Copyright Information - Microsoft Internet Explorer

Soubor Úpravy Zobrazit Oblíbené Nástroje Nápoředa

Adresa http://service.doc_number=000713785&line_number=0027&service_type=TAG

Odkazy [INTRANET NK ČR](#) [KATIF](#) [Ultra Net Menu](#) [Seznam](#)

Upozornění pro internetové uživatele

Elektronický online zdroj, k němuž získáváte touto cestou přístup, je chráněn autorským právem a právy souvisejícími. Při užití tohoto elektronického online zdroje **respektujte příslušná ustanovení zákona č. 121/2000 Sb.**, autorského zákona, jinak se vystavíte nebezpečí občanskoprávního a eventuálně trestního postihu.

Volným užitím díla - jež není vázáno na udělení oprávnění k užití díla - je užití díla výlučně **pro vlastní potřebu** (viz **ust. § 30 zák. č. 121/2000Sb.**).

Užití díla dalšími způsoby, pokud nespadá pod tzv. **bezúplatnou zákonnou licenci** (viz **ust. § 31 až § 39 zák. č. 121/2000Sb.**), je podmíněno dohodou s autorem díla (nebo organizací zastávající autorův zájem) a jeho souhlasem.

Přidat do schránky

ANL - Úplné zobrazení záznamu

Zvolte formát: [Standardní](#) -- [Katalogizační záznam](#) -- [Citace](#) --

Záznam 23 z 35

Název	● Labutí píseň pražské burzy / Pavel Čurda
Autor	● Čurda, Pavel
Zdroj. dokument	Bankovníctví. -- [Praha]. -- ISSN 1212-4273
Plný text	● http://full.nkp.cz/nkdb/view/mkdoc.asp?
Poznámka	Rubrika: Měnová politika
Předmět. kat.	● ekonomika -- kapitálový trh ● ekonomika
Předmět. hesla	● burzy -- Praha (Česko) -- r. 2002 ● hrubý
MDT	● 336.76 ● 338.1 ● 339.5 ● (437.3)
Jazyk	cze
Anotace	2. Česká ekonomika loni vzrostla o 3,6 20
Vazba nahoru	vazba na zdrojový dokument
Č.zn. v bázi	000713785

Labutí píseň pražské burzy - Microsoft Internet Explorer

Soubor Úpravy Zobrazi Oblíbené Nástroje Nápověda

Adresa <http://full.nkp.cz/nkdb/view/mkdoc.asp?p1=ba2002041800005500>

Odkazy [INTRANET NK ČR](#) [KATIF](#) [Ultra Net Menu](#) [Seznam](#)

[Tisk článku](#) [uni dořmeta dořhmtl: dořhmtl: dořhmtl: dořhmtl](#)

Název: Labutí píseň pražské burzy
Hlavní autor: Pavel Čurda
Zdroj: Bankovníctví
ISSN: 1212-4273
Roč. 10, č. 4 (18.4.2002), s. 29-31
Rubrika: Měnová politika
Předmět. ktg.: ekonomika: kapitálový trh; ekonomika: národní hospodářstv
MDT: 336.76, 338.1, 339.5, (437.3)

Téma jako předmět: burzy-Praha (Česko)-r. 2002
hrubý domácí produkt-Česko-r. 2002
zahraniční obchod-Česko-r. 2002

Geograf. kód: e-xx---

1. Pražskou burzu opouštějí už i blue chips (Česká spořitelna, České radiokomunikace). Má burza v naší zemi smysl? Za jakých podmínek přejde?
2. Česká ekonomika loni vzrostla o 3,6 %. Růstu HDP nejvíce pomohly investice a utrácení domácností. Část opozice se domnívá, že růstu HDP dojde letos dech. Co si myslíte vy?
3. Obchodní bilance dosáhla v únoru překvapivého přebytku 1,8 mld. Kč. šlo o první přebytek za 29 měsíců. Jak se bude zahraniční obchod vyvíjet

SFX služby v JIB

Adresa http://sigma.nkp.cz/F/40E60AE5VFXRCH5UG4IAE5YRCD32DL7C2QDQLCPVFU17E54X76-038657?unc=full&sel=sel_number=955336&sel_entry=000002&form=599

Odkazy [INTRANET NK ČR](#) [KATIF](#) [Ultra Net Menu](#) [Seznam](#) [Atlas](#) [Quick](#) [Centrum](#) [Asis](#) [Automatic indexing](#)

Aktuální báze: ANL

Nabídka SFX - JIB - Microsoft Internet Explorer

JIB - Národní informační brána

SFX nabídka služeb pro záznam / SFX services for record:
Labutí píseň pražské burzy
yri. 2002

● **Vyhledat v katalogu NK ČR, MZK nebo krajské knihovny**
Národní knihovna ČR (katalog, NKC)
Locate in a library catalogue

● **Vyhledat v katalogu akademické knihovny**
Souborný katalog Univerzity Karlovy
Locate in a library catalogue

● **Vyhledat v katalogu specializované knihovny**
Státní technická knihovna (báze knih)
Locate in a library catalogue

● **Vyhledat v souborném katalogu**
Souborný katalog ČR
Locate in a union catalogue

● **Informace o autorovi v Encyklopedii Britannica**
last name initials
author: Čurda, Čurda
Author details in Encyklopaedia Britannica

● **Informace o autorovi v Encyklopedii Coto.ie**

Přidat do schránky

ANL - Úplné zobrazení záznamu

Zvolte formát: [Standardní](#) -- [Katalogizační záznam](#) -- [Citace](#) --

Záznam 2 z 2

Název	● Labutí píseň pražské burzy / Pavel Čurda
Autor	● Čurda, Pavel
Zdroj. dokument	Bankovníctví. -- [Praha]. -- ISSN 1212-4273
Plný text	● http://full.nkp.cz/nkdb/view/mkdoc.asp?
Poznámka	Rubrika: Měnová politika
Předmět. kat.	● ekonomika -- kapitálový trh ● ekonomika
Předmět. hesla	● burzy -- Praha (Česko) -- r. 2002 ● hrubý
MDT	● 336.76 ● 338.1 ● 339.5 ● (437.3)
Jazyk	cze
Anotace	2. Česká ekonomika loni vzrostla o 3,6 20

ANL - Úplné zobrazení záznamu

Vyberte formát: [Standardní](#) -- [Katalogiz](#)

Záznam 1 z 1

Název	Labutí píseň
Autor	Čurda, Pavel
Zdroj. dokument	Bankovníctví. -- (F
Plný text	http://full.nko.c
Poznámka	Rubrika: Měnová
Předmět. kat.	ekonomika -- k
Předmět. hesla	burzy -- Praha
MDT	336.75 338.1 339.5 (437.3)
Jazyk	cze
Anotace	2. Česká ekon

Vazba nahoru [vazba na zdrojový dokument](#)

Vyhledat v katalogu
Národní knihovna ČR
Locate in a library cat:

Vyhledat v katalogu
Souborný katalog V
Locate in a library cat:

Vyhledat v katalogu
Státní technická kni
Locate in a library cat:

Vyhledat v souboru
Souborný katalog ČF
Locate in a union cata

Informace o autoru
author: Čurda,
Author details in Encyl

Informace o autoru
author: Čurda,
Author details in Encyl

VSE

"Labutí píseň pražské burzy" (0)

[AND](#) [OR](#) [NOT](#)

jméno autora: "" (0)

[AND](#) [OR](#) [NOT](#)

jméno autora: "" (0)

ANL - Úplné zobrazení záznamu

Vyberte formát: [Standardní](#) -- [Katalogizační záznam](#)

Záznam 1 z 1

Název	Labutí píseň pražské burzy
Autor	Čurda, Pavel
Zdroj. dokument	Bankovníctví. -- (Praha). -- I
Plný text	http://full.nkp.cz/nkdb/vie
Poznámka	Rubrika: Měnová politika
Předmět. kat.	ekonomika -- kapitálový tr
Předmět. hesla	burzy -- Praha (Česko) --
MDT	336.76 338.1 339.5 (437.3)
Jazyk	cze
Anotace	2. Česká ekonomika loni vz

NKC - Permutované vyhledávání

Pole pro vyhledávání:

Zadejte slovo nebo slovní spojení:

Bližkost slov? Ne Ano

Počet záznamů	Požadavek permutace
97	Slova-Všechna pole= (Labutí)
2060	Slova-Všechna pole= (píseň)
2070	Slova-Všechna pole= (pražské)
69	Slova-Všechna pole= (burzy)

Vyhledání z Mého seznamu zdrojů v JIB

Upřesnit dotaz

Sloučit

Přidat k mým avízům

Uložit dotaz

AKTUÁLNÍ DOTAZ

Zdroj	Stav vyhledávání	Nalezených záznamů
NK - článková bibl. (ANL)		146
VK Olomouc - články	The resource is currently not available - try again later or ask a librarian for assistance.	
VŠE - souborný katalog		13

Váš dotaz:

Slovo z názvu=

(burzy)

Počet prohledávaných zdrojů: 3

LEGENDA

Kliknutím na ikonu dostanete nalezené záznamy.

#	Autor	Název	Rok	Zdroj	
131	am	Akcie IPB přecházejí na jiný trh burzy		NK - článková bibl. (ANL)	
132	am	Telecom a Komerční banka prohloubily pád pražské burzy		NK - článková bibl. (ANL)	
133	jk	Regionální burzy vsadily na užší spolupráci		NK - článková bibl. (ANL)	
134	Hollman ,Pavel	Burzy zbrojí		NK - článková bibl. (ANL)	
135	(bič)	Zahraníční burzy propadly na dno		NK - článková bibl. (ANL)	
136	Skálová ,Hana	Návštěva soukromé diamantové burzy		NK - článková bibl. (ANL)	
137	Blöck ,Marek	Americké burzy znovu ožívají		NK - článková bibl. (ANL)	
138	Čurda ,Pavel	Labuť píseň pražské burzy		NK - článková bibl. (ANL)	
139	Hallmann ,Pavel	Stále více lidí nadřívá na český kapitálový trh		NK - článková bibl. (ANL)	

Zvolte formát:

Standardní

Původní

Zkonvertovaný

Uložit | Poslat e-mailem | |

Zdroj	◆ NK - článková bibl. (ANL)
Název	◆ Labuť píseň pražské burzy/ Pavel Čurda
Autor	◆ Čurda Pavel
Citace	Bankovníctví [Praha] 1212-4273 Roč. 10, č. 4 (20020418), s. 29-31
Anotace	2. Česká ekonomika loni vzrostla o 3,6 20020517stu HDP nejvíce pomohly investice a utrácení domácností
Předmět	◆ ekonomika kapitálový trh 33
Předmět	◆ ekonomika národní hospodářství 33
Předmět	◆ burzy Praha (Česko) r. 2002
Předmět	◆ hrubý domácí produkt Česko r. 2002
Předmět	◆ zahraniční obchod Česko r. 2002
ISSN	1212-4273
Poznámka	Rubrika: Měnová politika
MDT	336.76
	338.1
	339.5
	(437.3)
Biograf. poznámka	Měnová politika
Externí	◆ http://full.nkp.cz/nkdb/view/mkdoc.asp?p1=ba2002041800005500

Uložit | Poslat e-mailem | |

Propojení na zdrojový dokument přes SFX

The screenshot shows a web browser window with two tabs. The active tab is titled "Nabídka SFX - JIB - Microsoft Internet Explorer". The address bar shows "http://www.jib.cz/1LYF3UJDEJA1FCUEELM3SGD". The page content includes a search bar and several search options:

- Vyhledat v katalogu Národní knihovna ČR (Ka...)
- Vyhledat v katalogu Souborný katalog Univer...
- Vyhledat v katalogu Státní technická knihovna...
- Vyhledat v souborném Souborný katalog ČR
- Ověření dostupnosti v... (Get availability information)
- Dodat od Národní kni... (Get document delivery from...)
- Dodat od Virtuální po... (Get document delivery from...)
- Informace o autorovi v... (last n...)

Below the search options, there is a table with the following data:

Název	Bankovníctví
Nákl. údaje	Praha : Česká národní banka, 1993- sv. : 30 cm
Roky/Sv.	1993-
EXEMPLÁŘE	2003
EXEMPLÁŘE	2002
EXEMPLÁŘE	

On the left side of the browser window, there is a metadata table for the document:

Zvolte formát:	Standardní
	<input type="button" value="Uložit"/> <input type="button" value="Poslat e-m..."/>
Zdroj	◆ NK - článková b...
Název	◆ Labutí píseň pražské burzy
Autor	◆ Čurda Pavel
Citace	Bankovníctví [Praha]
Anotace	2. Česká ekonomická domácnost
Předmět	◆ ekonomika kapitálu
	◆ ekonomika národního hospodářství
Předmět	◆ burzy Praha (Česko)
	◆ hrubý domácí produkt
	◆ zahraniční obchod
ISSN	1212-4273
Poznámka	Rubrika: Měnová politika
MDT	336.76
	339.5
	(437.3)
Biograf. poznámka	Měnová politika
Externí	◆ http://full.nkp.c...
	<input type="button" value="Uložit"/> <input type="button" value="Poslat e-m..."/>

The screenshot shows a web browser window with the address bar displaying a URL. The page content is divided into two main sections:

Left Section: Metadata Table

Zvolte formát: Standardní	
	Uložit Poslat e-maile
Zdroj	↔ NK - článková bibl.
Název	↔ Labutí píseň pražské burzy
Autor	↔ Čurda Pavel
Citace	Bankovníctví [Praha]
Anotace	2. Česká ekonomika domácností
Předmět	↔ ekonomika kapitálů
	↔ ekonomika národní
Předmět	↔ burzy Praha (Česk
	↔ hrubý domácí prod
	↔ zahraniční obchod
ISSN	1212-4273
Poznámka	Rubrika: Měnová poli
MDT	336.76
	338.1
	339.5
	(437.3)
Biograf. poznámka	Měnová politika
Externí	↔ http://full.nkp.cz/r
	Uložit Poslat e-maile

Right Section: Search and Service Options

SFX nabídka služeb pro záznam / SFX services for record:
Labutí píseň pražské burzy
Bankovníctví [1212-4273]

- Vyhledat v katalogu NK ČR, MZK nebo krajské knihovny
Národní knihovna ČR (katalog, NKC)
Locate in a library catalogue
- Vyhledat v katalogu akademické knihovny
Souborný katalog Univerzity Karlovy
Locate in a library catalogue
- Vyhledat v katalogu specializované knihovny
Státní technická knihovna (báze knih)
Locate in a library catalogue
- Vyhledat v souborném katalogu
Souborný katalog ČR
Locate in a union catalogue
- Ověření dostupnosti v EZB
Get availability information from EZB
- Dodat od Národní knihovny ČR
Get document delivery from National library DOCDEL service
- Dodat od Virtuální polytechnické knihovny
Get document delivery from State Technical Library DOCDEL service
- Informace o autorovi v Encyklopedii Britannica
last name initials
příjmení: Čurda IČurda

Optimalizace vyhledávání

V příkladech použito:

Předmětové heslo - burzy

Analytické předmětové kategorie - kapitálový trh

Klíčové slovo - burzy, kapitálový trh

Topik - zvolena tematická oblast: ekonomika, obchod, finance

- skupina témat : finance
- detailní téma: kapitálový trh

Zatím nežíván konspekt

Zobrazení záznamu s metadaty s bázi ANL FULL, vyhledání podle topiku a klíčového slova (z názvu), v textu červeně struktura topiku

Soubor Úpravy Zobrazit Ovládné Nástroje Nápořádá

Adresa <http://tul.nkp.cz/>

Odkazy [INTRANET NK ČR](#) [KATIF](#) [Ultra Net Menu](#) [Seznam](#) [Atlas](#) [Quick](#) [Centrum](#) [Asis](#) [Automatic indexing](#)

	Základní informace	Vstup do databáze	Vyhledávání
	Charakteristika DB	Jak se zaregistrovat	Jak vyhledávat
	Další databáze NK	Registrační formulář	Formuláře
	Periodika na WWW	Přihlášení	Rejstříky

ANL FULL

ROZŠÍŘENÝ FORMULÁŘ S TĚMATY

Hledat v textu: <input type="text" value="sibulí"/> VYHLEDAT		SEZNAM TĚMAT: Tematické oblasti: Ekonomika, obchod, finai
Období od: 26 Leden 2000 do: 26 Leden 2004 datum vydání		
Název, autor: AND Čurda hlavní autor		
Číselné údaje: AND ročník/svazek		
Předmět: AND kapitálový trh předmět, ktg.		
Další výběry: AND --- Všechny typy článků --- <typ článku> AND --- Všechny zdroje --- <název zdroje>		
Způsob vyhledávání řetězců: Postaći výskyt zadaných řetězců kdekoliv v poli <CONTAINS> (nepřítí pro čísla)		
Seznam: Jednoduchý Skóre: 0 Výsl./str: 10 Třídění Skóre Sestupně		

Vazba mezi tématy: A Nebo
 Vazba dotaz - tématu: A Nebo
[Search Tips](#)
[Jak vyhledávat](#)
[Stahování a export](#)

Copyright © | Design © NKČR, Anopress - Ivana Anděrová, no Mattern, 2000-2003 HOME

Soubor Úpravy Zobrazit Ovládné Nástroje Nápořádá

Celkem nalezeno 1 článků (Tisk seznamu)

1 0.80 16.04.2002 Bankovníctví str. 29-31 [34027 6]
[Labutí píseň pražské burzy](#)

TEXT ČLÁNKU S ODKAZY

Název: Labutí píseň pražské burzy
Hlavní autor: Pavel Čurda
Zdroj: Bankovníctví
ISSN: 1212-4273
Roč.: 10, č. 4 (18.4.2002), s. 29-31
Rubrika: Měnová politika
Předmět. ktg.: ekonomika: kapitálový trh; ekonomika: národní hospodářství
MDI: 335.76, 338.3, 339.5, (437.3)

Téma jako předmět: burzy-Praha (Česko)-r. 2002
 hrubý domácí produkt-Česko-r. 2002
 zahraniční obchod-Česko-r. 2002

Geograf. kód: a-ur---

1. Pražskou burzu opouštějí už i blue chips (Česká spořitelna, České radiokomunikace). Má burza v naší zemi smysl? Za jakých podmínek přežije?
 2. Česká ekonomika loni vzrostla o 3,6 %. Růstu HDP nejvíce pomohly investice a utrácení domácností. Část opozice se domnívá, že růstu HDP dojde letos dech. Co si myslíte vy?
 3. Obchodní bilance dosáhla v únoru překvapivého přebytku 1,8 mld. Kč. Šlo o první přebytek za 29 měsíců. Jak se bude zahraniční obchod vyvíjet ve zbytku letošního roku a v roce 2003?

Helena Horská, bývalá Vinklát, Česká spořitelna

1. Burza nemůže nikoho nutit, aby své akcie na burze kúpoval. Pokud nechce majoritní akcionář akcie kúpovat, má k tomu svůj důvod a je potřeba ho respektovat. Hlavní smysl burzy je v tom, že by na ni měly chodit firmy se svými investičními záměry a měly by se zde pošťákat s investory, ochotnými tyto investice spolufinancovat. To se skutečně v Praze neděje. Akcie jsou na burze jen díky kupónové privatizaci. Za osm let existence burzy jsme neviděli primární akciovou emisi. Burza však má jiné důležité vlastnosti - nutí firmy k tomu, aby se s akcionáři dělily o informace a výsledky hospodaření. Tím tudíž okamžitě oceňuje každou relevantní informaci a poskytuje tak do určité míry přesné vodítko o stavu těchto veřejně obchodovatelných firem. To je možná i důvod, proč se mnoha firmám na burzu nechce - byly by totiž pod velkým tlakem mnoha analytiků a akcionářů. Burza samozřejmě přežije. I v USA a Německu je mnoho regionálních burz. Navíc nete vyloučit spolupráci (či spojení) středoevropských burz po vstupu do Evropské unie.

2. Očekáváme, že v roce 2002 by se měl růst mírně zpomalit na 3,2 %. Hospodářská aktivita bude v letošním roce lažena hrubou horbou kapitálu a naopak zpomalována čistými exporty. Zároveň mezořádný růst HDP se v prvním čtvrtletí 2002 díky přebývajícím nepřítelným globálním ekonomickým podmínkám zřejmě sníží pod 3,0 %, ekonomický růst by měl během několika následujících čtvrtletí tuto úroveň překonat. Poptávka domácností

Vyhledávání podle klíčových slov - vysoká úplnost, nízká přesnost vyhledaných článků (136)

Základní informace	Vstup do databáze	Vyhledávání
Charakteristika DB	Jak se zaregistrovat	Jak vyhledávat
Další databáze NK	Registrační formulář	Formuláře
Periodika na WWW	Přihlášení	Rejstříky

ANL FULL

ROZŠÍŘENÝ FORMULÁŘ

Hledat v textu:

Období od: 25 Leden 2001 do: 25 Leden 2004

Název, autor: AND
AND

Číselné údaje: AND
AND

Předmět: AND
AND

Další výběry: AND
AND

Způsob vyhledávání řetězců:

Seznam: Skóre: Výsl.str: Třídění:

[Search Tips, Jak vyhledávat](#)
[Stahování a export](#)

Copyright © | Design © NKCR, Anopress - Ivana Anděrová, Ivona Materná, 2000-2003 **HOME**

http://lul.nkp.cz/nkdb/media/dntaz2b.asp?typfrm=2 - Microsoft Internet Explorer

Soubor Úpravy Zobrazit Ovládací nástroje Nápořádě

Celkem nalezeno 136 článků

1	089	28.05.2002	Hospodářské noviny	str. 27	[15162 B]
			Stále existuje nedůvěra v český kapitálový trh		
2	089	18.04.2002	Bančovnictví	str. 29-31	[34027 B]
			Labuť píseň pražské burzy		
3	089	04.04.2002	Hospodářské noviny	str. 11	[11056 B]
			Není kapitalismu bez kapitálového trhu		
4	088	24.06.2002	Respekt	str. 06	[14313 B]
			Nebát se a regulovat		
5	088	03.02.2003	Euro	str. 46-49	[15266 B]
			Složitý a málo přehledný		
6	087	12.11.2001	Respekt	str. 09	[15779 B]
			Být na správné straně		
7	087	15.05.2003	Ekonom	str. 64	[13070 B]
			Zvítězí rozum nad lobby?		
8	087	02.08.2001	Právo	str. 1, 5	[10568 B]
			Domácí kapitálový trh se lepší jen postupně		
9	086	15.11.2001	Ekonom	str. 72	[13353 B]
			Později, ale důkladně?		
100	85	30.06.2003	Právo	str. 15	[13077 B]
			Bez funkcí jeho kapitálového trhu klesá ekonomika		

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 [Následující](#)

Vyhledání podle klíčových slov, předmětových kategorií a hesel - vysoká přesnost, malá plnost vyhledaných článků (8)

Návrat na homepage FULL.NKP.CZ	Základní informace	Vstup do databáze	Vyhledávání
	Charakteristika DB	Jak se zaregistrovat	Jak vyhledávat
	Další databáze NK	Registrační formulář	Formuláře
	Periodika na WWW	Přihlášení	Rejstříky

ANL FULL

ROZŠÍŘENÝ FORMULÁŘ

Hledat v textu: kapitálový trh and burzy **VYHLEDAT ČLÁNKY**

Období od: 26 Leden 2001 do: 26 Leden 2004 datum vydání

Název, autor: AND název článku

Číselné údaje: AND ročník/svazek

Předmět: AND kapitálový trh předmět, ktg.
AND burzy předmět, hesla

Další výběry: AND --- Všechny typy článků --- <typ článku>
AND --- Všechny zdroje --- <název zdroje>

Způsob vyhledávání řetězců: Postačí výskyt zadaných řetězců kdekoliv v poli: <CONTAINS> (neplatí pro čísla)

Seznam: Jednoduchý Skóre: 0 Výsl. str.: 10 Třídění: Skóre Sestupně

[Search Tips](#), [Jak vyhledávat](#)
[Stahování a export](#)

http://full.nkp.cz/nkdb/media/dotaz2b.asp?typdim=2 - Microsoft Internet Explorer

Šablona Úpravy Zobrazit Oblíbené Nástroje Nápořádá

Celkem nalezeno 8 článků [\[Tisk seznamu\]](#)

1	0.99	10.04.2002	Bankovníctví	str. 29-31	[34027 B]
			Laborní práce pražské burzy		
2	0.97	12.11.2001	Respekt	str. 09	[15779 B]
			Pří na správné straně		
3	0.92	02.12.2002	Týden	str. 64	[14416 B]
			Saurcok makléřů		
4	0.90	28.08.2003	Kapitál	str. 20-21	[16933 B]
			Bliva o burzy		
5	0.77	28.08.2003	Kapitál	str. 28-30	[21449 B]
			Pročtování kapitalizmu		
6	0.77	28.08.2003	Kapitál	str. 17-19	[21311 B]
			Mista burzovních obchodů		
7	0.77	28.08.2003	Kapitál	str. 22-23	[17910 B]
			Bliv o zisky		
8	0.77	07.12.2001	Mladá fronta Dnes	str. B/2	[11077 B]
			Americké burzy znovu ožívají		

Vyhledání podle analytických předmětových kategorií a hesel - vysoká přesnost malá úplnost (10)

Základní informace
 Charakteristika DB
 Další databáze NK
 Periodika na WWW

Vstup do databáze
 Jak se zaregistrovat
 Registrační formulář
 Přihlášení

Vyhledávání
 Jak vyhledávat
 Formuláře
 Rejstříky

ANL FULL

ROZŠÍŘENÝ FORMULÁŘ S TĚMATY

Hledej v textu: VYHLEDAT

Období od: 26 Leden 2001 do: 26 Leden 2004 datum vydání

Název, autor: AND název článku

Číselné údaje: AND ročník/svazek

Předmět: AND ročník/svazek

AND předmět, litg.

AND předmět, hesla

AND <typ článku>

AND <název zdroje>

Způsob vyhledávání řetězců: (nepřítí pro čísla)

Seznam: Skóre: Výst./str: Třídění: Sestupně:

SEZNAM TĚMAT:

Tematické oblasti:

Skupiny témat:

Detailní témata:

Vazba mezi tématy:
 A Nebo

Vazba dotaz - témat:
 A Nebo

[Search Tips](#)
[Jak vyhledávat](#)
[Stahování a export](#)

Copyright © I Design © NKČR, Anpress - Ivana Anděrová, Ivo Matern, 2000-2003 HOME

Celkem nalezeno 10 článků [Link seznamu]			
1	0.97 26.08.2003 Kapitál	str. 17-19	[21311 B]
	Místa burzovních obchodů		
2	0.96 26.08.2003 Kapitál	str. 22-23	[17910 B]
	Borův říšek		
3	0.94 26.08.2003 Kapitál	str. 20-21	[16932 B]
	Bíva o burzy		
4	0.93 26.08.2003 Kapitál	str. 26-30	[21446 B]
	Prošetřování kapitálsmu		
5	0.93 02.12.2002 Týden	str. 54	[14416 B]
	Soumrak maktáň		
6	0.91 16.04.2002 Bankovníctví	str. 29-31	[34027 B]
	Laskuň přeseň správně burzy		
7	0.90 07.12.2001 Mladé fronty Ones	str. B2	[11077 B]
	Americké burzy znovu ožívají		
8	0.90 12.11.2001 Respekt	str. 06	[15779 B]
	Příl na správné straně		
9	0.83 26.09.2001 Pražské Slovo	str. 06	[8253 B]
	Náseda se na třech letech		
10	0.73 26.08.2001 Pražské Slovo	str. 06	[7608 B]
	Světě, kam to kráčíš		

Vyhledání podle analytických předmětových kategorií, hesel a topiku - vysoká přesnost, malá úplnost (10). V tomto případě jsou dobře použita hesla, kategorie i dobře nadefinovaný topik

 	Základní informace	Vstup do databáze	Vyhledávání
	Charakteristika DB	Jak se zaregistrovat	Jak vyhledávat
	Další databáze NK	Registrační formulář	Formuláře
	Periodika na WWW	Přihlášení	Rejstříky

ANL FULL

ROZŠÍŘENÝ FORMULÁŘ S TÉMATY		SEZNAM TÉMAT:
Hledat v textu:	<input type="text"/>	VYHLEDAT
Období od:	26 Leden 2001 do: 26 Leden 2004	datum vydání
Název, autor:	AND <input type="text"/>	název článku
Číselné údaje:	AND <input type="text"/>	název článku
Předmět:	AND <input type="text" value="kapitálový trh"/>	ročník/svazek
Další výběry:	AND <input type="text" value="burzy"/>	ročník/svazek
Způsob vyhledávání řetězců:	Postačí výskyt zadaných řetězců kdekoli v poli: <CONTAINS>	předmět, ktg.
Seznam:	Jednoduchý Skóre: 0 Výsl./str: 10 Třídění: Skóre Sestupně	předmět, hesla

SEZNAM TÉMAT:

Tematické oblasti:
Ekonomika, obchod, fina

Skupiny témat:
Finance

Detailní témata:
--Bez detailních témat--
» Bankovníctví
» Daně
» Finance
» Investice
» Kapitálový trh
» Měna

Vazba mezi tématy:
 A Nebo

Vazba dotaz - tématy:
 A Nebo

[Search Tips](#)
[Jak vyhledávat!](#)
[Stahování a export](#)

Copyright © | Design © NKČR, Anopress - Ivana Anděrová, Ivona Matern, 2000-2003 **HOME**

Vyhledání podle klíčových slov a topiku - velmi vysoká úplnost, měla by být i vysoká přesnost (605)

 	Základní informace	Vstup do databáze	Vyhledávání
	Charakteristika DB	Jak se zaregistrovat	Jak vyhledávat
	Další databáze NK	Registrační formulář	Formuláře
	Periodika na WWW	Přihlášení	Rejstříky

ANL FULL

ROZŠÍŘENÝ FORMULÁŘ S TÉMATY		SEZNAM TÉMAT:
Hledat v textu:	burzy	VYHLEDAT
Období od:	26 Leden 2001 do: 26 Leden 2004	datum vydání
Název, autor:	AND <input type="text"/>	název článku
Číselné údaje:	AND <input type="text"/>	název článku
Předmět:	AND <input type="text"/>	ročník/svazek
Další výběry:	AND <input type="text" value="burzy"/>	ročník/svazek
Způsob vyhledávání řetězců:	Postačí výskyt zadaných řetězců kdekoli v poli: <CONTAINS>	předmět, ktg.
Seznam:	Jednoduchý Skóre: 0 Výsl./str: 10 Třídění: Skóre Sestupně	předmět, ktg.

SEZNAM TÉMAT:

Tematické oblasti:
Ekonomika, obchod, fina

Skupiny témat:
Finance

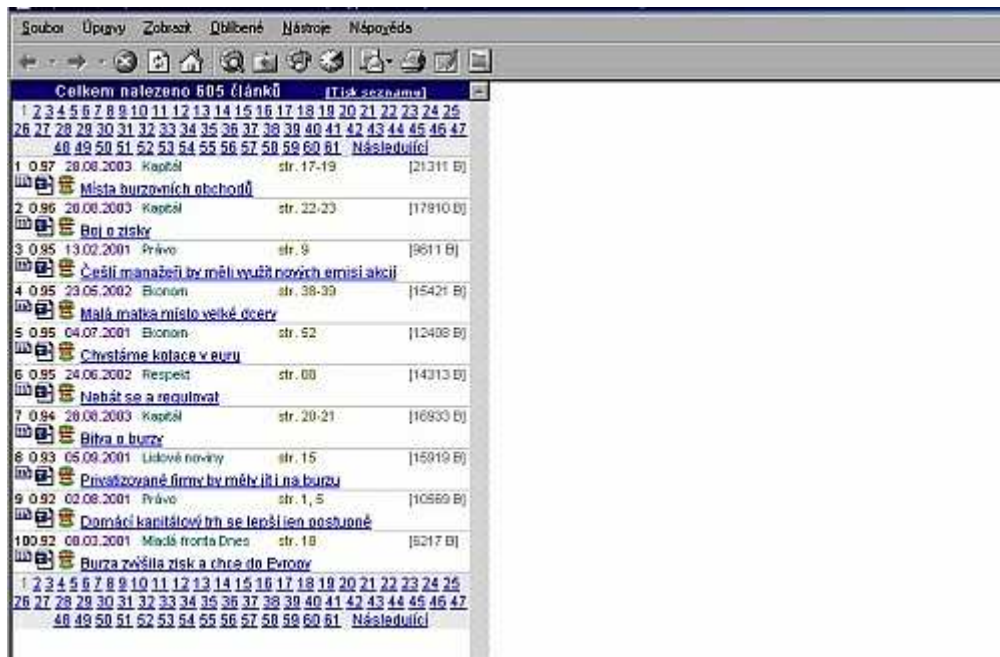
Detailní témata:
--Bez detailních témat--
» Bankovníctví
» Daně
» Finance
» Investice
» Kapitálový trh
» Měna

Vazba mezi tématy:
 A Nebo

Vazba dotaz - tématy:
 A Nebo

[Search Tips](#)
[Jak vyhledávat!](#)
[Stahování a export](#)

Copyright © | Design © NKČR, Anopress - Ivana Anděrová, Ivona Matern, 2000-2003 **HOME**

Vyhledání podle předmětového hesla a topiku - vysoká přesnost, poměrně malá úplnost vyhledaných článků (21)

	Základní informace	Vstup do databáze	Vyhledávání
	Charakteristika DB	Jak se zaregistrovat	Jak vyhledávat
	Další databáze NK	Registrační formulář	Formuláře
	Periodika na WWW	Přihlášení	Rejstříky

ANL FULL

ROZŠÍŘENÝ FORMULÁŘ S TÉMATY		SEZNAM TÉMAT:
Hledat v textu:	<input type="text"/>	VYHLEDAT
Období od:	26 Leden 2001 do: 26 Leden 2004	datum vydání
Název, autor:	AND	název článku
	AND	název článku
Číselné údaje:	AND	ročník/svazek
	AND	ročník/svazek
Předmět:	AND burzy	předmět. hesla
	AND	předmět. ktg.
Další výběry:	AND --- Všechny typy článků ---	<typ článku>
	AND --- Všechny zdroje ---	<název zdroje>
Způsob vyhledávání řetězců:	Posteční výskyt zadaných řetězců kdekoliv v poli: <CONTAINS>	(nepletí pro čísla)
Seznam:	Jednoduchý	Skóre: 0 Výsl./str: 10 Třídění: Skóre Sestupně

SEZNAM TÉMAT:

Tematické oblasti:
 Ekonomika, obchod, fina

Skupiny témat:
 Finance

Detailní témata:
 --Bez detailních témat--
 » Bankovníctví
 » Daně
 » Finance
 » Investice
 » Kapslový trh
 » Měna

Vazba mezi tématy:
 A Nebo

Vazba dotaz - témat:
 A Nebo

[Search Tips](#)
[Jak vyhledávat](#)
[Stahování a export](#)

Copyright © | Design © NKČR, Anspres - Ivana Anděrová, Ivo Matlern, 2000-2003

Vyhledání podle předmětového hesla a topiku - velmi vysoká přesnost a relativně vysoká úplnost vyhledaných článků (50) - optimální výsledek

	Základní informace	Vstup do databáze	Vyhledávání
	Charakteristika DB	Jak se zaregistrovat	Jak vyhledávat
	Další databáze NK	Registrační formulář	Formuláře
	Periodika na WWW	Přihlášení	Rejstříky

ANL FULL

ROZŠÍŘENÝ FORMULÁŘ S TÉMATY

Hledat v textu: burzy VYHLEDAT

Období od: 26 Leden 2001 do: 26 Leden 2004 datum vydání

Název, autor: AND název článku

Číselné údaje: AND ročník/svazek

Předmět: AND burzy předmět, hesla

Další výběry: AND --- Všechny typy článků --- <typ článku>

AND --- Všechny zdroje --- <název zdroje>

Způsob vyhledávání řetězců: Postačí výskyt zadaných řetězců kdekoliv v poli: <CONTAINS> (neplatí pro čísla)

Seznam: Jednoduchý Skóre: 0 Výsl.jstr: 10 Třídění: Skóre Sestupně

SEZNAM TÉMAT:

Tematické oblasti: Ekonomika, obchod, finai

Skupiny témat: Finance

Detailní témata: --Bez detailních témat--

- > Bankovníctví
- > Daně
- > Finance
- > Investice
- > Kaptákový trh
- > Měna

Vazba mezi tématy: A Nebo

Vazba dotaz - témat: A Nebo

[Search Tips](#)

[Jak vyhledávat](#)

[Stahování a export](#)

Copyright © | Design © NKCR, Anopress - Ivana Anděrková, Ivo Matern, 2000-2003 HOME

http://full.nkp.cz/nkdb/media/dotaz2b.asp?typirm=2&topview=1 - Microsoft Internet Explorer

Seznam souborů: Úpravy Zobrazení Oblíbené Nástroje Nápověda

Celkem nalezeno 50 článků [Link seznam]

1	0.97	28.08.2003	Kapitál	str. 17-19	[21311 B]
Místa burzovních obchodů					
2	0.96	20.09.2003	Kapitál	str. 22-23	[17910 B]
Bílí o zisky					
3	0.95	04.07.2001	Ekonom	str. 52	[12408 B]
Chystáme kotace v euru					
4	0.94	28.09.2003	Kapitál	str. 20-21	[16933 B]
Býva o burzy					
5	0.93	05.09.2001	Lidové noviny	str. 15	[15919 B]
Privatizované firmy by měly jít na burzu					
6	0.91	18.04.2002	Bankovníctví	str. 29-31	[34027 B]
Laborát oiseň pražské burzy					
7	0.91	12.07.2001	Media fronta Dnes	str. 01: Ekonomika	[8112 B]
Pražská burza šla prudce dolů					
8	0.90	07.12.2001	Media fronta Dnes	str. B/2	[11077 B]
Americké burzy znovu ožívají					
9	0.87	12.11.2001	Respekt	str. 09	[15779 B]
Kdo na správné straně					
100.05	07.02.2002	Ekonom	str. 62	[10039 B]	
Omlou chut? Ne - dobré litro!					

1 2 3 4 5 [Následující](#)

Propojení článku na zdrojový dokument (pouze experiment, bude používáno SFX) . vazba v poli LKR, článek s automaticky generovanou anotací

Formát	RD
Ident.č.záznamu	an2004abdi0000170
Ident.č.článku	1211-2119(20040116)14:13[12:PR20040116000094]3.0.CO;2-L sici PR20040116000094
Všeob.údaje zpr.	20040119 20040116u y0czey0103 ba
Jazyk popis.jedn.	cze
Země vydání dok.	CZ
KÚ-text.dok.(mon.)	a r 000yy
Název a odpovědnost	Krása a obraz jako zrcadlo osobního života / Peter Kováč
Údaje fyz.popisu	: 1 il.
P.k názvu a odp.	Rubrika: Kultura
Anotace, referát	Jan Zrzavý (1890-1977) se dočkal velké a důstojné monografie, kterou připravili historikové umění Karel Srp a Jana Orliková
Zdroj.dok.-UNIMARC	011 1211-2119 2001 Právo Roč. 14, č. 13 (20040116), s. 12-210 [Praha]
Název řady	Kultura
Osobní jm.-předm.	Srp Karel, 1958-
Osobní jm.-předm.	Orliková Jana
Osobní jm.-předm.	Zrzavý Jan, 1890-1977
Název jako předm.	Jan Zrzavý
Věcné téma	malíři -- Česko -- stol. 20.
Věcné téma	moderní malířství -- Česko -- stol. 20.
Forma,žánr	recenze
Volné předm.term.	čeští malíři
Předmět.kategorie	výtvarné umění -- české malířství -- 75
Kód geogr.oblasti	e-xr--
MDT	75.071.1
MDT	75(437.3)
MDT	75.036/038
MDT	(070.447)
MDT	(437.3)
Osob.jm.-prim.odp.	Kováč, Peter
Zdroj.pův.katalog.	CZ ANOPRESS 20040119

Zdroj.pův.katalog.	CZ ABA001 20040119 AACR2
Ext.soubor/link	
Stigla,sign.vlast.	ABA001 rd
Pom.-ext.soub./link	full.nkp.cz /nkdb/view/mkdoc.asp?p1= PR20040116000094 CP 1250 http://full.nkp.cz/nkdb/view/mkdoc.asp?p1=PR20040116000094 HTM
Zdrojový dokument	Právo. -- [Praha]. -- ISSN 1211-2119. -- Roč. 14, č. 13 (20040116), s. 12
Údaje o zprac.	sa20040119 jich
Váha záznamu	16
Propojení	UP NKC01 390320 vazba na zdrojový dokument Krása a obraz jako zrcadlo osobního ...
Systém.číslo	000823233